

T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

ÂŞIK KUL ÜMİT
(HAYATI SANATI VE ŞİİRLERİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Sümevra ALANOĞLU ALTUN

Düzce
Haziran, 2021

T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

ÂŞIK KUL ÜMİT
(HAYATI SANATI VE ŞİİRLERİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Sümevra ALANOĞLU ALTUN

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Mümin TOPCU

Düzce
Haziran, 2021

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Bu çalışma jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında oy birliği / oy çokluğu ile YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan ..... (İmza)
Akademik Unvanı, Adı-Soyadı

Üye ..... (İmza)
Akademik Unvanı, Adı-Soyadı

Üye ..... (İmza)
Akademik Unvanı, Adı-Soyadı

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

..././2021

(İmza Yeri)
Akademik Unvanı, Adı-Soyadı
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Yaşama geldiği ilk andan itibaren anlamlı bir hayatı sürdürme çabası içerisinde olan insanın ruhsal doyum noktalarından biri de sanattır. Malzemesini çeşitli dallardan alarak sanatın yaşamsal evreninde kendini var eden sanatçı, eserleri aracılığıyla bir yandan içindeki duyarlık ve yaşama dokunma arzusunu yansıtırken diğer yandan yaşadığı döneme ayna tutar. Sanatın halka dönük birincil yansıması olan Halk edebiyatı ise geçmişten günümüze, sözlü ve yazılı geleneğin özünü içerisinde barındırarak bir toplumun/ ulusun tüm estetik zevkini/ duyuş tarzını söze aktarır. Halk edebiyatının başat kollarından biri olan Âşık edebiyatı, teşekkülünden bu yana birçok temsilci yetiştirmiş; bu temsilciler çağının ve toplumunun sesi olmuştur. Geleneğin içerisinde yer alan âşıklar, geçmişin tecrübesini şimdi ile sentezleyip geleceğe aktarmasıyla birer tarih yazıcılarıdır. Onlardan geleceğe akan her bilgi, bu doğrultuda büyük önem arz eder.

Bu çalışmada, Âşık edebiyatının yaşayan isimlerinden biri olan Ümit Bilgin'in hayatı ve şiirleri incelenmiş, böylelikle çağdaş dönem âşık edebiyatının temsilcileri ve eserlerinin kayıt altında alınması/derlenmesi ve analiz edilmesi amaçlanmıştır. Çalışma "3 Bölüm", "Şiirler", "Sonuç", "Kaynakça" kısımlarından oluşmaktadır.

Birinci Bölümde; Ümit Bilgin'in hayatı ve edebi kişiliği ele alınmıştır. Çalışmanın ikinci bölümü olan şiirlerin şekil ve biçim özellikleri kısmında ise Ümit Bilgin'in şiirleri; hane sayıları, hece ve durak yapıları, kafiye düzenleri, kafiye ve redif yapıları, nazım biçimleri ve türleri, edebi sanatlar, dil ve ifade özellikleri, atasözleri ve deyimler bağlamında incelenmiştir. Üçüncü bölümde Ümit Bilgin'in şiirleri içerdiği konular bağlamında incelenmiş ve bu doğrultuda "Aile fertleriyle ilgili şiirler, toplumsal yozlaşma - sosyal ve siyasal meseleler, dini-tasavvufi öğeler, özlem, çile çekme, kaderden şikâyet/bahtsızlık, aşk, ölüm, yalnızlık, diğer ya da milli duyuş" başlıkları tespit edilmiştir. Her başlık altında Bilgin'in bu doğrultuda yazdığı şiirler içerdiği anlamlar dizgesi bakımından değerlendirilmiştir.

“Şiirler” kısmında Âşık Ümit’ in 399 adet şiiri, kullanılan ölçüye göre sıralanmıştır Çalışmanın “Sonuç” bölümünde, ilk üç bölümünde işlenen konuların genel bir değerlendirmesi yapılmış, Ümit Bilgin’in şiirlerinin âşıklık geleneği içerisindeki yerinden bahsedilmiştir.

Bu çalışmayı hazırlarken desteklerini benden esirgemeyen değerli danışman hocam Dr. Öğretim Üyesi Mümin TOPCU’ya sonsuz şükranlarımı sunuyorum.

Çalışmada hoşgörü ve sabrıyla sorularımı cevaplayan değerli Ümit Bilgin Beyefendiye, hayatım boyunca her daim yanımda olan anne ve babama, desteğiyle hep yanımda olan eşime ve biricik kızıma; hayatın bana armağanları olan dostlarım/kardeşlerim Asuman Suvak, Hülya Aydın ve Sevda Geçen’e sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Sümevra ALANOĞLU ALTUN

DÜZCE- 2021

ÖZET

ÂŞIK KUL ÜMİT (HAYATI, SANATI VE ŞİİRLERİ)

ALANOĞLU ALTUN, Sümeyra

Yüksek Lisans, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Mümin TOPCU

Haziran 2021, xx + 486 sayfa

Kültür, bir toplumun duyuş ve düşünüş biçimini oluşturan, gelenek durumundaki her türlü yaşayış, düşünce ve sanat varlıklarının tümü olarak tanımlanabilir. Bununla birlikte insanoğlunun oluşturduğu maddi manevi tüm değerler kültür tanımının içine yerleştirilebilir. Türk kültürünün vazgeçilmez öğelerinden biri olarak karşımıza çıkan ozan-baksı geleneğinin İslamiyet sonrasındaki uzantısı olan Âşıklık geleneği de günümüzde hala varlığını devam ettirmektedir. “Geçmiş olmayanın geleceği olmaz” düşüncesiyle çıktığımız bu yolda kültürün yaşayan temsilcilerinden Âşık Kul Ümit’in eserleri, yetiştiği yöre bağlamında değerlendirilip âşığımızın hayatı, sanat anlayışı ve eserlerinin şekil ve muhteva alanında incelemesi yapılmıştır. Tüm bunlar incelenirken şairimizin görüşlerine yer verilmiş, kendisiyle yapılan görüşmelerden hareketle, içinde yetiştiği kültür izlerinin yansımalarıyla eserleri değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Âşık Kul Ümit, Halk Şiiri, Kültür, Âşık, Gelenek.

ABSTRACT

MINSTREL (ÂŞIK) KUL ÜMİT (HIS LIFE, ART AND POEMS)

ALANOĞLU ALTUN, Sümeyra

Master' Degree, Department of Turkish Language and Literature

Thesis Advisor: Mümin TOPCU, PhD, Member of the Faculty

June 2021, xx + 486 pages

Culture may be described as the whole of living, thoughts, and artistic assets in the states of tradition that constitute the way of feeling and thinking of a society. Together with this, all the material and immaterial values created by the mankind may be placed in the definition of culture. The bardship tradition which is considered to be one of the indispensable elements of the Turkish Culture and which is also considered to be an extension of minstrelsy in the times after İslam continues to exist today. In this path which we have started out with the thought “Without a past there is no feature” the works of Minstrel Kul Ümit who is one of the living representatives of our culture and the region where he has grown are evaluated and the life of our minstrel, his understanding of art, and works are examined in terms of form and contents. While all these are examined, the opinions of our minstrel are dealt with and based on the interviews made with him, his works are assessed with the reflections of the culture in which he lives.

Key words: Minstrel Folk Poetry, Culture, Minstrel, Tradition

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	i
ÖNSÖZ	ii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
1. ÂŞIK KUL ÜMİT'İN HAYATI VE EDEBÎ KİŞİLİĞİ	1
1.1. Kişisel Biyografisi	1
1.2. Edebi Kişiliği	2
İKİNCİ BÖLÜM	9
2. ŞİİRLERİNİN BİÇİM VE İÇERİK ÖZELLİKLERİ	9
2.1. Hane Sayısı	9
2.2. Hece sayısı ve Durak	10
2.3. Kafiye Düzeni:	12
2.4. Kafiye Yapısı	15
2.5. Nazım Biçimleri	22
2.1.5.1. Koşma	22
2.1.5.2. Semai:	28
2.1.5.3. Varsağı:	29
2.1.5.4. Destan:	30
2.2. Edebi Sanatlar	31
2.2.1. Teşbih	31
2.2.2 İstiâre	33
2.2.3. İstifham	34
2.2.4. Telmih	36
2.2.5. Mübalağa	38
2.2.6. Tezat	39

2.2.7.	İrsal-ı Mesel	41
2.2.8.	Mecaz-ı Mürsel	42
2.2.9.	Hüsn-i Ta'fîl	42
2.2.10.	Nida	43
2.2.11.	Tekrir	44
2.2.12.	Tenasüp	45
2.2.13.	Tevriye	47
2.2.14.	Teşhis	48
2.2.15.	Kinaye	49
2.2.16.	Tariz	49
2.2.17.	Cinas	50
2.2.18.	Tedric	51
2.2.19.	Tecrîd	52
2.2.20.	Kısmî İktibas	53
2.3.	Dil ve İfade Özellikleri	53
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM		60
3.	İŞLEDİĞİ KONULAR	60
3.1.	Ailesiyle İlgili Şiirleri	60
3.2.	Toplumsal Yozlaşma	64
3.3.	Dini- Tasavvufi Öğeler	72
3.4.	Özlem	78
3.5.	Çile Çekme	80
3.6.	Kaderden Şikâyet	84
3.7.	Aşk	87
3.8.	Ölüm	93
3.9.	Yalnızlık	96
3.10.	Milli Duyuş	99
ŞİİRLER		103
1.	YÜK AĞIR	103
2.	BABAM 3	103
3.	UNUT BENİ	105
4.	CENGİZNAME	106

5.	İFLAH OLANI GÖRDÜN MÜ?	107
6.	YOLLADILAR BENİ.....	108
7.	ALİ KİMDİR	108
8.	UMUDU KESTİM.....	111
9.	YİRMİ LİRA KALMIŞ	112
10.	MOLLA BOŞTANI EFENDİ.....	113
11.	BİR TUHAF OLDU.....	115
12.	LEYLA.....	117
13.	DUYDUNUZ MU?.....	118
14.	HURİ GELİR	119
15.	SORAR OLDU	120
16.	ALDIRMADI.....	121
17.	UZAK DURSUN	122
18.	VARIRSAN DOST MECLİSİNE.....	123
19.	RAHMET AŞKINA.....	124
20.	İNSAN DENİR	125
20.	DUY SULTANIM	126
21.	HESAP BİLMEM	126
22.	BİR MEZAR TAŞINA KALDI.....	127
23.	ELLEME.....	128
24.	GÖRÜN YILLAR.....	129
25.	YOLLADILAR BENİ.....	130
26.	İÇİNDE	130
27.	DEME	132
28.	ÖLDÜRDÜNÜZ.....	133
29.	KİM BİLSİN BENİ.....	133
30.	YORULUR MU	134
31.	UZAK DUR CANIMDAN	135
32.	NASIL BİR DÜNYA.....	136
33.	DÜŞÜN GÖNÜL	137
34.	BEDDUAM	138
35.	YANDIM YARABBİ	138
36.	GAM YÜKÜNÜ DOLDURSALAR	139

37.	VERENE BAKIN	140
38.	YARI DERMANA ÇAĞIRSAM.....	141
39.	DERDİMİ SÖYLETMEN BANA	142
40.	DALINA KONSUN.....	143
41.	YETMEDİ Kİ.....	144
42.	VİRAN OLAN ŞU GÖNLÜMDE	145
43.	YAK GİTSİN	147
44.	OY	147
45.	EYVAH DEDİM.....	150
46.	NE HALDAYIM.....	151
47.	KIRDILAR KANADIM KOLUM.....	151
48.	DAHA ÇİLEM BİTMEDİ Mİ?	152
49.	AŞK İBADET GİBİDİR	153
50.	BABAM -4.....	154
51.	DERT GARİBE VERGİLİ Mİ?.....	155
52.	YAKTIN BENİ	156
53.	YARA DÜŞER	157
54.	DELİNDİ FELEĞİN DİBİ.....	158
55.	FELEĞİN ETTİĞİ ZULME	158
56.	KİMİN UMRUNDA	159
57.	NAMERT DESİNLER	160
58.	GEREKİR	161
59.	ZARAR GETİRİR	162
60.	VURACAKSA VURSUN	163
61.	GİDİYORUM	163
62.	BAŞA GELİR	164
63.	KESİLDİ	166
64.	SEN DEĞİL MİYDİN	168
65.	HOŞ GELDİNİZ	168
66.	GİR GİREBİLDİĞİN KADAR.....	170
67.	KULAK ASMA	171
68.	SENİN YÜZÜNDEN.....	171
69.	SOYTARI	172

70.	KALDIRACAK KUL NEREDE	173
71.	SAYMADINIZ YILLAR.....	174
72.	YAR TUTUŞTU BEN TUTUŞTUM	175
73.	KEMAL BEY	176
74.	KÂR MI ETTİN BE MÜSLÜMAN	177
75.	YIKTIN YA YAR.....	178
76.	ÇAĞIRDILAR BENİ.....	178
77.	ŞEYDA	179
78.	SAR SULTANIM	180
79.	GİDİYORUZ	181
80.	BİLEN VAR MI.....	182
81.	TUTTUM GİTTİ.....	182
82.	ENİŞTE	183
83.	BİR BAK HELE	185
84.	ALACAĞIN OLSUN SENİN.....	186
85.	MAHALLENİN AYYAŞIYDI.....	186
86.	O EVLADIN	188
87.	KIYMA SEVDİĞİM.....	190
88.	BİR SENİ GÖRDÜM	191
89.	BAĞIŞLA SULTANIM.....	191
90.	HÜKMÜ YOK.....	192
91.	BU GECE AKLIMLA ARAMI AÇTIM	193
92.	DÜŞMÜŞ GİBİYİM	194
93.	ŞAŞIRIR	195
94.	HABER VER	196
95.	SENİN OLSUN.....	197
96.	GELEN OLMADI.....	198
97.	ARAYIP DA SORMASIN	198
98.	VAY BENİ.....	199
99.	KOVDULAR BENİ	200
100.	SAVUR DA GİTSİN	201
101.	HABERİ VAR MI	202
102.	KUL ZARAR ÇEKER.....	202

103.	ON İKİ İMAM SECERESİ.....	204
104.	YEDİ DOYMADI.....	206
105.	BİR MEKTUP KOYUP.....	207
106.	ELVİNA.....	208
107.	AVMIŞ GİBİYİM.....	209
108.	MİNE (Eşim' e).....	210
109.	PAÇAMDAN KAPTI.....	211
110.	BATIRIN BEYLER.....	212
111.	YAŞ FARKI.....	214
112.	DENSİZİN BİRİ.....	215
113.	DÜRDANE.....	217
114.	HARAMZADE.....	219
115.	DEĞİŞTİ.....	220
116.	ŞAŞIRDI.....	221
117.	KERBELA.....	222
118.	HÜDAYA KUL OLURKEN.....	223
119.	SOYUDUR ALİ.....	224
120.	EFENDİM.....	224
121.	YARENLER.....	225
122.	OĞLUMA NASİHATIM.....	226
123.	GEL EY ZAKİR.....	227
124.	MEZHEBİMİ NEYERSİN.....	228
125.	MUHABBETİN DEMİNDEN.....	229
126.	HAKİKAT ŞEHRİNDE.....	230
127.	EZDİ BENİ.....	231
128.	NE İZAN BİLİR.....	231
129.	HATIN TEYZEME.....	232
130.	AFRİN TABUT MÜNBIÇ MEZAR OLACAK.....	234
131.	CANAN.....	234
132.	BİTTİ GENÇLİĞİM.....	236
133.	ON ÜÇÜNCÜ AY.....	237
134.	KADER DE GİTSİN.....	238
135.	KIRILDIM.....	239

136.	HAYIR YOK	239
137.	SEN DE SÖNESİN	240
138.	ÖZLEM	241
139.	DİNLE KARDELENİM	242
140.	HOŞ OLAN GELSİN	244
141.	İŞİN NE SENİN	245
142.	BU DEMEK	245
143.	SİNEME BATAR	246
144.	GÜN BİTTİ	247
145.	DİLEMİYORUM	248
146.	GELMİYOR HANCI	248
147.	SENİN OLSUN	249
148.	YAZIMIZ BİZİM	250
149.	DOKUNMA TABİP	251
150.	SORMA DİRDİMİ	252
151.	ÇALMA KAPIMI	253
152.	HORLAMA BENİ	253
153.	TABİP	254
154.	AÇMA DOKTOR BEY	255
155.	RİYAKÂR	255
156.	SAMİMİYET	256
157.	ÇARESİZ	257
158.	MUHTAÇ	257
159.	VAR MI	258
160.	HASRET	259
161.	PAZARLIK	259
162.	DİNMEZMİŞ	260
163.	DÖNSEM DE	261
164.	GİTMEYE GELDİM	262
165.	YAKIP DA GELSİN	262
166.	VURMAYA GELMİŞ	263
167.	VURMADAN GİTME	264
168.	SAYMADIN AMMA	266

169.	SAÇLARIN.....	267
170.	GÖZLERİN.....	268
171.	FERYAT ETTİ	269
172.	BİLMESİN.....	270
173.	HEP Mİ SANA DÜŞER GÖNÜL	271
174.	GARDAŞA AĞIT	272
175.	YEMEN AĞIDI	272
176.	UZAK DUR TABİP.....	273
177.	GÖNÜL KABİM	274
178.	ŞEHİT AĞIDI	276
179.	BAK KIZILIRMAK	277
180.	HİÇ OLDU ÇIKTI	278
181.	BUL DELİ GÖNÜL.....	279
182.	DERT ALDI BENİ	280
183.	MERT ZARAR VERDİ.....	282
184.	ÖLESİN FELEK	282
185.	SEBEP OY	284
186.	YİĞİT AĞIDI—MUHSİN YAZICIOĞLU	285
187.	ÖLECEK.....	286
188.	KAVRULDUM YARABBİ.....	287
189.	SAKIN ACIMA	289
190.	AL GÖTÜR ARTIK	290
191.	SARGI TUTMUYOR	291
192.	CANIMDAN OLDUM	292
193.	YARAM SARILMAZ	293
194.	YARAM İÇERDEDİR	294
195.	AĞLASAM MI İYİ	295
196.	ÇEKER GİDERİM	296
197.	SIZAN BOZULDU	297
198.	ASMA SURATINI MÜBAREK	298
199.	SENDE SEVDİĞİM	299
200.	BENİ BANA BIRAK.....	300
201.	TUT ŞU ELİMİ.....	302

202.	DARA DÜŞÜRÜP HATIR SORMA	303
203.	NADAN EHLİ	303
204.	YAR İLE HASBİHÂL	304
205.	GARDAŞA VASIYET	306
206.	SERBESTÇİ ŞAİRLER	307
207.	TERKİME TAKIP	308
208.	YATMAZ KURBANIM	308
209.	BENDE NE YOK Kİ	309
210.	AYRILIK OLSA DA VUSLAT VAR SANIP	311
211.	AŞK KANTARA OTURMADI	312
212.	GÖZÜM	313
213.	ÇİLEM ZÜLÜF OLDU	314
214.	NAZLI YARIN KAPATTIĞI KAPIYI	315
215.	KARARTIN KAYBOLSA	316
216.	HAYATIMI ALT ÜST EDİP GİDERKEN	317
217.	HESABINI KAPATMAZSA KEDERİN	318
218.	BİR DERT DÜŞTÜ DÖŞÜME	319
219.	MUAMMADAN İBARETSE EĞER AŞK	320
220.	ÖDEMEK GEREK	321
221.	BAHANE ARAMA	322
222.	İSMİNAZ-1	323
223.	İSMİNAZ-2	324
224.	İSMİNAZ-3	325
225.	İSMİNAZ-4	326
226.	İSMİNAZ-5	327
227.	İSMİNAZ-6	328
228.	İSMİNAZ-7	329
229.	İSMİNAZ-8	330
230.	AŞK EBEDİ OLSAYDI	331
231.	ZÜKFİKÂR-1	332
232.	ZÜLFİKÂR-2	332
233.	ZÜLFİKÂR-3	333
234.	HASRETİMİ AL KANIMA BULADIM	334

235.	EMİNE-1.....	335
236.	EMİNE-2.....	336
237.	EMİNE-3.....	337
238.	EMİNE-4.....	338
239.	EMİNE-5.....	339
240.	VUR DA ÖYLE GİT	340
241.	BOĞDU YAR BENİ.....	341
242.	GÖRÜLMÜYOR BAK ŞİMDİ	342
243.	DERMAN SAKLAR KENDİNİ.....	343
244.	MERİ KEKLİK MİSALİ	344
245.	DESTEGÜL-1.....	345
246.	DESTEGÜL-3.....	346
247.	MUKAYYET OL AKLIMA.....	346
248.	ANLAMADI YAR BENİ	347
249.	ASUDE-1	348
250.	ASUDE-2	349
251.	ASUDE-3	350
252.	BİR KADIN BİLİRİM.....	350
253.	ZAY OLUR.....	351
254.	ALACAĞAN AL GAYRI.....	352
255.	YİNE YAR.....	353
256.	BABAM-5.....	354
257.	SALİHA TEYZE	355
258.	NAZLI YAR	357
259.	NAZLI SUNAM	358
260.	BİR NAZANA TUTULDUM.....	359
261.	NE KAYBEDERDİN	360
262.	İSTEMEM.....	361
263.	SAKİNE	362
264.	SAKLANIR	363
265.	BİR TÜRLÜ.....	364
266.	KİME DİRDİM DÖKÜP	365
267.	GÖZYAŞIM YANDI.....	366

268.	KAVURDU BENİ	367
269.	UMUDUN MU VAR.....	368
270.	DOKTOR.....	368
271.	NEYLEYİM.....	369
272.	GAVS.....	370
273.	BEKLEME GARDAŞ	371
274.	AKLIM GİDİYOR.....	372
275.	GAM YÜKÜNÜ DENK ETTİ	372
276.	DOKUNMA BANA	373
277.	YAR OLMAMIŞSIN	374
278.	AL BAŞINA ÇAL DEDİ.....	375
279.	BULANIR GİDER.....	376
280.	CAYDIRAMADIM	377
281.	ANAM BABAM AĞLASIN	378
282.	BANA BORCU VAR	379
283.	İÇİME SİNMEDİ Kİ	379
284.	GÜLPAREM.....	380
285.	YAZMAYA KALKSAM	381
286.	KARŞIMA ÇIKTI.....	382
287.	BİTİRDİ GİTTİ.....	383
288.	BEDEL.....	384
289.	GİZLERSİN	385
290.	EKSİK OLSUN.....	386
291.	VAR BENDE	386
292.	DEĞİŞMEZ	387
293.	YETER.....	388
294.	YAŞLANIYORUM	388
295.	İLYASIM	389
296.	NEYE YARAR.....	390
297.	NİLÜFER.....	391
298.	OYA	392
299.	YAKMA DİYORUM	392
300.	FİGANIM BENİM.....	393

301.	YAKTI GİDİYOR	394
302.	BİR BEN Mİ KALDIM	395
303.	TÜRK POLİSİYİZ.....	395
304.	NERESİ KADER	396
305.	DARILDIM ARTIK	397
306.	BAŞKA NEDİR.....	398
307.	ETTİ GÖZLERİN	399
308.	BİTER Mİ SANDIN	400
309.	DAHA İYİ.....	401
310.	DERSİN	401
311.	FAYDA ETMİYOR.....	402
312.	SEN DEME BARİ	403
313.	TÜKENMEDİ DÜŞMANIM.....	404
314.	YAR BENİ.....	405
315.	AV OLDUM	405
316.	PARA ETMEZ.....	406
317.	AYIP EDER SULTANIM	407
318.	KALDIR AT CANAN	408
319.	UTANSIN	409
320.	SAYDILAR BENİ	410
321.	KENDİNİ KASMA.....	410
322.	NE YAZAR.....	411
323.	KOY BENİ.....	412
324.	HABER VER	413
325.	KEŞKE.....	413
326.	ADIMI ANDIRAMADIM.....	414
327.	BİR DİLEK TUTTUM	415
328.	AKLANIP DA ÖYLE GEL	416
329.	ÖLDÜ SAY GİTSİN	417
330.	BU SENE	418
331.	UYDU DA GİTTİ.....	419
332.	GELME-GELMEM	420
333.	YANAR GEZERİM.....	421

334.	DİLİM VARMIYOR	423
335.	ASSINLAR BENİ.....	424
336.	GÜLTEN.....	424
337.	YETMİYOR DOKTOR.....	425
338.	BİR TUHAF OLDUM	426
339.	BOZULDU.....	427
340.	YÖN DUMAN OLDU	428
341.	ESİR EDER AŞK.....	429
342.	KIYDILAR GARDAŞ	429
343.	NAÇAR DEDİLER.....	430
344.	TÜTER SİVASIN	431
345.	ÇAREYİ BİLMEZ	432
346.	AKLINA ESTİKÇE	432
347.	HİÇ BİR TAT KALMAZ	433
348.	VADEM YETTİĞİ ZAMAN.....	434
349.	KALBİMİ DEŞTİM.....	434
350.	AKMIYOR LEYLA	435
351.	TUANA.....	436
352.	ZULÜM MABEDİ.....	437
353.	OLMUYOR DOKTOR.....	438
354.	YANAŞ SEVDİĞİM	440
355.	BU SENE DE GİDEMEDİM SİVASA	441
356.	HİDAYET	442
357.	DUMANLA GİTSİN	443
358.	KEVSER HAVUZUNDAN DOLAN ŞİŞEDEN	444
359.	ÇANAKKALE.....	445
360.	YORULDUM.....	446
361.	YAMAN BİR SAVAŞ KALDI	446
362.	ATEŞİ DE ERİTİR	447
363.	HADİ VUR DA ÖLEYİM	448
364.	ASKIDA KALDI AKLIM	449
365.	GAMLI HİCRİNDEN GEÇER	450
366.	HÜZÜN YAKAR GÖNLÜMÜ	451

367.	GÜLLE OLDU VUSLATI	451
368.	DESTEGÜL-2.....	452
369.	BUGÜN BANA DEĞMEYİN.....	453
370.	YEMİN ETME BOŞ YERE	454
371.	SORMA NEDEN KAPATTIM	455
372.	ÜŞÜYORUM.....	455
373.	AŞK MI ALIŞKANLIK MI.....	456
374.	BEN CANIMDAN CAYARIM.....	458
375.	ELLERİNE KINA YAK	459
376.	DAHA İYİYDİ.....	460
377.	BABAM-1.....	461
378.	BABAM-2.....	461
379.	VUR DA SONRA GİT	462
380.	YÜREĞİMİ YIRTIYOR.....	463
381.	GİRDAPLARI DURDURUR	464
382.	KÜREK MAHKÛMU	465
383.	ŞAHLIKTA ŞAHİKASIN	466
384.	ÖYLE GİT	467
385.	EYVAH İÇİNDE	467
386.	BAŞIMDA DUR.....	468
387.	BANA GETİRİN	469
388.	YEMİNLER EDİYORDU	470
389.	HARINLA YAK BENİ.....	471
390.	ŞAŞIRIP KALDIM ALİ	471
391.	FERHATI KİM TANIRDI.....	472
392.	SEBEP OLSA NAZLI CANAN	473
393.	GÖNLÜMÜ HEP UYUTTUM.....	474
394.	AYAZ KAPLADI RUHUMU	474
395.	EY SEVDAMIN ŞARABI.....	475
396.	NE ÇIKARSA BAHTINA	476
397.	YETMEDİ Mİ?	477
398.	ÖLMEDEN GELMELİSİN	478
399.	YAVUZ SULTAN SELİM	478

SONUÇ	479
KAYNAKÇA	482
Sözlü Kaynaklar	482
Yazılı Kaynaklar	482

BİRİNCİ BÖLÜM

1. ÂŞIK KUL ÜMİT'İN HAYATI VE EDEBÎ KİŞİLİĞİ

1.1. Kişisel Biyografisi

Ümit BİLGİN, Sivas ilinin Kangal ilçesinin Alacahan köyü nüfusuna kayıtlı olmasına rağmen, annesiyle babasının, annesi kendisine hamileyken ayrılmaları sebebiyle annesinin memleketi olan Sivas'ın Gürün ilçesinde 1963 yılında dünyaya gelmiştir. 3 yaşına kadar burada yaşamış ancak annesinin yeniden evlenmesi üzerine annesiyle birlikte Gürün'ün Suçatı köyüne yerleşmiştir. Âşık Kul Ümit'in annesinin adı Hafıye'dir. Sivas'ta doğmuştur. Ev hanımıdır. Yapılan görüşmelerde şair annesinin cenazelere giderek ağıtlar yaktığını ve o dönemlerde cenazelerde ağıt yakılmasının çok önemli olduğunu, eğer birinin cenazesinde ağıt yakılmıyorsa bu durumun halk arasında: “ya kimsesi yok ya da kimse tarafından sevilmiyor” şeklinde değerlendirildiğini dile getirmiştir. (Bilgin, 2020a:1)

Âşık Kul Ümit'in babası Yusuf Ziya BİLGİN'dir. İnşaatlarda çalışmıştır. Geçirmiş olduğu bir iş kazası sonucu bir süre yatalak olarak kalmış daha sonra vefat etmiştir. Âşık Ümit babasını hiç görmemiştir. Konuşma sırasında annesi kendisine hamileyken anne babasının ayrıldığını ve kendisinin babasını hiç görmediğini, babasının da kendisini görmeye hiç gelmediğini belirtmiştir (Bilgin, 2020a:1)

Âşık Kul Ümit, annesinin ikinci evliliğinden sonra ilkokul 4. Sınıfa kadar annesinin yanında yaşamış ancak daha sonra annesinin yanından ayrılmak zorunda kalmıştır. O dönemlerde teyzesinin yanına gitmiş ve teyzesiyle yaşamaya başlamıştır. Eşi Mine Hanım ile teyzesinin önyak olması sonucu görücü usulü olarak tanışmış ve evlenmiştir. Eşi Mine Hanım ev hanımıdır.

Âşık Kul Ümit'in, iki kızı bir de oğlu vardır. Büyük kızına annesinin adını vermiştir.(Hafiyeye) Gebze Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda İnfaz ve Koruma Memuru olarak görev yapmaktadır. Oğlu Baki Onur, Maden Mühendisi olarak Eskişehir' in Mihalıççık ilçesinde özel bir şirkette çalışmaktadır. En küçük kızı İnci Nur da Enerji Mühendisliği 2. Sınıf öğrencisidir.

Âşık Kul Ümit'in, bir abisi, iki ablası, bir de erkek kardeşi vardır. En büyük abisi Şadi, emekli memurdur. Namık Kemal, Kültür Bakanlığı Halk Şairi aynı zamanda Kayseri Belediyesi Konservatuar Bölüm Şefi' dir ve mali müşavirlik yapmaktadır. İki kız kardeşten Ayfer Kayseri' de evli ev hanımı, Mukaddes de Almanya da evli ve ev hanımıdır.

Âşık Kul Ümit, ilkokulu dördüncü sınıfa kadar Gürün-Suçatı' da okumuştur. Dördüncü ve beşinci sınıfı Samsun Çarşamba Büyüklü Köyü İlkokulu'nda, Ortaokul birinci sınıfı Gül Ortaokulu, ikinci ve üçüncü sınıfı Sivas Cumhuriyet Ortaokulu'nda, liseyi Sivas Kongre Lisesi'nde okumuştur. Daha sonra Tokat Cumhuriyet Meslek Yüksekokulu'nda inşaat bölümünden mezun olmuştur. Âşık Kul Ümit, acemi birliğini Ankara'da, usta birliğini de Sinop' ta yapmıştır.

Âşık Kul Ümit, ilk gençlik yıllarında inşaatlarda çalışmıştır. Sonrasında bir dönem iflas etmiş ve sıkıntılı zamanlar geçirmiştir. Daha sonra Adalet Bakanlığı' nın yaptığı bir alımla 1991 yılında İdare Memuru olarak göreve başlamıştır. Şuanda Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri'ne bağlı Ankara Personel Eğitim Merkezi'nde Öğretim Görevlisi olarak görev yapmaktadır. (Bilgin, 2021b:1)

Şairin hayatı ile ilgili tüm bilgiler kendisiyle telefonla yapılan görüşmelerden edinilmiş olup devam eden pandemi ve şairin rahatsızlığı sebebiyle yüz yüze görüşme yapılamamıştır. Kendisinden edinmiş olduğumuz bilgiler de şairin bilgisi ve onayı doğrultusunda aktarılmıştır.

1.2. Edebi Kişiliği

Âşık Kul Ümit yapmış olduğumuz görüşmelerimizde çocukluk yıllarında annesiyle birlikte anneannesinin yanında yaşadıklarını, anneannesinin büyük, yirmi üç odalı bir konağının olduğunu ve burada Kahramanmaraş, Elbistan, Pazarcık'tan gelen

âşıkların kaldığını ve sabahlara kadar şiir, hikâye, türkü söylediklerini, atışmalar yaptıklarını kendisinin de bu ortamlarda sakilik yaptığını, hizmetlerde bulunduğunu söylemiştir. Adı geçen konakta cem törenleri düzenlendiğinden, çocukluğunun bu kültürle iç içe geçtiğinden bahsetmiştir. Ancak Âşık Kul Ümit kültürle çok iç içe olmasına rağmen şiir yazmaya çok geç başlamıştır. Şiir yazmaya başlama zamanıyla ilgili de şunları aktarmıştır:

Hayatının çok sıkıntılı geçen bir sürecinde, artık yaşamaktan zevk almamaya başladığını, bir gece abdest alıp namaz kıldığını ve Allah'a yalvararak canını almasını istediğini ve öleceğine gerçekten çok inanarak uykuya daldığını, rüyasında sabaha kadar dayak yediğini hatta uyandığında her yerinin gerçekten dayak yemişçesine ağrıdığını anlatmıştır. Bu rüya üzerine sabah kalktığında şiir yazmaya başladığını söylemiştir. 2009 yılına kadar hiç şiir yazmamış olan şair 2009 yılından sonra şiirden hiç vazgeçememiştir. Burada geleneksel Âşık edebiyatındaki rüya motifinin değişime uğramış olduğunu görüyoruz. Rüyada bade içme değil de dayak yeme şeklinde bir değişim söz konusu ve yine geleneksel Âşık edebiyatındaki şairin uykudan uyanıp eline saz alıp ilk deyişte bulunması motifi yerine eline kalem alıp şiir yazma şeklindeki bir ilk deyişi görüyoruz. (Bilgin, 2021c:1)

Şairin hayatı incelendiğinde çok küçük yaşlardan beri hayatının hep gelenek içerisinde geçmesine rağmen 2009 yılına kadar hiç şiir yazmadığı, birden bire şiir yazmaya başladığı ve kısa zamanda çok sayıda eser ortaya koyduğu görülmüştür. Bu durumla ilgili 2009 yılının şairin hayatında bir dönüm noktası olarak adlandırılabilir ve çocukluktan beri zihninin arka bahçesinde biriktirmiş olduğu tüm yaşantıları sanki artık kendisine ağır gelmişçesine dışa vurmuş olduğu yorumu yapılabilir.

Şiir yazarken dikkat ettiği hususlardan birinin bir şiirde kullandığı kelimenin aynı şiirde tekrar edilmemesi olduğunu, buna özellikle dikkat ettiğini söylemiş ve ilk şiirlerinde belki olabileceği ama sonrasında bir şiirde kullandığı kelimeyi aynı şiirde tekrar kullanmamaya özen gösterdiğini belirtmiştir.

Şiirlerinde çokça deyimlere yer veren Âşık Kul Ümit, yaptığımız görüşmelerde bunları bilinçli olarak kullandığından bahsetmiştir. Geçmiş ve kültürü gelecek

nesillere bir şekilde aktarmak gerektiğinden kendisinin de atasözü ve deyimleri, şiiirleri aracılığıyla aktarmayı hedeflediğini söylemiştir. (Bilgin, 2021b:1)

Âşık Kul Ümit şiiirlerinin hemen hemen hepsinde “Kul” mahlasını kullanmıştır. Bununla birlikte “Daha Çilem Bitmedi” isimli şiiirinde;

Yar demek şayet zor ise

Gönlünde yerin dar ise

Ne kadar çilen var ise

Dertli Ümit tatmadı mı?

“*Dertli*” mahlasını kullandığı görülmektedir.

“Hesabını Kapatmazsa Kederin” isimli şiiirinde de “*sefil*” mahlasını kullanmıştır.

Körük vurup ateş sarsam demire

Kısmetimden şavkı değmez ömüre

Boz kayada batar oldum çamura

Sefil Ümit göçer olur bilesin

Deva bile naçar olur bilesin

“İsminaz-3” isimli şiiirinde de yine şair “*sefil*” mahlasını kullanmıştır.

Hangi bir kul iflah olmuş bu dertte

Neler olacak bak, bırakıp git de

Akıl mı bıraktın *Sefil Ümit*'te

Sonunda bende delirdim İsminaz

Şairimizin şiirlerinde farklı mahlası kullanmasının sebebi kendisine sorulduğunda, ilk yazdığı şiirlerde farklı mahlaslar kullandığını ancak sonrasında tüm şiirlerinden “kul” mahlasını kullandığını dile getirmiştir. Kullanmış olduğu mahlaslarına baktığımızda “dertli”, “sefil” mahlaslarının yaşadığı zor hayatla da paralellik gösterdiği tarafımızca tespit edilmiştir. Çocukluk döneminde çok “dertli” olan şairimiz, gençlik yıllarında yaşadığı ekonomik sıkıntılar sebebiyle “sefil” lik içerisinde kalmış ve sonunda asıl kimliğini bularak “kul” mahlasında karar kılmıştır.

Âşık Kul Ümit anne babaya saygının önemine inanmakta ve bunu “ O Evladın” isimli şiirinde dile getirmektedir:

Evde varlığından bıkan

Ne arayıp ne de bakan

Huzur evine bırakan

O evladın ..... (86/2)

Âşık Kul Ümit gelenek göreneklerine bağlı, edep kavramına önem veren, kültüründen kopan, geleneklerinden uzaklaşanlara karşı duyduğu hisleri “Şaşırdı” isimli taşlamasında dile getirmiştir.

Yere batsın eğer edebi buysa

Küfürü basardı bir mümin duysa

Daha yeni düğün kurmuştu oysa

Üç ay sonra doğan piçe şaşırdı

Âşık Kul Ümit her zaman zalimin karşısında, mazlumun yanında olmayı erdem saymış, değişen zamana ve şartlara göre şekil almamak gerektiğini, menfaatin insan olmaya yarayan değerleri şekillendirmemesi gerektiğini savunmuş ve bunu birçok şiirinde dile getirmiştir.

Gaddardan uzak dur garibe yakın

Baki olan var mı etrafa bakın

Her zaman kusur ört kınama sakın

Kimsenin haline gülücü olma (122/3)

Kul Ümit oğluyun haramdan kaçın

Hayrı hasenatı olur mu suçun

Üç günlük dünyada menfaat için

Namerdin yanında kalıcı olma (122/5)

Âşık Kul Ümit' in insana bakışı tüm insanları kucaklayıcı, herkesi eşit kabul eden, insanları çeşitli gerekçelerle ayrıştıran, ötekileştiren zihniyetin karşısında olan bir bakıştır. Kendisiyle yapmış olduğumuz görüşmemizde eskiden insanlar arasında Âlevi, Sünni, Türk, Kürt ayrımı olmadığını, herkesin bir arada sıkıntısız şekilde yaşadığını belirtmiştir. Bunu şiirlerinde de görmekteyiz.

Be hey gafil mezhebimi neylersin

Soracaksan bana meşrebimi sor

Gülistan içinde gönül eğlersin

Erenler yanında gel demimi sor (124/1)

Yetmiş iki millet içimde saklı

Hakkı birleyenin hepsi de haklı

Herkes onun kulu hangisi farklı

Tek nazarla bak da ondan sonra yor (124/2)

Türkü Kürdü Alevisi Sünnisi

Birbirinden ayrılır mı hangisi

Eğer varsa kaldıralım şu sisi

Sakın kararmasın gözümüz bizim (148/4)

Âşıklar içinde yaşadığı toplumun sorunlarına ayna olmuşlar, toplumun içinde bulunduğu dönemin sıkıntılarını, aksaklıklarını eserlerinde dile getirmişlerdir. Âşık Kul Ümit de vatanına bağlı, milletini seven bir şair olarak milletin yıllardır mücadele ettiği terör belasıyla ilgili olarak kaleme aldığı şiirde Türk ordusunun Suriye’ de verdiği mücadeleden bahsetmiş ordusuna ve vatanına olan güvenini ve sevgisini dile getirmiştir.

Ayrıları kabardı Türk milletinin

Hamisi geliyor vatanın dinin

Hesabı kesildi terör itinin

Afrin tabut Münbiç mezar olacak (130/1)

Anneden babadan ayrı bir çocukluk geçiren şairimiz, hayatı boyunca sıkıntılı dönemlerden geçmiş, buna da şiirlerinde sıkça yer vermiştir. Özellikle yaşadığı sıkıntıları kendince anlamlandırmaya çalışan şair, birçok şeyi kadere bağlayarak belki de yaşadığı zorluklara dayanmak için bir çıkış kapısı oluşturmuştur kendine. Bu yaşananlar da şairin kendisine daha karamsar bir kimlik oluşturmasına sebep olmuştur.

Baştan sona kara yazıyla dolan

Talihime kaderime kırıldım

Dünyaya gelmeme vesile olan

Valideme pederime kırıldım(135/1)

Yazan derin yazmış kara yazıyı

İtiraz edip de sildiren var mı?

Anadan da ayrı körpe kuzuyu

Haline acıyıp güldüren var mı? (159/1)

Senede bir kere olsun senede

İnat etti güldürmedi gene de

Lanet ettim feleğe de bana da

Talebim üstünü çizdi gördün mü? (161/2)

Felek bir insanın çökse dalına

Muradını alana dek inmezmiş

Lanet olsun şekerine balına

Tadına bakanın acı dinmezmiş (162/1)

Sonuç olarak; Âşık Kul Ümit zorluklarla dolu bir hayat yaşamıştır, babasını hiç görmemiş, annesinden de çok küçük yaşta ayrılarak teyzesiyle birlikte yaşamak durumunda kalmıştır. Hayatında yaşamış olduğu zorlukların, kalbinde açtığı yaraların izleri de birçok şirine yansımıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

2. ŞİİRLERİNİN BİÇİM VE İÇERİK ÖZELLİKLERİ

2.1. Hane Sayısı

Âşık Ümit' in incelemiş olduğumuz 399 şiirinin hane sayıları şu şekildedir:

1 haneli 1

2 haneli 1

3 haneli 14

4 haneli 125

5 haneli 136

6 haneli 50

7 haneli 22

8 haneli 11

9 haneli 6

10 haneli 8

11 haneli 3

12 haneli 1

13 haneli 2

14 haneli 1

15 haneli 1

16 haneli 1

3 bendden oluşan 2, 4 bendden oluşan 14 tane şiiri vardır.

2.2. Hece sayısı ve Durak

Hece ölçüsü, her mısradaki hecelerin sayısının birbirleriyle eşit olmasına dayanan ölçüdür. Mısralardaki hece sayılarının eşitliği aynı zamanda o şiirin kalıbını da gösterir. Mısraları 7 heceden oluşan şiir için “yedili” hece kalıbıyla yazılmıştır ifadesi kullanılır.

Hece ölçüsüyle yazılmış şiirlerde ahengi artırmak amacıyla mısra belli yerlerden ayrılır. Bu ayırım yerlerine de *durak* denir. Durakta sözcükler bölünmez, hece sayıları eşit olan her mısradaki durak sayıları da eşit olmak zorunda değildir.

Âşık Kul Ümit’ in incelemiş olduğumuz 399 şiirinin hece sayıları şiir numaralarıyla birlikte verilmiştir:

2 tanesi 7’li hece ölçüsüyle (1,2)

85 tanesi 8’li hece ölçüsüyle (3’ten 87’ye kadar)

271 tanesi 11’li hece ölçüsüyle (87’den 359’ye kadar)

31 tanesi 14’lü hece ölçüsüyle (359’den 390’e kadar)

10 tanesi 15’li hece ölçüsüyle (390’ten 399’e kadar) yazılmıştır.

Âşık Kul Ümit elimizde bulunan 399 şiirinin tamamını hece ölçüsüyle kaleme almıştır.

Şiirlerinin durak yapısına baktığımızda genel olarak şöyle bir durak yapısı görüyoruz:

7 heceli şiirlerde; $4+3=7$

8 heceli şiirlerde; $4+4=8$ ya da $5+3=8$

11 heceli şiirlerde; $6+5=11$ ya da $4+4+3=11$

14 heceli şiirlerde; 7+7=14

15 heceli şiirlerde; 8+7=15 ya da 4+4+4+3=15

Yukarıda da belirttiğimiz gibi hece sayıları eşit olan mısralardaki durak yapılarının da aynı olmasına gerek yoktur. Aynı heceli şiirlerde farklı durak yapıları görülebilir. Âşık Ümit' in şiirlerinde de bu tarz örnekler de yer almaktadır. 8'li hece kalıbı kullanarak yazmış olduğu şiirlerinden;

Kovan dolusu / bal olur 5+3

Kaymak gider / onu bulur 4+4

Tereyağı / haddin bilir 4+4

Tulum en son yere kalmış 4+4 (3/4)

11'li hece kalıbı kullanarak yazmış olduğu şiirlerinden;

Bir tanıdık / belasını / bulunca 4+4+3

Hiç yoktan başına / bir iş gelince 6+5

Vadesi dolup da / eş dost ölünce 6+5

Gülerek ağlayan / bir seni gördüm 6+5 (88/1)

Yukarıdaki örneklerde görüldüğü gibi iki ayrı şiirde, durak sayıları farklı şekilde ortaya çıkmıştır.

14'lü hece kalıbıyla yazmış olduğu şiirlerinden;

Yutmaya azmettiler /kursaklarında kaldı 7+7

Hiç bir gırtlaktan geçmez /iridir Çanakkale 7+7

İnsafsızca saldırıp/ her yanından vurdular 7+7

Hamdolsun ki Mevla'ya/ diridir Çanakkale 7+7

15'li hece kalıbıyla yazmış olduğu şiirlerinden;

Ben kendim bile unuttum / el ne bilsin adımlı 8+7

Olanca aklımı alıp / haczettin tüm yâdımı 8+7

Duy artık ey sevdiceğim / artık duy feryadımı 8+7

Günahkâra af müjdesi / böyle arzulanırdı 8+7 (391/2)

Yukarıdaki örnek dörtlüğümüzde mısralar aynı durak yapısıyla kaleme alınmıştır.

2.3. Kafiye Düzeni:

Şiirde ahengi sağlamak için kullanılan unsurlardan birisi de kafiye şemasıdır. Dize sonlarındaki kelimeler arasındaki benzerliklere göre gruplandırma yapılması ile kafiye düzeni ya da kafiye şeması ortaya çıkar. Türk şiirinde yaygın olarak kullanılan kafiye düzenleri şunlardır:

Düz Uyak: Her beytin kendi arasında uyaklı olması ile oluşur. Dörtlüklerde ise birinci ve ikinci dizenin kendi arasında; üçüncü ve dördüncü dizenin de kendi arasında kafiyeli olmasıdır. Her dizenin kendinden sonraki dizeyle uyaklı olması düz kafiye şemasını ortaya çıkarmıştır.

.....a	.....a	.....a	.....a
.....a	.....a	.....a	.....a
.....b	.....a	.....a	x
.....b	.....a	.....b	.....a

Düz uyağa şu örnekleri verebiliriz:

Anasız kuzunun canı çıkar mı? **a**

Bacı da gardaştan geçip bıkar mı? **a**

Yoldaşların cenazeni yıkar mı? **a**

Surat astı hiç gülmedi bahtımız **b** (174/2)

Hep mi sana düşer bu boran gönül **a**

Hani nerde kaldı dert soran gönül **a**

Kim olur ki seni kurtaran gönül **a**

Sarma açık kalsın bu yaran gönül **a** (173/1)

Çapraz Uyak: Bir dördlükte birinci ve üçüncü dize ile ikinci ve dördüncü dizenin uyaklı olmasıdır. Âşık Kul Ümit'in şiirlerinde en çok kullandığı koşma tipidir ve koşmanın ilk dördlüğü genellikle çapraz uyaktır.

.....a

.....b

.....a

.....b

Uyurken başıma bir mektup koyup **a**

Arkana bakmadan çekip gitmişsin **b**

Aklınca bunu da iyilik sayıp **a**

Bilsen ne de büyük lütuf etmişsin **b** (105/1)

Kusurun hepsini kadere yıkma **a**

Onu bu hale ben, atmıştım dersin **b**

Kendini aklayıp kenara çıkma **a**

Yüz üstü bırakıp gitmiştim dersin **b** (310/1)

Sarmal Uyak: Bir dördlükte birinci dize ile dördüncü dizenin ve ikinci dize ile üçüncü dizenin uyaklı olmasıdır. Âşık Kul Ümit'in şiirlerinde sarmal uyak düzenine örnek bulunmamaktadır.

.....a

.....b

.....b

.....a

Âşık Ümit Bilgin'in şiirlerinde kullandığı kafiye şemaları şunlardır:

Abab – cccb- dddb- eeeb kafiye şeması ile 298 adet şiir mevcuttur. Bunlar:

1, 2, 4, 6, 7, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 23, 25, 27, 28, 31, 32, 34, 36, 37, 38, 43, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 73, 74, 75, 76, 78, 82, 83, 85, 89, 90, 94, 95, 96, 97, 98, 101, 102, 103, 104, 105, 107, 110, 111, 112, 115, 116, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 145, 146, 147, 149, 150, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 159, 160, 161, 162, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 176, 177, 180, 182, 183, 184, 185, 187, 189, 190, 192, 193, 195, 196, 197, 199, 201, 202, 204, 206, 207, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 248, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 331, 332, 333, 334, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 359, 361, 364, 365, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 376, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 400, numaralı şiirlerdir.

Aaba- ccca-ddda- eeea kafiye şeması ile 4 adet şiir mevcuttur. Bunlar: 8, 42, 391, 393 numaralı şiirlerdir.

Aaab- cccb- dddb- eeeb kafiye şeması ile 68 adet şiir mevcuttur. Bunlar:3, 5, 9, 12, 19, 22, 24, 26, 29, 30, 33, 35,41, 44, 45,71, 72, 77, 79, 80, 81, 86, 87, 88, 92, 93, 99, 106, 109, 113, 114, 117, 129, 130, 143, 144,158, 163, 174, 175, 178, 181, 186, 188, 191, 194, 198, 200, 203, 205, 208, 209, 210, 211, 212, 222, 257, 272, 303, 320, 329, 334, 335, 354, 355, 356, 358, numaralı şiirlerdir.

Abcb- dddb- eeeb kafiye şeması ile 3 adet şiir mevcuttur. Bunlar: 11, 39, 263 numaralı şiirlerdir.

Aaab- bbxb-cccb- dddb kafiye şeması ile 1 adet şiir mevcuttur. Bu 40 numaralı şiirdir.

Aaba- ccdc- eefe kafiye şeması ile 2 adet şiir mevcuttur. Bunlar:53, 361 numaralı şiirlerdir.

Aaaa- bbba- ccca-ddda kafiye şeması ile 3 adet şiir mevcuttur. Bunlar: 148, 173, 391 numaralı şiirlerdir.

Ababb- cccb- dddb kafiye şeması ile 3 adet şiir mevcuttur. Bunlar: 91, 288, 397 numaralı şiirlerdir.

Aaabb- cccb- dddb kafiye şeması ile 12 adet şiir mevcuttur. Bunlar: 108, 230, 281, 289, 353, 361, 363, 376, 389, 394, 395, 396 numaralı şiirlerdir.

Axabb- cccb- dddb kafiye şeması ile 2 adet şiir mevcuttur. Bunlar: 373, 375 numaralı şiirlerdir.

Abab -cbcb-dbdb kafiye şeması ile 1 adet şiir mevcuttur. Bu, 151 numaralı şiirdir.

2.4. Kafiye Yapısı

Kafiye: Halk şiirinde uyak ve ayak terimleriyle anılır. Mısra sonlarındaki seslerin benzeşmesi olarak tanımlanabilir. Halk şiirinde kafiyenin kesin kuralları olmadığı görülür, bunun sebebi ise halk şiirlerinin genellikle saz eşliğinde söylenmesi ve büyük çoğunlukla sözlü ortamlarda meydana gelmesidir. Bu da halk şiirinde göz uyağı

olmamasına, kulağa hoş gelen her ses benzerliğinin uyak olarak algılanmasına sebep olmuştur.

Âşık Kul Ümit'in şiirlerini incelediğimizde yarım, tam, zengin, tunç ve cinaslı kafiye şekillerini kullandığını görmekteyiz. Dizelerdeki tek ses benzerliği olarak tanımlanan yarım uyağa örnek olarak;

On nüfusa bakardı

Hep nefsinı yıkardı

Besmeleyle çıkardı

Duası yetiyordu (2/3)

Örnekte görüleceği üzere; “bakardı”, “yıkardı”, “çıkardı” kelimelerindeki “k” sesi yarım kafiye oluşturmakta, geriye kalan “ardı” ekleri ise redif olarak yer almaktadır.

Kul Ümit'im her dertten ölmez idim

Gel deseydin tasadan yılmaz idim

Kolay kolay yelle yıkılmaz idim

Parça parça edip kırdın oy beni (315/4)

Yukarıdaki örnekte yer alan “ölmez idim”, “yılmaz idim”, “yıkılmaz idim” kelimelerindeki “l” harfiyle yine aynı şekilde yarım kafiye oluşturulmuş, geriye kalan –maz/mez idim ekleri de redif olarak yer almaktadır.

Âşık Kul Ümit' in şiirlerinde yer verdiği diğer bir kafiye çeşidi, dize sonlarındaki iki ses benzerliği olarak tanımlanan tam kafiye dir.

Vallahi billahi yoktur emsalin

Rabıtamı sardı o nurlu halin

Yıldız mı güneş mi ay mı cemalin

Sırrına ermezse kul ayıp eder (317/2)

Yukarıdaki şiirde “emsalin”, “halin”, “cemalin” kelimelerinde yer alan “-al” sesleri tam kafiye oluşturmakta, geriye kalan –in eki ise rediftir.

Helal et hakkını umudunu **kes**

Ne haz kaldı bende ne zerre heves

Şu alıp verdiğim belki son nefes

Artık sabrım fayda etmiyor Mine

Hiç bir şeye gücüm yetmiyor Mine (108/2)

Yukarıdaki şiirde de “kes”, “heves”, “nefes” kelimelerinde yer alan “-es” eki tam kafiye olarak karşımıza çıkmaktadır.

Âşık Kul Ümit’ in şiirlerinde yer verdiği diğer bir kafiye çeşidi, dize sonlarındaki üç veya daha fazla ses benzerliği olarak tanımlanan zengin kafiye dir.

Kul Ümit'im pare **pare**

Yar açarsa geçmez **yare**

Eğer buysa en son **çare**

Acımadan kıy sultanım (20/4)

Yukarıdaki örnekte “pare”, “yare”, “çare” kelimelerinde yer alan “-are” sesleri zengin kafiye dir.

Kimine kardeştir kimine **baba**

Yurttaşını içindir verdiği **çaba**

Başka bir millette var mı **acaba**

Tarihe şan veren Türk polisiyiz (303/3)

Yukarıdaki şiirde “baba”, “çaba”, “acaba” kelimelerinde yer alan “-aba” sesleri zengin kafiyedir.

Âşık Kul Ümit’ in şiirlerinde yer verdiği diğer bir kafiye çeşidi, birbiriyle uyaklı olan kelimelerden birinin diğerinin içinde aynen yer alması olarak tanımlanan ve bir zengin uyak çeşidi olduğu da kabul edilen tunç kafiyedir.

Ne bu nefret ne bu **kin**

Ruh sükût gönül **sakin**

Kul Ümit kovdu, **lakin**

Kaybolmuyor yitmiyor (1/4)

Yukarıdaki dörtlükte yer alan “kin”, “sakin”, “lakin” kelimelerindeki “kin” tunç kafiyedir.

Âşık Ümit’in incelediğimiz şiirlerinden bir tanesinde de dize sonlarındaki söylenişleri aynı ancak anlamları farklı olan sözcüklerle oluşturulan kafiye olarak tanımlanan cinaslı kafiye yer almaktadır. “yar” sözcüğü hem sevgili anlamında, hem de “Vur başımı yar kapıda” dizesinde “yarmak” fiili şeklinde kullanılmıştır.

Yar kapıda yar kapıda

Yaralandı **yar** kapıda

Senden gayrıya yar dersem

Vur başımı **yar** kapıda (53/3)

Redif: Dize sonlarında tekrar eden aynı anlama gelen kelime veya aynı görevi üstlenen eklerden meydana gelmektedir.

Halk şairleri redife uyaktan daha fazla önem vermiş ve duygu, düşünce ve benzetmelerin tümü redifle verilmiştir. Halk şiirinde redif genellikle dize sonlarında

olmakla birlikte kimi zaman şiirin ilk sözcüğü uyak geriye kalan sözcüklerin tamamının redif olduğu örneklere rastlanmaktadır (Dilçin, 1992:80). Âşık Kul Ümit' in şiirlerinden aşağıda verilen örnekte de bu şekilde bir redif görülmektedir. Örnekte yer alan –dığım kimin umrunda söz öbekleri rediftir.

Bir hayırsızın derdine

Daldığım kimin umrunda

Sızımı yarına düne

Saldığım kimin umrunda (56/1)

Bunun dışında incelediğimiz şiirlerde ek halinde olan redifler de bulunmaktadır. Örnek olarak;

Türlü gada gelip bulsa

Ciğerin cerrahla dolsa

Her tarafın al kan olsa

Yıkarsam namert desinler (57/4)

Yukarıdaki örnek şiirde yer alan –“sa” eki rediftir.

Kelime halindeki redife örnek olarak;

Vuslatı uzatmak sende huy **oldu**

Seksen asır geçti yüz bin ay **oldu**

İdrakim karışıp sanki zay **oldu**

İradem kaybolup yitti Tuana (351/4)

Her dörtlükte redif bulunması zorunlu değildir. Redifin yer almadığı ahengin uyak üzerinden sağlandığı şiirler de mevcuttur. Buna örnek olarak aşağıdaki dörtlüğü verebiliriz:

Dertlerim depreşti gelmiyor safa

Huzuru toplayıp kaldırdım rafa

Umudum tükenip bitti bu defa

Yine de kendimi sınar gezerim (333/2)

Ayak: Âşıklık geleneğinde ayak terimiyle dörtlüklerin son dizesinde yer alan kafiye kastedilir. Bu kafiye de ilk dörtlüğün ikinci dizesinde başlar (Kaya,1999:335-348). Âşık şiirinde ana kafiye *ayak* denir. Ayak, şiirde uyulacak ahenk ve usul anlamına gelmektedir (Artun, 2015:125). Âşıklar aynı zamanda kendi şiirlerini ve usta-malı şiirleri ezberlerken de şiirin tamamının yerine şiirin ayağını, nazım türünü ve konusunu ezberleyerek de gerektiği zamanlarda bu bilgiler doğrultusunda şiiri yeniden yazabilmektedirler. Bu durum da sözlü gelenek ürünlerinde sahibi belli şiirlerde varyantlaşma meydana gelebilmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda birbirinden habersiz olarak birden fazla âşık aynı ayak ve konuda birbirine çok yakın şiirler meydana getirebilirler (Günay, 2015:227).

Âşık Kul Ümit' in incelediğimiz şiirlerinde de tek ayak ve döner ayakla kaleme almış olduğu şiirler olduğu görülmüştür. Tek ayaklı şiirlere örnek olarak aşağıdaki dörtlükler verilebilir. Diğerleri ise: (4, 9, 44, 51, 86, 91, 142, 199, 200, 209, 230, 255, 258, 261, 281, 289, 290, 358, 366, 375, 376, 377, 378, 396)

Yardan yana yara alıp

İflah olanı gördün mü?

Gamla dolu dara alıp

İflah olanı gördün mü? (4/1)

Aşk dediğin gönül işi

Derde duçar olur kişi

Sevda sardığında başı

İflah olanı gördün mü? (4/2)

Halime bakıp ta sakın ha gülme

İçeri girmezsen kapımı çalma

Çekip gideceksen bir daha gelme

Beni bana bırak benim olayım (200/1)

Ne beni incitip ne kalbimi çal

Ne bir tek aşkım ol ne sevdama dal

Sakın gelme bulunduğun yerde kal

Beni bana bırak benim olayım (200/2)

Döner ayaklı şiirlere de örnek olarak aşağıdaki dörtlükleri gösterebiliriz:

Her nefeste nefsim diyen

Aman benden uzak dursun

An içinde asır yiyen

Zaman benden uzak dursun (16/1)

Dostunda derdi denerse

Şavkı değmeden sönerse

Sesi zurnaya dönerse

Keman benden uzak dursun (16/2)

Sen sensin, ben benim derse

Daima terse giderse

İblise biat ederse

İman benden uzak dursun (16/3)

2.5. Nazım Biçimleri

Halk edebiyatında tür adları aynı zamanda şekil adı olarak kullanıla gelmiştir. Hâlbuki bu edebiyatta nazım şekillerinin sayısı pek azdır ve birçok türler ufak tefek farklarla, aynı nazım şekli içinde ifade edilmiştir. Halk edebiyatının türleri, nazım şekillerinden ziyade konularıyla veya konuyu ele alışlarıyla, edalarıyla bir de besteleriyle ayırt edilir (İlaydın, 1964:77). Nazım biçimine göre kümelenen dizeler arasında düzeni ve dış ahengi kafiyeler sağlar. Bir eserin dış yapısı biçim olarak adlandırılır. Bir eserin uzunluğu veya kısalığı, bölümlenişi, bölümlerinin düzenlenişi vb. dili, üslubu, ölçüğü, dizelerinin kümelenişi, kafiyelerinin örülüğü biçimi belirler (Artun, 2012:51). Nazım biçimleri, dize ve uyakların belli bir düzene göre sıralanmasıyla oluşur. Halk edebiyatında nazım biçimleri önemli bir yere sahiptir. Âşıklar şiirlerini genellikle nazımla söylemişlerdir.

2.1.5.1. Koşma

Halk şiiri biçimlerinden biridir. Türk edebiyatında çok eski ve köklü bir geçmişe sahip olan koşmayı İslamiyet'ten önceki Türk edebiyatının sözlü ürünlerinden olan "koşuk"a bağlayabiliriz. 11'li hece ölçüsü ile yazılır. Uzunlukları 3

ile 5 dörtlük arasında değişebilir. Kafiye düzeni: abab cccb dddb... şeklinindedir. Halk edebiyatı nazım biçimleri içinde en çok sevilen ve rağbet edilen şekil olan koşmalar; duygu yüklü, içtenlikli, lirik şiirlerdir. Yakıp yandıran aşklar, üzüntüler, acılar, ölüm, kaderden şikâyet, ardı arkası gelmez ayrılıklar, sevgilinin işve ve cilveleri koşmalarda en çok dile getirilen temalardır (Karataş, 2007:282).

Pertev Naili Boratav'ın da belirttiği gibi *“Koşmayı sadece mevzu, vezin ve şekil bakımından tarife imkan yoktur; ancak müzik hassasiyeti ile birlikte onun tam bir tanımını vermek mümkün olabilir. Fakat bugüne kadar bu görüş ile malzeme toplanıp böyle bir inceleme yapılmadığı için koşma da bütün şuml ile tarif edilememiştir.”*

Koşmalar ilk kıtasının birinci, ikinci ve dördüncü dizeleriyle öteki drtlklerinin dördüncü dizeleri de kendi aralarında uyaklı olan şiirlerdir. Genellikle hecenin 11'li veya 8'li kalıplarıyla yazılır. Genellikle dörtlük sayısı 3 ile 5 arasında değişirken 12 dörtlüğe kadar olan koşmalar da vardır. Ozanların ya da âşıkların söyledikleri şiirlerinde son dörtlükte tapşırma adı verilen kendi adlarını zikrettikleri görülür. Âşık Kul mit'in şiirlerinde en çok kullandığı nazım biçimi koşmadır.

Konularına göre koşmalar dört gruba ayrılır:

2.1.5.1.1. Güzelleme: Âşık edebiyatında insan ve doğa güzelliklerini işleyen koşma nazım şeklinin bir türüdür. Gzellemelerde genellikle âşık olunan kadın, kız, gelin, tabiat güzellikleri (dağ, ağaç, hayvan, iek vb.) gibi konular işlenir. Gzellemelerde esas unsur güzelliktir. Anlatılan ister bir sevgili, ister herhangi bir insan veya tabiat manzarası olsun şairin gagesi gördüğü güzelliği dile getirmektir.

Bir kere bakışın her şeye değer

İnan beni deli etti gözlerin

Sevdanın hesabı olmazmış meğer

Vallahi ömrüme yetti gözlerin (307/1)

rnek şiirlerde de görüldüğü gibi en önemli husus güzellik kavramıdır. Güzel bir kadına olan duygu, his veya düşünceler abartılı bir şekilde övülerek anlatılmıştır.

Şairin sevgilinin güzel gözlerinde kaybolup gittiğini, sahip olabileceği tüm mutlulukların bu dünyada saklı olduğunu söyleyebiliriz. Onlarca, yüzlerce sözcük yetmezken anlatmaya hissedilenleri, güzelin bir bakışı şairin aklını almıştır.

2.1.5.1.2. Taşlama: Toplumdaki aksayan yönleri, bireysel yanlışlıkları ve devlet yönetimindeki hataları eleştirel bir dille konu edinir ve halk edebiyatında yermek, hicvetmek sözcüklerinin karşılığı olarak kullanılır. Taşlamalar, semai ve koşma dizem(nazım) biçimleriyle yazılır (Balkaya, 2011:139). Örnek şiirinde Âşık Kul Ümit toplumun aksayan yönlerini, bireysel yanlışlıkları eleştiriyor:

Âlim cüheladan akıl alınca
 Hekim hastasını derde salınca
 Adalet mülkten de ayrı kalınca
 Hissesi olanın payı değişti (115/3)

Doğruluk ne gezer kem olan zanda
 Paslanmış kör kılıç kırıldı kında
 Kendini görünce dev aynasında
 El kadar cücenin boyu değişti (115/6)

Def olmadı hırsı bitmedi kini
 Menfaat içinmiş imanı dini
 Kul Ümit'im telef ettin kendini
 Nesini düzelttin neyi değişti (115/7)

Âşık Kul Ümit taşlamalarında kötü ve yanlış eleştirmiştir ve şiirleri arasında çokça taşlama örneği bulunmaktadır. Nasihat ve eleştirilerinin merkezinde hem birey hem de toplum yer alır. İyilik-kötülük, düzen- düzensizlik kavramlarını, bunlar arasındaki karşıt fakat birbirini doğrudan etkilediğini düşündüğü ilişkiler aracılığıyla ele almıştır. Adaletsizlik, toplumsal düzeni ve dengeyi de bozmuştur. Menfaat ve çıkar uğruna adaletsizliği benimseyen bireyler yüzünden iyi ve kötü kavramları birbirine karışmış, toplumsal bozulmanın da önü açılmıştır. Kendini ve haddini bilmeyen kimselerin davranışları bireysel ve toplumsal ilişkilere zarar vermekte, böylece toplumsal düzen bozulmaktadır. Bireyin bitmeyen kını ve hırsına yenik düşmesini, kendini her şeyden üstün ve önemli görmesini eleştirip değiştirmek için çaba sarf etmektedir.

2.1.5.1.3. Ağıt: İnsanoğlunun ölüm karşısında veya canlı-cansız bir varlığını kaybetme, üzüntü, telaş, korku ve heyecan anındaki feryatlarını, isyanlarını, talihsizliklerini, düzenli-düzensiz söz ve ezgilerle ifade eden türkülere Batı Türkçesinde umumiyetle ‘ağıt’ adı verilir. Ağıt söyleyen için ağıtçı sözü yaygınlaşmış ve ağıt yakmak deyimini türemiştir (Elçin,1992:310). Ağıtları bir edebi tür olarak ele aldığımız zaman, “Büyük toplum felaketleri, ölüm vb. gibi olaylar karşısında duyguları dile getiren şiir. Kafiye ve mısra düzeni koşma ve destanlara benzer.”(Öztelli,1966:4124) diye tarif etmek de mümkündür. Ağıta örnek olarak Âşık Kul Ümit’in şu şiirini verebiliriz:

Allah sabır versin teyzem Hatın’a

Asıl şimdi düştü dertte çetine

Oğullarla torunlarla yetine

Sen üzülme sahip çıkan var desin (129/1)

Perşembeden hastaneye aldılar

Akıbeti daha o gün bildiler

Cumartesi tabutunan saldılar

Yurdumu yuvamı yıkan var desin (129/3)

Pazarda defnedip koyduk kabire

Dileriz Mevla'dan rahmete gire

Cennet mekân olsun devranın süre

Peşinden gözyaşı döken var desin (129/4)

İki yılda iki acı yaşadık

Birisi kurtuldu birine yandık

Gam ile ıslandık dert ile yunduk

Acıyla ömrümü söken var desin (129/6)

İnsanlık tarihi boyunca her milletin yaşantısının önemli unsurlarından birisi olan ağıt söyleme geleneği ve ağıtlar, hiç şüphesiz Anadolu halkının yaşantısında da önemli bir yere sahip olmuştur. Bu şiirinde de Âşık Kul Ümit'in kocasını kaybeden Hatın Teyzeye ağıt yaktığını görüyoruz. Acı kaybın yarattığı üzüntüyü ortadan kaldıramasa da, ihtiyacı olan teselliyi ve desteği bundan sonra oğullarından ya da torunlarından göreceğini belirtir. Perşembe günü rahatsızlanıp hastaneye kaldırılan kişinin cumartesi hastaneden cenazesini aldıklarını belirterek aslında öleceğini o gün bildiklerini ve ölen eşiyile birlikte Hatın Teyzenin yuvasının yıkıldığını vurgulamış, ölen kişiye dualar etmiştir, yakınına kaybedenlere de sabır dilemiştir.

2.1.5.1.4. Koçaklama: Koçaklamalar koşmanın bir türüdür. Yiğitlik, mertlik, savaş konulu; meydan okuma, yiğitçe, korkusuzca seslenme, coşkulu bir şekilde karşı koyma konulu koşmalar koçaklama olarak adlandırılmıştır. Halk edebiyatında biçim ne olursa olsun, konusu yiğitlik, savaş, kahramanlık olan veya bir kahramanı öven,

kahramanlık duygularını canlandıran şiirler koçaklama olarak adlandırılmıştır. Koçaklamaya örnek olarak Âşık Kul Ümit'in şu şiirini verebiliriz:

Ayrıları kabardı Türk milletinin

Hamisi geliyor vatanın dinin

Hesabı kesildi terör itinin

Afrin tabut Münbiç mezar olacak (130/1)

Vur Mehmedim vur vur vatan için vur

Vatana can verip yatan için vur

Mazluma masuma yeten için vur

Türk ulusu hep yanında duracak (130/2)

Mehmedim şahlanıp destan yazınca

Küfrün türlü oyununu bozunca

Hainlerin kafasını ezince

Hak hukuk adalet huzur dolacak (130/3)

Türk ordusunun Afrin'e yönelik Zeytin Dalı Harekâtında görevli Türk askerlerinin yiğitlik ve kahramanlığını öven bir koçaklama örneğidir. Mehmetçiğin, vatanımızın varlığına, ülkemizin birlik ve bütünlüğüne tehdit olarak gördüğü terör örgütlerini bölgeden uzaklaştırmak, sınır hattının ve bölgedeki halkın güvenliğini sağlamak ve kontrol altına almak için “*şahlanıp destan yazınca*” Türk milletinin de her zaman askerinin yanında duracağını belirtmiş ve bu operasyonu, şair; yiğitçe, mertçe bir meydan okumayla dile getirmiştir.

2.1.5.2. Semai:

Halk şiirinde 8’li hece ölçüsüyle düzenlenen ve özel bir ezgiyle söylenen şiirlerdir. Genellikle en az 3 en fazla 5 dörtlükten oluşurlar. Çoğunlukla doğa, aşk, sevgi, güzellik, gurbet, ayrılık, kavuşma gibi duygusal ve lirik temaları işlerler. Güzellemele göre daha canlı ve kıvrak bir üslubu vardır ve 8’li hece ölçüsüyle meydana getirilmiş güzellemelerden ancak özel ezgileri sayesinde ayrılabilirler (Artun,2001:100). Âşıklar tarafından özel bir ezgi ile terennüm edilen “semai”ler genelde 8’li hece ölçüsüyle meydana getirilmişlerdir. Âşıklar tarafından hece ölçüsüyle meydana getirilen semailerde daha çok sevgi, doğa, güzellik gibi koşmada işlenen konular yer almıştır.

Aşk dediğin gönül işi

Derde duçar olur kişi

Sevda sardığında başı

İflah olanı gördün mü? (4/1)

Sevgili selam kesince

Sebepsiz yere küsünce

Gönülü efkâr basınca

İflah olan gördün mü? (4/2)

Mutlu bir hayatın temeli sevgi görmek ve göstermekle oluşturulur. Oysa insanların çoğu mutluluğun yalnızca sevgi görmek olduğunu, sevgi gösterdiği kişiden karşılık almak olduğunu düşünür. Şair, *gönül işi* olarak tanımladığı aşka, karşılık bulamazsa derde düşeceğini, iflah olmayacağını söylemektedir. Küsmek aşkın belirtisidir belki, ama küskün sevgili de şairin gönlünü yaralamakta onu derin

düşüncelere itmektedir. Bu semai örneğinde şair, aşkın ve sevginin zorluklarını vurgulamıştır.

2.1.5.3. Varsağı:

Ahmet Talat Onay varsağıyı şöyle tanımlamaktadır: “Çok eskiden Tarsus civarında oturan Varsak aşiretinin söyledikleri bir nev’i besteli kayabaşılardır. Varsağılar pek az on bir, en çok sekiz hecelidir. Şekli koşma yahut türküler gibidir. Bunların en bariz vasfı beste ile sert ve dağlı diliyle söylenmiş olmalarıdır. Özel bir ezgiyle söylenen koşmaya denir. İlk olarak Güney Anadolu’da yaşayan Varsak Türkmenleri tarafından söylendiği için bu adla anılır. Güney Anadolu’da Maraş’tan Mersin’e kadar uzanan bölgede yaşayan Varsak Türkleri, Selçuklular zamanında Anadolu’ya yerleşmişlerdir. Varsağı, Varsak Türklerinin kendilerine özgü bir ezgiyle söyledikleri türkü biçimidir. Semaiye benzer, hece ölçüsünün en çok sekizli kalıbıyla yazılır. Semaiden ezgi yönüyle ayrılır. Varsağı yiğitçe bir havayla okunur. Çoğunlukla “bre”, “behey”, “hey”, “hey gidi”, “hayda bre” gibi ünlemler yer alır. Bu ünlemlerin yer almadığı varsağılar ise ezgisiyle ayırt edilir. Varsağıya örnek olarak şairin bu şiirlerini verebiliriz:

Be hey felek kul koymayıp uğraştın

Alayların doldu ise haber ver

Her geleni hasım sayıp dalaştın

Tek bir âdem güldü ise haber ver (324/1)

Varsak Türklerine ait bir şiir türü olan varsağıda şair, be hey diye feleğe seslenip duygularını dile getirmiştir. Yaşadığımız zamanda ve önceleri, yaşanan olumsuz durumlar karşısında şairler insanlığı sorgulama telaşına girmiştir. Zamanın üzerine yükledikleri bu günah perdesi ve felekten şikâyet sadece yaşadığımız şu günlere ait bir şey değildir. Geçmişten günümüze değin insanoğlu hep devrinden şikâyet etmiştir. Hem bu dünyada kaderi temsil eden hem de şiirde yakarışı karşılayan “felek” suçlanmıştır.

Be hey gafil mezhebimi neylersin

Soracaksan bana meşrebimi sor

Gülistan içinde gönül eğlersin

Erenler yanında gel demimi sor (124/1)

2.1.5.4. Destan:

Büyük bir çoğunluğu 11 ve 8 heceli koşma, çok az bir kısmı mani ve pek nadir olarak da divani şeklindeki örneklerine rastlanan 5 veya 7 dörtlükten aşağı olmamak şartıyla 130 hatta 150 kıta hacmindeki örnekleri mevcut olan, konu sınırlaması olmaksızın âşık tarafında destan yapmaya değer bulunan bir vakayı, bir cismi veya kavramı hikâye ederek anlatan ve sözlü kültür ortamında, âşığın ele aldığı konuyu anlatım tutumuna bağlı olarak geleneksel âşık havaları eşliğinde icra ettiği nazım türüne destan denilmektedir (Çobanoğlu, 2000:3)

Doğan Kaya destan nazım biçimini, “*Tahkiye esasına dayanan şiirlerdir. Her konuda söylenmiştir. Bir olayın, durumun inancın, veya düşüncenin yansıtıldığı şiirler olduğu için genellikle dörtlük sayısı fazladır. Ayrı bir tür olarak görülen elifnameler, yaşnameler, seyahatnameler de destan niteliğinde eserlerdir.*” şeklinde tanımlamıştır.

Âşık tarzı halk şiirinin en uzun nazım biçimi dstandır. 4 dizeli bentlerden oluşur. Başka bir deyişle dörtlüklerden oluşur. Kimi destanlarda dörtlük sayısı yüzü geçer. Destanlar genellikle hece ölçüsünün 11’li kalıbıyla yazılırlar. 8’li kalıpla yazılan destanlar da vardır. Kafiye düzeni koşma ve semaiye benzer. Destanlar konuları, dili, duyguları ve uzunluğu ile koşma ve semaiden ayrılır. Genel olarak konusu, toplumsal olaylar, afetler, facialar vb.dir. Destanların bir konu sınırlaması olmadığı dikkat çekerken mutlaka bir olayın anlatılması esası vardır, âşığı etkileyen herhangi bir olay destanın konusu olabilmektedir. Destanın son dörtlüğünde şair, mahlasını söyler. Destanlar ezberlenmesi kolay olsun diye zincirleme olarak yazılır.

2.2. Edebi Sanatlar

2.2.1. Teşbih

Bazı özellikler bakımından aralarında benzerlik kurulabilen iki şeyden zayıf olanın özelliği kuvvetli olana benzetilmesi sanatına denir. Teşbihin, dört ögesi vardır. Bunlar:

Benzetilen: Birbirine benzetilen iki varlıktan özellikçe zayıf olanıdır.

Kendisine Benzetilen: Birbirine benzetilen iki varlıktan özellikçe güçlü olanıdır.

Benzetme Yönü: Aralarında benzerlik kurulan şeyleri birbirine benzettiğimiz yöne denir. Bu yön, tek taraflı olabildiği gibi çok taraflı da olabilir.

Benzetme Edatı: Birbirine benzetilen iki şey arasındaki ilgiyi kuran ve karşılaştırmayı ifade eden edat, çekimli fiiller ve eklerdir.

Âşık Kul Ümit'in şiirlerinden teşbihe örnek olarak şunları verebiliriz;

Dostunda derdi denerse

Şavkı değmeden sönerse

Sesi zurnaya dönerse

Keman benden uzak dursun (16/2)

Mısralarında insan sesini zurnaya benzetmiştir. Benzeyen; (insan) sesi, benzetilen; zurna (sesi) sözcükleridir.

Ayrılığın farkı mı var ölümden

Şükür Kul Ümit'i kaldırdın tümünden

Gayret edip gösterdiğin zulümden

Caymasan ne yazar caysan ne yazar (322/4)

Âşık Kul Ümit bu şiirinde ayrılığı ölüme benzetmiştir. Ayrılık, benzeyen; ölüm benzetilendir.

Kıvrılır akarsın yılan misali

Ocaklar batırdın talan misali

Ömürler tükettin yalan misali

Gayrı doğru dürüst ak Kızılırmak (179/4)

Mısralarında da Kızılırmak'ı, yılanı benzetmiştir. Benzeyen, Kızılırmak; benzetilen, yılan; benzetme yönü, kıvrılır; benzetme edatı, misali sözcükleridir.

Serini saldı sahraya

Gitti darülü bekaya

Cemali benzedi aya

Nuru nişandır dediler (6/7)

Mısralarında Hz. Ali'nin cemalini(yüzünü) aya benzetmiştir. Benzeyen cemali, benzetilen ise aydır. Yine aşağıdaki dörtlükte sevgilinin gözlerini silaha, bakışlarını ise mermiye benzetmiştir. Benzetilen silah, mermi; benzeyen göz ve bakıştır.

Gözlerin bir silah bakışın mermi

Aklımı almaya yetti Tuana

Sevilen sevene zulüm eder mi?

Bakışın bağrımda bitti Tuana (351/1)

Gerçek mümin benim başım tacıdır

Bütün kinim kulun sahtekârına

Mürşidin nazarı kalp ilacıdır

İnanmayın softa yalanlarına (156/1)

Mısralarında da mürşidin bakışını ilaca benzetmiştir. Benzetilen ilaç, benzeyen ise mürşidin nazarıdır.

2.2.2 İstiâre

Bir şeyin gerçek anlamının dışında benzetme amacıyla başka bir şeyin yerine kullanılmasıdır. İstiarede mecaz ve benzetme vardır. Bir sözün istiare olabilmesi için o sözün gerçek anlamı dışında kullanılması benzetme amacının olması gerekir. İstiare, teşbihin iki temel ögesiyle yapılır. Bu sebeple iki çeşit istiare vardır:

1) Açık istiare: Sadece kendisine benzetilenin söylendiği istiare türüdür.

2) Kapalı istiare: Benzetilenin söylendiği kendisine benzetilenin söylenmediği istiare türüdür. Kendisine benzetilen, özellikleri yönüyle sezdirilir.

Açık istiareye örnek olarak Âşık Ümit'in şu şiirini verebiliriz;

Kavrulmuş ciğerim bir yel eser mi?

Sızı yürekteyse ilaç keser mi?

Hiçbir tabip hastasına küser mi?

Gel de Kul Ümit'e kıyma sevdiğim (87/5)

Âşık Kul Ümit, bu mısralarda sevgiliyi, doktora benzetmiştir. Sadece kendisine benzetileni (doktor) söylediği için açık istiare yapmıştır.

Üflemeden söndü çıram

Yar vurdu açıldı yaram

Sevda mekruh sevmek haram

Kırıp yolladılar beni (5/1)

Mısralarında da, ömür “çıra”ya benzetilmiştir. Kendisine benzetilen (çıra) söylenip, benzeyen (ömür) söylenmediği için açık istiare yapılmıştır.

Hele bak gönül sancıma

İlaç olma bu acıma

Hiç biri gitmez gücüme

Elleme bırak gitsin (43/2)

Mısralarında sevgili “ilaca” benzetilmiştir. Sadece kendisine benzetilen (ilaç) verildiği için açık istiare yapılmıştır.

2.2.3. İstifham

Heyecan ve duyguların soru yoluyla ifade edilmesi sanatına denir. Sorular cevap almak için sorulmaz; duygu ve heyecanları daha etkili biçimde aktarmak için bu yöntem kullanılır.

Elini çekmez borsadan

Hisse çıkarır parsadan

Cennette olan arsadan

Epey sattı duydunuz mu? (12/5)

Âşık Kul Ümit bu mısralarda helal olmayan para kazanma yöntemlerini eleştirmiştir. Bu konuda kendini kandıran insanların, cenneti bile satın almaya çalıştığına vurgu yapmak için istifham sanatını kullanmıştır.

Kul Ümit hiç durulur mu?

Orta yerden yarılır mı?

Dosta surat burulur mu?

Dostu kıran namert olur (30/3)

Mısralarda da dosta iyi davranışlarda bulunulması gerektiğine vurgu yapmıştır. Dikkat çekebilmek adına bu sanatı kullanmıştır.

Felekle oturdum pazarlık ettim

Zararını bana yazdı gördün mü?

Baş edeyim derken eridim bittim

Kararını bana yazdı gördün mü?

Âşık Kul Ümit bu şiirinde gören var mı diye merak ettiğinden değil kendi durumunun zorluğuna dikkat çekmek istemiştir.

Ne görse önüne katıp

Her zaman haksızı tutup

Eşe dosta kazık atıp

İflah olanı gördün mü? (4/4)

Mısralarında kötü olan ve haksızlık yapan insanların hayatta mutlu olamayacağını vurgulamak için bu sanatı kullanmıştır.

Beni gönül hanesinde

Eğleyen sen değil miydin?

Yerin yüreğimdir diye

Söyleyen sen değil miydin? (64/1)

Mısralarında Âşık Kul Ümit sevgiliye hissettiği duyguların asıl sebebinin sevgilinin kendisine olan davranışları ve söylediği sözler olduğunu vurgulamak amacıyla bu sanatı kullanmıştır.

2.2.4. Telmih

Terim olarak "temsil yolu ile ifade içinde bilinen bir olaya, hikâyeye, çeşitli inanışlara, âyet ve hadislere vs. işaret etme" sanatı olarak tarif edilmektedir (Kartal, 2007: 413-428).

Bu sanata Âşık Ümit'in şu şiirlerinden örnekler verebiliriz;

Sen sensin, ben benim derse

Daima terse giderse

İblise biat ederse

İman benden uzak dursun (16/3)

Şiirde Âşık Ümit "Sen sensin, ben benim" diyerek yaratılış kıssasını hatırlatmış ve telmih sanatı yapmıştır.

Aşk olmasa Ferhat taş deler miydi?

Mecnun Leyla' sına çöl eler miydi?

Kuzu bile bu kadar meler miydi?

Beni korla yakıp gittin İsmnaz (227/2)

Mısralarında da aşkı için dağları delen Ferhat'ın, Leyla'nın aşkı için çöllere düşen Mecnun'un hikâyelerine gönderme yaparak o hikâyeleri hatırlatmıştır.

Arayı arayı bulsan izini

Nereye saklarsın acep yüzünü

Haramzade çıkasica gözünü

Garibin döktüğü yaşında görün (155/2)

Âşık Kul Ümit bu şiirinde Yunus Emre'nin şiirinden alıntı yaparak telmih sanatı yapmıştır.

Hayber kalesine vardı

Kapıya mührünü vurdu

Sırtlayıp içeri girdi

Cezbeli andır dediler (6/8)

Mısralarında Hayber Kalesi'nin fethi hatırlatılmıştır. Fetih sırasında Hz. Ali'nin tek başına kalenin kapısını sökmesi olayı da söylenerek telmih sanatı yapılmıştır.

Cümle cihatta o vardı

Bedirde bir sancaktardı

Uhudda yarayı aldı

Süzülen kandır dediler (6/10)

Dörtlükte Bedir ve Uhud savaşları hatırlatılarak telmih sanatı yapılmıştır.

Elest-i bezminde verilen sözden

Güruhu nacide sürülen izden

Yevmi kıyamette rızayı bizden

Rahm eyle herkese mülk olsun varı

Senden gayrı olmuyor dert sararı (289/2)

A'raf-172'de Allah kullarına: "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" diye sorar ve onlar da: "Evet Rabbimizsin şahit olduk." derler. Âşık, "Elest-i bezminde verilen sözden" mısrasıyla da bu ayeti hatırlatmıştır.

Hep Şerle anıldı adın

Ne din ne de iman kodun

Doğru de kâfir Nemrudun

Soyu musun la soytarı (69/4)

Mısralarında Hz. İbrahim zamanında yaşamış Nemrud adlı hükümdar hatırlatılarak telmih sanatı yapılmıştır.

2.2.5. Mübalağa

Anlatılanı olduğundan farklı gösterme sanatıdır. Söylenenin etkisini kuvvetlendirmek için bir şeyi farklı göstererek anlatmak ya da olduğundan çok ve az göstermektir.

“Mübalağa üç kısma ayrılmaktadır:

a) Tebliğ: Akla ve göreneğe uygun mübalağadır.

b) İğrak: Akla uygun; fakat göreneğe uygun olmayan mübalağadır.

c) Guliv: Akla ve göreneğe uygun olmayan mübalağadır.”(Küleççi, 2005: 132-135).

Malım olsa zekât versem

Keşke o günleri görsem

Yunmak için duşa girsem

Memleketin kiri gelir (13/4)

Mısralarında Âşık insan kirini memleketteki bütün kirlerle eş tutarak mübalağa sanatı yapmıştır.

Türlü iklimleri aşan

Hasrettir bağrıma düşen

Firkat gözyaşıyla taşan

Gölümüze hoş geldiniz (65/3)

Mısralarında da ayrılık gözyaşlarıyla dolmuş bir gölden bahsederek bu sanatı yapmıştır.

Senede bir olsun senede yeter

Selamın can suyu yerine geçer

Kul Ümit'e doğru yüzünü dönder

Sensiz her anımı gurbet sayarım (160/3)

Âşık Kul Ümit bu şiirinde sevgilinin selamının kendisine can verdiğini ve sevgilinin olmadığı her anının gurbet olduğunu söyleyerek mübalağa sanatı yapmıştır.

2.2.6. Tezat

Anlamca birbirine karşıt olan iki düşünce, hayal veya duyguyu bir arada söylemektir.

Elinde Zülfikar vardı

Ona Resul Allah verdi

Gece gündüz olan derdi

Hep hüsnü zandır dediler (6/11)

Mısralarında “gece” ve “gündüz” kelimeleri zıt anlamlı olduğu için tezat sanatı yapılmıştır.

Akşam söyler sabah cayar

Bu nasıl bir huy Kemal Bey

Yalanı marifet sayar

Sözüm sana duy Kemal Bey (73/1)

Âşık bu şiirinde “sabah” ve “akşam” kelimelerini kullanarak tezat sanatı yapmıştır.

Aklın ateşlenir gölüne akar

Kimini dondurur kimini yakar

Seven sevdiğinde kusur mu bakar

Sevgi de bu demek aşk da bu demek (142/2)

Âşık Kul Ümit, bu şiirinde kullandığı “dondurmak” ve “yakmak” kelimeleri zıt anlamlı olduğu için tezat sanatı yapmıştır.

Aşk gelirse akıl kalmaz insanda

Çirkin bile güzel görünür onda

Tek düşüncen odur bütün zamanda

Sevgi de bu demek aşk da bu demek (142/5)

Mısralarında “güzel” ve “çirkin” kelimeleri zıt anlamlıdır.

Bu bendeki yazı doğuştan kara

Ne niyaz ne nazım geçmiyor yara

Şu pazarda ömrüm girdi zarara

Bu işin kârını nerden bileyim (202/2)

Mısralarında da “kâr” ve “zarar” kelimeleri zıt anlamlı olduğu için tezat sanatı yapılmıştır.

2.2.7. İrsal-ı Mesel

Söylenen bir düşünceyi, duyguyu inandırmak ve pekiştirmek amacıyla söze bir atasözü ya da atasözü değerinde bir söz eklemektir.

Al götürmez hak pazarı

Teneşir paklar azarı

İki metrelik mezarı

Kazmaya takat gerekir (58/2)

Mısralarında “Kırkıktan sonra azanı teneşir paklar.” atasözü kullanılarak irsal-i mesel sanatı yapılmıştır.

Bir ömür boyunca çırpındım boşa

Yazılan ne ise o geldi başa

Sitemim olmaz hiç sitemim haşa

Kaderi kararmış kula dönsem de (163/1)

Mısralarında da “Başa yazılan gelir.” atasözü kullanılarak irsal-i mesel sanatı yapılmıştır.

Onsuz anlarımı hep asır ettim

Terk edecek kadar ne kusur ettim

Çok çektim de söylemeyip sır ettim

Yen içinde kalır kırık kol dedi

Bu dörtlükte “Kol kırılır yen içinde kalır.” atasözü kullanılarak irsal-i mesel sanatı yapılmıştır.

2.2.8. Mecaz-ı Mürsel

Bir sözü benzetme amacı gütmeyen gerçek anlamı dışında başka bir anlamda kullanma sanatıdır. Bu sanatta atasözü ve deyimlere bol bol rastlanır.

Mecaz-ı mürselde gerçek ve mecazlı kelimeler arasında parça-bütün, neden-sonuç, durum-yer, iç-dış gibi ilgiler bulunur.

Bin sekiz yüz kırk beş doğum yılımız

On nisan gününde başlar yolumuz

Gönderde sallanır kutsal alımız

Bayrağa kan veren Türk polisiyiz (303/1)

Âşık Kul Ümit bu dörtlükte geçen “kutsal alımız” sözüyle bayrağın rengini söyleyerek bayrağın kendisini kast etmiştir. Parça-bütün ilişkisi kurarak mecaz-ı mürsel sanatı yapmıştır.

2.2.9. Hüsn-i Ta’lîl

Herhangi bir olayı ya da durumu gerçek nedeni dışında farklı bir nedene bağlayarak açıklama sanatıdır.

Öğrenesin hele sor ki

Hayat denen öyle zor ki

Ne türkü var ne de şarkı

Name bitmiş tel içinde (26/5)

Âşık Kul Ümit bu şiirinde hayatta türkü ve şarkı olmayışının ve tel içinde name kalmayışının sebebini hayatın zorluğuna bağlayarak hüsn-i ta’lîl sanatı yapmıştır.

Her yerde sadece onunla varsam

Daima ufkumda dursun gözlerin

Bir an olsun başka yöne bakarsam

Benden tüm hesabı sorsun gözlerin (170/1)

Mısralarında Âşık Kul Ümit varlığının sebebini sevgilinin gözlerine bağlayarak hüsn-i ta'lîl sanatı yapılmıştır.

Fazla beklemezsin öldürmen yakın

Hışmınla zulüm et bitmesin akın

Geride hiçbir şey kalmasın sakın

Anladım gönlünden çoktan atmışsın (105/3)

Dörtlükte ölüm durumunu, sevgilinin gitmesine bağlayarak hüsn-i ta'lîl sanatı yapmıştır.

2.2.10. Nida

Şairin, duygu ve heyecanlarının coşkunun sonucu olarak değişik ünlemlerle herhangi bir şeye seslenmesidir.

Ey gönül boşuna kaynayıp coşma

Karartın kaybolursa soran bulunmaz

Belki gelir diye umuda düşme

Yar yerine koyan yaren bulunmaz (215/1)

Dörtlükte gönüle seslenerek nida sanatı yapmıştır.

Ümit'im fuzuli gürleyip estim

İflah olmaz artık umudu kestim

Halim ahvalim bu, ey güzel dostum

Tut yaramın kabuğun soy gardaşlık (218/8)

Âşık bu mısralarda dostuna seslenerek nida sanatı yapmıştır.

Be hey felek bunca kulu batırdın

Şimdi zulmedecek bir ben mi kaldım

Cümlesinin başına iş getirdin

Ardından gidecek bir ben mi kaldım (302/1)

Mısralarında da feleğe seslenerek nida sanatı yapmıştır.

2.2.11. Tekrir

Bir şiirde anlatımı kuvvetlendirmek için bazı kelime veya kelime gruplarının tekrarlanmasına denir.

Uğraşır uğraşır adam olamaz

Gelenden kaçır gideni yollamaz

Doğuştan doluya kürek sallamaz

Boş işle uğraşır boş dava güder (203/2)

Birinci mısradaki “uğraşır” ve dördüncü mısradaki “boş” sözcüğü tekrar edilerek tekrire sanatı yapılmıştır

Bırak şu yakamı omuzumdan in

Git biraz da başka sefillere bin

Hasretinle damla damla gün be gün

Eriyip bitmemi sen deme bari (312/2)

Üçüncü mısradaki geçen “damla” ve “gün” sözcüklerinin tekrar edilmesiyle tekrar sanatı yapılmıştır.

2.2.12. Tenasüp

Uygunluk sanatıdır. Aralarında anlam ilişkisi bakımından ilgileri olan kelimelerin birlikte kullanılması sanatıdır.

Abdestsiz namaz kıldırır

Secdede başın kaldırır

Bir âleme ot yoldurur

Helal haram aş peşinde (32/6)

Mısralarında abdest, namaz, secde kelimeleri birbiri ile alakalı olduğu için tenasüp sanatı yapılmıştır.

Mahşer meydanında kapılmış yerim,

Cehennem odunda eriyor serim,

Karanlık içinde bir muhacirim,

Ensar'ım olarak cürmümü seçtim,

Bu gece aklımla aramı açtım. (91/2)

Mısralarında da mahşer, cehennem, cürüm kelimeleri birbiri ile alakalı olduğu için tenasüp sanatı yapılmıştır.

Gün bitti ay geçti yılı hiç sorma

Tıkandı her taraf yolu hiç sorma

Kırılan tuttuğum dalı hiç sorma

Kalbine sor ben her zaman ordayım (144/1)

Gün, ay, yıl kelimeleri birbiri ile alakalı olduğu için tenasüp sanatı yapılmıştır.

Herkeste bir telaş herkeste hay var

Kısım kısım çeşit çeşit bir huy var

Ne nehir ne ırmak ne de bir çay var

Yıkıldım kavruldum yandım yarabbi (188/1)

Nehir, ırmak, çay kelimeleri birbiri ile alakalı olduğu için tenasüp sanatı yapılmıştır.

Yaram kabuk tutmuş neşter işlemez

Onu bir kenara bırak be doktor

Lokman bile gelse iy(i) olur demez

Derman benden hayli irak be doktor (270/1)

Yara, neşter, doktor, lokman, derman kelimeleri birbiri ile alakalı olduğu için tenasüp sanatı yapılmıştır.

Kul Ümit'i Müslümandan saysalar

Usul yavaş üstüm başım soysalar

Namazım kıldırıp kabre koysalar

İmam okuyacak sureyi bilmez (345/3)

Müslüman, namaz, kabir, imam, sure kelimeleri birbiri ile alakalı olduğu için tenasüp sanatı yapılmıştır.

Üflemeden söndü çiram

Yar vurdu açıldı yaram

Sevda mekruh sevmek haram

Kırıp yolladılar beni (5/1)

Mısralarında da mekruh, haram kelimeleri birbiri ile alakalı olduğu için tenasüp sanatı yapılmıştır.

2.2.13. Tevriye

Farklı anlamları olan bir kelimenin yakın anlamının söylenip uzak anlamının kast edilmesi sanatıdır.

Hem vurur hem süründürür

Halımı sorana bakın

Elinden gelse öldürür

Bana can verene bakın (37/1)

Şiirin bu dörtlüğünde “Bana can verene bakın” dizesinde hem sevgili için hem de yaratıcı için söylenmiştir. İki anlama geldiği için tevriye sanatı yapılmıştır.

Kırık kalp kaynamaz seksen senede

Kör olsun gözlerim şavkım söne de

Bağışla kusurum görme yine de

Ağzımdan çıkanı duyma sevdiğim (87/3)

Âşık Kul Ümit bu şiirinin ikinci dizesinde hem kör oluşunda gözlerinin görmeme durumunu anlatmaya çalışmış hem de hayat ışığının, umudunu kaybedeceğini kast etmiştir. Bu yüzden tevriye sanatı yapmıştır.

Ümidim aşk için çok şikâr etti

Hep zarar çekti de pek az kâr etti

Bu görülen hesabı aşk inkâr etti

Pazarlığı bitirmede bir türlü

(211/6)

Dörtlüğün ilk mısrasında kullanılan “ümit” kelimesiyle hem aşığın adı hem de umut anlamı kastedildiği için tevriye sanatı yapılmıştır.

2.2.14. Teşhis

İnsan dışındaki varlıklara, insani özelliklerin verilmesi sanattır. Bu varlıklara birer kişilik verilir.

Menzil uzun yük ağır

Yürümeyle bitmiyor

Talih kör felek sağır

Git demeyele gitmiyor

(1/1)

Mısralarında canlı varlığa ait olan körlük ve sağırlık durumu talih ve felek kavramlarına yüklendiği için teşhis sanatı yapılmıştır.

Merhem yok kapanmaz yara

Her sene açıldı ara

Seslendim ardınız sıra

Hiç de duymadınız yıllar

(71/3)

Mısralarında yıllara insan özelliği verilerek sesini duymadığını söylemiştir. Bu sebeple teşhis sanatı yapılmıştır.

Ay asır kesilip ruhumu yordu

Takvimler tutuşup mevsimler durdu

Gülşenimi azgın kasırğa vurdu

Diken feryat etti gül feryat etti (171/3)

Mısralarında gül ve dikene insani özellikler verilerek feryat ettiği söylenmiştir. İnsani özelliklerin insan dışındaki varlıklara verilmesiyle teşhis sanatı yapılmıştır.

2.2.15. Kinaye

Herhangi bir sebepten ötürü sözün, hem gerçek hem de mecaz anlamlarına gelecek şekilde kullanılmasına denir. Başka bir ifadeyle, “Kinâye, cinas gibi çok kullanılan fakat daha çok iğneleme kastının öne çıktığı bir sanattır.” (Gönel, 2011: 163-182)

Mertlikte mabedimdi

Ezelim ebedimdi

O her zaman nedimdi

Hüznümü atıyordu (2/3)

Mısralarında da nedim sözcüğüyle hem arkadaş, dost anlamını vermiş hem de güldüren eğlendiren anlamlarını kast ederek kinaye sanatı yapmıştır.

Sen üzülme, benim canımı ada

Aklımı zay ettim gelmiyor ya da

Dibi görünmeyen derin deryada

Ters yüz olmuş nice sallar saklanır (264/3)

Bu dörtlükte “Dibi görünmeyen derin deryada” mısrasıyla hem derinliğinden deryanın dibini görememekten bahsetmiş hem de derya derken evrenin sonsuzluğunu kast etmiştir.

2.2.16. Tariz

Söylenen söz ile kast edilen mananın farklı olması durumudur. Kinayeden farklı olarak gerçek ya da mecazi anlamlardan farklı bir anlam kast edilir.

İlim erkân edep hayâ

Olmasa tutar mı maya

Çok büyük âlimmiş güya

Molla Boştani Efendi

(9/1)

Âşık Kul Ümit, Molla Boştani Efendi adlı şiirinin tamamında tariz sanatı yapmıştır. Özellikle bu dördlükte ilime sahip olmadığı halde büyük alim sanılmasını eleştirmiştir.

Sistaniden davet almış

Bu işe çok memnun olmuş

Alimlik kimlere kalmış

Molla Boştani Efendi

(9/15)

Şiirin bu dördlüğünde de yine büyük âlimler (!) tarafından davet edilmesini iğnelemiştir.

Körünen savaşıp şaşığı vurdu

Pek yaman biriydi çok hüner vardı

Köyde Eşe diye çağırırlardı

Kentte Ebru oldu adı bozuldu

(339/2)

Dördlüğünde de insanların yaptığı yanlış davranışlara gönderme yaparak tariz sanatı yapmıştır.

2.2.17. Cinas

Anlamları farklı olan kelimeler arasındaki yazılış ve söyleyiş ortaklığına veya benzerliğine cinas denir.

Yara düşer yara düşer

Yuvarlanır yara düşer

Yalan dünya yarla dolsa

Gönül gene yara düşer (53/1)

Yar kapıda yar kapıda

Yaralandı yar kapıda

Senden gayrıya yar dersem

Vur başımı yar kapıda (53/3)

Dörtlüklerinde “yar” ve “yara” sözcükleri farklı anlamlarda kullanıldığı için cinas yapılmıştır.

Bizden gibi gözüktünüz ey alçak vicdansızlar

Size insan demem haşa, insanda vicdan sızlar

Mısralarında “vicdansızlar” sözcükleri farklı anlamlarda kullanıldığı için cinas yapılmıştır.

2.2.18. Tedric

Söylenmek istenen sözün tamamının değil de kısım kısım / sırayla söylenmesi sanattır.

Gün bitti ay geçti yılı hiç sorma

Tıkandı her taraf yolu hiç sorma

Kırılan tuttuğum dalı hiç sorma

Kalbine sor ben her zaman ordayım (144/1)

Âşık Ümit bu dörtlükte gün, ay, yıl kelimelerini derecelendirerek tedric sanatı yapmıştır.

Saniyem yok, saatim yok, anım yok

İnan sensiz rabıtasız günüm yok

Ey can özüm senden gayrı canım yok

Hangi arla yıkıp gittin İsminez (227/4)

Mısralarında da saniye, saat, an kelimelerini derecelendirerek vermiştir ve tedric sanatı yapmıştır.

Bunca yıl birlikte yaşadık bitti

Bugün yarın derken bir ömür gitti,

Kul ümit sonunda kaybolup yitti

Gelir diye umut bağlama sakın (348/3)

Bu dörtlükte de bugün, yarın, ömür kavramlarını derecelendiren Âşık Kul Ümit tedric sanatı yapmıştır.

2.2.19. Tecrîd

Bir şairin kendiyle ilgili şeyler söylerken sanki başkasından bahsediyormuş gibi tavır takınıp anlatmasına denir.

Sunduğun zehirli şurup

Sabahtan karardı gurup

Kul Ümit'i yola vurup

Arkasından el sallama (23/4)

Âşık Kul Ümit bu dörtlükte Kul Ümit sanki başka biriymiş gibi bahsetmektedir. Bu yüzden tecrîd sanatı yapmıştır.

2.2.20. Kısmî İktibas

Kelime anlamı ödünç almadır. Bir ayeti, bir hadisi ya da bir sözü tam veya bir kısmını alarak bunu anlamlı bir şekilde aktarma sanatıdır.

Kanaat kayıpsa şayet

Acı ile çıkar diyet

Gıybet edip yenirse et

Daha vahşi kasap bilmem

(21/2)

Hucurât suresinin 12. Ayetinde bahsedilen gıybet eden ölmüş kardeşinin etini yemiş gibi olur sözü kast edildiği için kısmî iktibas sanatı yapılmıştır.

Kün deyince rızık bile şaşırdı

Hu çekerek nefesiyle pişirdi

Aşka gelip cümlesini taşırdı

Kul Ümit'i himmetiyle doyurdu

(118/4)

Dörtlüğün ilk mısraında geçen “Kün deyince” kullanılarak Bakara Suresi 117. Ayetinde bahsedilen “O, gökleri ve yeri örneksiz yaratandır. Bir işe hükmetti mi ona sadece "ol, der, o da hemen oluverir." (Kün feyekün) ayeti kast edilmiştir. Bu sebeple kısmî iktibas sanatı yapılmıştır.

2.3. Dil ve İfade Özellikleri

Halka hitap eden ve halkın içinden doğmuş bir edebiyat olan Âşık edebiyatının dil ve üslubunun da içinde yetiştiği kesimin anlayabileceği sadelikte olması kaçınılmazdır. Ancak burada bahsedilen sadeliğin basitlik olarak algılanıp

küçümsenmemesi gerekir. Âşık Ümit' in şiirlerini incelediğimizde de birçok şiirinde sade bir dil kullandığını görüyoruz.

“Âşıkların şiirlerinde kullandıkları kelime kadrosu, yaşamlarının çeşitli dönemlerine, içlerinde buldukları duruma, şiirlerinde işledikleri konulara göre değişir.” (Artun, 2015:159). Âşık Ümit' in şiirlerini incelediğimizde de özellikle Alevi-Bektaşî kültürünün etkisiyle yazmış olduğu şiirlerde geleneksel halk şiiri şeklinde kaleme aldığı şiirlerden farklı olarak Arapça Farsça tamlamalara yer verdiğini görüyoruz. (Deva-i zahmet, heva-i töhmet, levh-i kalem, Resul-i zişan...) Alevi-Bektaşî kültürüne ait olan, geleneğe ait kelimeleri kullandığını görüyoruz.

Âşık Ümit şiirlerinde atasözleri ve deyimlere yer vermiş, bunun sebeplerinden birinin de gelecek kuşaklara bu zenginliği aktarmak olduğunu dile getirmiştir. Şiirlerinde mahalli kelimelerden de faydalanan şair, özellikle taşlamalarında bazı argo kelimelere de yer vermiştir. Bu kelimelerden bazıları aşağıda örnek olarak sıralanmıştır:

“*Deyyus ile tereslerin*

Beyi misin la *soytarı*” (69/5:3-4)

“*Hoşt dedim yüzüme hırladı gitti*

Bir bilseniz *deyyus* ne zulüm yaptı” (109/1:2-3)

“*Puştlukta* her kısım olur” (9/14:3)

Adam değil *dangalağın* derini (112/8:1)

Âşık Ümit, şiirlerinde ağız özelliklerine rastlanmamakta ancak yöresel kelimelere yer verdiği görülmektedir, örnekler:

Sabiye sarkıntılıktan (10/9:1)

Kırk yerden delindi *kırba* (67/3:1)

Üstüne aldığı *urba* (67/3:3)

Bu nasıl bağ bu ne *imlek* (14/3:1)

Yunmak için duşa girsem (14/4:3)

Tuman benden uzak dursun (17/5:4)

Dertle *gadayla* beslendim (46/4:2)

Üç günlük *emlik* kuzuyu (70/3:3)

Bacı da *gardaştan* geçip bıkar mı? (174/2:2)

Âşık Kul Ümit'in şiirlerini incelediğimizde atasözlerine çok fazla yer vermediğini görüyoruz. İncelediğimiz şiirlerinde tespit edebildiğimiz atasözleri aşağıda örneklendirilmiştir:

Al götürmez hak pazarı

Teneşir paklar azarı (*Kırkıandan sonra azanı teneşir paklar*)

İki metrelik mezarı

Kazmaya takat gerekir (58/2:2)

Bir ömür boyunca çırpındım boşa

Yazılan ne ise o geldi başa (*Başa yazılan gelir*)

Sitemim olmaz hiç sitemim haşa

Kaderi kararmış kula dönsem de (163/1:2)

Onsuz anlarımı hep asır ettim

Terk edecek kadar ne kusur ettim

Çok çektim de söylemeyip sır ettim

Yen içinde kalır kırık kol dedi (Kol kırılır yen içinde kalır) 279/6:4

Hacının hocanın yendi fendini

Utanmadan yıktı arın bendini

Körün yatağına attı kendini

Sonra şaşş şaşş baktı Dürdane (*Körle yatan şaşş kalkar.*) 113/8:3,4

Âşığımız Ümit Bilgin'in elimizde bulunan şiirlerini incelediğimizde çok sayıda deyim yer verdiği görülmüştür. Tespit ettiğimiz deyimler aşağıda sıralanmıştır:

Eşe dosta kazık atıp (4/4:3)

Hayır işe el atmıyor (10/2:1)

Her tarakta bezi vardı (10/5:2)

Torununa taş çıkarırdı (10/5:3)

Felek bahtıma kem baktı (11/4:2)

Gemine almış azıyı (12/1:1)

Hapı yuttu duydunuz mu? (12/2:4)

Boşuna baş koyma gönül (17/5:4)

Burnundan kıl aldırılmazdı (22/4:3)

Tütmez duman söndü ocak (26/1:3)

Ne gönül ne yuva yapar (32/2:3)

Göz çıkarmış kaş peşinde (32/3:4)

- Bir âleme ot yoldurur (32/6:3)
- Ne gün gördüm ne de güldüm (34/3:2)
- Arkamdan çok kuyu kazdı (38/4:3)
- Kırdılar kanadım kolum (47/1:1)
- Aşk uğruna dağlar aşan (48/5:2)
- Arada şeytana uysan (58/4:3)
- Her şeyin üstüne yattı (63/6:3)
- Şükür olsun çıktık düze (65/7:3)
- Bilmese de kulak asma (67/1:2)
- Her gün bir pot kırıyorsun (73/3:3)
- Yüreğin soğusun diye (75/5:3)
- Gözü doymayan aç kedi (85/6:1)
- Bak bu sefer geri tepti (85/11:2)
- Nolur el yerine koyma sevdiğim (87/1:4)
- Merhemmin varsa da yarama sürme (92/4:3)
- Yaradan'ın kara yazı yazarsa (93/1:2)
- Ah ettikçe alıp ateşe attın (95/2:1)
- Allah için kulak ver de duy beni (98/1:2)
- Yönümü şaşırıp düşünce zora (99/4:3)
- En zayıf anımda arkamdan vurdu (100/3:3)
- Gel ey gönül ayrı gezip baş tutma (102/1:1)

Ne hatırdan geçer ne gönül yıkar (102/8:4)

Kul Ümit'im sözüm para etmedi (102/9:1)

Lokman hekim bile sırtını döndü (108/4:3)

Acımadı dürzü çok yuva yıktı (109/2:1)

Garipten toplayıp üstüne yatın (110/4:1)

Yoldaş için güngörmüşten birini (112/8:3)

Yakın olanda bir ocak tütmedi (112/9:2)

Kapanan yaranın kabuğun kaşır (114/4:1)

Kendini görünce dev aynasında (115/6:3)

Aşka gelip cümlesini taşırdı (118/4:3)

Kulak asmaz kimse şu feryadıma (121/1:1)

Mehmedim şahlanıp destan yazınca (130/3:1)

Çaresi olmayan bir dara düştüm (136/4:3)

Sakın kararmasın gözümüz bizim (148/4:4)

Sevincinden sanki dört köşe olup (166/3:3)

Ben bilirim sen ne canlar yakarsın (179/1:3)

Her zaman kendini ateşe attın (186/5:2)

Pire için koca yorgan yaksan da (187/6:2)

Kucak açtım diye sırt mı dönülür (199/3:1)

Mekân tuttu bırakıp da gitmedi (213/2:4)

Kara çalmak değil doğrusu böyle (220/4:1)

Merhem yoksa bari tuz bas yarama (239/5:2)

Kul Ümit murada ermiyor ise (296/5:1)

Yüz üstü bırakıp gitmişim dersin (310/1:4)

El atıp da bu derdimi kaldırman (315/3:2)

Her şeye sabredip hep alttan aldım (329/3:1)

Avuçla tuz alıp yarama ekip (332/5:1)

Geçmişte olanı ortaya döküp (332/5:3)

Devrilsin derim de dilim varmıyor (334/1:4)

Tek bir kul kapını çalmıyor doktor (353/8:4)

Arada bir göz at bazen hatırla (356/2:2)

Gözümü kararttım kördüm Hidayet (356/8:4)

Bir araya gelmedi bu nasıl bir yakaymış (363/3:2)

Gözün aydın sevgili ellerine kına yak (375/1:4)

Bu dünyayı sen bana ellerinle dar ettin (376/3:2)

Ayak bağın olursam, anında bırak beni (389/1:4)

Kul Ümit'e kulak kesil, bilmiyorsan bulaşma (396/3:1)

Kulak asma gelir geçer, böylesinin cahtına (396/3:4)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. İŞLEDİĞİ KONULAR

3.1. Ailesiyle İlgili Şiirleri

Âşık Kul Ümit aile bağlarına, köklerine, geleneğine önem veren bir şairdir. Onun ailesine bakış açısının yansımaları şiirlerinde görmek mümkündür. Çoğu kez aile fertleri şiirlerine konu oluşturur. Bununla birlikte aile fertleri arasında en çok “babasıyla” ilgili şiirler yer alır. Aşağıda açıklama çalıştığımız şiirde aslında belki de olması gereken bir baba oğul ilişkisini görüyoruz. Şairimiz babasını hiç görmeden büyüdüğü için, şiirdeki baba figürü, aslında şairin hayalinde yaşattığı, olmasını arzuladığı bir babadır. “*Babam 3*” şiirinde bir oğulun babasına duyduğu derin sevgi ve özlemin yansıması söz konusudur:

O benim babamdı ya

Bu bana yetiyordu

Dünya dolu dert olsa

Hepsini atıyordu

Eğilmez bükülmezdi

Haram işe gelmezdi

Mahşere dek ölmezdi

Gönlümde yatıyordu

On nüfusa bakardı

Hep nefisini yıkardı

Besmeleyle çıkardı

Duası yetiyordu

Sadık kaldı ahtına

Dert doldurdu bahtına

Çile denen tahtına

Dikenler batıyordu

Mertlikte mabedimdi

Ezelim ebedimdi

O her zaman nedimdi

Hüznümü atıyordu

Onsuz yapayalnızım

Bir türlü dinmez sızım

Zemheri oldu yazım

Ve böyle bitiyordu

Türk aile yapısında ve geleneğinde baba figürü; gücün, mücadelenin simgesi olarak varlık kazanır. Ailenin reisi olan baba, sadece çocuğun dünyaya gelmesinin biyolojik önkoşulu değil; aynı zamanda onu koruyan/kollayan, maddi ve manevi anlamda bütünleyen ve onu yaşama hazırlayan bir rol modelidir. Babam şiirinde şairin

babasına duyduğu özlem ve sevgi, Türk aile yapısındaki baba figürünün nitelikleriyle sentez bir biçimde varlık kazanır. Şiirde “inancı kendine ve ailesine kalkan edinen” baba, “on nüfusa bakmasıyla” fedakârlığı, “eğilip bükülmez” ve “mert” görüntüsüyle de gücü ve değer algısını imler. Şairin kendisini “yapayalnız” hissetmesi, “yazın” “zemheriye” dönmesi, babasızlığın ruhunda yarattığı çatışmanın ifadesi olarak varlık kazanır.

Şairin aile fertleriyle ilgili yazdığı bir diğer şiir olan “*Babam I*”de, baba sevgisi ölüm acısı ile birlikte verilir:

Bu gün hiç dokunmayın en acı günümdeyim

Yetmiş yıl meyve veren can ağacım söküldü

Karardı bütün dünyam zifiri yönümdeyim

Kurudu tüm dallarım yapraklarım döküldü

Cefakâr babam benim sekiz evlat yetirdi

Hepsini koklayarak başucunda yatırdı

Bizleri yaşatırken kendisini bitirdi

Vadesini doldurup tek başına çekildi

Şiirde ölüm acısını derinden duyumsayan şair için babasını kaybettiği gün “en acı gün”dür. Evlatları/ailesi için en güçlü dayanak olan babanın, çevresine verdiği fayda “yetmiş yıl meyve veren ağaç” imgesiyle ifade edilir. “Sekiz evlat” büyüten ve hepsini sevgiyle kuşatan babanın dış dünyaya yansıyan görüntüsü ise çevresini aydınlatmak için eriyen muma benzer. Evlatlarını yaşatmak için “kendisini yitir(en)” babanın fedakârlığı şairin ruhunda yer edinen temel duygudur. Şiirde baba/aileyi bir arada tutan bu köklü ağaç, yitirilmiş; bu doğrultuda yuvanın kökleri de sarsılmıştır. Şiirde “can ağacım söküldü” ifadesiyle gelen betimleme, bir yandan şaire can/yaşam veren birinin ölümüyle gelen ruhsal acıyı, diğer yandan ailenin kurucu/oluşturucu

karakterinin yitirilmesinin hüznünü barındırır. “Can ağacının” sökülmesiyle “tüm dalları, yaprakları” dökülen şair; köklerini yitirmiş ve bu yüzden kurumaya yüz tutmuş bir ağacın dalları gibidir. Babasının ölüm acısı onu yaşama ve geleceğe karşı tasarısız/hayalsiz bir karaktere dönüştürür. O, varlığını konumlandığı dünyada “zifiri” bir karanlığa hapsolür.

Bilgin’in aile fertleriyle ilgili şiirleri arasında taşlama türünde yazdığı şiirleri de vardır. “*O Evladın (Taşlama)*” şiirinde ana-babaya hürmeti olmayan evlat eleştirilir:

Hanımın sözüne uyan

Kendi anasından cayan

Kapının önüne koyan

O evladın .....

Evde varlığından bıkan

Ne arayıp ne de bakan

Huzur evine bırakan

O evladın .....

(...)

Ya moskoftur ya da yunan

Kendini adamdan sanan

Öz babasından utanan

O evladın .....

(...)

Şiirde “hanımın sözüne” uyarak kendi ana-babasını “kapının önüne koyan” evlat; sevgi, merhamet, edep, saygı gibi manevi değerlerini ve tüm değer yargılarını yitirmiş bir görünümde belirir. Evladı tarafından ötelenen/dışlanan bir babanın dilinden dökülen dizeler, bir yandan sevilene sitemi, hayal kırıklığını; diğer yandan sevgi merkezinde şekillenen öfkeyi içerisinde barındırır. Ana-babasının üzerindeki sonsuz emeğine rağmen onların hal-hatırlarını sormayan, bakmaktan aciz olup “huzurevine” bırakan evlat; aynı zamanda babasından “utanan” görünümüyle belirir. Hayırdan ziyade kötülük saçan böyle bir evlat ise baba tarafından “yunan ya da moskof” olarak nitelendirilir. Bir düşman imgesi olan ve evladı tanımlamak için kullanılan “Yunan/Moskof” sözcükleri, söz konusu ahlak ve değer yozlaşmasının da görüntüsünü sunar.

3.2. Toplumsal Yozlaşma

Âşık Kul Ümit’in eserlerinde toplumsal yozlaşma belirgin bir yer tutar. Çoğu kez taşlama türündeki şiirlerinde yer edinen sosyal adaletsizlik, ahlaki ve toplumsal yozlaşma; şairin dış dünyaya ve topluma yönelik duyarlılığını yansıtır. “*Duydunuz mu-Taşlama*” şiirinde bu durumun yansımaları görülür:

(...)

Her yanı yırtık ırzının

Haramla dolu farzının

Böyle namussuz dürzünün

Kârı battı duydunuz mu?

Susuz bostan çorak tarla

Arası açıktır arla

Günde üç öğün iftarla

Oruç tuttu duydunuz mu?

Elini çekmez borsadan

Hisse çıkarır parsadan

Cennette olan arsadan

Epey sattı duydunuz mu?

Şiirde adalet- adaletsizlik, helal-haram arasındaki çatışma mala mülke tamah etme, manevi değerleri öteleme ve yozlaşma bağlamında verilir. Var olan düzene uyum sağlayamayan şair, yaşadığı çatışmayı şiirin estetik dünyasına taşır.

Şairin “*Aldırmadı*” şiiri, düzene uyum sağlayamayan bireyin dünya ile olan çatışmasını verir:

Uzak olsun diye hepten

Küstüm amma aldırmadı

Selamı sabahı kökten

Kestim amma aldırmadı

(...)

Arsız zorla arlayıp

Kalan gamımı derleyip

Hem kızıp hemi gürleyip

Estim amma aldırmadı

Şiirde değerlerini kaybetmiş, ahlaki bir yozlaşma içerisinde bulunan insanlardan uzak durmak isteyen şairin, gösterdiği tepkiye yer verilir. Kimi zaman “küsmek”, “selamı sabahı kesmek” ile gösterilen tepki kimi zaman ise daha aleni bir şekilde “hem kızıp hem gülmek” ile gösterilir. Kendilik yitimi içerisinde bulunan insanların, gösterilen tepkiyi anlamaması ise şairi sözün/şiirin yatıştırıcı dünyasına götürür.

Yozlaşan düzenin başka bir görüntüsü ise şairin “*Sorar Oldu- Taşlama*” şiirinde varlık kazanır:

Dün inadından caymayan

Bugün hakkı arar oldu

Beni adamdan saymayan

Benden akıl sorar oldu

Garibanı güldürmezdi

Düşen olsa kaldırmazdı

Ağlayana aldırmazdı

Şimdi kafa yorar oldu

Bir tek nefsi idi derdi

Her gelene zarar verdi

Şükür hidayete erdi

Doğru işte karar oldu

(...)

Azığım verip yolladı

Ardımdan elin salladı

Herkes kârını kolladı

Kul Ümit'e zarar oldu

Şairin düzen ile çatışmasının yer aldığı şiirde, öncesi ve sonrası kıyaslaması yapılır. Daha önce şairi “adamdan saymayan”, “tek derdi nefsi” olan, “garibanı/ağlayanı güldürmeyen” insanların sonrasında geçirdiği değişimle hepsini yapar olması samimiyezsizlik düzleminde değerlendirilir. Her şeyin menfaatle ölçüldüğü bir çağda insanların sözde değişimi; içtenlik paydasında değil, elde edeceği menfaat düzleminde şekillenir. Bu durum, “*Herkes kârını kolladı/ Kul Ümit'e zarar oldu*” ifadesiyle verilir. Göstermelik iyilikler, sözde akıl danışmalar, samimiyezsiz sevgi gösterilerinin sonunda kötü ’nün İyi’ye galip gelmesi, hüznün ve isyanla birlikte verilir. Öyle ki yerinden yurdundan edilen şair, bu durumu “*Azığım verip yolladı, Arkamdan elin salladı.*” ifadesiyle verir.

“*Uzak Dursun*” şiirinde var olan dünya düzenini eleştiren şair; bencillikten, dini göstermelik yaşayanlardan, işlevini yerine getirmeyen tüm kavram ve nesnelere uzaklaşmak, kendi dünyasında yaşamak ister:

Her nefeste nefsim diyen

Aman benden uzak dursun

An içinde asır yiyen

Zaman benden uzak dursun

(...)

Sen sensin, ben benim derse

Daima terse giderse

İblise biat ederse

İman benden uzak dursun

Dini kaynaklara göre insan yaratılışının bir parçası olan “*nefis, herkesin “ben” sözcüğüyle işaret ettiği bir şeydir*”(Uludağ, 2006: 530). İnsanların, hazlara ve cismani şeylere olan meylini ifade eden nefis “*insanoğlunu akl-ı selîmin ve bozulmamış vicdanın dinî ve ahlâkî açıdan doğru kabul edemeyeceği kötülöklere sürükleyen güdülerle doludur*”(Seyhan, 2014: 1338). Şiirde ben’in egoist yönüne işaret eden nefis kavramı; bencilliği, ötekine karşı duyarsızlığı, birlikte yaşamdan ziyade salt kendini önceleyen insan tipini ifade eder. Şair, “her nefeste nefsim diyen” kişiyi insan olmanın ulvilğine erişemeyen ve nefsinin kölesi olan kimse olarak görür ve ondan uzak durmak ister.

Öte yandan şiirde dinin samimilik/içtenlik boyutunda yaşanması gerekliliği vurgulanır ve yaratılış kıssalarına atıfta bulunulur. Var olan düzen içerisindeki inanç sahteliği dini-tasavvufi kaynaklarda geçen nefis ve Allah arasındaki kıssa ile verilir. Anlatıya göre “*Allah nefsi yaratmış ve ona demiş ki; ben kimim sen kimsin? Nefis demiş ki, ben benim, sen sensin. Azap vermiş yine aynı soruya karşılık aynı cevabı vermiş. Sonra açıklıkla azaplandırır ve yine sorar, bu sefer aynı soruya şöyle demiş: Sen benim Rabbimsin, ben ise senin aciz bir kulunum*”(Aclunî, 1977: 211). Böylelikle başlangıçta isyankâr olan nefis, sonrasında yaratılmış olduğunu kabul ederek itaat eder. Bununla birlikte Alevi- Bektaşî kültüründeki yaratılış kıssalarında, ilk meleklerin Rab tarafından sorulan “Sen kimsin, ben kimim?” sorusuna “Sen sensin, ben benim” diye cevap verdikleri için helak edildiği ifade edilir. Bu durum, Yemini’nin Faziletname’sinde Cebrail’in kendisi tarafından anlatılır (Yüksel, 2016: 91). Şiirde “Sen sensin, ben benim” diyerek yaratılış kıssasına atıfta bulunurken; kulluğunu kabul etmeyen, “İblis’e itaat eden” kimselerin imanının gerçekliği sorgulanır. Samimiyeti ve içtenliği esas alan şair, böyle bir imandan uzak durmak ister.

Âşık Kul Ümit’in taşlamalarında var olan dünya düzeninin eleştirisi, yolsuzluk, adaletsizlik gibi konuların yanı sıra dönemin siyasi liderlerine karşı da eleştirel bir tutum benimsenir. “Oy” şiirinde halkın oy verdiği liderleri hicveden şair, ironik bir tavırla düzenin insanlarını ve siyasetlerini eleştirir:

(...)

Az demeden çok demeden

Her gelenden istemeden

Bir iş yapmaz ki yemeden

Bekleme oy ver deyyusa

(...)

Bolca yeyip semirmeye

Vatandaşı sömürmeye

Hazineyi kemirmeye

Bekleme oy ver deyyusa

(...)

Nasıl biri anladınız

Ümit'imi dinlediniz

Daha da mı bilmediniz

Oy vermeyin bu deyyusa

Topluma dönük tavrıyla sosyal ve siyasal meseleler karşısında insani duyarlılığını koruyan şair, şiirde olumsuz olanı vererek aslında bir nevi arzuladığı lider görüntüsünü yansıtır. Şiirde halkın, kendisini refah bir biçimde yönetmek için başa getirdiği liderler; vatandaşı sömüren, devletin “hazinesini” yiyip bitiren, rüşvet alan görünümüyle belirir. “Yemeden”, “her gelenden istemeden” başka bir deyişle rüşvet almadan hiçbir iş yapmayan devlet büyükleri “deyyus” olarak nitelendirilirken halka “oy vermeme” çağrısında bulunur. Şairin daha da genele halkın arzuladığı lider görüntüsü ise adil, dürüst, ahlaklı, yoksulun yanında olan, kendinden ziyade halkını düşünen bir nitelikte belirir.

Âşık Kul Ümit'in şiirlerinde siyasi öğelerin belirgin bir yansıması "*Kemal Bey*" şiirinde ortaya çıkar. Şiirde bahsedilen "*Kemal Bey*"in Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu olduğu sezdirilir. "Sarıgül" sözcüğüyle hicvedilenin Kılıçdaroğlu olduğu fikri kuvvet kazanır:

Akşam söyler sabah cayar

Bu nasıl bir huy Kemal Bey

Yalanı marifet sayar

Sözüm sana duy Kemal Bey

Bir kasetle geçtin başa

Endamin endazen boşa

Peşi sıra paşa paşa

Sarıgül'e uy Kemal Bey

Bolca hayal kuruyorsun

Sonra dönüp soruyorsun

Her gün bir pot kırıyorsun

Cahilliğne doy Kemal Bey

(...)

Şiirde liderlik özellikleri eleştirilen Kemal Bey, "sözünden cayan", "yalanı marifet sayan" görüntüsüyle hicvedilir. "Kaset" sözcüğüyle zihinlerde yapılan çağrışım, yakın siyasi tarihte gerçekleşen Deniz Baykal'ın istifasını hatırlatır. Hakkında çıkan kasetle birlikte dönemin Cumhuriyet Halk Partisi genel başkanı olan Deniz Baykal 10 Mayıs

2010 tarihinde görevinden istifa eder (CNN, 2010:1) ve Baykal'ın yerine Kemal Kılıçdaroğlu başkan olarak seçilir. Şiirde “bir kasetle geldin başa” ifadesiyle “Kemal Bey”in başkan seçilmesi kendi başarısından ya da halkın isteğinden ziyade skandal bir olaya bağlanır. Sürekli “pot kıran” ve “cahil” olarak nitelendirilen “Kemal Bey”, arzulanan lider görüntüsünün uzağında bir görüntü sergiler.

Şairin “*Kâr mı Ettin Be Müslüman*” şiirinde İslam kimliğini gerçek manasıyla özümsemeyen kişiler, eleştirel bir tavırla karşılanır. Müslümanlar “kar-zarar” ilişkisinin ortasında belirir:

Kâr mı ettin be Müslüman

Verdiğin zarara bir bak

Aklını nettin Müslüman

Aldığın karara bir bak

Ne bulursan ilaç sanma

Sonra pişman olup yanma

Tabip diye umutlanma

Yaranı sarara bir bak

Hem kandırır hemi kanar

Zulmedip sabrını sınar

Bir de dönüp seni kınar

Mevla'yı arara bir bak

(...)

Şiirde Müslüman kimse “aklını” kullanmayan” zarara uğramış kimse olarak ortaya çıkar. Kuran’ı Kerim’de pek çok yerde geçen “Akıl etmez misiniz?”(Enbiya 66-7, Hud 51, Kassas 60, Zuhruf 2-3 vb) ifadesi imanın/Müslümanlığın akılı önceliğine işaret eder. Bu bağlamda Allah tarafından insana verilen akıl, sadece insan oluşun değil aynı zamanda dini inancın da bir simge değeri olarak varlık kazanır. Şiirde aklın uzağında beliren Müslüman kimse, “aldığı kararlar” ile kendini zarara uğratmaktan başka bir şey edinmez. Derdine derman ararken olmadık şeye bel bağlayan kimseyi şair, “her bulduğunu ilaç sanma” sözüyle eleştirirken onu düşünmeye davet eder. Nitekim ona göre inancın akıl ile desteklenmemesi halinde taassup ortaya çıkacaktır ki bu da imana değil küfre davetiye çıkarır. Öte yandan hem “kandırılan” hem de “kandıran” olan Müslüman, değer algısının da uzağında belirir. İslamiyet’in önem verdiği değerlerden biri olan dürüstlük, yozlaşan düzende Müslüman kimliği ile sentez bir görüntü çizmez. Kişinin iman ve inanç algısı daha çok şekilsel olarak belirir. Tüm bunlarla birlikte Müslümanlığı gerçek manasıyla özümsemeyen kişinin ötekileri “kınaması” ise trajik bir nitelik arz eder. Şair, Mevla’yı asıl arayan kişinin Müslüman olduğunu ifade ederken sözde Müslümanlığı eleştirel bir tavırla karşılar.

3.3. Dini- Tasavvufi Öğeler

Âşık Kul Ümit’in şiirlerinde dini-tasavvufi öğeler geniş yer tutar. “*İnsan Denir*” deyişinde dini öğeler, yaratılış ve insan merkezinde verilir:

O rahmandır kul ol diyen

Arar iken kül ol diyen

Kendi nefsinde öl diyen

Hak yasına insan denir

Tevrat İncil ve kuranda

Hem bu hem öbür devranda

Maşuku bulduğu anda

Hak sesine insan denir.

Dini kaynaklara göre bütün kâinat, Yaratıcı'nın "Ol/Kün" emriyle varlık kazanmıştır. Şiirde "kul olmak" ile "kül olmak" arasındaki fonetik benzerlik, aynı zamanda anlamsal bir paralelliği de beraberinde getirir. Nitekim tasavvufta kul olmak, aynı zamanda kül olmaktır. Bu doğrultuda manevi bir anlam yüklenen yanma eylemi/ateş, aşığı tanımlayan en belirgin ifadelerden biridir. Âşık, sevgilinin aşkıyla öyle yanar ki varlığı küle döner. Yakıcı bir ateş olan aşk, çileli kulluk yolunun görüntüsünü sunar. Kul, aşk ateşiyle yanmadığı ve kendi ortadan kalkmadığı süreçte hakiki manasıyla kâmil-i insan olamaz. Başka bir deyişle kulun ölmeden önce ölmesi ya da şiirdeki görüntüsüyle "kendi nefsinde öl(mesi)" gerekmektedir. Tasavvufta kemale ermenin/aşkınlığa ulaşmanın yolu dört şeyi terk etmekle çizilmiştir. Bunlar, "*terk-i dünya, terk-i ukbâ, terk-i hestî/benlik, terk-i terk*"tir (Türer, 1998: 88). Kendi nefsinde ölmeyi ifade eden "terkî hestî", fenafillah felsefesinin de bir yansımasıdır. "*Bütün fiillerin, sevgilinin fiilinde yok olduğunu*"(Kara, 1995: 334), ben'in ortadan kalkıp sevgilide var olduğunu ifade eden "fenafillah", tasavvuftaki Vahdet-i Vücut öğretisinin de görünüşlerinden biridir. Tek gerçek ve mutlak varlığın Tanrı olduğunu ifade eden Vahdet-i Vücut anlayışında, kâinattaki diğer tüm varlıklar, Yaratıcının birer yansımasından ibarettir. Dolayısıyla ben ortadan kalktığında ben'in yerini alacak olan Tanrı'nın kendisidir. Şiirde bu felsefenin yansıması olarak varlık kazanan "*Maşuku bulduğu anda/Hak sesine insan denir*" dizesi, sevgilinin aşkıyla kendinde kaybolup O'nda var olan bir sese işaret eder. Ben ortadan kalkmış; Hak, ben'in yerini almış ve ben'in sesi Hakk'ın sesine dönüşmüştür. Tıpkı "Ene'l Hakk" diyen Hallac Mansur'un kendinde kaybolması gibi.

Dini bir içtenlik imgesi olarak gören ve inanç yaşamında samimiyeti esas olan Ümit Bilgin, "*Hesap Bilmem*" şiirinde hesapsız/çıkarsız bir inancı önceler:

Huri gılman hesap işi

Ben cahilim hesap bilmem

Rabbini bulursa kişi

Bundan gayrı mezhep bilmem

(...)

Kul Ümit'in diri diri

Derisini yüzdü biri

İmanda edeptir yarı

Haricinde nisap bilmem

Şiirde bir çıkar imgesi olarak varlık kazanan “huri, gılman”, dünya düzenindeki ibadetin/kulluğun belirleyicisi olarak çıkar. Kişi, sadece Allah’ın rızasını kazanmak için değil “cennete, cennetteki hurilere/gılmanlara ulaşmak için, başka bir deyişle yine kendine bir yarar sağlamak için ibadet eder. Şiirde “huri ve gılmanların” hesap işi olduğunu ifade eden şair, kendi mezhebinin “Rabbini bulmak” üzerine olduğunu ifade eder. Onun için önemli olan Yaradan’ı bilmek, O’na ve O’nun sevgisine ulaşmaktır. Şair, bu söylediklerinden ötürü insanlar tarafından yargılanmasını ise derisi yüzülen Nesimi’ye yaptığı atıf ile ifade eder. Vahdet-i Vücut anlayışını benimseyen ve bunu “*hurufi düşüncelerle yoğuran*” Nesimi, “*müelliflerce ikinci Mansur olarak anılır*”(Üzüm, 2007:6). Yaşadığı dönemde “*düşüncelerinin yer aldığı şiirlerinin halk nezdinde geniş kabul görmesi, bunun da iktidarı ve iktidara yakın bazı ulemayı rahatsız etmesi onun katledilmesinin asıl nedeni*” olarak belirir. (...)Nesimi, *boynu vurulmuş ve derisi soyularak asılmış ve Halep’te yedi gün teşhir edilmiştir* (Usluer, 2013: 2). Şiirde şair, kendini Nesimi ile özdeşleştirerek derisinin “*diri diri yüz(üldüğünü)*” ifade eder.

“*Aşk İbadet Gibidir*” şiirinde tasavvufi öğeler, aşk ve insan merkezinde işlenir:

Aşk bir ibadet gibidir

Benliğini vermek gerek

Çok hoş bir adet gibidir

Kıymetini bilmek gerek

Aşk insanda tapuludur
 Çok muhteşem yapılıdır
 Dört makam kırk kapılıdır
 Görününce girmek gerek

Aşk yar için yaratıldı
 Yardan gayrısı atıldı
 Bu yolda canlar satıldı
 O yar için ölmek gerek
 (...)

Şiirde aşkın “ibadet” olduğunu ifade eden şairin bu yolda ilk adımın “benliği vermek gerek” olduğunu ifade eder. Tasavvufa göre insanın gerçek aşk’a ulaşmak için kendinden geçmesi, başka bir deyişle kendinde yok olması, “benliğin” ortadan kalkması gerekmektedir. Mevlana Fih î Mafih adlı eserinde benliğin ortadan kalmasını “*Bir alem var ki orda ikilik yok, tüm birlik o alem, oraya ikilik sığmaz çünkü(...) Hani Mansûr, Tanrıya aşkı son haddine varınca kendine düşman kesildi, kendini yok etti gitti. Ben Tanrıyım dedi; yâni ben yok oldum. Tanrı kaldı ancak. Bu söz, gönül alçaklığının son derecesidir, kulluğun sonudur*” (2008:75) sözleriyle Vahdet-i Vücûd çerçevesinde açıklar. Şiirde ancak benliğin ortadan kalkmasıyla ulaşılabilecek olan aşk, “dört makam kırk kapılı” olarak tanımlanır. Alevi-Bektaşî kültürünün temel öğretilerinden biri olan ve insanın Allah’a/gerçek aşka ulaşması için aşması gereken manevi aşamalar olarak varlık kazanan “dört kapı”; “*şeriat, tarikat, marifet, hakikat*”tir. (Güzel, 2002: 102). Bunların her biri ise on makamdan oluşur, toplamda kırk makamdır. Ahmet Yesevî, “dört kapı, kırk makam” düşüncesinin temelini Hz. Ali’ye dayandırır. Bununla birlikte “*dört kapının kaynağı birdir, dört kapı dört âleme denk düşer. (...) Yol ehli dört kapıya bağlı kırk makamdan geçerek Hakk’a ulaşır*”

(Çalışkan, 2010: 69). Şiirde aşkın tarif biçimi olan “dört kapı kırk makam”, insanın gerçek aşka/Allah’a ulaşmak için aşması gereken safhalar, girilmesi gereken kapılardır. Kişi gerçek aşka ancak bu şekilde varabilir. Öte yandan şiirde kâinattaki her şeyin “aşk” doğrultusunda yaratıldığı ve aşk ile dolu bu yolda sevgili/”yar” için ölmek gerektiği ifade edilir. Simgesel bir düzlemde beliren “ölüm”, mana âlemindeki benlik ölümünü ifade eder.

Tasavvufi öğelerin yer edindiği bir diğer şiir olan “*Harınla Yak Beni*” şiirinde, mürit-mürşit ilişkisi, âşık-Gavs düzleminde varlık kazanır:

Ya sevdanla haşreyle ya harınla yak beni

Yalnız senin peşinde, yalnız sana tak beni

Lütfeyle ey cananım, bir kez olsun buyur da

Ayak bağın olursam, anında bırak beni.

Hiç bir kıymeti olmaz, sensiz kemale ersem

Lâl olayım sevgili şayet, sana kem dersem

Nefsime yenik düşüp, bir münkirlik edersem

Esfeli safilin'in, ortasına çak beni.

(...)

Kul Ümit'in bahtında şayet sizler varsanız

Gavs diyenin bağrından hevayı koparsanız

Celale kapılıp da, beni bırakırsanız

Yemin olsun vallahi, sahiplenmez hak beni

Tasavvufta Gavs, “*kendisinden manevi yardım istendiğinde kutba verilen unvan*”; kutub ise “*veliler zümresinin başkanı, dünyanın ve âlemin mânevî yöneticisi olduğuna inanılan en büyük velî*”(Ateş, 2002: 498) anlamına gelir. Şiirde manevi bir iklimde gerçekleşen aşğın arayışı, mürit-mürşit ilişkisi düzleminde Gavs’tan yardım dilemesi ve ona sığınmak istemesiyle belirir. Şair, manevi bir liderin kanatları altına girip orada ruhunu pişirmek isterken ancak bu şekilde Hakk’ın kendisini sahipleneceğini/kabul edeceğini düşünür. “Sevda” ve “har” arasında bir çizgide dergâha kabul edilmeyi bekleyen şair, bu yolda aşk ateşiyle yanmayı da sevda ile ölüp-dirilmeyi de kabul eder. Onun için önemli olan Gavs tarafından kabul edilmek, mürşidine mürit olmaktır. Bu yüzden de bu yolda çekeceği tüm çileye razı olan âşık, kem söz ederse “lâl” olmayı, nefesine yenik düşüp münkirlik ederse “esfel-i safilinin” arasında olmayı kabul eder. Eşref-i mahlûkat olan insanın, yaratılmışların en aşağısı olan esfel-i safiline düşmeyi kabul etmesi, bu yoldaki kararlılığa gönderme yapar. Nitekim o, “kemale” ermenin ancak gölgesine sığınacağı bir mürşit aracılığıyla gerçekleşeceğini bilincinde olarak dünyalık tüm “heva” ve heveslerinden geçerek kendini Hakk yoluna adamak ister.

Tasavvufi şiirlerine örnek olarak vereceğimiz “Varırsan Dost Meclisine” isimli şiirinde doğru insan olmanın gereklerinden bahsederek öğütlerde bulunmaktadır.

Varırsan dost meclisine

Her deneni duyma gönül

Dikkat kendi nefsine

Yanılp da uyma gönül

Gönül kırılır her şeyle

Bırakma hırsını eğle

Yapacağın işi söyle

Söz verip de cayma gönül

(...)

Kul Ümit'i çare sanma

Haktan gayrı medet umma

Nefsine zarardır amma

Başkasına kıyma gönül

“Varırsan Dost Meclisine” isimli şiirinde şair Nefse uymamak, hırsla hareket etmemek, kötülük etmekten kaçınmak, verdiği sözden caymamak gibi iyi insan olmanın gerekleri olarak sıralanabilecek özellikleri sıralayarak nasihatlerde bulunmaktadır.

“Nefsine zaradır amma/ Başkasına kıyma gönül” mısralarında Mevlana'nın kâmil insan mertebesine ermiş kişilerde bulunması gereken özelliklerden olan, insanın kendini tanıması bilinci yatmaktadır. Kendini tanıyan kişi ötelere de kendinin yansımaları olduğu bilincine varacağından öteki kişilerin de hak, adalet, nimet paylaşımında eşit olduğu düşüncesini benimsemiş olacaktır. Bu insan, Allah katında en değerli insanın kendisi için istediği güzellikleri başkaları için de isteyen insan olduğunu kabul ettiğinden, kendi nefesine uyarak başkalarını zarar uğratmayacaktır. (Bardakçı, 2008:1-14)

3.4. Özlem

Âşık Kul Ümit'in şiirlerinde özlem kimi zaman geçmişe yöneliktir. “*Görün Yıllar*” şiirinde özlem, geçmiş yıllara yönelik sitem ile birlikte verilir:

Elli yılı devirdiniz

Asırlığa çevirdiniz

Saman gibi savurdunuz

Geçmişimi verin yıllar

(...)

Ok vurdunuz ucu kaldı

Her seferde acı kaldı

Ne gardaş ne bacı kaldı

Bari yere serin yıllar

Zamanın durdurulamaz ve geri çevrilemez oluşu, her an ölüme yaklaşan insan için bunaltı ve çatışma yaratan bir etmendir. Geçen zamanla birlikte her an ölüme yaklaştığının bilincinde olan şair için zaman, yok eden bir süreçtir. Öyle ki şairden tüm sevdiklerini alan zaman, her şeyi “saman gibi savuran” bir görünümle yıkıcı bir etkiye sahiptir. Şiirde bu yıkıcı etki “Ok vurdunuz ucu kaldı” dizesiyle verilir, şairin geçen yıllarla birlikte tüm kaybettikleri hüznün temel sebebidir.

Şairin kimi şiirinde ise özlem, memleket düzleminde belirir. “*Tüter Sivasın*” şiirinde gurbette olan âşık, sıla hasretiyle yanar:

İçimde olanı sormayın bana

Hasreti gözümde tüter Sivas’ın

Ne olur bunu çok görmeyin bana

Tasası bağrımda biter Sivas’ın

(...)

Kul Ümit’im asla efkâr bitmiyor

Sıla aşkı tükenmiyor yitmiyor

Hiçbir ilaç buna fayda etmiyor

Hicranı gönlümde yatar Sivas’ın

Şiirde memleket özlemi, şairin hüznünün temel sebebi olarak belirir. İçinde Sivas'ın hasretini barındıran âşık, memleketinin tatasını hep yüreğinde barındırır. Sılaya duyulan özlem efkârı beraberinde getirirken bu derdin kavuşmaktan başka ilacı olmaması, hicranın boyutunu derinleştirir.

Memleket özleminin başka görüntüsü şairin “*Bu Sene de Gidemedim Sivas'a*” şiirinde varlık kazanır:

Herkeste bir gam var herkeste tasa

Gönlümüz daraldı dert basa basa

Yollar çok uzun da ömrümüz kısa

Bu sene de gidemedim sılaya

(...)

Eşim dostum bayram diye umarlar

Gözyaşıyla yarasını tımarlar

Kul Ümit'in yırtığını yamarlar

Bu sene de gidemedim sılaya

Şiirde sıla özlemi çeken şair için “Sivas”; eşini, dostunu, tüm sevdiklerini içerisinde barındıran arzulanan mekândır. Memleketinden ayrı düşen âşık, “kısa ömürde” sevdiklerinden ve toprağından ayrı kalmanın hüznünü duyumsar. Birlik-beraberliği, kavuşma ve mutluluğı çağrıştıran “bayram” imgesi, “ayrılık ve uzaklık” paydası altında “gözyaşı” ile bütünlenir. Şair memleketinden ayrı kalmanın yarattığı ruhsal kırılmaları tatasının/derdinin temel sebebi olarak görür.

3.5. Çile Çekme

Âşıklık geleneğinin önemli motiflerinden biri olan çile çekme, zorluklara katlanma Ümit Bilgin'in eserlerde belirgin bir yer tutar. “*Yolladılar Beni*” şiirinde dünyanın kötülüğünden ve çektiğı çileden yorulan bir ruhun ıstırabı görülür.

Kast edip de bile bile

Kırıp yolladılar beni

Diri iken kefen ile

Sarıp yolladılar beni

(...)

Çilem ayrılmaz yanımdan

Çektikçe caydım canımdan

Kendi öp öz vatanımdan

Sürüp yolladılar beni

Yar vurdu açıldı yaram

Üflemeden söndü çıram

Sevgi mekruh sevda haram

Yorup yolladılar beni

Şiirde üçüncü çoğul şahıs ile belirtilen “onlar”; şaire zulmeden, onu “bile bile kırıp” üzen, kendi “öz vatanından sür(en)”, “diri iken kefen ile sarıp” dünyadayken ölümü yaşatan kişilerdir. İnsanların kötülüğünün yanı sıra çekilen “sevda” acısı ise şairi çileye ve hüzne sürükleyen bir diğer nedendir. “Sevgi(nin) mekruh sevda(nın) haram” olduğu bir dünyada şair için yaşam katlanılmaz bir acıya dönüşür.

Çile motifinin başka bir yansıması “İçinde” şiirinde yer edinir:

(...)

Yel vurdu erken savruldum

Hem yandım hem de kavruldu

Ben her zaman işte buydum

Susuz kaldım göl içinde

Ne arayan ne soran var

Yarama biber saran var

Dertten yana çok boran var

Ümit yitti çöl içinde

Şiirde ham bir tane gibi vaktinden erken düşen, başka bir deyişle olgunlaşmadan yaşama atılmak zorunda kalan şair, çektiği çile ile olgunlaşır. “Hem yandım hem kavruldu” sözleriyle beliren olgunlaşma süreci, çileli yaşam yolculuğunun birey üzerinde yarattığı aşkınlığa gönderme yapar. O, toy bir şekilde atıldığı hayatta, tecrübe ettiği acı ve çile ile olgunlaşır.” Göl’ün içinde susuz kalma” ile imlenen olanaklar içerisindeki olanaksızlık, şaire huzur bulma imkânı vermez. Öte yandan dünya hayatında derinden duyumsadığı yalnızlık ise onun çilesini/acısını artırarak bir nitelikte verilir. Çevresindeki insanlar, onun yalnızlığına bir derman değil; aksine “yara(sına) biber saran” kötülükle can bulmuş insanlardır. Böyle bir dünyada şairin yaşama dair tüm “ümitleri”, susuzluğu ve yaşamsal olmayanı imleyen “çöl” içerisinde yitip gider.

Âşık Kul Ümit’in şiirlerinde “doktor” imgesi geniş yer tutar ve çoğunlukla “çile” motifi ile birlikte yer edinir. İçinde bulunulan durumdan kurtulma arzusunun somut görüntüsünü ifade eden doktor, çoğu kez derman beklenen kişidir. “Olmuyor Doktor” şiirinde şair, varlığını kuşatan çaresiz yaraya/sızıya derman arar:

(...)

Altı mıydı desem yoksa beş miydi?

Onca yıl savuştu sence boş muydu?

Gün derbeder miydi ay sarhoş muydu?

Başka türlü çile dolmuyor doktor

(...)

Ne sızım azaldı ne ağrım geçti

Aklıma geldikçe tüm uykum uçtu

Beynimi kavurdu huzurum kaçtı

Bir türlü havsalam almıyor doktor

Verdiğin merhemi yarama sürdüm

Üzerini sarıp bez ile dürdüm

Paslı hançer bulup göğsüme vurdum

O bile bağrımı delmiyor doktor

(...)

Şairin, derdine derman olmaya çalışan doktorla hasbihali üzerine kurulu şiirde; hüznün, sızı, iyileşmeyen yara, karamsarlık ve çile söz konusudur. Söz konusu çile/dert, şairin zihnini kemiren, “uykularını” bölen ve “huzurunu kaçıran” bir nitelikte belirir. İyileşmek için doktorun tüm tavsiyelerini yerine getiren hastanın naçar hali; içindeki yaranın bedensel değil, ruhsal olduğuna gönderme yapar. Öte yandan “gün(ü) derbeder”, “ay(ı) sarhoş” kılan bu dert; zamanı da ağırlaştıran bir niteliğe sahiptir. Öyle ki acısı bir türlü dinmeyen âşık için, zaman geçmek bilmez ve zamansal döngünün göstergeleri olarak beliren “ay” ve “gün” görevini yerine getirmeyen bir imge olarak “derbeder” ve “sarhoş” olarak nitelendirilir.

3.6. Kaderden Şikâyet

Kul Ümit'in şiirlerinde felekten, bahtından şikâyet belirgin bir yer tutar. Çoğu kez şansı açık olmayan ve işleri yolunda gitmeyen şair, bahtından yakınır. Şimşek'e göre "Kötü kaderi, zamaneyi, acımasızlıkları içine alan felek, birçok şiirin vazgeçilmez konusu olmuştur. Hayatın güzelliklerinin, olumlu yanlarının Allah'tan geldiğine inanan halk şairlerimiz, başlarına gelen her türlü kötülüklerin, olumsuzlukların, acıların, üzücü olayların müsebbibi olarak feleği görürler. Böylece hemen hemen bütün manzumelerde bir taraftan bahsettiği güzellikler için Allah'a şükredilirken diğer taraftan yaşadıkları olumsuzluklar için feleğe sitem, şikâyet ve beddualar edilir" (Şimşek, 2009: 37). Ümit Bilgin de pek çok şiirinde bahtsızlığından söz ederek felekten yakınır. Onun "*Huri Gelir*" şiirinde bu durumun yansıması görülür:

Bir kere Allah diyene

Belki yüz bin huri gelir

Talihimden sonsuz sene

Bana kesin Nuri gelir

(...)

Malım olsa zekât versem

Keşke o günleri görsem

Yunmak için duşa girsem

Memleketin kiri gelir

(...)

Beş kuruş görmüyor kesem

Ne söz geçer ne de kasem

Birazcık öte git desem

Çaktırmadan beri gelir

Şiirde bahtından şikâyetçi olan şair, şanssızlığını “nuri” imgesiyle verir. Allah’ı bir defa anan kimseye yüz bin huri gelirken şairin bahtına düşen “Nuri”dir. Kendini kaderin yüzüne gülmediği kimse olarak gören şair, bahtsızlığının diğer boyutunu istediklerinin/niyetlerinin olmamasıyla ifade eder. “Yunmak” istediğinde temizlik imgesi olan su’yun dahi kirli akması, kaderden şikâyetin bir yansımasıdır. Bununla birlikte söz konusu şanssızlık, yaşamın her alanında onu saran bir nitelikle belirir. “Beş kuruş görmüyor kesem” ifadesiyle beliren şikâyet, maddi olanaksızlıklar düzleminde belirir. Şairin “*Yarı Dermana Çağırırsam*” şiirinde de felekten şikâyet ve bahtsızlık temalarının yer aldığı görülür:

Ne akıllı ne deliyim

Huzuru nerden biliyim

Gayet kısmetsiz biriyim

Kar bile yağmaz kışıma

Kul Ümit’im yar bilirim

Bir gün murat mı alırım

Çektiklerimle kalırım

Böyle yaz mezar taşıma

Akıllık ile delilik arasında sıkışıp kalan şair, kaderin ona sunduğu imkânlar içerisinde var olmaya çalışırken kendini bahtsız/şanssız kimse olarak tanımlar ve başına gelen tüm kötü olayların sebebini kötü alın yazısı/kader olarak görür. “Huzur”un uzağında beliren “kısmetsiz” âşık, “Kar bile yağmaz kışıma” sözleriyle bireyselden kozmik olana dek her şeyin kendisi için aleyhine bir döngü içerisinde

olduğunu ifade ederek felekten yakınır. Yaşamdan hiçbir “murat” alamayan şair için bu dünya çile çekme yeridir.

Âşıklık geleneği içerisinde belirgin bir yer arz eden felekten/kaderden şikâyet Ümit Bilgin’in şiirlerinde en çok yer edinen temalar arasındadır. Onun “*Gam Yükünü Denk Etti*” şiirinde şair, talihsizliğinden ve feleğin kendine ettiği zulümde yakınır:

Felek bana gam yükünü denk etti

Kaderimi karalayıp savuştu

Nerde görse benim ile cenk etti

Her yanımdan yaralayıp savuştu

(...)

Kul Ümit'im eremedim iflaha

Ne varsa al getir kaldı mı daha

Nasıl olsa çıkamam bu sabaha

Ciğerimi bereleyip savuştu

Şiirde talihi istediği gibi gitmeyen, hep acı, çile çeken şairin şikâyeti kaderine yöneliktir. Dünya bütün “gam yükünü” onun başına sarmış, kaderini “kara”ya boyamıştır. Dünya ile ilişkisini “cenk etme” olarak tanımlayan şair, bu savaştan her yanından yara almış olarak çıkar. O, sürekli acı/çile çekip “iflaha” eremezken çektiği çilenin büyüklüğünü kendisini sabaha çıkarmayacak olmasıyla verir. Bedenen yaşatan ancak ruhen ona her gün ölümü tattıran acı/çile, şairi “ne varsa al getir kaldı mı daha” sözleriyle isyan ve şikâyete sürükler.

Şairimizin birçok şiirinde felekten şikâyet etme, yaşadığı olumsuzluklardan feleği sorumlu tutma düşüncesi yer almaktadır.

Ne yurt koydun ne de yuva bıraktın

Kusurum neydi ki sen beni yaktın

Perişan edince haklı mı çıktın

Yaşarken öldürdün ölesin felek (184/2)

Şair anneden babadan ayrı bir çocukluk geçirmiş olmanın verdiği bir yere ait olamama duygusunu bu şiirinde “*Ne yurt koydun ne de yuva bıraktın*” dizesiyle dile getirmiştir. Yuvasız yurtsuz kalmak şairin benliğinde öyle derin yaralar açmış ki, beddualarını dile getirdiği bir şiirinde; “*Dilerim Mevla’dan yuvan olmasın*” dizesiyle yuvasız kalmanın ağırlığını dile getirmiştir.

3.7. Aşk

Âşık Kul Ümit’in şiirlerinde en fazla işlenen temalardan biri aşktır. Kimi zaman sevgiliye duyulan derin aşk, kimi zaman ise kendisine cefa eden sevgiliye sitem üzerine kurulu şiirlerde aşk temi, içtenlik imgesiyle bütünlenerek verilir ve edebi sanatlarla sunulur. Şairin “*Dalina Konsun*” şiirinde sevgili ve âşık, gül-bülbül benzetmesiyle sunulur:

Dalina konsun gitmesin

Yaprağını kapatmasın

Bülbüle cefa etmesin

Selam söylen güle benden

Dile benden dile benden

Ne istersen dile benden

Bir sevdaya tutuldum ki

Eksik olmaz çile benden

Şiirde gül-bülbül benzetmesiyle sunulan sevgili-âşık ilişkisi, sevgilinin âşığa “cefa” etmesiyle varlık kazanır. Gül, sevgili; bülbül âşıktır. Sevgiliye/güle selam gönderen âşık, onunla iletişim kurma/ sevgisini iletme amacındadır. Türk kültüründe manevi bir bağın imgesini içerisinde barındıran selam, kıymet arz edene gönderilir. Bu bağlamda âşık tarafından sevgiliye gönderilen selam; en içten duyguların, duyulan aşkın simgesi olarak varlık kazanır. Sevgili için her şeyi yapmaya hazır olan âşık, bu durumu “dile benden” söylemiyle ifade ederken yüreğindeki “sevda”nın büyüklüğü, “çile”yi de beraberinde getirmesiyle vurgulanır.

Aşığın sevda yüzünden çile çekmesi “*Yetmedi ki*” şiirinde de görülür:

Aşk nedendir sevda niçin

Türlü türlü biçim biçim

Gece gündüz senin için

Bittim yine yetmedi ki

Baştan beri sevdam çile

Yapılır mı böyle hile

Avuç avuç zehir bile

Yuttum yine yetmedi ki

(...)

Bıaktım tüm dostlarımı

Senin için öz canımı

Kul Ümit olan malımı

Sattım yine yetmedi ki

Şiirde sevgili için maldan mülkten, dostlarından daha da ötede kendi canından vazgeçen aşığın sevda yolunda çektiği çile konu edilir. Gece gündüz sevgiliye duyduğu aşk ile yanıp kavrulan şair, bu aşkın sevgiliye yetmediğini ifade eder. O; sevda için “tüm dostlarını, öz canını, malını” bırakmış, aşkı için “zehri” yudumlamıştır. Şair için tek kıymet verdiği şey sevgilinin varlığıdır. Ne var ki sevgili ise bu sevdanın kıymetini bilmeyen, âşığa zulmeden görünümüyle resmedilir.

Âşık Kul Ümit'in “*Viran Olan Şu Gönlümde*” şiirinde, âşığın sevdasını görmezden gelen sevgiliye sitem yer alır:

Viran olan şu gönlümde

Sağlam yer mi bulacaksın

Ben ne acıları çektim

Sen nereden bileceksin

(...)

Çare var mı söyle neyden

Ne meyhaneden ne meyden

Sana ayırdığım şeyden

Ne bulursan alacaksın

(...)

Zulmün günahın olacak

Her gün eyvahnın olacak

Sebepse ahım olacak

Yapayalnız kalacaksın

(...)

Şiirde sevgilinin zulmettiği âşğın sitemleri sevgiliye yönelik olarak gerçekleşir. Sevgili tarafından yıkılan ve “viran” olan gönül yurdu, artık bu aşka ev sahipliği yapmaktan aciz bir niteliktedir. Aşğın çektiği acının farkında dahi olmayan sevgili, zulmeden görüntüsüyle belirirken âşık, mazlum ve perişan görüntüsüyle varlık kazanır. Şiirde “çare” imgesiyle bütünlenen “ney” ise insanoğlunun ezelden ebede yolculuğunun simgesel anlamdaki görüntüsünü sergiler. Kamışlıktan koparılan ney de tıpkı insanoğlu gibi asıl vatanından/sevgiliden/Mutlak varlık olan Allah’tan ayrılmış ve gurbete düşmüştür. Bu bağlamda içi boş bir kamış olan neyin yanık sesi, sevgiliden ayrı düşen âşğın feryadını simgeler. Başka bir deyişle “insan-ı kâmil’in Allah’a olan özlemine, nazını, niyazını ifade eder”(Büyükcinal, 2014:78). Şiirde “Çare var mı söyle neyden” ifadesiyle gelen derman arama durumu, aşğın çaresizliğini ifade eder. Ne kendisi gibi ayrılıktan şikâyet eden neyden, ne aşk şarabının simgesel görüntüsü olan mey’den ne de âşıkların barınağı olan meyhaneden bir ümit yoktur. Şair bu çaresizlik ve sevda yükü içerisinde çözümü sevgiliye ah etmekte bulur. Ah’ının bir gün onu bulacağı ümidiyle sevgilinin de yapayalnız kalacağı ve “eyvah” diyeceği günün gelmesini bekler.

“Yorulur mu” şiirinde sevgilinin/dostun yükü olmayacağı, ondan gelen her şeyin gönül tarafından kabul edileceği yer edinir.

Gönül aşkta yorulur mu?

Kalp sızısı sarılır mı?

Arıya bal sorulur mu?

Bal arıya sebep olur

(...)

Kul Ümit hiç durulur mu?

Orta yerden yarılır mı?

Dosta surat burulur mu?

Dostu kıran namert olur

Şiirde arı-bal, gül-bülbül benzetmeleriyle sunulan sevgili-âşık, birbirini bütünleyen, olumlayan yönleriyle varlık kazanır. Aşk'ın insan doğası üzerindeki etkisi, yaşam vaat eden bir niteliktedir. Kişi, kendi varlığını sevgi merkezinde oluşturur. Yaşama atıldığı ilk andan itibaren ana-baba sevgisi, kardeş/aile sevgisiyle beslenen insan, sonrasında eş, dost sevgisiyle kendini tamamlar. Şiirde sevgilinin/dostun sevgisinin insanı yormayacağı ifade edilirken aşk'ın çilesinden ziyade var edici gücü vurgulanır. “*Uzak Dur Canımdan*” şiirinde ise tam tersi bir görünümde aşkın ve sevgilinin kahredici yönü dile getirilir:

Canan uzak dur canımdan

İnsaf et gönlümü yıkma

Geçip gidersen yanımdan

Boş yere hiç bana bakma

(...)

Hep yaktın bir gün yanmadın

Yakmaktan hiç usanmadın

Sen bile seni anladın

Boşu boşuna aklanma

Şiirde zulmeden görüntüsüyle beliren sevgili/canan, şairin “uzak dur canımdan” olarak nitelendirdiği kişidir. Ne var ki Canan'ın can'a işkence etmesi gibi can'ın canan'dan ayrılması da kişi için yıkıcı bir etkiye sahiptir. Var olan durum karşısında arada kalan şair, sevgilinin zalimliği karşısında çaresizdir. Nitekim âşık “yanan”, sevgili “yakan”dır. Sevgilinin aşkıyla yanan âşık, içinde bulunduğu durumu acı, ıstırap, zulüm olarak nitelendirir. “İnsaf et gönlümü yıkma” nidasıyla beliren temenni, çaresiz bir aşğın yaşadığı gönül sancısının yansımasıdır.

“*Açma Doktor Bey*” şiirinde ise şairin “gönül yarasının” dermanı, kurtarıcı bir imge olan “doktor” ile aranır:

Gel de sar şu benim gönül yarımı

Bırakıp da öte kaçma doktor bey

Sakın bana sorma ak mı kara mı?

Eğer bilmiyorsan açma doktor bey

Doktor bey her türlü sızı var bende

Silemezsin kara yazı var bende

Baharı el aldı güzü var bende

Boşuna bir ömür biçme doktor bey

(...)

Kul Ümit çareden birazı gelsin

Sen çekil kenara ustası gelsin

Benim gibi gönül hastası gelsin

Sızıdan sızıya uçma doktor bey

Şiirde “gönül yarası”, aşığı hasta eden ve dermana muhtaç kılan derttir. Gönül yarasının yanı sıra aşığın mustarip olduğu “kara yazısı” ise onu “her türlü sızı” ile arkadaş hale getirir. Bahar’ın elde, güz’ün ise kendisinde kaldığı bir alın yazısı, onu dertlerin/acıların öznesi yapar. Bununla birlikte “güz” imgesi, şairin gençliğinin geride kaldığına, yaşlılık döneminin geldiğine işaret eder. Yaşamının sonlarına yaklaştığını düşünen öznenin çaresizliği “boşuna bir ömür biçme doktor bey” ifadesiyle verilir. Şiirin sonlarında ise asıl dermanın doktora değil, kendisi gibi bir “gönül hastası” olduğunu ifade eden âşık, kendisini anlayan birinin varlığına ihtiyaç duyar.

Şairin “*Haberi Var mı*” şiirinde sevgiliye duyulan aşk, çaresizlik temasıyla birlikte verilir:

Yar salınıp girmiş bağa bahçeye

Eriyip bitmişim haberi var mı?

Kalbimi sarmışım kanlı bohçaya

Kördüğüm atmışım haberi var mı?

Meczuba çevirip bırakıp gider

Hayali hiç etti yokluğu heder

Bu ise tecellim böyleyse kader

Battıkça batmışım haberi var mı?

(...)

Sevgilinin aşkıyla “eriyip bit(en)” âşık, kalbini “kanlı bir bohça(ya)” benzeterek yaşadığı aşk acısına gönderme yapar. Vücuda kan pompalamakla görevli olan kalbin kırmızılığı ile kanlı bir bohça arasında kurulan ilişki, hüsn-ü talil sanatının yansıması olarak varlık kazanır. Şair, sevgiliye duyduğu aşk ile bir “kördüğüm” olan kalbinin ıstırabını derinden hisseder. Aşkından aklını yitiren ve “mezcuba” dönen âşık için sevgilinin hayali varlığı da yokluğu da derttir. Her iki halde de acı çeken şair, kendisini “battıkça bat(an)” bir görünümde betimlerken tüm bu çektiği acılardan sevgilinin haberinin olmadığını dile getirerek sevgilinin vefasızlığını vurgular. Yaşadığı acıyı ise kaderin tecellisi olarak kabul eder.

3.8. Ölüm

Sonsuz bir yaşam arzusunu içerisinde barındıran insan için ölüm, korkunç ve gelmesi arzulanmayan bir gerçeklik olarak ortaya çıkar. Edebi metinlerde sıkça işlenen ölüm teması; çoğunlukla ölümü yumuşatma, ölüm korkusunu aşma, yaşamın

güzelliğini vurgulama arzularının yansıması olarak varlık kazanır. Âşık Kul Ümit 'in şiirlerinde ölüm teması; yaşamın geçiciliği, kaçınılmaz son ve öte âleme geçiş kapısı olarak yer edinir. Onun “*Bir Bak Hele*” şiirinde ölüm teması yaşamın geçiciliği merkezinde işlenir:

Az önce aldığın nefes

Duruyor mu bir bak hele

Gönül kaptırdığın heves

Kalıyor mu bir bak hele

(...)

Dünyada kalmaksa kastın

Bir gün dürülecek destin

Can dediğin eşin dostun

Soruyor mu bir bak hele

Kalp bozursa olmaz tamir

Dert çöktü mü erir demir

Kimse kimseye az ömür

Veriyor mu bir bak hele

(...)

Yaşamın geçiciliğinin “nefes” imgesiyle sunulduğu şiirde yaşam da tıpkı alıp verilen nefes gibi geçicidir. Durmaksızın ileri doğru akan zaman, kişiyi ölüme yaklaştırmakta ve yaşam geri çevrilemez bir şekilde her an sona doğru akmaktadır. Yaşamın geçiciliği içerisinde tüm aşklar/sevdalar, tüm gönül hevesleri de zamanla heyecanını yitiren ve

yok olan duygulara dönüşür. Dünyada kalmak isteyen insanın bu arzusunun imkânsızlığı “bir gün dürülecek destin” ifadesiyle verilirken kimsenin kimseye faydası olmaması durumu, kişinin eşi dostu tarafından sorulmamasıyla varlık kazanır. Yalnızlığın insanın en temel gerçekliği olması, kimsenin kimseye faydası olmaması durumuyla verilir. Şiirde geçen kimsenin kimseye ömür vermemesi durumu Dede Korkut hikâyelerine de atıfta bulunur. Azrail ile anlaşma yapan ve kendi yerine can verecek birini bulmaya çalışan Deli Dumrul, en yakınlarından (yaşlı ana-babasından) dahi hayır cevabını alır. Canın tatlı, yaşamın vazgeçilmez oluşu; bireyin yalnızlığı ve ölümün korkunç gerçekliği çerçevesinde verilir.

Yaşamın geçiciliği ve ölümlü bir varlık olan insanın faniliği şairin “*Bilen Var mı*” deyişinde de işlenir:

(...)

Vadenin yettiği anı

Karartılan dört bir yanı

Bedenden ayrılan canı

Azrail’den alan var mı?

(...)

Ey kul ümit seçicisin

Toparlanıp uçucusun

Bu mekânda geçicisin

Kâinatta kalan var mı?

Şiirde insan ömrünün sona ermesiyle ortaya çıkan ölüm “karanlık” imgesiyle bütünlenir. İnsanın mezara girmesiyle son bulacak yaşamsal aydınlık, yerini ölümle/mezarla gelen karanlığa bırakır. Yaşamın sonra ermesindeki kesinlik, geri dönüşün imkânsızlığı ile birlikte verilir. Ölüm meleği olan “Azrail” imgesi, geri

dönüşü mümkün olmayan ölüm yolculuğunun simgesi olarak varlık kazanır. Bedenden ayrılan can, artık ölüm meleği olan Azrail'in elinde dünyayı terk eder.

Ölüm temasının işlendiği bir diğer şiir ise “*Gidiyoruz*” deyişidir:

(...)

Azrail azletmez azla

Ne bir eksik ne bir fazla

Kefen denen beyaz bezle

Ömür bitti gidiyoruz

Kimi dokuz kimi doksan

Bin yaşasan yine noksan

Kafanı kuma da soksan

Gemi battı gidiyoruz

(...)

Şiirde, kaçınılmaz son olarak beliren ölümün er ya da geç insanı bulacağı ifade edilir. “Ne bir eksik ne bir fazla”, herkesin alıp vereceği nefesi/ömrü sona erdiğinde gelecek olan ölüm, Azrail imgesiyle bütünlenir. İnsanların ölüm farkındalığının uzağında oluşu ise “kafasını kuma sokma” eylemiyle imlenir. Yaşamın tatlılığı ise kişinin ne kadar uzun yaşarsa yaşasın hep eksik/”noksan” yaşayacağı ile ifade edilir.

3.9. Yalnızlık

Âşık Kul Ümit şiirlerinde yer edinen bir diğer tema ise yalnızlıktır. Yalnızlık, şairin çeşitli şiirlerinde farklı görünüşleriyle ikincil bir tema olarak yer alsada kimi

zaman belirgin olarak yer edinir. Onun “*Bu Gece Aklımın Aramı Açtı*” şiirinde yalnızlığın ruhsal çatışmalarla birlikte varlık kazandığı görülür:

Yalnızlık denilen girdap içinde,

Bu gece aklımın aramı açtı.

Tarifi tanımsız garip biçimde,

Aynada gördüğüm adamdan kaçtım,

Bu gece aklımın aramı açtı.

Mahşer meydanında kapılmış yerim,

Cehennem odunda eriyor serim,

Karanlık içinde bir muhacirim,

Ensar’ım olarak cürmümü seçtim,

Bu gece aklımın aramı açtı.

(...)

Şiirde bir “girdap” olarak tanımlanan yalnızlık, insanı yutan/yok eden etkisiyle ortaya çıkar. Sosyal bir varlık olan insan, yaşamını ve kendi varlığını başkalarının varlığıyla birlikte kurar. Bu doğrultuda Svendsen “*başka insanların ilgisine mazhar olmamak kendimizle ilişkimiz açısından yıkıcıdır.*”(2018: 35) der. Kişi, kendini yalnız hissettiğinde benlik değeri kaybına uğrayabilir, daha da ileri boyutta depresyona sürüklenebilir. Şiirde yıkıcı özelliğiyle beliren yalnızlık; kişiyi kuşatan, onu olumsuz düşüncelere sevk eden bir niteliktedir. Yalnızlığın en derin hissedildiği zaman dilimi olan “gece” ise şairin ruhsal çatışmalar yaşadığı “aklı(y)la arasını açtığı” an olarak belirir. Zihinlerde yarattığı karanlık imgesiyle genel olarak kötü oluşlara gönderme yapan “gece”, öznenin yalnızlıkla beliren buhranlarına ve tinsel kırılmalarına ev sahipliği yapar. Şiirde geçen “ayna”, söz konusu sorgulama ve çatışmaların, kendilik

yüzleşmesinin simgesel ifadesidir. O, bu aynaya bakarak kendiyile/ kendi yalnızlığı ile yüzleşir ve gördüğü gerçek karşısında çareyi kaçmakta bulur. Şiirde “akıl” gerçeklerin sembolik ifadesi olarak belirir. Bu doğrultuda şairin aklıyla arasını açması, gerçeklerden kaçmasının açılımını içerir.

Öte yandan şiirde yalnızlıkla gelen buhran ve çatışmalar “mahşer” imgesiyle sunulur. “Cehennem odunda” yanan şair, yaşadığı yalnızlık ve kimsesizlik ile kendisini “karanlık içerisindeki muhacir” olarak tanımlar. Türkçe Sözlük’te “göçmen, Hz. Muhammed’e uyarak Mekke’den Medine’ye göç eden” (TDK, 2005) anlamlarına gelen muhacir, şiirde yurtsuzluğun/göçebelğin simgesi olarak belirir. Dünya karanlığında kendi yurdunda olmayan bir muhacir olan şairin “ensar”/yoldaş olarak “cürmünü” seçmesi ise yine kimsesizliğin/yalnızlığın görüntüsünü sunar.

Şairin “*Kime Derdim Döküp*” şiirinde yalnızlık temasının işlendiği görülür:

Kime derdim döküp gönül bağlasam

Topu kör kesilip biri görmüyor

Lokman diye feryat edip ağlasam

Allah için bir kul merhem sürmüyor

İçimde her daim yalnızlık sürer

Dostlar dermanını derdimde arar

Sevdiğim gül ile bağrımı yarar

Gayrı yar da bana huzur vermiyor

(...)

Şiirde “derdi(ni) döküp” birine “gönül bağla(mak)” isteyen âşık, hiç kimseden dostluk/yarenlik görmez. O; varlığını kuşatan yalnızlık içerisinde içinde kopan fırtınayı “feryat edip ağlama” isteğiyle ifade ederken kurtuluşu “Lokman”da arar.

Kuran-ı Kerim’de adı geçen peygamberlerden biri olan Lokman; halk arasında bütün ilaçları, bitkileri tanınması ve tıbbi bilgilere hâkim olmasıyla bilinir. Öyle ki “*Lokman Hekim bir gün bir hastası için ilaç yapmak üzere kırdaki çiçeklerle konuşurken, bir çiçek dile gelmiş: ‘Aradığın ilaç bendedir. O ilaç olarak falanca eczanededir’ demiş. Lokman Hekim bunu işitir işitmez hemen belirtilen eczaneye koşmuş. İçeri girer girmez raflara bakmış. İçinde çiçeğin söylediği ilaç olan kutu sallanmış. Lokman sallanan kutuyu alarak, hastasını şifaya kavuşturmuş*” (Bayat, 2000: 36). Bu yönüyle Lokman Hekim; hastaları iyileştiren, derde derman bulan kişi olarak bilinir. Türk halk şiirinde âşık, kimi zaman sevgiliden gördüğü zulüm karşısında kimi zaman ise başına gelen başka bir dert/çile karşısında Lokman Hekim’den medet umar, yardım ister. Şiirde yalnızlığına çare arayan şair, “Lokman” diye feryat eder. Ne var ki yine kimse yardımına koşmaz, yarasına merhem sürmez. Öte yandan şairin çevresindeki dostlar, dertleri için ondan medet umar; dermanı onda ararlar. Oysa sevgilinin varlığı dahi kendisine “huzur vermeyen” şair, onulmaz bir yalnızlık içerisindedir. Bu durum ise onun ruhsal çatışmalar/kırılmalar yaşamasına neden olur.

3.10. Milli Duyuş

Âşık Kul Ümit’in “*Türk Polisiyiz*” şiiri milli romantik duyuş tarzı ile yazılmıştır. Şiirde milli- manevi değerler yüceltilmiş ve Türk polisi, övgü dolu bir dille şiirin merkezine oturtulmuştur:

Bin sekiz yüz kırk beş doğum yılımız

On nisan gününde başlar yolumuz

Gönderde sallanır kutsal alımız

Bayrağa kan veren Türk polisiyiz

Mazlumun masumun gözyaşın silen

Kendi vatanımı mukaddes bilen

Ülkesi uğruna vurulup ölen

Toprağa can veren Türk polisiyiz

(...)

Vatandaşın ırzı kendi ırzımız

Görevde dürüstlük iman farzımız

Fedakârlık etmek hayat tarzımız

Düşküne yan veren Türk polisiyiz

(...)

Şiirde Türk Polis Teşkilatının kuruluş tarihi olan 1845 yılı, “doğum yılı” olarak seçilmiş; “biz” zamiri ile Türk polisi ve halk özdeşleştirilerek birlik beraberlik duygusu yaratılmıştır. Gönderde dalgalanan Türk bayrağının birincil koruyucusu olan polis, aynı zamanda ona rengini veren al kan’ın da taşıyıcısıdır. Ezelden beri türlü mücadelelerle ve savaşlarla yurdunu korumayı kendine ilke edinen Türk polisi; kimi zaman gazi kimi zaman şehit olarak kanını yurdu, bayrağı ve halkı için dökmüştür. Şiirde canını, vatani için siper eden Türk polisinin bu tutumu övgü dolu bir dille ifade edilir. Öte yandan Türk polisi, sadece mesleğinin ona sunduğu görev tanımıyla değil; sahip olduğu insanlık, merhamet, vicdan ve özverisiyle de hareket eden ve tüm bu değerleri görevine zemin kılan bir görüntüde belirir. Nitekim “Mazlumun masumun gözyaşını sil(me)”, meslek icrasından ziyade insanlığın ve merhametin yansımasıdır. İnsan merkezli bir görev bilinciyle hareket eden Türk polisi, “kendi vatanını mukaddes bilen, ülkesi uğruna can veren” bir mertlik ve fedakârlıkla anılmasının yanı sıra “iman” bilincinin de merkezine oturtulur. “Dürüstlüğü” her şeyden önce “iman(ın)” ve inancın bir yansıması olarak düstur edinen Türk polisi, vatandaşın namusunu kendi namusu gibi görüp, düşküne destek olan görüntüsüyle varlık kazanır.

Bilgin'in milli-manevi duygularla yazdığı bir diğer şiir “Çanakkale”dir. Şiirde Türk tarihinin dönüm noktalarından ve önemli zaferlerinden biri olan Çanakkale Zaferi, manevi bir atmosfer içerisinde anlatılır:

Alperen ordusunun eridir Çanakkale

O hazreti habibin yeridir Çanakkale

Askeri ashap olan peygamber kıtasından

Belli ki bir kaç adım geridir Çanakkale

Enbiya ve evliya cümle ruhaniyetin

Birlikte harp ettiği türüdür Çanakkale

Yedi dinli küffarın ırzına göz diktiği

Kızıl kanla süslenmiş peridir Çanakkale

(...)

Küfrün gülle attığı topa hayâ ettiren

Şu iman ordusunda çeridir Çanakkale

Vuslat zamanı deyip gülerek can verdiği

Çeyrek milyon şehidin seridir Çanakkale

(...)

Şiirde yeri, peygamberlerin kıtasından birkaç adım geri olarak tayin edilen asker, Türk tarihine şan katan kutlu bir asker olarak verilir. “Alperen ordusunun er(leri)” olan Çanakkale’de savaşan asker, ezelden beri süregelen ve Türk-İslam görüntüsü içerisinde yer alan “iman ordusunun” görünümünden biridir. Ölüme “vuslat zamanı” deyip “gülerek” can veren bu iman ordusu, savaşın ölmez kahramanları olarak ifade

edilirken Çanakkale, onların şehadetine ev sahipliği yapan şehitler mekânı olarak betimlenir. Şair, bu savaşta “enbiya ve evliya(nın)” Türk askeriyle birlikte cenk ettiğini söyleyerek savaşın kutsi yönünde atıfta bulunur. “Küffarın” kızıl kanıyla süslenmiş bir “peri” görünümünde beliren Çanakkale, bir milletin yeniden can bulduğu kutsal bir mekândır.

“*Yavuz Sultan Selim*” şiirinde, tarihi bir şahsiyet olan Yavuz Sultan Selim’e atıf yapan şairin şiiri;

Ey Sultanım niceleri kapınızda can bulur

Niceleri nazarınla şeref bulur şan bulur

Kapınızda şeref bulur şaşırınlar yön bulur

Can bulur şan bulur yön bulur gün bulur

Yavuz Sultan Selim’in Çaldıran Savaşı öncesi, tebdil-i kıyafet Tebriz’e gittiği ve burada Şah İsmail ile bir satranç oyununda karşı karşıya geldiği halk arasında söylenen rivayetler arasındadır (Soysaldı, 2013: 401). Bu karşılaşmada Şah İsmail’i satranç oyununda yenen Yavuz, ünlü “Serdâr Olur” şiirini söyler:

Sanma şâhım herkesi sen sâdikâne yâr olur

Herkesi sen dost mu sandın belki ol ağyâr olur

Sâdikâne belki ol âlemde bir dildâr olur

Yâr olur, ağyâr olur, dildar olur, serdâr olur.

Ümit Bilgin’in Yavuz Sultan Selim’e ithaf olan ve “Ey Sultanım” hitabıyla başlayan şiirinde, sultanın nice insana şeref ve şan verdiği, yol gösterdiği dile getirilir.

Şairin şiirlerinin birçoğunda yalnızlık, kaderden şikâyet etme, yurtsuzluk, bir yere ait olamama temalarını görmekteyiz.

ŞİİRLER*

1. YÜK AĞIR

Menzil uzun yük ağır
Yürümeyle bitmiyor
Talih kör felek sağır
Git demeyle gitmiyor

Başucumda oturur
Türlü derde batırır
Şap içine yatırır
Sitem fayda etmiyor

Bağırıp baştan attı
Burkulup bağra battı
Ne acayip milattı
Onca ömür yetmiyor

Ne bu nefret ne bu kin
Ruh sükût gönül sakın
Kul Ümit kovdu, lakin
Kaybolmuyor yitmiyor

2. BABAM 3

O benim babamdı ya

---

* Şiirler, görüşmeler yoluyla Âşık Ümit Bilgin'den alınmıştır.

Bu bana yetiyordu
Dünya dolu dert olsa
Hepsini atıyordu

Eğilmez bükülmezdi
Haram işe gelmezdi
Mahşere dek ölmezdi
Gönlümde yatıyordu

On nüfusa bakardı
Hep nefsinı yıkardı
Besmeleyle çıkardı
Duası yetiyordu

Sadık kaldı ahtına
Dert doldurdu bahtına
Çile denen tahtına
Dikenler batıyordu

Mertlikte mabedimdi
Ezelim ebedimdi
O her zaman nedimdi
Hüznümü atıyordu

Onsuz yapayalnızım
Bir türlü dinmez sızım
Zemheri oldu yazım
Ve böyle bitiyordu

3. UNUT BENİ

Ey sevgili ikrarında
Durmuyorsan unut beni
Dermansızlar diyarında
Sormuyorsan unut beni

Aşktan aldığın izinle
Bağrını yakan hüznle
Lütfedip gönül gözünle
Görmüyorsan unut beni

Umduğumu bile bile
El atmazsan bitmez çile
Talihi kör kurşun ile
Vurmuyorsan unut beni

Değişmez insanın huyu
Kahrından kurudu kuyu
Ab-ı hayat denen suyu
Vermiyorsan unut beni

Kapına geldiğim duyup
Ne günahdır ne de ayıp
El içinde sarmalayıp
Sarmıyorsan unut beni

Kul Ümit'in geçti demi
İnsaf et kınama hemi

Elinde olan merhemi
Sürmüyorsan unut beni

4. CENGİZNAME

Gam gelirse hep art arda
Çorapla yürünmez karda
Şükür kaynım cengiz var da
Yoksa işler zora kalmış

Pastirmalar batman batman
Kavurmayı sakın katman
Sucuğu göz ardı etmen
Mangal üstü hara kalmış

Peynir tenekeyle gelir
Yemezsem hatırı kalır
Vallahi pek dua alır
Ahrette çok kâra kalmış

Kovan dolusu bal olur
Kaymak gider onu bulur
Tereyağı haddin bilir
Tulum en son yere kalmış

Allah için hakkı çoktur
Cömertlikte eşi yoktur
Hacımın her şeyi haktır
Bahtı biraz kara kalmış

Sağ olsun kayınçom deyip
 Kendimi çok şanslı sayıp
 İnkâr edersem çok ayıp
 Kul Ümit'im dara kalmış

5. İFLAH OLANI GÖRDÜN MÜ?

Yardan yana yara alıp
 İflah olanı gördün mü?
 Gamla dolu dara alıp
 İflah olanı gördün mü?

Aşk dediğin gönül işi
 Derde duçar olur kişi
 Sevda sardığında başı
 İflah olanı gördün mü?

Sevgili selam kesince
 Sebepsiz yere küsünce
 Gönülü efkâr basınca
 İflah olanı gördün mü?

Ne görse önüne katıp
 Her zaman haksızı tutup
 Eşe dosta kazık atıp
 İflah olanı gördün mü?

Kul Ümit'im gayrı yeter
 Baş tutup bağrına batar
 Asır berbat zaman beter

İflah olanı gördün mü

6. YOLLADILAR BENİ

Üflemeden söndü çıram

Yar vurdu açıldı yaram

Sevda mekruh sevmek haram

Kırıp yolladılar beni

Yurt oldum sanki her şere

Yıkılıp yığıldım yere

Her seferinde bin kere

Vurup yolladılar beni

Açıldı kapanmaz ara

Çaresizim yazım kara

Kör talihin peşi sıra

Yorup yolladılar beni

Ne ederse dostum eder

Kaybolmama kurban adar

Tepemden tırnağa kadar

Yarıp yolladılar beni

Kul Ümit'im bahtım ile

Bir türlü tükenmez hile

Kendi vatanımdan bile

Sürüp yolladılar beni

7. ALİ KİMDİR

Ali kimdir diye sordum

Şahı merandır dediler
 Semada suretin gördüm
 Tayyi mekândır dediler

Babası ol Ebu Talip
 Eshedü'l ilahi galip
 Allah'ın izniyle gelip
 Resule yandır dediler

Muhammed Mustafa neyi
 Kızı Fatıma'nın beyi
 Hançerlediler gövdeyi
 Verdiği candır dediler

Beytten doğup gelecekti
 Sultanü'l-evliya tekti
 Mümin olan ilk erkekti
 Zemzemle yundur dediler

Ümmü Gülsüm, Zeynep kızı
 Hasan'la Hüseyin nazı
 Muhassini bilir azı
 Hanesi şendir dediler

Haydarı kerrardır namı
 Haktır devrandaki demi
 Kırıp da incitme he mi?
 Rabbe ayandır dediler

Serini saldı sahraya
 Gitti darülü bekaya
 Cemali benzedi aya
 Nuru nişandır dediler

Hayber kalesine vardı
 Kapıya mührünü vurdu
 Sırtlayıp içeri girdi
 Cezbeli andır dediler

Şah-ı velayettir lakap
 Künye eb-ül hasan turab
 Aslanımdır dedi yarab
 Şahlara şandır dediler

Cümle cihatta o vardı
 Bedirde bir sancaktardı
 Uhudda yarayı aldı
 Süzülen kandır dediler

Elinde Zülfikar vardı
 Ona Resulallah verdi
 Gece gündüz olan derdi
 Hep hüsnü zandır dediler

İlimde ilk basamaktı
 Onun gibi âlim yoktu
 Vird çekip bağrını yaktı
 Köz dolu tandır dediler

Altı yüz atmış bir yılı
Şafakta kesildi yolu
Vurdu ibn-i mülcem kolu
Bu nasıl kindir dediler

İki gün yaralı kaldı
Ondan sonra şehit oldu
Küfe naaşını aldı
Vadesi sondur dediler

Kul Ümit'im kusur ettim
Yön tutup yoluna gittim
Ali diye yanıp bittim
Sinende söndür dediler

8. UMUDU KESTİM

Kimse bir merhem sürmüyor
Yaradan umudu kestim
Mesafe aman ermiyor
Aradan umudu kestim

Sabretmeyle dert bitmiyor
Hayal aslını tutmuyor
Zerre miktar ısıtmıyor
Çıradan umudu kestim

Gönül yine gamla çoştı
Herkes yarenine koştı
Gidenler çoktan kavuştu

Sıradan umudu kestim

Bakmakla görünmez ardı

Ruhumu hicranla sardı

Başımda olan ağardı

Karadan umudu kestim

Nedense huzur artmıyor

Kimse bağırını yırtmıyor

Bir türlü doğru tartmıyor

Daradan umudu kestim

Boşuna avunup durma

Kul Ümit'i daha yorma

Sakın ha sılama sorma

Oradan umudu kestim

9. YİRMİ LİRA KALMIŞ

Em savuşup yara kalmış

Derdim ahu zara kalmış

Elimi cebime attım

Yirmi lira para kalmış

Hanım eksikim var diyor

Çocuklar harçlık istiyor

Hiç biri halden bilmiyor

Ahvalim hep dara kalmış

Hal perişan durum çetin

Hatırı çok olur etin
 Pahasız alınmaz satın
 Bizim kebab zora kalmış

10. MOLLA BOŞTANI EFENDİ

İlim erkân edep hayâ
 Olmasa tutar mı maya
 Çok büyük âlimmiş güya
 Molla Boştani Efendi

Riyası bol yalan gırla
 Olmazsa bir daha zorla
 İstedğin kadar hırla
 Molla Boştani Efendi

Fesatlık da başı çeker
 El attıkça leşi çeker
 Dolu durur boşu çeker
 Molla Boştani Efendi

Ona göre sırat yoktur
 Şefaat yok murat yoktur
 Utanacak surat yoktur
 Molla Boştani Efendi

Ayet hadis inkâr eder
 Ne utanır ne ar eder
 Aklı sıra çok kâr eder
 Molla Boştani Efendi

Mürşitleri müşrik sayar
Her daim nefesine uyar
Öne hep kendini koyar
Molla Boştani Efendi

Evliyalar hasmı olur
Mezhepsizler hısmı olur
Pislik bunun cismi olur
Molla Boştani Efendi

Hissen var aklı kıtlıktan
Pay alırsın sakatlıktan
Baban attı evlatlıktan
Molla Boştani Efendi

Sabiye sarkıntılıktan
Ceza aldın sapıklıktan
Vaz geçmedin şu itlikten
Molla Boştani Efendi

Peygamber kibirli diyor
Boyundan büyük halt yiyor
Bönler peşinden gidiyor
Molla Boştani Efendi

Resulü zişana çattı
Salavatı kökten attı
Boyunca pisliğe battı

Molla Boştani Efendi
 Takkeyi bidatten görür
 Kendi takıp hutbe verir
 Ne yüzle huzura varır
 Molla Boştani Efendi

Kader miraç hepsi boşmuş
 Rafizi damarı coşmuş
 Őialık her Şeyden hoşmuş
 Molla Boştani Efendi

Mezheplere hasım olur
 Humeyni'ye hısım olur
 Puştlukta her kısım olur
 Molla Boştani Efendi

Sistaniden davet almış
 Bu işe çok memnun olmuş
 Alimlik kimlere kalmış
 Molla Boştani Efendi

Ol deyince olmaz imiş
 Resul bir Şey bilmez imiş
 Ulan meymenetsiz camış
 Molla Boştani Efendi

11. BİR TUHAF OLDU

Niye hiç adam çıkmıyor
 Obası bir tuhaf oldu

Öz evladına bakmıyor
Babası bir tuhaf oldu

Hayır işe el atmıyor
Geceleri hiç yatmıyor
Etek kısa kapatmıyor
Kabası bir tuhaf oldu

Mevzu başka hesap ince
Boy verdi hayli derince
İşin aslını görünce
Çabası bir tuhaf oldu

Hemi kör hem de sağırdı
Bizimki boşa bağırdı
Üç aylık gelin doğurdu
Gebesi bir tuhaf oldu

Eksik olan edep ardı
Her tarakta bezi vardı
Torununa taş çıkardı
Ebesi bir tuhaf oldu

Kul Ümit'i anlamıyor
Ne söylese tınlamıyor
Büyükleri dinlemiyor
Bebesi bir tuhaf oldu

12. LEYLA

Senden başka kimim vardı
Bırakıp da çıktın Leyla
Gam dolu gönül köşkümü
Temelinden yıktın Leyla

Bellolmazdı önün ardın
Her türlü zulmü yapardın
Hayat bağımı kopardın
Kara kara yaktın Leyla

Çile çeken can yorulur
Dertliye dert mi sorulur
Kırık kalp neyle sarılır
Çürük çivi çaktın Leyla

Yönüm kara yüzüm aktı
Felek bahtıma kem baktı
Suçum sana kapılmaktı
Paslı hançer saktın Leyla

Şahtın da şahbaz mı oldun
Koyup gidince ne buldun
Aç mı açıkta mı kaldın
Ne de çabuk da bıktın Leyla

Çare yok da çile fazla
Yüklendin olanca hızla
Bin bir cefa bin bir nazla

Taa uzaktan baktın Leyla

Kul Ümit'im paslı pul mu?

Sam vurup savrulan kül mü?

Ne varsa olanca zulmü

Peşime sen taktın Leyla

13. DUYDUNUZ MU?

Gemine almış azıyı

Aslandan sayar tazıyı

Üç günlük körpe kuzuyu

Koça kattı duydunuz mu?

Edep nerde hayâ nasıl

Ne asalet ne de asıl

İşin doğrusu velhasıl

Hapı yuttu duydunuz mu?

Her yanı yırtık ırzının

Haramla dolu farzının

Böyle namussuz dürzünün

Kârı battı duydunuz mu?

Susuz bostan çorak tarla

Arası açıktır arla

Günde üç öğün iftarla

Oruç tuttu duydunuz mu?

Elini çekmez borsadan

Hisse çıkarır parsadan
Cennette olan arsadan
Epey sattı duydunuz mu?

Uçan kuşta arar kusur
Ne çul koyar ne de hasır
Suçu uğrun kabahat sır
Safa yattı duydunuz mu?

Serveti malı hemi de
Yitirdi batan gemide
En sonunda Kul Ümit'e
Gelip çattı duydunuz mu?

14. HURİ GELİR

Bir kere Allah diyene
Belki yüz bin huri gelir
Talihimden sonsuz sene
Bana kesin Nuri gelir

Dazlakta yeri yok saçın
Sahibi olmuyor suçun
Derdimi dinlemek için
Laf anlamaz biri gelir

Bu nasıl bağ bu ne imlek
Pişerken dağılır çömlek
Elin giydirdiği gömlek
Yedi beden iri gelir

Malım olsa zekât versem
 Keşke o günleri görsem
 Yunmak için duşa girsem
 Memleketin kiri gelir

Pazar edip hasmım satsam
 Karıştırıp köze katsam
 Uçaktan aşağı atsam
 Ölmez gene diri gelir

Beş kuruş görmüyor kesem
 Ne söz geçer ne de kasem
 Birazcık öte git desem
 Çaktırmadan beri gelir

Kul Ümit'im çekip gitse
 Karartım kaybolup yitse
 Gamım daha yeni bitse
 Vallahi bir sürü gelir

15. SORAR OLDU

Dün inadından caymayan
 Bugün hakkı arar oldu
 Beni adamdan saymayan
 Benden akıl sorar oldu

Garibanı güldürmezdi
 Düşen olsa kaldırmazdı

Ağlayana aldırılmazdı
Şimdi kafa yorar oldu

Bir tek nefsi idi derdi
Her gelene zarar verdi
Şükür hidayete erdi
Doğru işte karar oldu

Azığım verip yolladı
Ardımdan elin salladı
Herkes kârını kolladı
Kul Ümit'e zarar oldu

16. ALDIRMADI

Uzak olsun diye hepten-
Küstüm amma aldırmadı-
Selamı sabahı kökten-
Kestim amma aldırmadı

Seneye çatar saniye
Kimse haddin bilmez niye
Merakından ölsün diye
Sustum amma aldırmadı

Arsızızı zorla arlayıp
Kalan gamımı derleyip-
Hem kızıp hemi gürleyip-
Estim amma aldırmadı

Dert düşerse derman ara
 İlaçsız kapanmaz yara
 Alıp da karşı duvara
 Astım amma aldırmağı

Kul Ümit'im ince ince
 Dehlize düştüm derince
 Öteden cürmün görünce
 Tırtım amma aldırmağı

17. UZAK DURSUN

Her nefeste nefsim diyen
 Aman benden uzak dursun
 An içinde asır yiyen
 Zaman benden uzak dursun

Dostunda derdi denerse
 Şavkı değmeden sönerse
 Sesi zurnaya dönerse
 Keman benden uzak dursun

Sen sensin, ben benim derse
 Daima terse giderse
 İblise biat ederse
 İman benden uzak dursun

Yön tutanlar yan yatarsa-
 Damla deryayı satarsa-
 Yanaşan gemi batarsa-

Liman benden uzak dursun

Gam kasavet bitmiyorsa

Kul Ümit'ten gitmiyorsa

Setr-i avret etmiyorsa

Tuman benden uzak dursun

18. VARIRSAN DOST MECLİSİNE

Varırsan dost meclisine

Her deneni duyma gönül

Dikkat kendi nefesine

Yanılıp da uyma gönül

Gönül kırılır her şeyle

Bırakma hırsını eğle

Yapacağın işi söyle

Söz verip de cayma gönül

Dil dönmez ölüm anında

Bir şey bulunmaz yanında

Ecel bile zamanında

Boş yere gün sayma gönül

Her kötülükten kaçın da

Bahane bulma suçunda

Koca bir âlem içinde

İnsanlığa doyma gönül

Sakın mihnet etme kula

Gönül kabın haktan dola
 Dikkat et gittiğin yola
 Boşuna baş koyma gönül

Hayır olmaz her gidişte
 Ne sonda ne de ilk başta
 Sebat et tuttuğun işte
 Her tarafa kayma gönül

Kul Ümit'i çare sanma
 Haktan gayrı medet umma
 Nefsine zarardır amma
 Başkasına kıyma gönül

19. RAHMET AŞKINA

Bir dönülmez yola girdim
 Nebim Muhammed aşkına
 Nefs-i salihaya erdim
 Fena-i rahmet aşkına

Ararken hep hani dedim
 Kul içinde beni dedim
 Medet yetiş gani dedim
 Sema-i Ahmet aşkına

Bizi bilen iyi bilir
 Sülbümüz Aliden gelir
 On iki (i)mamdan el alır
 Deva-i zahmet aşkına

Kul Ümit elin nesine
 Yaratılmış cümlesine
 Bir nefes olun sesine
 Heva-i töhmet aşkına

20. İNSAN DENİR

Levh-i kalemin yazdığı
 Aşkın ardına dizdiği
 Kalple kâinat gezdiği
 Aynasına insan denir

O Rahmandır kul ol diyen
 Arar iken kül ol diyen
 Kendi nefsinde öl diyen
 Hak yasına insan denir

Tevrat İncil ve Kuran'da
 Hem bu hem öbür devranda
 Maşuku bulduğu anda
 Hak sesine insan denir

Ruh verip âleme atmış
 Türlü bedenlere katmış
 Nice ziynetle donatmış
 Hak süsüne insan denir

Kul Ümit kusurla varan
 Cürmünde serini gören
 Dumanı her yeri saran

Hak isine insan denir

20. DUY SULTANIM

Feryadım semayı sardı

Lütfedip de duy sultanım

Kim geldiyse seni sordu

Dertlerimden soy sultanım

Cemalinle azar azar

Gam kalmaz değerse nazar

Sen varsan tasa ne gezer

Sağ olandan say sultanım

Terk ettim hep birer birer

Affeden dava mı sürer

Canan olan cana girer

Rahmaniye huy sultanım

Kul Ümit'im pare pare

Yar açarsa geçmez yare

Eğer buysa en son çare

Acımadan kıy sultanım

21. HESAP BİLMEM

Huri gılman hesap işi

Ben cahilim hesap bilmem

Rabbini bulursa kişi

Bundan gayrı mezhep bilmem

Kanaat kayıpsa şayet
 Acı ile çıkar diyet
 Gıybet edip yenirse et
 Daha vahşi kasap bilmem

Cemali yar handan ise
 Can olan canandan ise
 Resul-i zişandan ise
 Başka hiç bir nesep bilmem

Kul Ümit'in diri diri
 Derisini yüzdü biri
 İmanda edeptir yarı
 Haricinde nisap bilmem

22. BİR MEZAR TAŞINA KALDI

Benim olsun diye diye
 Tamah ederdi her şeye
 Neye muhtaç şimdi neye
 Bir mezar taşına kaldı

Yüzyıl ömür sürdü gitti
 İsmi esamesi yitti
 Ne iyilik ne hayr etti
 Dünyada boşuna kaldı

Huyu cimri cebi nardı
 Zerresi yitse yanardı
 Ömrünü ebed sanardı

Mizanda yaşına kaldı

İyilik nedir bilmezdi

Bir garibi güldürmezdi

Burnundan kıl aldırılmazdı

Rahmetin dışına kaldı

Kul Ümit'im hal bu işte

Hayır mı olur her düşte

Dönüş olmaz son gidişte

Şimdi tek başına kaldı

23. ELLEME

Daha fazla açacaksan

Bırak yaramı elleme

İnletip de kaçacaksan

Nolur zulümü belleme

Senden başka herkes eldi

Sızımı gözyaşım sildi

Dumanım yeni kesildi

Sakın ha tekrar yelleme

Hep kendini aklayıp da

Hak diyeni haklayıp da

Yaptığını saklayıp da

Üstünü örtüp külleme

Sunduğun zehirli şurup

Sabahtan karardı gurup
Kul Ümit'i yola vurup
Arkasından el sallama

24. GÖRÜN YILLAR

Elli yılı devirdiniz
Asırlığa çevirdiniz
Saman gibi savurdunuz
Geçmişimi verin yıllar

Tuzlu bezle sararsınız
Yola vurup yorarsınız
Bir de hesap sorarsınız
Ettiğnizi görün yıllar

Ok vurdunuz ucu kaldı
Her seferde acı kaldı
Ne gardaş ne bacı kaldı
Bari yere serin yıllar

Yar bildiğim geçip gitti
Olanca hevesim bitti
Aklım ve ızanım yitti
Kefenleyip sarın yıllar

Kul Ümit'i dinlemeyle
Karanlıkta günlemeyle
Ağrı geçmez inlemeyle
Varsa kezzap sürün yıllar

25. YOLLADILAR BENİ

Kast edip de bile bile

Kırıp yolladılar beni

Diri iken kefen ile

Sarıp yolladılar beni

Gönlüm nehir gözüm dere

Yığılıp yıkıldım yere

Her seferinde bin kere

Vurup yolladılar beni

Çilem ayrılmaz yanımdan

Çektikçe caydım canımdan

Kendi öp öz vatanımdan

Sürüp yolladılar beni

Yar vurdu açıldı yaram

Üflemeden söndü çıram

Sevgi mekruh sevda haram

Yorup yolladılar beni

Kul Ümit kış günü dona

Han mı kaldı varıp kona

Bedenimi baştan sona

Yarıp yolladılar beni

26. İÇİNDE

Mevsim mevsim köşe bucak

Liman mı var sığınacak

Tütmez duman söndü ocak
Tutun beni yel içinde

Yoldaş oldu çile derken
Gün ağardı çok erkenden
Bağda bülbülü beklerken
Diken battı gül içinde

Bülbülde kin olmaz güle
Dost dosta yapar mı hile
Ömür gelip geçti bile
Hile gördüm bal içinde

Her yerde dert her yan sızı
Silinmez ki derin yazı
Yanlış seçtim kılavuzu
Neler çektim yol içinde

Öğrenesin hele sor ki
Hayat denen öyle zor ki
Ne türkü var ne de şarkı
Name bitmiş tel içinde

Yel vurdu erken savruldu
Hem yandım hem de kavruldu
Ben her zaman işte buydum
Susuz kaldım göl içinde

Ne arayan ne soran var

Yarama biber saran var
 Dertten yana çok boran var
 Ümit yitti çöl içinde

27. DEME

Nasıl gelir geçer deme
 Nasıl olsa geçer bir gün
 Kaldım gene naçar deme
 Hak kapıyı açar bir gün

Dert sinemde katlı katlı
 Bende acı elde tatlı
 Gördün mü sen hiç muratlı
 Çile elbet kaçar bir gün

Ne bu keder ne bu tasa
 Alsa hançerin saplasa
 Felek her derdi toplasa
 Topladığın saçar bir gün

Felek yüzüne gülmese
 Kimse derdini bilmese
 Seni seven bulunmasa
 Biri çıkar seçer bir gün

Hazan gelse dökse gazel
 Ne ebettir ne de ezel
 Ümit'e zulmeden güzel
 O da kalır naçar bir gün

28. ÖLDÜRDÜNÜZ

Tuttunuz kolumdan benim
 Daldan dala kondurdunuz
 Karardı bahtım kaderim
 Her belayı buldurdunuz

Vurana hiç dokunmayın
 Siz de vurun sakınmayın
 Kimsem yoktur hiç korkmayın
 Öz canımı aldıldınız

Kırıldı dönmüyor çarkım
 Deliden kalmadı farkım
 Kurudu akıyor arkım
 Susuzluktan öldürdünüz

Ömür çarkım boşa döndü
 Kul Ümit bak başa döndü
 Mevsimlerim kışa döndü
 Yaz gününde dondurdunuz

29. KİM BİLSİN BENİ

Garibim kim bilsin beni
 İstemez ki görsün beni
 Yakın olan vursun beni
 Uzaklardan getirmeyin

Bu ne hile bu ne oyun
 On kere vurup bir sayın

Daha da üstüne koyun
Bu zulmü hiç bitirmeyin

Zaten merhamet yok onda
Can kalmadı damarımda
Filiz iken koparın da
Sakın başa yetirmeyin

Sebepler odur ne çektiysem
Boşa ömür tükettiysen
Toplayamadan döktüysem
Huzur ile yatırmayın

Sızım artık çok derinde
Beni de insan görün de
Bu zulme bir son verin de
Daha fazla batırmayın

O hayırsız gelsin görsün
Yanı başımda otursun
Bırak Kul Ümit' le dursun
Hemen tutup götürmeyin

30. YORULUR MU

Gönül aşkta yorulur mu?
Kalp sızısı sarılır mı?
Arıya bal sorulur mu?
Bal arıya sebep olur

Bir söz desem darılır mı?
Bala biber karılır mı?
Bülbüle gül kırılır mı?
Gül bülbüle hep dert olur

Kul Ümit hiç durulur mu?
Orta yerden yarılır mı?
Dosta surat burulur mu?
Dostu kıran namert olur

31. UZAK DUR CANIMDAN

Canan uzak dur canımdan
İnsaf et gönlümü yıkma
Geçip gidersen yanımdan
Boş yere hiç bana bakma

Gideceksen uzakta dur
Hayalini önceden kur
Yetmediyse bir daha vur
Eziyetten sakın bıkmı

Hep yaktın bir gün yanmadın
Yakmaktan hiç usanmadın
Sen bile seni anladın
Boşu boşuna aklanma

Yaptığından sen de bıktın
Kül ettin her şeyi yaktın
Kul Ümit' te ne bıraktın

Yeter artık daha yakma

32. NASIL BİR DÜNYA

Bu nasıl bir dünya kardaş

Herkes bir telaş peşinde

Helal harama arkadaş

Türlü türlü iş peşinde

İnsanlar cin olmuş çarpar

Doğru giden bile sapar

Ne gönül ne yuva yapar

Hem toprak hem taş peşinde

Şeytan gibi haktan uzak

Birbirine kurar tuzak

Gel derde bir derman yazak

Göz çıkarmış kaş peşinde

Desteyi desteye katar

Anasını boyar satar

Yaptığı her işte batar

Dolu bitmiş boş peşinde

Ne eş bilir ne dost tanır

Ne sıkılır ne utanır

Memleket kendinin sanır

Ömür boyu koş peşinde

Abdestsiz namaz kıldırır

Secdede başın kaldırır
 Bir âleme ot yoldurur
 Helal haram aş peşinde

Ümit'e saldı bir sızı
 Çok derin silinmez yazı
 Ölüm paklar imansız
 Namussuz hep düş peşinde

33. DÜŞÜN GÖNÜL

Bir bela geldi hiç yoktan
 Ne gelirse başa haktan
 Vakit geldi geçti çoktan
 Otur da bir düşün gönül

Bir garip derde tutuldun
 Şaşırdın ortada kaldın
 Her sıkıntıya atıldın
 Kurtulmadı başın gönül

Toplayamadan dökersin
 Sabreder susar çekersin
 Daha ne kadar beklersin
 Elli oldu yaşın gönül

Çare nerde ne bilinir
 Kul Ümit dert mi alınır
 Her şey vaktinde bulunur
 Gül mü olur kışın gönül

34. BEDDUAM

Kararttın dünyamı benim
Karanlıklarda kalasın
Bir gün gülmedi kaderim
Sen de huzur bulmayasın

Ne sevdin ne de bıraktın
Kül ettin ömrümü yaktın
Zor günümde sen hiç yoktun
Hoş günümde olmayasın

Canımı eline verdim
Ne gün gördüm ne de güldüm
Ben senden belamı buldum
Bir gün olsun gülmeyesin

Yıktın viran ettin beni
Parçaladın sen sinemi
Ne istersin daha nemi
Sakın geri gelmeyesin

Sakın istemem hiç gelme
Güldürmedin sen de gülme
Kul Ümit halini bilme
Sürünmeden ölmeyesin

35. YANDIM YARABBI

Ne iş tutsam boşa gelir

Kınadığım başa gelir
 Mevsimlerim kışa gelir
 Yıkıldım yandım yarabbi

Güldürmedi hep ağlattı
 Tutup da kolumdan attı
 Kayboldu her şeyim battı
 Artık usandım yarabbi

Sen Rab'sın ben de kulunum
 Öl dersen elbet ölürem
 Bir âlemi dost bilirim
 Herkese kandım yarabbi

Ne çilem varsa sakladım
 Simsiyah saçı akladım
 Her geleni kucakladım
 Çaredir sandım yarabbi

Kem iş nefsin hatasıdır
 Kul Ümit gönül tasıdır
 Herkes kendini ısıtır
 Yaz günü dondum yarabbi

36. GAM YÜKÜNÜ DOLDURSALAR

Gam yükünü doldursalar
 Taşırma al getir gönül
 Bela bile buldursalar
 Düşürme al getir gönül

Kimse uğramaz çarşına
 Neler çıkacak karşına
 Kar yağsa bile arşına
 Şaşırma al getir gönül

Herkesin başı kendine
 Kirpiği kaşı kendine
 Çiğ düşerse kaderine
 Pişirme al getir gönül

Hem karanfile hem güle
 Kul Ümit'e düşen çile
 Umutların sönse bile
 Şişirme al getir gönül

37. VERENE BAKIN

Hem vurur hem süründürür
 Halımı sorana bakın
 Elinden gelse öldürür
 Bana can verene bakın

Güya geçmiyor hatırdan
 Bir gün anlamadı haldan
 Üstüme geldi dört yandan
 Hele yön verene bakın

Ne bela geldiyse ondan
 Usandırdı beni candan
 Kurtulamadım bu zandan

Derde son verene bakın

Doluya koydu taşırdı
Ne bulduysa hep aşırđı
Bugün kendi de şaşırđı
Düne yön verene bakın

Bir kul bırakmadı yıktı
Yaptığından kendi bıktı
Kul Ümit'in canı çıktı
Bana gün verene bakın

38. YARI DERMANA ÇAĞIRSAM

Yarı dermana çağırđam
Çıkıp da gelmez karşıma
Dertlerime pazar açsam
Uğramaz geçer çarşıma

Kafama attığı taşlar
Biterse yeniden başlar
Duyun beni arkadaşlar
Neler getirdi başıma

Kaçtıkça her bela geldi
Yaktı beni onun derdi
Çektigimi âlem gördü
Yarda bakmadı yaşıma

Ne geldi ne benle gezdi

Ne de iki satır yazdı
Arkamdan çok kuyu kazdı
Uğrattı beni hışıma

Ne akıllı ne deliyim
Huzuru nerden biliyim
Gayet kısmetsiz biriyim
Kar bile yağmaz kışıma

Kul Ümit'im yar bilirim
Bir gün murat mı alırım
Çektiklerimle kalırım
Böyle yaz mezar taşıma

39. DİRDİMİ SÖYLETMEEN BANA

Dirdimi söyletmen bana
Naçar kaldım gene naçar
Her yanımda bir sızım var
Hangi zaman gelir geçer

Baştan sona dolu çile
Hep mi oyun hep mi hile
Çekilip de gitse bile
Ömrümü de alır geçer

Ona sebeptir çekerim
Gizli gizli yaş dökerim
Hep yol üstünde beklerim
Aldırmadan görür geçer

Yakamdan tutar savurur
Alır yerden yere vurur
Ateşe atar kavurur
Yandıgımı bilir geçer

Ne ilk başta ne de sonda
Kul Ümit kimin umrunda
Fark mı eder olmasam da
Başkasını bulur geçer

40. DALINA KONSUN

Dalina konsun gitmesin
Yaprağını kapatmasın
Bülbüle cefa etmesin
Selam söylen güle benden

Dile benden dile benden
Ne istersen dile benden
Bir sevdaya tutuldum ki
Eksik olmaz çile benden

Ne köşede ne sapakta
Ne gizlide ne kapakta
Neyim varsa ortalıkta
Uzak dursun hile benden

Bülbülün çektiği gülden
Ümit düşürmedi dilden
Kurtulamadı bu haldan

Çoktan gitti bile benden

41. YETMEDİ Kİ

Aşk nedendir sevda niçin

Türlü türlü biçim biçim

Gece gündüz senin için

Bittim yine yetmedi ki

Baştan beri sevdam çile

Yapılır mı böyle hile

Avuç avuç zehir bile

Yuttum yine yetmedi ki

Aşk dediğin şu hadise

Kimse anlamadı kimse

Mazide ne kaldı ise

Attım yine yetmedi ki

Dert geldi çöktü dalıma

Neler yazıldı alnıma

Gönlümü senin gönlüne

Kattım yine yetmedi ki

Kâr mı olur ki yoklukta

Peş peşe gelen sıklıkta

Gönlündeki bataklıkta

Battım yine yetmedi ki

Neden unuttun andını

Yıktın sevdamın bendini
Kaybettim kendi kendimi
Yittim yine yetmedi ki

Güya kendi hesabına
Neler doldurdun kabıma
Her gece gündüz kapına
Yattım yine yetmedi ki

İstemem güneşi ayı
Çektiğim kara sevdayı
Senin için her belayı
Tuttum yine yetmedi ki

Vaz geçtim senin kahrından
Uzaklaştım nazarından
Çekilip de huzurundan
Gittim yine yetmedi ki

Bıraktım tüm dostlarımı
Senin için öz canımı
Kul Ümit olan malımı
Sattım yine yetmedi ki

42. VİRAN OLAN ŞU GÖNLÜMDE

Viran olan şu gönlümde
Sağlam yer mi bulacaksın
Ben ne acıları çektim
Sen nereden bileceksin

Çektiklerim gelse dile
İnan ki her günüm çile
Şu gönlümü açsam bile
Hangi yüzle gireceksin

Çare var mı söyle neyden
Ne meyhaneden ne meyden
Sana ayırdığım şeyden
Ne bulursan alacaksın

Sanmam ki daha kâr gelir
Bundan sonra çok zor gelir
Peşi sıra neler gelir
Biraz bekle göreceksin

Benden haber aldığında
Bir gün toprak olduğumda
Tek başına kaldığında
Söyle nasıl güleceksin

Zulmün günahın olacak
Her gün eyvahın olacak
Sebepse ahım olacak
Yapayalnız kalacaksın

Bu günüm dünümden beter
Kul Ümit elbette biter
Gün gelirden vaden yeter
Birgün sen de öleceksin

43. YAK GİTSİN

Başın göl ayağın pınar
Kayna kayna ak gitsin
Dert beni her zaman sınar
Hiç düşünme de yak gitsin

Hele bak gönül sancıma
İlaç olma bu acıma
Hiç biri gitmez gücüme
Elleme bırak da gitsin

Ne derman ol ne de aman
Çabuk yak çıkmasın duman
Azrail geldiği zaman
Peşim sıra bak da gitsin

Her zaman yaktın narına
Bugün vur koyma yarına
Tabutumun kenarına
Bir mih da sen çak da gitsin

Uzak dur gönlüme girme
Nolursun bir daha görme
Kul Ümit'e bu son çelme
Senden olsun tak da gitsin

44. OY

Her gelene çatmak için
Ne bulursa yutmak için

Memleketi satmak için
Bekleme oy ver deyyusa

Az demeden çok demeden
Her gelenden istemeden
Bir iş yapmaz ki yemeden
Bekleme oy ver deyyusa

Herkese hor bakmak için
Yuvaları yıkmak için
Öz canından bıkmak için
Bekleme oy ver deyyusa

Ruhsat mı verir almadan
Aldığın kimse bilmeden
Başına bir iş gelmeden
Bekleme oy ver deyyusa

Yeyip yeyip aklanmaya
Köşe bucak saklanmaya
Veli diye yoklanmaya
Bekleme oy ver deyyusa

Yuvarlansın geçsin hayat
Avantada olmaz bayat
Yıka yıka tekrar boyat
Bekleme oy ver deyyusa

Bolca yeyip semirmeye

Vatandaşı sömürmeye
Hazineyi kemirmeye
Bekleme oy ver deyyusa

Ustasından tembehlidir
Yavaş yemez çok dehlidir
Kerata keyif ehlidir
Bekleme oy ver deyyusa

Meyleder adam harama
İşinde hayır arama
Ufku da çok dardır ama
Bekleme oy ver deyyusa

Sokak sokak gezmek için
Vatandaşı üzme için
Kuru çölde yüzmek için
Bekleme oy ver deyyusa

Tavuğu yer bekler kazı
Veresiye bile razı
Ölüm paklar imansız
Bekleme oy ver deyyusa

Dürzude iman olmaz ki
Yemeyinen yorulmaz ki
Doğru işe sarılmaz ki
Bekleme oy ver deyyusa

Nasıl biri anladınız
Ümit'imi dinlediniz
Daha da mı bilmediniz
Oy vermeyin bu deyyusa

45. EYVAH DEDİM

Eyvah dedim eyvah yine
Canımı verdim eline
Cenazemin üzerine
Sakın ola durmayasın

Batırdın beni çamura
Canım aldın vura vura
Çekip gittin durduk yere
Sürünmeden ölmeyesin

Neden kıymetim bilmedin
Canımı verdim almadın
Senede bir gün gelmedin
Bir daha da gelmeyesin

Dur hele dur daha gelme
Sakın ha yüzümü görme
Uzak dur sormadan girme
Gönlümde yer bulmayasın

Ümit' im susuz kalırsam
Kavrum kavrum kavrulursam
Susuzluktan da ölürsem

Bir avuç su vermeyesin

46. NE HALDAYIM

Hele bak gör ne haldayım
Dert beni yedi bitirdi
Taa doğuştan bu yoldayım
Ömrümü aldı götürdü

Ömür çarkım boşa döndü
Her dişi bir işe döndü
Gitti geldi boşa döndü
Düz yolda yolum yitirdi

Ne hal koydu ne de hatır
Ne verdiysen gel de götür
İstersen ömrümü bitir
Yar vurdu gama yatırdı

Kul Ümit boşa seslendim
Dertle gadayla beslendim
Kurtulmaya heveslendim
Kolumdan tuttu batırdı

47. KIRDILAR KANADIM KOLUM

Kırdılar kanadım kolum
Parça parça eylediler
Sapa düştü gene yolum
Neler neler söylediler

Her yanım vurup yardılar
 Yuvamdan alıp sürdüler
 Yarama zehir sardılar
 Yalan yere ağladılar

Ne yoruldu ne durdular
 Ne yandığımı gördüler
 Ne de bir tas su verdiler
 Kısmetimi bağladılar

Talip ettim ahu zara
 Hasretlik yavruya yara
 Kavuşmak girdi çok zora
 Ciğerimi dağladılar

Söyleyin bu nasıl kader
 Kul Ümit' te her iş bater
 Zalimde zulüm mü biter
 Gürül gürül çağladılar

48. DAHA ÇİLEM BİTMEDİ Mİ?

Bunca sitem bunca çile
 Söylesene yetmedi mi?
 Ömür gelip geçti bile
 Daha çilem bitmedi mi?

Yar diye yanına vardım
 Gece gündüz onu gördüm

Her zaman kıyamda durdum
Bırakıp da gitmedi mi?

Gönlümü yoluna serdim
Söyle sen bana ne verdin
Neydi ki benimle derdin
Koca ömrüm batmadı mı?

Terk ettin gönül yurdunu
Hiç düşünmedin ardını
Şu feleğin her derdini
Garip olan gütmedi mi?

Yar deyip yolunu şaşan
Aşk uğruna dağlar aşan
Bilmeden çileye düşen
Kor ateşi tutmadı mı?

Yar demek şayet zor ise
Gönlünde yerin dar ise
Ne kadar çilen var ise
Dertli Ümit tatmadı mı

49. AŞK İBADET GİBİDİR

Aşk bir ibadet gibidir
Benliğini vermek gerek
Çok hoş bir adet gibidir
Kıymetini bilmek gerek

Aşk insanda tapuludur
Çok muhteşem yapılıdır
Dört makam kırk kapılıdır
Görününce girmek gerek

Aşk yar için yaratıldı
Yardan gayrısı atıldı
Bu yolda canlar satıldı
O yar için ölmek gerek

Her düşen mutlak kayboldu
Ne arandı ne soruldu
Bu yolda yolcu yoruldu
Yoranları görmek gerek

Arayan aşkın bağı
Kaybeder gençlik çağını
Ümidim sabır ağını
Sırasıyla örmek gerek

50. BABAM -4

Şu dünya denen haneden
Kuş misali uçtu babam
Türlü türlü bahaneden
Uzak durup kaçtı babam

Gam sorarsan hüyük hüyük
Derdi sevdasından büyük
Omuzunda kocaman yük

Devrilip de saçı babam

Tam sekiz çocuğa baktı

Hepsine bir ışık yaktı

Geride şeref bıraktı

Gönlünü hep açtı babam

Kimseye kuyu deşmeden

Namert tepesin aşmadan

Onur denen o çeşmeden

Avuç avuç içti babam

Keşke çıkıp ta gelseydi

Bana bir yol gösterseydi

İşin doğrusun deseydi

Çok vakitsiz geçti babam

Ölmeyip başımda dursa

Şu zembilde yağım olsa

Her an yanımda bulunsa

Can evimden biçti babam

51. DERT GARİBE VERGİLİ Mİ?

Her zaman gelir başına

Dert garibe vergili mi?

Aldıran olmaz yaşına

Dert garibe vergili mi?

Gelip geçen herkes vurur

Ne izzet kor ne de gurur
 Nereye el atsa kurur
 Dert garibe vergili mi?

Yazın ortasında donar
 Şaşırır ateşe konar
 Kim ne dese hemen kanar
 Dert garibe vergili mi?

Hiç bir işte yetirmezler
 Bir damla su getirmezler
 Huzur ile yatırmazlar
 Dert garibe vergili mi?

Ne hırsı ne öcü yeter
 Her işine acı yeter
 Kul Ümit'e gücü yeter
 Dert garibe vergili mi?

52. YAKTIN BENİ

Ey sevgili sevdan ile
 Yiğit iken yaktın beni
 Çekmekle bitmiyor çile
 Hasretinle yaktın beni

Bağrıma türlü gam doldu
 Ne bulduysa çekip aldı
 Senden başka kimim kaldı

Bak sen de bıraktın beni

Sırrına sırdaş olurken

Bütün belanı alırken

Senin yoluna öürken

Bak sen de bıraktın beni

Kul Ümit'im derde yettim

Yoluna canımı attım

Söylesene sana nettim

Çarmıhlara çaktın beni

53. YARA DÜŞER

Yara düşer yara düşer

Yuvarlanır yara düşer

Yalan dünya yarla dolsa

Gönül gene yara düşer

Yara yolda yara yolda

Gam geliyor yara yolda

Peşi sıra koştum amma

Kavuştum ben yara yolda

Yar kapıda yar kapıda

Yaralandı yar kapıda

Senden gayrıya yar dersem

Vur başımı yar kapıda

54. DELİNDİ FELEĞİN DİBİ

Delindi feleğin dibi
 Her gelene dert yüklüyor
 Öldürdüğü yetmez gibi
 Bir de yerde sürüklüyor

Çile derya olup akar
 Bilmeyen kendini yakar
 Bütün yollar ona çıkar
 Her köşede o bekliyor

Girdiği yeri yıkmadan
 Kulun yaşına bakmadan
 Hiç bir keder bırakmadan
 Hepsini birden ekliyor

Kul Ümit'in gamı dolsa
 Biraz harareti solsa
 Tükenecek gibi olsa
 Hemen tutup tetikliyor

55. FELEĞİN ETTİĞİ ZULME

Feleğin ettiği zulme
 Gamım bile efkârlandı
 Bir de sen üstüme gelme
 Çilem çoğalıp kârlandı

Nedir bu derdin darası
 Kapanmaz sevda yarası

Kaderimin yüz karası
Tüm mevsimlerim karlandı

Çok sabrettim biter diye
Belki bir gün yiter diye
Sabah akşam yeter diye
Haykırdım canım darlandı

Bakmayın koyup geçin de
Sebepe arama niçinde
Bunca kulların içinde
Bir tek kul Ümit zarlandı

56. KİMİN UMRUNDA

Bir hayırsızın derdine
Daldığım kimin umrunda
Sızımı yarına düne
Saldığım kimin umrunda

Didinsem de dinmez çile
Yardan gelen yara ile
Parça parça olsam bile
Öldüğüm kimin umrunda

Savurdu sunamın yeli
Yıkar gider sevda seli
Hem divane hemi deli
Olduğum kimin umrunda

Derdime el attı güya
 Marifeti işte bu ya
 Gam gölüne çokça maya
 Çaldığım kimin umrunda

Yine boşa çıktı bu da
 Pak eyle bahtımı yu da
 Kul Ümit'im bir kuytuda
 Kaldığım kimin umrunda

57. NAMERT DESİNLER

Bundan sonra mah yüzüne
 Bakarsam namert desinler
 Gönlümü koyup hüzüne
 Yakarsam namert desinler

Sevda nerde hani sevi
 Seninkisi hangi nevi
 Tabutuna tek bir çivi
 Çakarsam namert desinler

İster çıkar ister ula
 Ben misali garip kula
 Sana güvenip de yola
 Çıkarsam namert desinler

Türlü gada gelip bulsa
 Ciğerin cerrahla dolsa
 Her tarafın al kan olsa

Yıkarsam namert desinler

Rızkımı kestini ekmekten

Canım çekildi çekmekten

Sana eziyet etmekten

Bıkarsam namert desinler

Kul Ümit'in kalmaz izi

Sana da yapışsın sızı

Yarana bir parça bezi

Tıkarsam namert desinler

58. GEREKİR

Cümle ağaç kalem olsa

Yazmaya takat gerekir

Tecelli çileyle dolsa

Bozmaya takat gerekir

Al götürmez hak pazarı

Teneşir paklar azarı

İki metrelik mezarı

Kazmaya takat gerekir

Hep zemheride dursam da

Ayaz ile kavrulsam da

İklim iklim savrulsam da

Tozmaya takat gerekir

Nefsinin sesini duysan

Emr-i bil maruftan caysan
 Arada şeytana uysan
 Azmaya takat gerekir

Kul Ümit'im dursun dinde
 Göçerken iman içinde
 Sağ yana yatıp bir sinde
 Sızmaya takat gerekir

59. ZARAR GETİRİR

Sorma sakın derdim sorma
 Dermanın zarar getirir
 Beni daha beter yorma
 Fermanın zarar getirir

Sayende düzelmez halım
 Derede ters döndü salım
 Bırak benim olsun dalım
 Ormanın zarar getirir

Yar dediğim yara açar
 Tabip hastasından naçar
 Ömrüm nasıl olsa geçer
 Her anın zarar getirir

Söz verip sonra cayarsan
 Kul Ümit'e gam dayarsan
 Bir de kötüden sayarsan
 Bu zannın zarar getirir

60. VURACAKSA VURSUN

Felek bütün cürmü ile
 Geçip de karşımda dursun
 Ben çoktan alıştım bile
 Vuracaksa bırak vursun

Bir türlü bitmiyor keder
 Gam doldurup geçer gider
 Bundan sonra ne fark eder
 Yoracaksa değme yorsun

Nerde bir dert varsa yettim
 Sırtlanıp sessizce gittim
 Allaha havale ettim
 Yaradan hesabın sorsun

Sebebi elde arama
 Kabuk tutmayan yarama
 Elbette merhem var ama
 İstiyorsa kezzap sürsün

Geride bir şey koymadan
 Sonra vazgeçip caymadan
 Kul Ümit'i hiç saymadan
 Serini yerlere sersin

61. GİDİYORUM

Neyim kaldı elde neyim
 Yitirdim de gidiyorum

Hangi birini söyleyim
Bitirdim de gidiyorum

Kısmetim bol dertten yana
Çöktü mü yapışır cana
Nihayet ömrümü sona
Yetirdim de gidiyorum

Huzur ne arasın bende
İstersen hasım ol sen de
Bunca yıl diken üstünde
Oturdum da gidiyorum

İster eksilt ister ula
Lanet olsun böyle kula
Başıma her türlü bela
Getirdim de gidiyorum

Kul Ümit'im deyi deyi
Neyi arıyorsun neyi
Ömür denen sermayeyi
Batırdım da gidiyorum

62. BAŞA GELİR

Elin aklında olmayan
Bendeki bu başa gelir
Türlü kaplara dolmayan
Dolanır da döşe gelir

Aklaşmayan şu karamı
Hep uzak tuttum aramı
Kabuk bağlayan yaramı
Bulup deşe deşe gelir

Hem seneye hemi aya
Hep çile düşürdü paya
Hemi de güle oynaya
En belalı işe gelir

Dert dersin her yerde dolu
Uzatsan kırarlar kolu
Huzur için onca yolu
Boşa gider boşa gelir

Her dem ağu saçar lebi
Çileyle doldurur cebi
Sanki bekleyen var gibi
Bir de paşa paşa gelir

Böyle bir kör talih varken
Haz alır ömrümü yerken
şükür uzaklaştı derken
Dönüp koça koça gelir

Öz canımdan usandıkça
O haz alır hep yandıkça
Ben acıdan kıvrandıkça
Kendi keyften coşa gelir

Kırk kere etsem de kasem
 Yine gamla doldu kesem
 Birazcık yatayım desem
 Sol tarafım taşa gelir

Şu feleğe kızıp çatsam
 Göğü birbirine katsam
 Kalkıp da bir güreş tutsam
 Sırtım daim tuşa gelir

Kul Ümit'im bitmez bu dem
 Herkes aynı kime gidem
 Kızıl kanla doldu didem
 Kör olası yaşa gelir

63. KESİLDİ

Bir belalı işe düştüm
 Azabım ece kesildi
 Karanlık gidişe düştüm
 Gündüzüm gece kesildi

İçime saldı bir sızı
 Adam sanman bu kansızı
 Dünün dinsiz imansızı
 Başıma hoca kesildi

Kuruşa kırk takla atan
 Boyunca çirkefe batan

Sokak sokak kadın satan
Namuslu koca kesildi

Kezzap ile yara saran
Sonra dönüp hatır soran
Yirmi yıl önce kararan
Dumanlı baca kesildi

Neye değer verim neye
Başlarım ben böyle beye
Sırf gösteriş olsun diye
Kısmeti hacca kesildi

Hak diyen bağına battı
Yalan yere yemin etti
Her şeyin üstüne yattı
Hesabı içe kesildi

Sormayın bu böyle neden
Herkesin ardından giden
Gördüğünü oynaş eden
Nesebi piçe kesildi

Karışma oğlum Kul Ümit
Yavaş yavaş kaybolup yit
Bu işten de sıyırdı it
Cezası hiçe kesildi

64. SEN DEĞİL MİYDİN

Beni gönül hanesinde
Eğleyen sen değil miydin?
Yerin yüreğimdir diye
Söyleyen sen değil miydin?

Ufak bir sıkıntım olsa
Birazcık yüzüm asılsa
Üzüntünden her nasılsa
Ağlayan sen değil miydin?

Bendeki yarayı bilip
Önce gözyaşınla silip
En büyük uzman kesilip
Bağlayan sen değil miydin?

Ne çabuk unuttun dünü
Nerden getirdin bu kini
Benim yerime kendini
Dağlayan sen değil miydin?

Bu ne işti neyin nesi
Kaldırmaz insan bünyesi
Kul Ümit'teki nefesi
Sağlayan sen değil miydin?

65. HOŞ GELDİNİZ

Can özümüz be hey canlar
İlimize hoş geldiniz

Bizi bizden olan anlar
Elimize hoş geldiniz

Yıllardır ayrılık ahça
Hasretle bağlandı bohça
Ağız şive ve de lehçe
Dilimize hoş geldiniz

Türlü iklimleri aşan
Hasrettir bağrıma düşen
Firkat gözyaşıyla taşan
Gölümüze hoş geldiniz

El bizi ayırdı zorla
Yaramı sarsınlar yarla
Hem bağlama hem tarla
Telimize hoş geldiniz

Dini âli ırkı âli
Tükenmez manevi hali
Dursun fakıh Edebalı
Ulumuza hoş geldiniz

Rahmani bir dava güden
Aynı yürek aynı beden
Koca gövdede yer eden
Dalımıza hoş geldiniz

Kul Ümit kurbandır size

Beş bin yıldır süren ize
Şükür olsun çıktık düze
Yolumuza hoş geldiniz

66. GİR GİREBİLDİĞİN KADAR

Gönlümde yer eden gama
Gir girebildiğin kadar
Al kezzabı acır ama
Sür sürebildiğin kadar

Vuslatım yer aldı düşte
Hele gör dert ile piş de
Karşıdayım geldim işte
Vur vurabildiğin kadar

Onca asır onca ayda
Koca ömür geçti zayda
Olmadıktan sonra fayda
Sor sorabildiğin kadar

Süründürdün bunca sene
Terk etmedim seni gene
Olmazsa en baştan dene
Kır kırabildiğin kadar

Kul Ümit'i sancı sarsa
Haçer vurup bağrım yarsa
Daha elinde ne varsa
Ver verebildiğin kadar

67. KULAK ASMA

Sen insanlığın yap bırak
 Bilmese de kulak asma
 Yumuşa saldığın çirak
 Gelmese de kulak asma

Üste ahkâm kesiyor alt
 Bu ne nane bu nasıl halt
 Bir şarjör mermiyi boşalt
 Ölmese de kulak asma

Kırk yerden delindi kırba
 Kolay mı doluyor torba
 Üstüne aldığın urba
 Olmasa da kulak asma

68. SENİN YÜZÜNDEN

Ömür boyu bunca gamı
 Gördüğüm senin yüzünden
 Ben çözemem deme hemi
 Kördüğüm senin yüzünden

Sevdan hep düşümde esti
 Olanca takatim kesti
 Onca yıllık eşi dostu
 Kırdığım senin yüzünden

Serimi yere serip de
 Gönülünden ikrar verip de

Düşündükçe ürperip de
Durduğum senin yüzünden

Yüzüme vurma hatamı
Sana doğru çek rotamı
Her gün akşam rabitamı
Kurduğum senin yüzünden

Şeref ver yirmi beşime
Günah karıştı işime
Pişman olup da düşüme
Vurduğum senin yüzünden

Nefsimde yer etti ene
Cümle cürümler elene
Yiten aklımı gelene
Sorduğum senin yüzünden

Kul Ümit'im şu ağrımı
Yeter artık duy çağrımı
Haçer vurup da bağrımı
Yardığım senin yüzünden

69. SOYTARI

Âleme posta koyarsın
Dayı mısın la soytarı
Her kayada in oyarsın
Ayı mısın la soytarı

Kaynamadan taşıyorsun
 Haddini çok aşılıyorsun
 Hangi aklı yaşıyorsun
 İyi misin la soytarı

O yırttığın ar damardı
 Cümle pislik sende vardı
 Beladan benzin karardı
 Koyu musun la soytarı

Hep şerle anıldı adın
 Ne din ne de iman kodun
 Doğru de kâfir Nemrudun
 Soyu musun la soytarı

Kul Ümit hayranı erin
 Cehennem narıdır yerin
 Deyyus ile tereslerin
 Beyi misin la soytarı

70. KALDIRACAK KUL NEREDE

Eğer Mevla dert verirse
 Kaldırarak kul nerede
 Bir de peş peşe gelirse
 Çıkılacak yol nerede

Olursa muradı Haktan
 Dilesin var eder yoktan
 Gövdesi çürüdü çoktan

Tutunacak dal nerede

Levh-i mahfuzda yazıyı

Yarada saklar sızıyı

Üç günlük emlik kuzuyu

Sarmalayan hal nerede

Sorma dostum derdim derin

Üzülme Allah'tır kerim

Kul Ümit yoklukta yerin

Sakladığın mal nerede

71. SAYMADINIZ YILLAR

Ne yorulup ne dindiniz

Hiç durmadan didindiniz

Yüz sekiz bayram yediniz

Yine doymadınız yıllar

Eğlenmeden tez uçtunuz

Aceleyle savuştunuz

Murada mı kavuştunuz

Niye caymadınız yıllar

Merhem yok kapanmaz yara

Her sene açıldı ara

Seslendim ardınız sıra

Hiç de duymadınız yıllar

Anlaşılan vade yetti

Kul Ümit' te ömür bitti
 Sonuncu az önce gitti
 Onu saymadınız yıllar

72. YAR TUTUŞTU BEN TUTUŞTUM

Kimseler murat almadı
 Kavuşmak nasip olmadı
 Ömür de bitti kalmadı
 Yar tutuştu ben tutuştum

Sevda dersin kırık kırtık
 Kalp yaralı gönül yırtık
 Utanması mı var artık
 Ar tutuştu ben tutuştum

Belki döner diye umdum
 Cehennem narında yandım
 Kendi elim ile gömdüm
 Yer tutuştu ben tutuştum

Talihim tecellim şaştı
 Derdimden ciğerim pişti
 Anlımdan tek damla düştü
 Ter tutuştu ben tutuştum

Felek feryadım saymadı
 Sevgi serime uymadı
 Bir Allah kulu duymadı
 Sır tutuştu ben tutuştum

Kul Ümit'im çöktü çile
Seven ve sevilen ile
Zemheri ayında bile
Kar tutuştu ben tutuştum

73. KEMAL BEY

Akşam söyler sabah cayar
Bu nasıl bir huy Kemal Bey
Yalanı marifet sayar
Sözüm sana duy Kemal Bey

Bir kasetle geçtin başa
Endamin endazen boşa
Peşi sıra paşa paşa
Sarıgül'e uy Kemal Bey

Bolca hayal kuruyorsun
Sonra dönüp soruyorsun
Her gün bir pot kırıyorsun
Cahilliğne doy Kemal Bey

Boş işler peşinden gittin
Başkan adayırken bittin
Kendi mahallende yittin
Aklı fikri zay Kemal Bey

Vatandaşa gel diyorsun
Demokrasi bol diyorsun

Şap gösterip bal diyorsun
Ne adamsın vay Kemal Bey

Hoş insansın haddin aşma
Sakın hak olandan şaşma
Aman kimseye sataşma
Kul Ümit'e kıy Kemal Bey

74. KÂR MI ETTİN BE MÜSLÜMAN

Kâr mı ettin be Müslüman
Verdiğin zarara bir bak
Aklını nettin Müslüman
Aldığın karara bir bak

Ne bulursan ilaç sanma
Sonra pişman olup yanma
Tabip diye umutlanma
Yaranı sarara bir bak

Hem kandırır hemi kanar
Zulmedip sabrını sınar
Bir de dönüp seni kınar
Mevla'yı arara bir bak

Höt demeden hemen küsme
Şerrinden umudu kesme
Kul Ümit'e kulak asma
İşine yarara bir bak

75. YIKTIN YA YAR

Şavkı değmeyen bahtımı
 Hışmın ile yıktın ya yar
 Gönül denen şu tahtımı
 Silkeleyip çıktın ya yar

Selamı sabahı kestin
 Derdin neydi niye küstün
 Eğer canım ise kastın
 Paslı hançer çaktın ya yar

Ne masumsun ne de sabi
 Zulmünün görünmez dibi
 Sanki marifetmiş gibi
 Bir de dönüp baktın ya yar

Engel koyup her işime
 Bulut oldun güneşime
 Olanca derdi peşime
 Toparlayıp taktın ya yar

Umudum olmaz atiye
 Derdin nedir hışmın niye
 Yüreğin soğusun diye
 Kul Ümit'i yaktın ya yar

76. ÇAĞIRDILAR BENİ

Bir uçsuz bucaksız derya
 Yerden çağırdılar beni

Kabir denen mekân var ya
Ordan çağıldılar beni

Hesap derin ölçü ince
Anladım ufku görünce
Dünyada nasip bitince
Burdan çağıldılar beni

Aşamadan ilk gediği
Âlemin ahret dediği
İsrafil'in üflediği
Surdan çağıldılar beni

Daha mühlet var demişken
Rızkın azını yemişken
Henüz vakit bitmemişken
Erden çağıldılar beni

Kul Ümit'immin öldüğü
Türlü meşakkat bulduğu
İçinde ruhun olduğu
Serden çağıldılar beni

77. ŞEYDA

Ben nereyim sevda nere
Gözyaşımınla çağlar dere
Senden kalan son esere
Gel de şimdi bir bak Şeyda

Aşikârım âlem bilsin
 Yalansam her bela bulsun
 Yaradan'a yemin olsun
 Senden başkası yok Şeyda

Gerçek sevda düşmez dile
 Hiç mi olmaz benim ile
 Narı cehennemde bile
 Yanacaksam sen yak Şeyda

Kul Ümit bir garip demdi
 Şeyda diye yanan kimdi
 Siyah olan saçım şimdi
 Baştan sona hep ak Şeyda

78. SAR SULTANIM

Yar yanında olur mu ar
 Sarmalayıp sar sultanım
 Allah için kulak ver yar
 Ara sıra sor sultanım

Feryadımı duymuyorsan
 Kapına hiç koymuyorsan
 Sevdiğinden saymıyorsan
 İflah olmam zor sultanım

İstemeyle ölünmüyor
 Gönül kırka bölünmüyor
 Hiç bir işin bilinmiyor

Her halin bir sır sultanım

Yoluna serdim serimi

Sahihim kadim kerimi

Yalansam her bir yerimi

Ufalayıp kır sultanım

Ok olup bağrıma batsan

Daima sinemde yatsan

Bir kerecik himmet etsen

Bana büyük kâr sultanım

79. GİDİYORUZ

Teker teker usul usul

Sessizce kapandı fasıl

İşin sonunda velhasıl

Vade yetti gidiyoruz

Azrail azletmez azla

Ne bir eksik ne bir fazla

Kefen denen beyaz bezle

Ömür bitti gidiyoruz

Kimi dokuz kimi doksan

Bin yaşasan yine noksan

Kafanı kuma da soksan

Gemi battı gidiyoruz

Kul ümit mahşer yerinde

Ölüm yer eder serinde
 Salacağıın üzerinde
 Şafak attı gidiyoruz

80. BİLEN VAR MI

Aklımızı alan ahın
 Dünya denen şu dergâhın
 Seçtiğimiz güzergâhın
 Ölçüsünü bilen var mı?

Vadenin yettiği anı
 Karartılan dört bir yanı
 Bedenden ayrılan canı
 Azrail'den alan var mı?

Gafletle nefsin süsleme
 Feleği boşa sesleme
 Sakın ha umut besleme
 Gidip geri gelen var mı?

Ey kul ümit seçicisin
 Toparlanıp uçucusun
 Bu mekânda geçicisin
 Kâinatta kalan var mı?

81. TUTTUM GİTTİ

Gam peşini güde güde
 Kul mu kaldı insaf ede
 En sonunda kendimi de

Elinen bir tuttum gitti

Denke sardım dert yükünü

Dermanın kestim kökünü

Umudumun bir tekini

Ona kurban ettim gitti

Sevdam sinemi süslüyor

Gözyaşım gönül ısıyor

Bela bahtımı besliyor

Olan aklım attım gitti

Kul ümit dünyadan kopup

Çileden hissemi kapıp

Dikenleri döşek yapıp

Üzerine yattım gitti

82. ENİŞTE

Ne dersem üstüne alın

Sözüm sana duy enişte

Çok karışık çıktı falın

Bu nasıl iş oy enişte

Kangal kızılениş köyü

Çağırılar yalçın deyi

Bayazıt soy ad mı neyi

Sır sakladım say enişte

Adana'da mekân kurdu

Koca memleketi kırdı
Üç gün nezareti gördü
Hoş adamsın ey enişte

Gençliğinde çok hızlıydı
Bir hanımlı üç kızlıydı
Mübarek bir de nazlıydı
Dayı mısın ney enişte

Hışm ile eve girerdi
Korkudan millet titrerdi
Kocayınca diniverdi
Şimdi noldu hey enişte

Ankara'dan haber aldı
Kızın ardı sıra geldi
Erlik Adana'da kaldı
Ettiğine say enişte

Sabah erden parka gider
Vazifeyi icra eder
Bizimkisi torun güder
Herifliği zay enişte

Üzülme dert etme gamı
Adana'da kaldı damı
Ablam neyder la adamı
Sıkıyısı cay enişte

Yıl savuştu zaman geçti
 Geçti amma yaman geçti
 Tat almadan hemen geçti
 Yedi yüz on ay enişte

Kul Ümit'i bir dinle de
 Mahvoldun iki senede
 Savuş git burdan yine de
 Ağam paşam bey enişte

83. BİR BAK HELE

Az önce aldığın nefes
 Duruyor mu bir bak hele
 Gönül kaptırdığın heves
 Kalıyor mu bir bak hele

Gün gelip batacak gemi
 Tez savuşur sürmez demi
 Ona göre yaşa hemi
 Geliyor mu bir bak hele

Dünyada kalmaksa kastın
 Bir gün dürülecek destin
 Can dediğin eşin dostun
 Soruyor mu bir bak hele

Kalp bozulsa olmaz tamir
 Dert çöktü mü erir demir
 Kimse kimseye az ömür

Veriyor mu bir bak hele

Sahibi olmuyor suçun
Ölüm yoksa ahret niçin
Kul Ümit'i Allah için
Görüyor mu bir bak hele

84. ALACAĞIN OLSUN SENİN

Gönlümü yara doldurdun
Alacağın olsun senin
Ölmeden canım aldırдын
Alacağın olsun senin
Seven zulüm eder miydi?
Kavuşmadan gider miydi?
Himmetin bu kadar mıydı?
Alacağın olsun senin

Kul Ümit'im dert sinede
Tükettin otuz senede
Kapındayım ben yine de
Alacağın olsun senin

85. MAHALLENİN AYYAŞIYDI

Mahallenin ayyaşıydı
Zengin oldu bey dediler
Her türlü çıbanbaşıydı
O neydi la ney dediler

Hiç bir doğru işi yoktu
Her türlü fitneyi soktu
Etrafta kim varsa yaktı
Bu nasıl bir huy dediler

Puşlukta başı çekerdi
Beleş görse çökerdi
Karıya kıza bakardı
Vay edepsiz vay dediler

Dünya malına tapardı
Doğruyu görse sapardı
Her zaman hile yapardı
Adam gibi say dediler

Ne haz kordu ne de heves
Karga gibi kalın bir ses
Dürzünün tekiydi teres
Bu huyundan cay dediler

Gözü doymayan aç kedi
Koca sofraya benim dedi
Dışıyla beraber yedi
Kabuğunu soy dediler

Sanki ilahi emirdi
Yedikçe daha semirdi
Adam törpüde ömürdü
Yeter artık doy dediler

Gelenleri alıştırdı
 Hep beleşe çalıştırdı
 Akli sıra bölüştürdü
 Bu nasıl bir pay dediler

Manavda yönün şaşırdı
 Tezgâhtan elma aşırđı
 Cebine korken düşürdü
 Al yerine koy dediler

Bizimki imana geldi
 Abdestsiz camiye daldı
 Farzı tek başına kıldı
 Lan imama uy dediler

Kul Ümit'e hile yaptı
 Bak bu sefer geri tepti
 İşin aslı orda koştu
 Sonunda bay bay dediler

86. O EVLADIN

Hanımın sözüne uyan
 Kendi anasından cayan
 Kapının önüne koyan
 O evladın .....

Evde varlığından bıkan
 Ne arayıp ne de bakan

Huzur evine bırakan
O evladın .....

Gitsin diye hep zorlayan
Sahiplenmeyip horlayan
Nerde görse azarlayan
O evladın .....

Halın hatırın sormayan
Senelerce hiç görmeyen
Bir gün yanında durmayan
O evladın .....

Avrat haksızken aklayan
Arı namusu boklayan
Babayı elden saklayan
O evladın .....

Ya moskoftur ya da yunan
Kendini adamdan sanan
Öz babasından utanan
O evladın .....

Hep haksız tarafı tutan
Söz ile bağıra batan
İt bakıp atayı atan
O evladın .....

Keyfinin ardına giden

Mal mülk için dava güden
 Nimete nankörlük eden
 O evladın .....

Oğul hayırsız olursa
 Daima uzak kalırsa
 Öldükten sonra gelirse
 O evladın .....

Kul Ümit uzak durduğum
 Çirkin ve çirkef gördüğüm
 Sen kimsin diye sorduğum
 O evladın .....

87. KIYMA SEVDİĞİM

Kalkmıyor gönlümün kederi gamı
 Bilirim bendedir günahın tümü
 Lütfeyle sultanım bağışla he mi?
 Nolur el yerine koyma sevdiğim

Bir gün hatırımdan çıkmadın ama
 Yıllarca gark ettim yar seni gama
 Sonunda bir sızı çöktü şurama
 Büyüklük göster de cayma sevdiğim

Kırık kalp kaynamaz seksen senede
 Kör olsun gözlerim şavkım söne de
 Bağışla kusurum görme yine de
 Ağzımdan çıkanı duyma sevdiğim

Kavlamış kanıyor kabuklu yara
 Gönül iflas etmiş geçmiyor kâra
 Hatamı yüzüme vurma bu ara
 Suçluyum sen bana uyma sevdiğim

Kavrulmuş ciğerim bir yel eser mi?
 Sızı yürekteyse ilaç keser mi?
 Hiçbir tabip hastasına küser mi?
 Gel de Kul Ümit'e kıyma sevdiğim

88. BİR SENİ GÖRDÜM

Bir tanıdık belasını bulunca
 Hiç yoktan başına bir iş gelince
 Vadesi dolup da eş dost ölünce
 Gülerek ağlayan bir seni gördüm

Can dediğin cananından cayılıp
 Yalan yere sanki yaren sayılıp
 Feryat edip göstermelik bayılıp
 Ölerek ağlayan bir seni gördüm

Kul Ümit'im senin nenle övüne
 Karartın kalka da duya sevine
 Gerdan kıra kıra matem evine
 Gelerek ağlayan bir seni gördüm

89. BAĞIŞLA SULTANIM

Bağışla sultanım kusurum büyük

Nefsime uyup da incittim seni
Affettim demeysen gitmiyor bu yük
Sesini duyup da incittim seni

Kavurma ciğerin kaldır sızını
Nolursun kaçırma göster yüzünü
Sabırla çektiğin bunca hüznü
Gönlüne koyup da incittim seni

Ahsen diye ağı koydum elimle
Haddim aşım bu derbeder halimle
Düşünmeden kopasica dilimle
Sözümde cayıp da incittim seni

Damla damla olan ömrüm eriten
Boran vurup şu benliğim çürüten
Cümle derdi ardım sıra yürüten
Birisin deyip de incittim seni

Kurtar Kul Ümit'i fazla batmadan
Hadi söyle henüz vadem yetmeden
Verdiğim zararı hesap etmeden
Yar sana kıyıp da incittim seni

90. HÜKMÜ YOK

Sevgili el gibi olduktan sonra
Cananın hükmü yok canın hükmü yok
Vadesi yetip de öldükten sonra
Damarın hükmü yok kanın hükmü yok

Yar diye yandığın yad gibi baksa
 Ab-ı çeşm olup da yanağa aksa
 Gönül diyarından yavuklu çıksa
 Yörenin hükmü yok yanın hükmü yok

Çölün ortasında çığ düşse başa
 Ağustos dediğin denk ise kışa
 Vuslat için zaman sayarsa boşa
 Senenin hükmü yok günün hükmü yok

Talihin rüzgârı tersten esmişse
 Benliğim bahtımdan umut kesmişse
 Kendi resmim bile bana küsmüşse
 Aynanın hükmü yok camın hükmü yok

Penahım kaybolup peşinden yorsa
 Beklenen bir türlü hiç gelmiyorsa
 Düşünmeyle işler düzelmeyorsa
 Efkârın hükmü yok gamın hükmü yok

Kul Ümit'i artık var sayın yoktan
 Tecellim tükendi Huda'yı haktan
 Ömür saltanatın geçmişse çoktan
 Devranın hükmü yok demin hükmü yok

91. BU GECE AKLIMLA ARAMI AÇTIM

Yalnızlık denilen girdap içinde,
 Bu gece aklım la aramı açtım.

Tarifi tanımsız garip biçimde,
Aynada gördüğüm adamdan kaçtım,
Bu gece aklımla aramı açtım.

Mahşer meydanında kapılmış yerim,
Cehennem odunda eriyor serim,
Karanlık içinde bir muhacirim,
Ensar'ım olarak cürmümü seçtim,
Bu gece aklımla aramı açtım.

Ezeli kazıyıp ebedi kurdum,
Ters tepti çığığım fecrimi vurdum,
Tek kişiydim tek başıma kudurdum,
Asuman dururken alçakta uçtum,
Bu gece aklımla aramı açtım.

Kardeşim dediğim katilim ile
Kul Ümit bitmiyor çektiğin çile,
Dibi gözükmeyen deryada bile,
Susuzluktan kırılıp kanım içtim,
Bu gece aklımla aramı açtım.

92. DÜŞMÜŞ GİBİYİM

Ne hayal tükendi ne umut bitti
Yıllardır çekerim ömrüme yetti
Gam döse yerleşti dermanım gitti
Dert dolu deryaya düşmüş gibiyim

Dünyanın tüm zulmü toplanıp geldi

Paslı hançer olup ciğerim deldi
 Liğme liğme edip kalbimi dildi
 Kabuklu yarayı deşmiş gibiyim

Neye el attıysam geriye tepti
 Anladım ki buna yazım sebepti
 Ucundan tuttuğum ortadan koptu
 Musibet üstüne koşmuş gibiyim

Kul Ümit'im gayrı durumum sorma
 Olan oldu artık kendini yorma
 Merhemin varsa da yarama sürme
 Cehennem narında pişmiş gibiyim

93. ŞAŞIRIR

Yar dedikçe yaraların azarsa
 Yaradan'ın kara yazı yazarsa
 Kaderinde bir de dert çekmek varsa
 Çare arşa çıkar kulu şaşırır

Canan sevdasıyla canını yaksa
 Karşında oturup yüzüne baksa
 Eğer kısmetinde kavuşmak yoksa
 Kırk yıllık kılavuz yolu şaşırır

Ahu zar etmeyle tükenmez acın
 Tahttan indirirler kaybolur tacın
 Kökü çürük olan koca ağacın
 Gövdesi devrilir dalı şaşırır

Gayrı Kul Ümit' te ne gezsın neşe
 Ne kadar dert varsa mülk oldu başa
 Hele şu bendeki acayip işe
 Akıllı şaşırır deli şaşırır

94. HABER VER

Bu sene arılar kırılıp geçmiş
 Petekten haber ver baldan haber ver
 Şer sahibi Şeyhmuz şeyh olup uçmuş
 Hatırdan haber ver haldan haber ver

 Hokkabaz Hamdullah imam mı olmuş
 Cenaze yıkarken şaşırıp gülmüş
 Namazda yellenip abdestsiz kalmış
 Eletten haber ver elden haber ver

Akılsızı akıl dane utmuşlar
 Akıl alıp bala sirke katmışlar
 Marifetmiş gibi bayram etmişler
 Yolaktan haber ver yoldan haber ver

Sağa sarımsak der soluna soğan
 El üstünde gezer babasız doğan
 Damla su yok iken gireni boğan
 Göletten haber ver gölden haber ver

Şeref bulur oldu şer işe giden
 Kanı bozuk çıktı bu imiş neden

Vatana millete ihanet eden
Dölektan haber ver dölden haber ver

Kul Ümit'im kimse Hakka bakmıyor
Hayâ edip edep hatır takmıyor
Ağzından tek hece hayır çıkmıyor
Dudaktan haber ver dilden haber ver

95. SENİN OLSUN

Yar dedikçe yaralarım azdırdın
Artık lazım değil Can senin olsun
İklim iklim diyar diyar gezdirdin
Bağrımdan boşalan kan senin olsun

Ah ettikçe alıp ateşe attın
Ardın sıra beni divane ettin
Hileyle hurdayla gönlümü uttun
Şeref de şöhret de şan senin olsun

Aşık azap gördü maşuk öldü mü?
Allah için bu yaptığın oldu mu?
Aklında başka bir zulüm kaldı mı?
Asrımı tükettin an senin olsun

Alıcı kuş bile kanatsız uçmaz
Azılı düşman bırakıp da kaçmaz
Artık aramayla ele de geçmez
Yarınım karardı dün senin olsun

Ruham paramparça yürek sancılı
 Bedenim yoruldu ömrüm acılı
 Bilmiyorum Kul Ümit'im necili
 Dilerim azaplı son senin olsun

96. GELEN OLMADI

Feryat edip kapı kapı dolandım
 Derdime bir çare bulan olmadı
 Zemheri ayında kavrulup yandım
 Acıyıp Yanıma gelen olmadı

Tabibe vardım da ahvalim sundum
 Halimi arz edip bir çare umdum
 Ordan da kovulup geriye döndüm
 Dermanım sordum da bilen olmadı

Bu gidişle bu gam beni öldürür
 Artık koymaz olan ömrüm aldırır
 Cenazemi üç beş garip kaldırır
 Sağ iken yanımda kalan olmadı

Kul Ümit'im nasibim yok dünyadan
 Kem talihim damla düşmez deryadan
 Nere gitsem bana denk düştü nadan
 Bir kere yüzüme gülen olmadı

97. ARAYIP DA SORMASIN

Bundan gayrı arayıp da sormasın
 Ömrüm yar diyerek geçtikten sonra

İstemem bir daha gelip görmesin
Tek başıma koyup kaçtıktan sonra

Ne halden anladı ne hatır sordu
Baş alıp bağırdım bağırmadan vurdu
Benden yetmiş fersah ötede durdu
Kuş olup yanımdan uçtukten sonra

Her saniyem saat, ay, asır oldu
Atmışa dayandım kaç günüm kaldı
Meczuba çevirdi el âlem güldü
Takati tüketip düştükten sonra

Kul Ümit'im kulun değişmez huyu
Çoktandır görmüyom güneşi ayı
İstemem gerek yok vermesin suyu
Onca sene kezzap içtikten sonra

98. VAY BENİ

Feryadım uzandı arşa inlerim
Allah için kulak ver de duy beni
İstemezsen açık söyle anlarım
Tut kolumdan el yerine koy beni

Ah ettikçe ağrım sızım artıyor
Felek beni derdim ile tartıyor
Yaren kezzap sürüp yaram örtüyor
Geldim geçtim yaşamadı say beni

Bahtım bataklığa attı batarım
 Dert lazımsa ben herkese yeterim
 Bugün dünden bile daha beterim
 Al hançeri oyum oyum oy beni

Onca sene kuru canım sürürüm
 Ağlayarak ardı sıra yürürüm
 Günden güne erim erim eririm
 Kul Ümit'im eyvah beni vay beni

99. KOVDULAR BENİ

Boğulan bahtımı ağdırmadılar
 Tek bir damla rahmet yağdırmadılar
 Koca kâinata sığdırmadılar
 Anamın yanından kovdular beni

Gam kazanı kaydattılar beynimde
 Kaç kere yağlı ip koptu boynumda
 Ayazda titretip çıplak bağrımda
 Kara kışta buzla ovdular beni
 Divane ettiler dalınca derde
 Yıllardır ararım dermanım nerde
 Karanlık köşede kuytu bir yerde
 Önümü kesip de dövdüler beni

Şansım mı kapalı bahtım mı kara
 Derdimi yükledim bozuldu dara
 Yönümü şaşırıp düşünce zora
 Taşlayıp başından savdılar beni

Kul Ümit'im yardan gelmedi yardım
 Bir avuç tuz ile yaramı sardım
 Yüzüme gülenin yanına vardım
 Kafama vurarak sevdiler beni

100. SAVUR DA GİTSİN

Her damlada derdim kederim bitsin
 Bilinmez âleme tut savur gitsin
 Âdeti böyleymiş âdeti batsın
 Bekleme sen de vur sen de vur gitsin

Yanılıp çok yaman bir işe düştüm
 Sebep oldu sevda yaramı deştim
 Öyle bir çöktü ki yönümü şaşım
 Meçhule yit beni yit devir gitsin

Yaptığı her şeye bahane vardı
 Kahrına katlandım ruhumu yordu
 En zayıf anımda arkamdan vurdu
 Kor ateş içine at kavur gitsin

Gönlümü zay edip kendimi yaktım
 Son kez görmek için kapıya çıktım
 Boynumu bükerek ardından baktım
 Derin çek içini çek çevir gitsin

Borcumu ödeyim hesap kapansın
 Bırak Kul Ümit'i yanarsa yansın

Gerçek dost olarak bir tek sen varsın
Ömrümü torbaya koy kıvır gitsin

101. HABERİ VAR MI

Yar salınıp girmiş bağa bahçeye
Eriyip bitmişim haberi var mı?
Kalbimi sarmışım kanlı bohçaya
Kördüğüm atmışım haberi var mı?

Meczuba çevirip bırakıp gider
Hayali hiç etti yokluğu heder
Bu ise tecellim böyleyse kader
Battıkça batmışım haberi var mı?

İsteddiği buydu muradı oldu
Azrail'den önce canımı aldı
Geride kupkuru bir beden kaldı
Kabrime yatmışım haberi var mı?

Kul Ümit'im gayrı gam vurdu bana
Devranım devrildi dem vurdu bana
Hayırsız vurdu da tam vurdu bana
Döşü dağıtmışım haberi var mı?

102. KUL ZARAR ÇEKER

Gel ey gönül ayrı gezip baş tutma
İkilik yüzünden kul kula takar
Ademin ardından kov edip atma
Yarın mahşer günü yüzüne bakar

Cahilin peşinde dolanma boşa
 Üç günlük dünyada hak için yaşa
 Yönünü yabana çevirme haşa
 Huzuru divanda nar seni yakar

Şer olurmuş zulmü şahbazın şahın
 Hesabı ters döner aldığın ahın
 Salınıp vardığın ulu dergâhın
 Önünde Kevser'den ırmaklar akar

Halim ol kimsenin sabrın taşıрма
 Uğursuza uyup sakın şaşırma
 İman mücevherdir aman düşürme
 Ham olan serveti dağıtır döker

Her gördüğün çarka girip çevrilme
 Çürümüş ağacı tutup devrilme
 Ağır ol samanla sapla savrulma
 Dayan sağlam yere yel seni çeker

Sahip çık sırrına ortaya saçma
 Pir senden geçse de sen pirden geçme
 Kanadın çıkmadan vakitsiz uçma
 Teleğin dağıtıp tüyünü döker

Dikkat et nadana fırsatın verme
 Her olur olmazın kusurun görme
 Destur dilemeden haneye girme

Kovarlar mekândan geriye çıkar

Adalet ehliyse pazarcı başı

Keremi gözetir kem olmaz işi

Edebi erkânı bilirse kişi

Ne hatırdan geçer ne gönül yıkar

Nefsini aciz gör âlemi Hızır

Tamahkâr kullarda bulunmaz huzur

Her zaman her yerde her daim hazır

Gönülü şad eder şimşekler çakar

Kul Ümit'im doğru yazsın kalemin

Başımız üstüne olsun selamın

Derdini yüklenme koca âlemin

Gönlünü daraltır ruhunu sıkır

103. ON İKİ İMAM SECERESİ

İmamların seri şahıdır deyi

Ol nebi mücteba Aliyi seçer

Gece uyanıp da tasınan suyu

Hasan zevc elinden ağuyu içer

Kerbela deyince belaya geldi

Damağı çatladı kurudu kaldı

Münkir bir ok atıp boğazın deldi

Şehitler şahıdır Hüseyin geçer

Zincire bağlayıp yola vurdular

Türlü zulüm ile Şama vardılar
 Yezidin önünde kıyam durdular
 Ebül hasan Zeynel Abidin naçar

Ol resulün damarından beslendi
 On dokuz yıl imameti üstlendi
 İlim edep erkân ile süslendi
 Muhammed bakırdır riyadan kaçar

Keramet ehliydi önceden sezdi
 Gözünü yumunca âlemi gezdi
 Tarikat adabı buyruğu yazdı
 Caferi sadık ki ilmini saçar

İmam Rıza, Musa Kazımdan gelir
 Halife Memun'dan zehrini alır
 Horasan ilinde mezarı kalır
 Peygamber aşkıyla derdine duçar

İmam Taki yaşı yirmi beş etti
 Bağdada uğradı zehirden gitti
 Aynı akıbetle Naki de bitti
 Şehir seyitlere Kucağın açar

Hasan el Askerin ömrü kısaldı
 Kul Ümit denecek bir söz mü kaldı
 On ikinci imam acep ne oldu
 Mehdi göz önünden sır olup uçar

104. YEDİ DOYMADI

Mevlit yemeğine davet ettiler
 Obur Osman yedi yedi doymadı
 Süt kuzuyu kesip yağa attılar
 Onu bile hiç ikramdan saymadı

Çalakaşık hemen daldı pilava
 Niyeyse bir türlü gelmedi tava
 Kıtlık getirecek garibin eve
 Bağdaş kurdu gövdesini eğmedi

Üç yudumda sünnetledi cacığı
 Ötekilere de kalsın acığı
 Terleyip çıkardı kürklü gocuğu
 Ne sağlamış hiç bir baba değmedi

Kafaya dikerek içti hoşafı
 Şeytan karışmasın sık tutun safı
 Ancak Allah bilir ettiği gafı
 Zerre bile umursayıp aymadı
 Yaprak sarmasında pirinçli bakla
 Birazını ayır geriye sakla
 Arada bir gevşe mideni yokla
 Toptan yuttu artırmaya kıymadı

Sürahiye alıp dikti ayrıanı
 Sininin başında yaptı seyranı
 Fazla tıkmaktan kabardı yanı
 Ölümüne İnatlaştı caymadı

Kavunu karpuzu havada kaptı
 Elmaya armuda hısımlık yaptı
 Gömleğinin iki düğmesi koptu
 Seslendiler bizimkisi duymadı

Baklavayı görür görmez saldırdı
 Bir hışımla ellerini daldırdı
 Aklı kıttı olanı da aldırdı
 Cevizini az koymuşlar sevmedi

Kul Ümit'im sözüm para etmedi
 Koca köyü duman etti yetmedi
 Boyu devrilesi kalkıp gitmedi
 Geriye bir kuru lokma koymadı

105. BİR MEKTUP KOYUP

Uyurken başıma bir mektup koyup
 Arkana bakmadan çekip gitmişsin
 Aklınca bunu da iyilik sayıp
 Bilsen ne de büyük lütuf etmişsin

Belkıs'ın tahtını sunmuştum oysa
 Bir bilsen ne derdi el alem duysa
 Eğer aklındaki insanlık buysa
 Umduğumdan daha erken bitmişsin

Fazla beklemezsin öldürmen yakın
 Hışmınla zulüm et bitmesin akın

Geride hiçbir şey kalmasin sakın
Anladım gönlünden çoktan atmışsın

Ardından geleni önüne katıp
Yusuf gibi dipsiz kuyuya itip
Son kozu gizlice elinde tutup
Kırk senelik kumarbazı utmuşsun

Kul Ümit' ten bir şey kalmasin sende
Dönmesen de aynı artık dönsen de
Pişmanlık içinde yanıp sönsen de
Yıllar önce duman olup tütmüşsün.

106. ELVİNA

Zaman mı bitmiyor yollar mı uzun
Yarı düşündükçe azıyor sızın
Günden güne yitip kaybolan izin
Aramayla bulunmuyor Elvina

Giden gitti döner diye bekle dur
Boşa umutlanıp boşa hayal kur
Mutlu olacaksan hadi çekip vur
Aşk kıymeti bilinmiyor Elvina

Ya çalma kapıyı ya koyup kaçma
Kapat o defteri sayfayı açma
Aklına estikçe kırıp da geçme
Gönül kolay alınmıyor Elvina

Ey ömür törpüsü ey hayırsızım
 Ne zerre tadım var ne zerre tuzum
 Hañçerle kazmışlar kaybolmaz yazım
 Yemin olsun silinmiyor Elvina

Bin bir kahır ile karşına çıksa
 Gönlüne köz koyup bağrını yaksa
 Başucunda eğer sevdiğin yoksa
 Öyle kolay ölmüyor Elvina

Gözümün yaşıyla nehirler coşsa
 Bedenim ruhumun peşinden koşsa
 Musalla taşında tabutun boşsa
 Cenazen de kılınmıyor Elvina

Serkeş etti sanki serim serseri
 Gel gör Kul Ümit'i saldığın yeri
 Cehennem içinden dönülmez geri
 Bir gidince gelinmiyor Elvina

107. AVMIŞ GİBİYİM

Yıllarca umutsuz sevdayı güdüp
 Avcumu boşuna ovmuş gibiyim
 Gönlümü kör kütük nişangâh edip
 Kalbinden ok yiyen avmış gibiyim

Nedense gelmiyor bir türlü deva
 Sayende mahşere kalıyor dava
 Bu muydu müstahak gördüğün reva

İdam önlüğünü giymiş gibiyim

Kapkara yazılı talihsiz kulum
Kökünden kopardın kalkmıyor elim
Sadece seninle oldu ecelim
Sanki Azrail' i sevmiş gibiyim

İster vur parçala İster kaldır at
Âlemin umrunu yükledim kat kat
Kendimi şah gibi görürdüm fakat
Şahikaya boyun eğmiş gibiyim

Kul Ümit'im artık kesildi sesim
Bir şey bırakmadan esiyor nesim
Döşüme toplandı bak son nefesim
Elimle ruhumu boğmuş gibiyim

108. MİNE (Eşim' e)

Yıllardır döşümde yer eden derdim
Bir türlü kaybolup yitmiyor Mine
İnan neyim varsa hepsini verdim
Yine de başımdan gitmiyor Mine
Çekmeyle çileler bitmiyor Mine

Helal et hakkını umudunu kes
Ne haz kaldı bende ne zerre heves
Şu alıp verdiğim belki son nefes
Artık sabrım fayda etmiyor Mine
Hiç bir şeye gücüm yetmiyor Mine

Devran mı sürülür devşirme demde
 Olan da kayboldu vakitsiz hem de
 Darmadağın olan gönül bahçemde
 Bir tek kuzgun bile ötmüyor Mine
 Nedense hesabım tutmuyor Mine

Vademi tükettim miadım dindi
 Feleğin tüm hışmı sinemde söndü
 Lokman hekim bile sırtını döndü
 Lütfedip bir şifa katmıyor Mine
 Tecellim su alıp batmıyor Mine

Vaktim tamam olup zamanım durdu
 Ben yâddan beklerken yakınım vurdu
 Kaderim köz ile yaktı kavurdu
 Kül oldum dumanın tütmüyor Mine
 Kalp dersin tıkanıp atmıyor Mine

Kul Ümit'i handan çıkardı hancı
 Nihayet ölünce bitecek sancı
 Say ki bir el idim say ki yabancı
 Sin de kimse ecrin satmıyor Mine
 Artık felek bana çatmıyor Mine

109. PAÇAMDAN KAPTI

Bir edepsiz beni paçamdan kaptı
 Hoşt dedim yüzüme hırladı gitti
 Bir bilseniz deyyus ne zulüm yaptı

Uzaklaş dedikçe zorladı gitti

Acımadı dürzü çok yuva yıktı
Kimsede kalmadı can mı bıraktı
Yezit bile bundan imanlı çıktı
Ocaklar yaktı da harladı gitti

Denizde yandı da derede battı
Sahibi kovunca forsu da bitti
Tutup tasmaından kapıya attı
Kızdı köpürdü de parladı gitti

Damla su vermeden derya akıttı
Hüseyin'e inat Fırat kuruttu
Bu, Yezide bile rahmet okuttu
Firavun, nemrudu arladı gitti

Haramzade kişi haram mı biter
Yeter ki görmesin ne bulsa yutar
Kul Ümit'im sözün namerde batar
Giderken herkesi korladı gitti

110. BATIRIN BEYLER

Hak deyip te hak isteyen olursa
Tutun ensesinden yatırın beyler
Eğer sizden başka gülen olursa
Tüketin ömrünü batırın beyler

Sizden gayrı karnı doyan olmasın

İnat edin kimse hakkın almasın
Fakirin elinde yavan lokmasın
Çekip alın onu bitirin beyler

Kendinizden başka adam saymayın
Ahını almadık kimse koymayın
Bir an bile bu zulümden caymayın
Kırın gitsin halın hatırın beyler

Garıpten toplayıp üstüne yatın
Elinden aldırın her şeyi satın
Tutun kollarından kaldırın atın
Geçin yerlerine oturun beyler

Yaptığınız işi bilen olursa
Sizden daha fazla çalan olursa
Yanılıp da karşı gelen olursa
Hesabın yapmayın satırın beyler

Yüz adımlık yere yüz bina yapın
Zarar görürseniz sormadan sapın
Avanta olursa havada kapın
Ar ile namusu yitirin beyler

Giden gitsin üzölmeyin boşuna
Bir başkası gelir düşmen peşine
Yaptığınız her bir işin başına
Sizden yetmeleri getirin beyler

Ümit' im bunların varma yanına
 Onlarda sarılır kefen donuna
 Huzuru mahşerde mizan yerine
 Ateşi beraber götürün beyler

111. YAŞ FARKI

Kırk yaşında bile sevda çekilir
 Yalnız rengi sarı olur bilesin
 Kırk beşinde kafadaki dökülür
 Dazlakların eri olur bilesin

Ellisinde on sekizlik kız alan
 Huzurluyum derse vallahi yalan
 Atmışında azıp zevkine dalan
 Karısına karı olur bilesin

Atmış beşte ayak uymaz karıya
 Yetmişinde razı olur yarıya
 Yetmiş beşte döner balsız arıya
 Boynuzları kârı olur bilesin

Sekseninde baykuş konar başına
 Ortağım der karının oynaşına
 Seksen beşi hesap etme boşuna
 Arsızlığı arı olur bilesin

Sakın doksan yüzü görmesin aman
 Karartısı kalksın dürülsün zaman
 Karı çoktan kaçtı ahvali güman

Gayrı toprak yarı olur bilesin

Gönüldür bu elbet gezer enginde
Huzur ise ancak kendi denginde
Ey güzel dost, fakir de bir zengin de
Kul Ümit'in zar-ı olur bilesin

112. DENSİZİN BİRİ

Adamdan sayılan densizin biri
Kışın ortasında gücük istedi
Çapı çok dar özü ensizin biri
Koyunla kuzudan cücük istedi

Kahvaltıda peynir börek bal varken
Boğazına diken battı ot yerken
El alem sıcaktan bunaldım derken
Ağustosta tuttu gocuk istedi

Lokantayı restoranı bitirdi
Şaşırdı da gitti bara oturdu
Barmen ordan listesini getirdi
Bir çay ile bir de cacık istedi

Hesabında hata çıktı arzının
Edasında kusur etmiş farzının
Derken canı tatlı çekti dürzünün
Baklavayla közde sucuk istedi

Bizimkisi düşte gördü darıyı

Definde beğenmedi yarıyı
 Yalvararak aldı kısır karıyı
 Sıkıştırdı yedi çocuk istedi

Gördüğünden göz kirası alırdı
 Nerde lokma görse kırk gün kalırdı
 Kapmak için her gün erden gelirdi
 Ucundan da olsa acık istedi

Tarlam diye gider konar yakına
 Başkasının malı olan ekine
 İnat için herk eyledi dikine
 Tez olmasın biraz gecik istedi

Adam değil dangalağın derini
 Kimselere vermez idi yerini
 Yoldaş için güngörmüşten birini
 Beğenmedi akli kaçık istedi

Karartısı kaybolup da yitmedi
 Yakın olanda bir ocak tütmedi
 Garip garip istekleri bitmedi
 Bıldırcından caydı böcük istedi

Köylüleri bu dürzüden yıldılar
 Akıl için kul Ümit' i buldular
 Sonra gidip arasaya saldılar
 Orda bile açık saçık istedi.

113. DÜRDANE

Cilasından boyasından bezdirdi
 Koca köyü ardı sıra gezdirdi
 O yetmedi yetmişliği azdırdı
 Anasından beter çıktı Dürdane
 Sefere çıkanı yoldan eğleyip
 Durmaz ise yalan yere ağlayıp
 Girdiği her evi viran eyleyip
 Nice haneleri yıktı Dürdane

Evlileri karısından boşattı
 Yalan yere ne hayaller yaşattı
 Dur diyenin kafasına taş attı
 Canlarına otlar tıktı Dürdane

Kastı kavurdu koskoca yurdu
 Tek kul bırakmadan kökünü vurdu
 Zil taktı kalkıp çengiye durdu
 Oynadı eğlendi bıktı Dürdane

Her hanede serilidir yatağı
 Hiç yorulmaz her dem hazır atağı
 Bazen çarşaf bazen mini eteği
 Ne giyerse giysin şıktı Dürdane

Ağına düşeni kârından saydı
 Yeniye bulunca eskiden caydı
 Görenin bağrına kor ateş koydu
 Tuttu cayır cayır yaktı Dürdane

Kısa günde kırk bir mahalle aştı
 Yerinden yekinen peşine düştü
 Bu kadar rağbete kendi de şaştı
 Geleni kapıya çaktı Dürdane

Hacının hocanın yendi fendini
 Utanmadan yıktı arın bendini
 Körün yatağına attı kendini
 Sonra şaşşı şaşşı baktı Dürdane

Zora soktu zahitlikte ustayı
 Âlime abide koydu postayı
 Bırak sağı yataktaki hastayı
 Kaldırdı peşine taktı Dürdane

Gözüne bakanın gövdeyi yakar
 Maymun iştahlıdır çok çabuk bıkar
 Oynaşların kârı kendine akar
 Azı sevmez daim çoktu Dürdane

Erkek sinek bile görse şaşardı
 Önce nikâhlanır sonra boşardı
 Gündüz yatar geceleri yaşardı
 Hiç bir düzgün işte yoktu Dürdane

İşin aslı her tarafı diriydi
 Gözler ceylan dösü harman yeriydi
 Hemi zilli hem de sinsi biriydi

Yılan çıyan gibi soktu Dürdane

Çıbanın sebebi yaranın kurdu
Sarıklı cübbeli bir rüya gördü
Nasıl oldu ise tövbeye durdu
Çok sürmedi hemen koktu Dürdane

Ümit'im bunlara değmesin değer
Yosmalık anadan mirasmış meğer
Âlemin ahını alırsa eğer
Cehennem nârına haktı Dürdane

114. HARAMZADE

Birinden söz edeceğim dinleyin
Uzak durun her gelene söyleyin
Bu düzüyü neylerseniz eyleyin
Meymenetsiz başa bela getirir

Sofi gözüdür de softalık yapar
Avanta bulursa havada kapar
Haktan ırak olup şeytana tapar
Haramzade ne bulursa götürür

Ne doğru düşünür ne doğru söyler
Cenazede güler düğünde ağlar
Deyyusun elinden usandı sağlar
Dipdiri adamı bile batırır

Kapanan yaranın kabuğun kaşır

Bacı dediğine art niyet taşır
 Dürzüye her türlü pislik yaraşır
 Üç kuruşa şerefini yitirir

Kul Ümit'im bu adamı boşlayın
 Uzak durun da köpeği taşılayın
 Namerdin öz anasından başlayın
 Yoksa size türlü bela yetirir

115. DEĞİŞTİ

Kuyunun içine pislik girince
 Bin yıldır içilen suyu değişti
 Nefsine uyup da tersten görünce
 Arifin abidin huyu değişti

Hevesi olanın umudu bitti
 Menzile ermeden erkenden gitti
 Yıl ayak diredi gün firar etti
 Haftası, asır, ayı değişti

Âlim cüheladan akıl alınca
 Hekim hastasını derde salınca
 Adalet mülkten de ayrı kalınca
 Hissesi olanın payı değişti

Uğraştıkça boşa çıkan çabanın
 Sürüsüne kurt getiren çobanın
 Babası belirsiz doğan bebenin
 Meşrebi mezhebi soyu değişti

Saf olan sır arar samanda sapta
 Aş barınmaz dibi delinmiş kapta
 Birbirine giren ince hesapta
 Rakamlar tutuştu sayı değişti

Doğruluk ne gezer kem olan zanda
 Paslanmış kör kılıç kırıldı kında
 Kendini görünce dev aynasında
 El kadar cücenin boyu değişti

Def olmadı hırsı bitmedi kini
 Menfaat içinmiş imanı dini
 Kul Ümit'im telef ettin kendini
 Nesini düzelttin neyi değişti

116. ŞAŞIRDI

Mihrabı devirdi minberi yıktı
 Kiblelesi değişti hoca şaşırdı
 Karının koynundan oynaşı çıktı
 Memnun oldu deyyus koca şaşırdı

Yere batsın eğer edebi buysa
 Küfürü basardı bir mümin duysa
 Daha yeni düğün kurmuştu oysa
 Üç ay sonra doğan piçe şaşırdı

Ettiği puşlukla övünür anca
 Ar damar yırtılmış tutmuyor kanca
 Asır asi olup çağ tutuşunca

Gündüz firar etti gece şaşırđı

Kimseye en ufak hayır etmezdi

Yaptığı pıslığı saysam bitmezdi

Destan bile anlatmaya yetmezdi

Satır talan oldu hece şaşırđı

Haram helal bulduğunu hep yemiş

Bu devran böylece gidecek demiş

Ne kadar da yalakası var imiş

Kul Ümit'im bunca güce şaşırđı

117. KERBELA

Baş münafık tüm zulmünü bileği

Hüseyin'den şartsız biat dileği

Seyitleri al kanlara beledi

Şehitlere mekân oldu ker bela

Ebu Haydar Küfeli'ye inandı

Evladı resule yar olur sandı

Kerbelaya vardığında uyandı

Senin için ar ederim der bela

Mahşere dek onun nuru hiç sönmez

Münkirlere damlası nasip olmaz

Yeise kapılıp yolundan dönmez

Hak diyeni gelir bulur her bela

Binlerinin obasını bastılar

Damla suya hasret kaldı destiler
 Yetmiş iki Müslümanı kestiler
 Ey El Kahhar zalimlere ver bela

Şahı merdan evladı da mert olur
 Kul Ümit'e çektikleri dert olur
 Onlara bir laf diyen namert olur
 Ömrü boyu yoldaş olsun şer bela

118. HÜDAYA KUL OLURKEN

Ol Haydar ki Hüdaya kul olurken
 Coşa gelip lebbeyk diye buyurdu
 Fenafillah makamını bulurken
 El hay onu asumana duyurdu

Seyr-i sülük için zara giderken
 Bin yıl sonra varsa yine de erken
 Cezbeye gark olup enelhak derken
 Ruh kendinden cesedini ayırdı

Önce mürşit sonra Resul sonra Hak
 Can dayanır ise buyur nura bak
 Çıraklar kalfadır ustalar çırak
 Gayretinin başı sonu hayırdı

Kün deyince rızık bile şaşırdı
 Hu çekerek nefesiyle pişirdi
 Aşka gelip cümlesini taşırdı
 Kul Ümit'i himmetiyle doyurdu

119. SOYUDUR ALİ

Yezdan'ın yazdığı sonuncu dinin
 Güneşi Muhammet ayıdır Ali
 Hakka habip olan yüce nebinin
 Beytimdir dediği soyudur Ali

Nice cenkte galipleri sağlayan
 Güruhu naciyle kulda ağlayan
 Ser çeşmeden gürül gürül çağlayan
 Ab-ı hayat denen suyudur Ali

Her dem ilim erkân ile uğraşan
 Haydari kerrardır nefsinin aşan
 Allah virdi ile kaynayıp coşan
 Kerbela çölünde kuyudur Ali

Rücu eder ne geçerse destine
 Hicabından türap olur dostuna
 Hayber kalesinde müşrik üstüne
 Atılan odlu ok yayıdır Ali

Kul Ümit'im türlü türlü zahmetin
 Kevser havuzuna dolan rahmetin
 Miraçta rabbini gören Ahmet'in
 Halim selim olan huyudur Ali

120. EFENDİM

Bana türlü türlü güzel gösterme
 El güzeli benim neyim efendim

Bunlardan sana yar da olur deme
Yad yarına ben ne deyim efendim

Kim gelirse hemen bağır açılmaz
Hatır için nazlı candan geçilmez
Kem elinden kevser olsa içilmez
Yar badesi benim meyim efendim

Yavukluyla gönül gamdan arınır
Kalp çekerse huri melek görünür
Çirkin olan sevmeye de erinir
Uzak olsun ağam beyim efendim

Daim çoğa bakar anlamaz azı
Yatar kalkar nefsinedir niyazı
Ayrı gitsin benden şahı şahbazı
Nazlı sunamdır her şeyim efendim

Eyvah Kul Ümit' im görünmez ilim
Lâl oldum gayrı dönmüyor da dilim
Yeminle gözümde soğusun milim
Can özümde olur reyim efendim

121. YARENLER

Kulak asmaz kimse şu feryadıma,
Dert düşümü mülk edindi yarenler
Çar bildiğim gelmez oldu yardıma
Çok derine yaram, indi yarenler

Nadan ehli hal bilmeze ne denir
 Namerdin elinden lokma mı yenir
 Gam çökerse rızık bile tükenir
 Batman batman şelek bindi yarenler

Gün geçtikçe başta bela çoğaldı
 Her türlü gadayı sineme saldı
 Satamadım malım elimde kaldı
 Baş bezirgân bile sindi yarenler

Ta ezelden gönül yüke alışık
 Gün kayboldu gözükmüyor bir ışık
 Çile benim can özüme yapışık
 Ruhum çıktı acım dindi yarenler

Kul Ümit'im darmadağın pazarım
 Hayırsıza kâr etmiyor nazarım
 Gel diye çağırır gayrı mezarım
 Ebedim ecele bindi yarenler

122. OĞLUMA NASİHATIM

Kılavuz say sözlerimi yolunda
 Garibin ahını alıcı olma
 Yurtsuz kuşlar tüner ise dalında
 Tüyünü teleğin yolucu olma

Yolda kalır ise bir garip kişi
 Ey oğul hayırdır her işin başı
 İster bal börek koy istersen bişi

Lokma yedirmeden salıcı olma

Sakın görmeyesin kimsede kusur

Fakire atlastan evladır hasır

Bedavaya bile bulursan esir

Pazarlık görüp de alıcı olma

Gaddardan uzak dur garibe yakın

Baki olan var mı etrafa bakın

Her zaman kusur ört kınama sakın

Kimsenin haline gülücü olma

Kul Ümit oğluysan haramdan kaçın

Hayrı hasenatı olur mu suçun

Üç günlük dünyada menfaat için

Namerdin yanında kalıcı olma

123. GEL EY ZAKİR

Gel ey zakir bana fikrini söyle

Bu meydanda zikre riya katılmaz

Hakikat ehline şükrünü söyle

Herkes onun kulu kimse atılmaz

O kapıdan giren aşka tutulur

Dosttan zehir bile gelse yutulur

Haktan gayrı olan her şey atılır

Giden bırakılır kimse tutulmaz

Açılmayan kapı kalmaz hak desen

Candan vaz geçersin cananı görsen
 Ruhunda saklanan cevheri bilsen
 Dibi görünmeyen suya batılmaz

Bir kere uğrasan daim gelirsin
 Ne istersen bu pazarda bulursun
 Kısmetine verileni alırsın
 Her şey bedelsizdir bir şey satılmaz

Girişi çok kolay çıkışı zordur
 Her gelen yerleşir gidene ardır
 Avama buz gelen arife hardır
 Sarar her yanını rahat yatılmaz

Kul Ümidim maksut olan tek haktır
 Sulu derya bile burda çoraktır
 Ondan gayrı olan her şey uzaktır
 Hiç çiğneme haram lokma yutulmaz

124. MEZHEBİMİ NEYLERSİN

Be hey gafil mezhebimi neylersin
 Soracaksan bana meşrebimi sor
 Gülistan içinde gönül eğlersin
 Erenler yanında gel demimi sor

Yetmiş iki millet içimde saklı
 Hakkı birleyenin hepsi de haklı
 Herkes onun kulu hangisi farklı
 Tek nazarla bak da ondan sonra yor

Dibi görünmeyen ummana daldım
 Nefsi emarede takıldım kaldım
 Ne bulduysam ben bu kapıda buldum
 Boğulup battım da yüze çıkmam zor

Kendine bak kınama hiç yazarı
 Teneşir temizler nefsi azarı
 Kul Ümit'i yok eyleyen nazarı
 Göreceksen gel de şu âlemde gör

125. MUHABBETİN DEMİNDEN

Gel ey saki muhabbetin deminden
 Kadeh kadeh yarenlere ikram et
 Ham kişinin sarf ettiği yeminden
 Medet umma, her daim onu gam et

Kişi zayi olur haddin aşarsa
 Nefsine uyup da yönün şaşarsa
 Getir ortaya koy, kimde ne varsa
 Sonra çık meydana, buyur endam et

Bu sevdaya gönül veren atılmaz
 Can arama bezirgânda satılmaz
 Aşk özde yer eder elle tutulmaz
 Rahmanın virdini her dem nidam et

Kul Ümit' im vazgeçerim kârımdan
 Şüphem olmaz edebimden arımdan

Koca âlem titrer ahu zarımdan
El Gani gamını şeksiz sevdam et

126. HAKİKAT ŞEHRİNDE

Hakikat şehirden içeri girdim
Baktım orda neler neler var imiş
Benlik aynasında kendimi gördüm
Meğer onca sene, gözüm kör imiş

İradem bozuldu tutmaz ayarım
Ne ikrardan döner ne de cayarım
Dilim lâl olmasa neler sayarım
Bu mekânda mesken tutmak zar imiş

Benimle girenler tepeyi aştı
Aklım firar edip izanım şaştı
Yön bulayım dedim yolum dolaştı
Kılavuzsuz adım atmak zor imiş

Bir mürşit elinden, sıkı sıkı tut
Her ne biliyorsan hepsini unut
Demiri elinde üfleyen Davut
Evveli emirden kızıl kor imiş

Kul Ümit'im cümle nası seslerim
Pir elinden çıksın son nefeslerim
Tıkanıp tükendi tüm heveslerim
Yar yanında olmak gerçek kâr imiş

127. EZDİ BENİ

Devr-i âlem denen düzene girdim
 Çevrilen çarktaki diş ezdi beni
 Hakikat yurdunda hep hayal gördüm
 Dert dolu deryada düş ezdi beni

Hakkın mülkü hilim ne gezer kinde
 Altı yüz küsür ve ve altı binde
 Bir uçsuz bucaksız umman içinde
 Doluyu ararken boş ezdi beni

Benliğim berzahın devamı derken
 Fırsatı kaçırdım zamanım varken
 Hamza gibi çölde aslan avlarken
 Gül dalına konan kuş ezdi beni

Kul Ümit'im pırle haşr oldu hali
 Ruhuma işledi lebdeki kali
 Rabıtamı sardı şems-i cemali
 Kirpik üstü hilal kaş ezdi beni

128. NE İZAN BİLİR

Şu koca âlemin ayarı kaçtı
 Ne hizaya girer ne düzen bilir
 Saki elindeki şarabı saçtı
 Ne bir dava güder ne izan bilir

Aklolan azmini tüketti bitti

Sağlamı sayanlar savuşup gitti
 Zakirin zikiri zay olup yitti
 Ne kaybeden arar ne gezen bilir

Gönül avcısının kırıldı yayı
 Kapandı kısmeti zay oldu payı
 Seyr-i sülük ilmi, için kafayı
 Ne okuyan yorar ne yazan bilir

Güzergâh nereye itibar neye
 Saat şaki olup çattı seneye
 Kul Ümit'te sızdı sindi sineye
 Ne bir lokman sarar ne bozan bilir.

129. HATIN TEYZEME

Allah sabır versin teyzem Hatın'a
 Asıl şimdi düştü dertte çetine
 Oğullarla torunlarla yetine
 Sen üzülme sahip çıkan var desin

Dururken döşünü bir ağrı tuttu
 Belki geçer diye yatağa yattı
 Komşusu yetişip doktora attı
 Ardın sıra melül bakan var desin

Perşembeden hastaneye aldılar
 Akıbeti daha o gün bildiler
 Cumartesi tabutunan saldılar
 Yurdumu yuvamı yıkan var desin

Pazarda defnedip koyduk kabire
 Dileriz Mevla'dan rahmete gire
 Cennet mekân olsun devranın süre
 Peşinden gözyaşı döken var desin

Hiç kimseyi incitmezdi kırmazdı
 Dosdoğruydu eğriliği bilmezdi
 Yumardı gözünü kusur görmezdi
 Kara kara beni yakan var desin

İki yılda iki acı yaşadık
 Birisi kurtuldu birine yandık
 Gam ile ıslandık dert ile yunduk
 Acıyla ömrümü söken var desin

Kadir Mevla artık hayra toplansın
 Uzak dursun felek ikramı kalsın
 Bizden öte gitsin hep onun olsun
 Evimize figan sokan var desin

Ömür vadesini tüketen gider
 Asıl gerideki meşakkat güder
 Bundan sonra teyzem bilmiyom neyde
 Feleğin kahrını çeken var desin

Umurun büyüğü Mehmed'e düşer
 Babasız kalınca Mücahit şaşar
 Ahmed kaldıramaz gam ile şişer

Bağrımıza elem eken var desin

130. AFRİN TABUT MÜNBIÇ MEZAR OLACAK

Ayrıları kabardı Türk milletinin
 Hamisi geliyor vatanın dinin
 Hesabı kesildi terör itinin
 Afrin tabut Münbiç mezar olacak

Vur Mehmedim vur vur vatan için vur
 Vatana can verip yatan için vur
 Mazluma masuma yeten için vur
 Türk ulusu hep yanında duracak

Mehmedim şahlanıp destan yazınca
 Küfrün türlü oyununu bozunca
 Hainlerin kafasını ezince
 Hak hukuk adalet huzur dolacak

131. CANAN

Yıllar gelip geçse bile aradan
 Bu sevda bir türlü bitmiyor canan
 Çarem kesik, ayrı koydu yaradan
 Senede bir görmek yetmiyor canan

Hasret bu ya, çöktüğünde sineye
 Dertli yürek dayanır mı seneye
 İnanmam yemin et taptığın şeye
 Efkârım bir türlü gitmiyor canan

Gafil olup Şu halimi sezmedin
 Bir gün olsun benim ile gezmedin
 Ne dedim ki iki satır yazmadın
 Hiç bir sözün bana batmıyor canan

Ömür geldi geçti su gibi aktı
 AŞk denen Şey hangi kulu bıraktı
 İçimde çarptıkça dŐm yaktı
 Sensiz bir saniye atmıyor canan

Peşin sıra nice gedikler aştım
 Zay oldu aklım da yönümü Şaştım
 Çare diye çok bezirgân dolaştım
 Hiç bir esnaf derman satmıyor Canan

Acep hangi kişi dengine düştü
 Yüksekte gezenler engine düştü
 Deli gönül yorulup dingin düştü
 Gayrı kimselere çatmıyor Canan

Zengin deyip bir densize verdiler
 Bilinmedik memlekete saldılar
 Akıbeti kendiler de gördüler
 Sebebin sininde yatmıyor Canan,

Kul mit'im sıgmaz oldu bir yere
 GzyaŐımla doldu kurumuş dere
 Bırak vuslatımız kalsın mahşere
 Kaderim, yan yana katmıyor canan

132. BİTTİ GENÇLİĞİM

Doğar doğmaz hasım oldu kaderim
 Tutamadım elden gitti gençliğim
 Her adımda sona doğru giderim
 Mum gibi eriyip bitti gençliğim

Rabbe olan duam semada yanmış
 Sipariş beklerken hesap kapanmış
 Meğer fark etmeden çoktan yaşanmış
 Yanımdan kaybolup yitti gençliğim

Omzuma ölümün gölgesi bindi
 Arzular azalıp istekler dindi
 Gönül çok yorulup engine indi
 Hem mahzun hem mazlum etti gençliğim

Her gelen mutlaka üç beş götürdü
 Ömür denen sermayemi bitirdi
 Pazarlık ettikçe kökten batırdı
 Çekişen canıma yetti gençliğim

Onca sene geçti hayır görmedim
 Hiç bir işte sona kadar ermedim
 Yardan gayrıya da meyil vermedim
 Bir de dönüp bana çattı gençliğim

Her yerim uyuşturdu kemiğim sızlar
 Sırtım ısınmadan savuştu yazlar

Artık dayı diyor gelinler kızlar
Tuttu kocalara sattı gençliğim

Siyah olan artık ağa boyandı
Hesap ettim yaş elliye dayandı
Kul Ümit' im işe çok geç uyandı
Kaldırdı kenara attı gençliğim

133. ON ÜÇÜNCÜ AY

Aşk aşığa zerre fayda etmezse
Bu sevdadan cay da yıkıp gel bari
Vuslat için koca sene yetmezse
On üçüncü ayda çıkıp gel bari

Yâr deyip de yaralarım sarmazsan
Benliğini benliğime kurmazsan
Arada bir arayıp da sormazsan
El alemden say da bakıp gel bari

Hayalinle halden hale bürünen
Hem sahrada hem deryada görünen
Ateşiyle ardın sıra sürünen
Kül yerine koy da yakıp gel bari

Kul Ümit'im haber çıkmaz çağrım
Çare olmaz dökümdeki ağrım
Elindeki hançer ile bağrım
Acımadan kıy da çakıp gel bari

134. KADER DE GİTSİN

Yasaklı sevdada kaybolan kulu
 Arayıp da sorma kader de gitsin
 Benim sinem zaten yarayla dolu
 Sakın sen de vurma kader de gitsin

Otuz yıldır ne tükendi ne bitti
 Her sene daha çok katlanıp gitti
 Gün geçtikçe aklım izanım yitti
 Hiç teselli verme kader de gitsin

Kendine kul ettin seneler önce
 Unutmak mümkün mü unutmak sence
 Engel kalkmıyor ki felek örünce
 Sen seni hiç yorma kader de gitsin

Git birine bağlan mutlu ol derim
 Vuslat ahrete kalsın Allah kerim
 Bu güne dek çektim yine çekerim
 Yüreğimi yarma kader de gitsin

Benden umudu kes bekleme daha
 Zay olan ömüre biçilmez paha
 Hem eşim hem yavrum, var işte aha
 Hayatıma girme kader de gitsin

Kul Ümit'im hep sen varsın sızımda
 Hayalin karımda ismin kızımda
 Tadım da sen oldun inan tuzum da

Israr edip durma kader de gitsin

135. KIRILDIM

Baştan sona kara yazıyla dolan

Talihime kaderime kırıldım

Dünyaya gelmeme vesile olan

Valideme pederime kırıldım

Her nedense kaybolmayan yitmeyen

Yıllar yılı eksilmeyen bitmeyen

Bir türlü gönlümden öte gitmeyen

Elemime kederime kırıldım

Ne hatırdan ne de haldan bilmeyen

İnadından ömür boyu gülmeyen

İki ucu bir araya gelmeyen

Gelirime giderime kırıldım

İşte yazım işte tecellim aha

Yükle gitsin eğer var ise daha

Kul Ümit'im gayrı bulmuyor paha

Değerime ederime kırıldım

136. HAYIR YOK

Her yanım bir yerden sökülmüş ama

İğnede hayır yok ipte hayır yok

Adam diye karşı dikilmiş amma

Şekilde hayır yok tipte hayır yok

Ta kalu beladan musallat olmuş
 Murat alan var mı hangi kul n'olmuş
 Bal şeker yerine şabınan dolmuş
 Teknede hayır yok küpte hayır yok

Tecellim vazgeçip inadın kırmaz
 İki mümin gelip halimi sormaz
 Bir metelik desen içinde durmaz
 Cüzdanda hayır yok cepte hayır yok

Kul Ümit'im nice tepeler aştım
 Kendi ellerimle derdimi deştim
 Çaresi olmayan bir dara düştüm
 Tabipte hayır yok tıpta hayır yok

137. SEN DE SÖNESİN

Aşkınla ışıyan kalbim vardı ya
 Şavkını söndürdün sen de sönesin
 Görenler bu nasıl sevda derdi ya
 Meczuba döndürdün sen de dönesin

Elinde tuttuğun son kozu attın
 Kalbimi koymuştum onu da uttun
 Sesimi kesmeye dilek mi tuttun
 Susturup sindirdin sen de sinesin

İnat edip vazgeçmedin ahdından
 Ne istedin el alemin bahtından
 Daha yerleşmeden gönül tahtından

Çok çabuk indirdin sen de inedin

Cesede can gelir değerse tenin
Hiç mi şu vicdanın sızlamaz senin
Kabaran duygu mu o kör mahsenin
İçinde dindirdin sen de dinesin

Kul Ümit'im bütün benliğim hata
Nerde bir dert varsa bağırma bata
Musalla üstünde duran tabuta
Sessizce bindirdin sen de binesin

138. ÖZLEM

Yolunu şaşırıp kaybolup yitsen
Gönül diyarımda bulurum Özlem
Olur da gücenip bir sitem etsen
İnan ki ben o gün ölürüm Özlem

İster sar sarmala ister kaldır at
Baş tacım olursun âleme inat
Karşıma dikilse koca kâinat
Yine de peşinden gelirim Özlem

Ben fidan isem de can suyum sensin
Saniyem saatim ve ayım sensin
Vallahi billahi her şeyim sensin
Derdime dermansın bilirim Özlem

Sevgime sevdama bakarsan eğer

Aşkınla ruhumu yakarsan eğer
 Lütfedip kalbine sokarsan eğer
 Mahşere dek orda kalırım Özlem

Güngör'üm Özlemle murada erdi
 Bizdeki sevdayı el âlem gördü
 Birlikte olmaya bin yemin verdi
 Mahşere seninle varırım Özlem

139. DİNLE KARDELENİM

E--Dinle kardelenim, dinle göz ağrım
 Aradaki aşkı kaldırdım ey yar
 Aldığın bu mektup kesin son çağrım
 İnan ki yazarken çıldırdım ey yar

K--Seninle sevdamız gizli bir sırdı
 Yazdığın o mektup kalbimi kırdı
 Ne oldu araya postacı girdi
 Okuyup etrafa saldırdım duy yar

E--Sevdanla kapladım koskoca arşı
 Mantiğa vurdukça karıştı çarşı
 Söylemeye çekindim yüze karşı
 Utancımdan böyle bildirdim ey yar

K--Çekinecek ne vardı neyden korktun
 Bütün benliğinle ruhuma sarktın
 Ben küçük bir dişli sense bir çarktın
 Hışımınla sineme daldırdım duy yar

E--Ya sen çok geç geldin, ya ben çok erken
 Gözyaşım sel oldu sana git derken
 Kendi dengini bul, zamanın varken
 Farz et ki ben beni öldürdüm ey yar

K--Ne kendini öldür ne ben gideyim
 Dengimi bulmak mı sence ben neyim
 Gidip de kaybolmak kolay mı beyim
 Kalbimi tam kırka böldürdüm duy yar

E--Üç değil beş değil bir hayli fark var
 Gözyaşıyla dolup çağlayan ark var
 Eninde sonunda bu işte terk var
 Kararı erkene aldırırım ey yar

K--Sakin yaş farkını bahane görme
 Seneye sığınıp zamana girme
 Konuşma sus artık ruhumu germe
 Asıra ay çakıp deldirdim duy yar

E--Talihim tecellim olana şaştı
 Ömür kabım dolup son damla taşıtı
 Damarım daralıp kan pıhtılaştı
 Sayılı vademi doldurdum ey yar

K--Talihin tecellin kaderim olsun
 Mevzu vade ise birlikte dolsun
 İkrâmın hicransa aman ha kalsın

Kalbimi kasvete kurdurdum duy yar

E--Say ki bir hevesti zamanla bitti

Gençlik girdabında kaybolup yitti

Medcezir içinde geldi ve gitti

Yaşanmış ne varsa sildirdim ey yar

K--Anladım dönüş yok kesilmiş karar

Ayrılacak da gönlüm hep seni arar

Maziye kâr saydım atiyi zarar

Kendimi kendime güldürdüm duy yar

E--Hesabı soranlar tek benden sorsun

Bedeli baş tutup bağrıma vursun

Bırak Kul Ümit'i, derdiyle dursun

Hayat ağacımı soldurdum ey yar

140. HOŞ OLAN GELSİN

Bağrıma ok değip bağırdığımda

Yar ile arası hoş olan gelsin

Medet ey can diye çağırduğımda

Daveti tam yirmi beş olan gelsin

Kırk tür cürüm ile yanına varsam

Affımı dileyip gönlüme sarsam

Derdime bir çare diye ararsam

Bütün tabiplere baş olan gelsin

Kısmet mi beklenir vaktinden erken

Dünyada ahrette benimdir derken
 Cümlesi cennete heves ederken
 Haktan gayrısından boş olan gelsin

Kul Ümit her daim kusurlu kuldur
 Lütfeyle sultanım Maşuku buldur
 İster abad eyle istersen öldür
 Himmette emsali kuş olan gelsin

141. İŞİN NE SENİN

İrfan meclisinde işin ne senin
 Arifler deminde demlenmedikçe
 Boşuna uğraşma tutuşmaz tenin
 Hüdayı aşk için gamlanmadıkça

Dileyene nice servet var amma
 Gözünü gönlünü kalbini yumma
 Ol gavs-i saniden hiç himmet umma
 Cümle talibiyle cemlenmedikçe

142. BU DEMEK

Cehennem ateşin üşür gezersen
 Sevgi de bu demek aşk da bu demek
 Gönlüne acıyla adın yazarsan
 Sevgi de bu demek aşk da bu demek

Aklın ateşlenir gölüne akar
 Kimini dondurur kimini yakar
 Seven sevdiğinde kusur mu bakar

Sevgi de bu demek aşk da bu demek

Güneş gibi hep uzaktan görünür

O her zaman doğacaktır bilinir

Bir anlık vuslata ömür verilir

Sevgi de bu demek aşk da bu demek

Kış gününde cayır cayır yanarsan

Ağustosta kaynar suda donarsan

Ne yaparsa her şeyine kanarsan

Sevgi de bu demek aşk da bu demek

Aşk gelirse akıl kalmaz insanda

Çirkin bile güzel görünür onda

Tek düşüncen odur bütün zamanda

Sevgi de bu demek aşk da bu demek

Ey Ümit' im herkes ona muhtaçtır

Kimine zehir kimine ilaçtır

Kadrini bilene elmastan taçtır

Sevgi de bu demek aşk da bu demek

143. SİNEME BATAR

Kırpiğin ok olmuş sineme batar

Gün olur elbet bu hasret de biter

Başka dert gelmesin ölmeme yeter

Çıkıp gelen ayrılığı neyleyeyim

Gündüz için güneş neyse öylesin

Bilen varsa çaresini söylesin
 Dert içimde tabip buna neylesin
 Çare sende tabibe ne söyleyim

Çektiğim hasret de senden yanadır
 Sitemim kadere sanma sanadır
 Sevdan benim her yanıma donatır
 Divaneysem senin için böyleyim

Sevdiğim yüzünü bu yana dönder
 Durmadan çektirir bu sefer son der
 Ümide arada, bir selam gönder
 Selamınla bu gönlümü eğleyim

144. GÜN BİTTİ

Gün bitti ay geçti yılı hiç sorma
 Tıkandı her taraf yolu hiç sorma
 Kırılan tuttuğum dalı hiç sorma
 Kalbine sor ben her zaman ordayım

Gidenlerden tekrar dönen oldu mu?
 Hasret çekenlerden kimse güldü mü?
 Sevilenler bir gün kıymet bildi mi?
 Gel de bir gör ben daima zordayım

Sanma ki bu yolda geri dönüş var
 Öyle karmaşık ki her türlü iş var
 Bitti artık ne hayal var ne düş var
 Tüm benliğim her şeyimle yordayım

Sevdan beni yaz gününde dondurur
 Kim ne dese çocuk gibi kandırır
 Hasretinle cayır cayır yandırır
 Ateş sardı Ümit' im hep hardayım

145. DİLEMİYORUM

Hiç bir fani için ben ağlamazdım
 Büyük mü konuştum bilemiyorum
 Her zaman üşürdüm bir gün yanmazdım
 Yaktın beni artık gülemiyorum

Bir sefer göründün aklımı aldın
 Madem gidecektin ne diye geldin
 Benim için sen her şeyden öndeydin
 Suçum neydi benim bilemiyorum

Sen benim her şeyim dert ortağımydın
 Mutluluk sebebim gençlik çağımydın
 Gönüldeşim gerçek hayat bağımydın
 Senin gibisini bulamıyorum

Senin için aklım yittikten sonra
 Bu sevdamız artık bittikten sonra
 Ümit' le oynayıp gittikten sonra
 Sana mutluluklar dilemiyorum

146. GELMİYOR HANCI

Uzak dursun dokunmasın yarama

Her yerimde sızı her yerim sancı
 Elbette bu derde derman var ama
 Yardan bile çare gelmiyor hancı

Önce heveslenir, sonra bıkarlar
 Kalbine alırsın çabuk çıkarlar
 Buz içinde bile seni yakarlar
 Kimseler de kıymet bilmiyor hancı

Çok güzel başlar çok çabuk biter
 Aklını almaya bir gülüş yeter
 Zamanla da aşktan ne varsa yiter
 Bir Allah kulu da bulmuyor hancı

Ne söylersem söyleyim bana küsüyor
 Cevap bile vermiyor ki susuyor
 Bilemedim neden surat asıyor
 Bir kere yüzüme gülmüyor hancı

Öyle bir ok atar vurur ciğerden
 Sıralanır gelir inan her yerden
 Kul Ümit umudu kesti o yardan
 Ne yaparsan da yap olmuyor hancı

147. SENİN OLSUN

Sevdan da aşkın da al senin olsun
 Derdinle gün be gün eritme beni
 Hissettiğim son şey nefesin olsun
 Sakın ha Mecnun' a benzetme beni

Bir kere gülümse hayırın için
 Yıllardır bekledim gelmedin niçin
 Söyle de bileyim neydi ki suçum
 Sahipsiz bırakıp da gitme beni

Ömrüm de her zaman geçti hicranda
 Her şey unutturum inan biranda
 Hesap mı sorulur böyle zamanda
 Yeter ki sensizliğe itme beni

Bir ömür bekledim dönersin diye
 Çaresiz bıraktın söyle ne diye
 İşte buydu senden gelen hediye
 Ümidim bekletip delirtme beni

148. YAZIMIZ BİZİM

Kıblemiz, Kâbe'miz aynıdır bizim
 Ancak bizden gelir gelirse çözüm
 Senlik benlik gütme ey iki gözüm
 Birlikte yazılı yazımız bizim

Yabancı girmesin hiç düşümüze
 Kim acır ki bizim gözyaşımıza
 Bir bela gelirse şu başımıza
 İnan ki aynıdır sızımız bizim

Çok sıkı dur kin girmesin araya
 Birlikte merhem olalım yaraya

Ne köşke sığalım ne de saraya
Hiç yokuş mu olur düzümüz bizim

Türkü Kürdü Alevisi Sünnisi
Birbirinden ayrılır mı hangisi
Eğer varsa kaldıralım şu sisi
Sakın kararmasın gözümüz bizim

Azınlık diyerek bölmeye kalkar
İçimize fitne salmaya kalkar
Sonra arkamızdan gülmeye kalkar
Ne zaman oldu ki azımız bizim

Ne doğu ayrıldır ne batı ayrı
İçimize fitne girmesin gayrı
Ümit' im olur da gelirse çağrı
Her yerde bir olsun izimiz bizim

149. DOKUNMA TABİP

El çek tabip dokunma hiç yarama
Benim bu derdime sebep olan var
Girme o yarınan benim arama
Perişan edip de sonra gülen var

Söyle anlar mısın gönül derdinden
Uzak kaldım sevdiğimin yurdundan
Umudumu kestim artık yardımdan
Elbet benim bu derdimi bilen var

Şikâyetim beni böyle yakandan

Neler etmedi ki neler arkamdan
Tuttu bırakmıyor artık yakamdan
Durmadan artar da bitmez çilem var

Ben yansam da bir gün onu yakmadım
Hep peşinden koştum hiç bırakmadım
Ömür boyu sevdim yine bıkmadım
Kul Ümit ne oyun ne de hilem var

150. SORMA DİRDİMİ

Ey can özüm sakın sorma derdimi
Bedenimde sitemim var sızım var
En yakınım bile kesti yardımını
Taa doğuştan karanlık bir yazım var

Neler yapmadı ki neler bir bilsen
Şaşırp kalırdın halimi görsen
Maziden elinde ne kaldı dersin
Anlımda yer eden derin izim var

Hesap sorulmuyor geçen zamandan
Neyim varsa alıp götürdü candan
Mahsun duruşumun sebebi ondan
Dert ararsan bende dizim dizim var

Yardan yara varsa yaşanır sanma
Felek beni yaktı aman sen yanma
Kul Ümit'im elbet giderim amma
Hayırsızda inan halâ gözüm var

151. ÇALMA KAPIMI

Samimi değilsen çalma kapımı
 Kapalı bulursan sakın ha yanma
 Nolur zedeleme gönül yapımı
 Kendini avutup boşa aldanma

İstemem kapıyı çarpar çıkarsan
 Geri döndüğünde açılır sanma
 Gönül eğlendirip çabuk bıkarsan
 Unutursun belki bekle zamanla

Senden önce kimler girdi gönlüme
 Desem bile yalan yalan inanma
 Bedel kıldım hayalini ömrüme
 Kul Ümit eridi bak damla damla

152. HORLAMA BENİ

Fazla da naz aşık usandırırımış
 Dikkat et incitip zorlama beni
 Sevilen seveni hep kandırırımış
 Aklına estikçe horlama beni

Gönül verdim diye yüksekte bakma
 Aklımdan uzak dur kalbime akma
 Bırakıp gideceksen boşa yakma
 Ateşte kavurup korlama beni

Sevda karşılıklı cesaret ister

Eğer seviyorsan ispat et göster
 Seven sevdiğinden başka ne ister
 Nolur utandırıp arlama beni

Şaka yapıyorsun yoksa hilemi
 Yoluna canımı versem bile mi?
 Kul Ümidim bitti ömür çilemi
 Çabuk gömün gönül tarlama benim

153. TABİP

Bir çare bul tabip benim derdime
 Dermansız dertlerin elinde kaldım
 Kimse gelmez oldu artık yardıma
 Haldan anlamayan elinde kaldım

Ne haldan anlar ne de çare olur
 Ne bana aratır ne kendi bulur
 Adem oğlu bazen bir çare olur
 Dikeni sevdim de gülünde kaldım

Dert de arama dert bolca bulunur
 Takat olmayana hal mı sorulur
 Bırak serçeyi de şahin yorulur
 Kurumuş ağacın dalında kaldım

Kul Ümit incindi yara sinede
 Göstermez özünü onca senede
 Tabip söyle çare var mı gene de
 Haldan bilmez yarın zarında kaldım

154. AÇMA DOKTOR BEY

Gel de sar şu benim gönül yaramı
 Bırakıp da öte kaçma doktor bey
 Sakın bana sorma ak mı kara mı?
 Eğer bilmiyorsan açma doktor bey

Doktor bey her türlü sızı var bende
 Silemezsin kara yazı var bende
 Baharı el aldı güzü var bende
 Boşuna bir ömür biçme doktor bey

Her zaman umut var çıkmayan canda
 Derdi veren değiştirir bir anda
 Başta olmasa da belki de sonda
 Umut kesip benden geçme doktor bey

Kul Ümit çareden birazı gelsin
 Sen çekil kenara ustası gelsin
 Benim gibi gönül hastası gelsin
 Sızıdan sızıya uçma doktor bey

155. RİYAKÂR

Lütfu da hoş kahrı da hoş diyenler
 Hele bir kahrına düşün de görün
 Bir öğünde kırk tür lokma yiyenler
 Fakiri bulgurun aşında görün

Arayı arayı bulsan izini

Nereye saklarsın acep yüzünü
 Haramzade çıkasınca gözünü
 Garibin döktüğü yaşında görün

Bir sefer olsa da çalsan kapıyı
 Medine' ye varıp alsan tapuyu
 Kâbe denen o mübarek yapıyı
 Öksüzün yetimin başında görün

Ey riyakâr biber sarma yarama
 Şekilde şemalde tipte arama
 Zahirden bellolur biraz var ama
 İmanı Kul Ümit döşünde görün

156. SAMİMİYET

Gerçek mümin benim başım tacıdır
 Bütün kinim kulun sahtekârına
 Mürşidin nazarı kalp ilacıdır
 İnanmayın softa yalanlarına

Arifin gördüğü her yerde haktır
 Cahilde haktan da bir eser yoktur
 Bu yalan dünyanın talibi çoktur
 Huzuru mahşerde yanar narına

Kâmilin her işin mizan üstüne
 Cahil bina yapar düzen üstüne
 Her türlü haramın yüzen üstüne
 Cehennemde odun olur harına

Yaradan akl verip göstermiş yolu
 Cahil kolay seçer kâmiller zoru
 Kul Ümit üstüne yağarsa dolu
 Kazancı zay olur yanar karına

157. ÇARESİZ

Mevla murat eder bir dert verirse
 Tutup kaldıracak kul mu bulunur
 Hele bir de sıralanır gelirse
 İçinden çıkacak yol mu bulunur

Ne gelirse başa murad-ı haktan
 Yeter ki dilesin var eder yoktan
 Asırlık ağaç da çürüdü çoktan
 Uzanıp tutacak dal mı bulunur

Taa levh-i mahfuzda yazmış yazıyı
 Yaranın içinde saklar sızıyı
 Can verir yaşatır emlik kuzuyu
 Güç vermese çekcek hal mı bulunur

Sorma sakın tabip yaram derinden
 Öyle bir sızı yaktı ciğerimden
 İkisi de kopmuş ise yerinden
 Kul Ümit' te tutan kol mu bulunur

158. MUHTAÇ

Mevla'dır kulunun derdine ilaç

Kimseyi kimseye etmesin muhtaç
 Sığ suda bile atılamaz kulaç
 Kişinin bir işi terse dönerse

Sanma ki dünyada herkes huzurlu
 Yüzü gülen var mı dert türlü türlü
 Kimi ayan eder kimisi sırlı
 İnsanın dalına bir dert tünerse

Kul Ümit çilesi kendine göre
 Suyun azameti bendine göre
 İnsanın her işi fendine göre
 İş kolay olur felek gülerse

159. VAR MI

Yazan derin yazmış kara yazıyı
 İtiraz edip de sildiren var mı?
 Anadan da ayrı körpe kuzuyu
 Haline acıyıp güldüren var mı?

Ne murat ettiysem hepsi düş oldu
 Ben beni bileli mevsim kış oldu
 Bıraktın peşimi artık boş oldu
 Halini önceden bildiren var mı?

Dost deyip kimseye güvenme sakın
 Dar gününde sana kim olur yakın
 Düzen böyle olmuş gücenme sakın
 Kolundan tutup da kaldıran var mı?

Herkes çilesini kendisi çeker
 Kimisi sabreder kimisi döker
 Gün gelir ona da sıkıntı çöker
 Lütfedip acıyıp aldırın var mı?

160. HASRET

Her zaman hasretim bilmesen bile
 Sensiz her anımı hasret sayarım
 Bir kere yüzüme gülmesen bile
 Göz ucuyla baksan vuslat sayarım

Seven sevdiğinden olursa naçar
 Sevilen seveni ne diye seçer
 Ayrılık dediğin nasılsa geçer
 Yüzünü dönmeni hasret sayarım

Senede bir olsun senede yeter
 Selamın can suyu yerine geçer
 Kul Ümit'e doğru yüzünü dönder
 Sensiz her anımı gurbet sayarım

Ümit' im canana uzaktayım der
 Can dediği canan canını ister
 Arada bir olsun yüzünü göster
 Sitemini bile sohbet sayarım

161. PAZARLIK

Felekle oturdum pazarlık ettim

Zararını bana yazdı gördün mü?
Baş edeyim derken eridim bittim
Kararını bana yazdı gördün mü?

Senede bir kere olsun senede
İnat etti güldürmedi gene de
Lanet ettim feleğe de bana da
Talebim üstünü çizdi gördün mü?

Çok çalıştım çok uğraştım olmadı
Çektiğim çileyi kimse bilmedi
Koyduğum taş hiç yerini bulmadı
Yaptığım binayı bozdu gördün mü?

Ne verdiyse omuzuma yükledim
Razı oldum kaderime bekledim
Çok çekmekten saçımı da akladım
Yine surat asıp kızdı gördün mü?

Kul Ümit'e çöktü vaktinden erken
Bitecek sandım da geçip giderken
Çok şükür çileden kurtuldum derken
Eskisinden beter azdı gördün mü?

162. DİNMEZMİŞ

Felek bir insanın çökse dalına
Muradını alana dek inmezmiş
Lanet olsun şekerine balına
Tadına bakanın acı dinmezmiş

Bitirdim gençliği mevsim kış oldu
 Peşinden koştuğum her şey düş oldu
 Karardı güneşim artık loş oldu
 Şu çıplak yarada sancı dinmezmiş

Artık Canan bile çare olmuyor
 Herkeste bir dert var kimse gülmüyor
 Öyle de bir yol ki giden dönmüyor
 Kul Ümit' e uyan geri dönmezmiş

163. DÖNSEM DE

Bir ömür boyunca çırpındım boşa
 Yazılan ne ise o geldi başa
 Sitemim olmaz hiç sitemim haşa
 Kaderi kararmış kula dönsem de

Kime dert yanayım sızı içimde
 Her çeşidi vardır türlü biçimde
 Seni sevmek kusurum da suçum da
 Senden vazgeçmem ki pula dönsem de

Kara kış gibi sert geçerse yazım
 Kimseye diyemem içimde sızım
 İster kısa olsun isterse uzun
 Geçeni olmayan yola dönsem de

Niye gücendin ki ne gördün benden
 Canan vazgeçerse olurum candan

Kul Ümit de asla vazgeçmez senden
Koparıp atılan güle dönsem de

164. GİTMEYE GELDİM

Dünya denilen de şu zamanede
Kendi kendime ben yetmeye geldim
Kim baki kaldı ki bu viranede
Yel gibi geçip de gitmeye geldim

Yükümü sırtladım indim pazara
Talip oldum bir mürşide kazara
Hayran kaldım canandaki nazara
İçinde eriyip bitmeye geldim

Bu nasıl bir işti düşürdü dara
Kapanmasın açık dursun bu yara
Talihim de zaten ta baştan kara
Çıkamam içine batmaya geldim

Anladım ki yolun sonu yaklaştı
Gençliği hiç sorma o uzaklaştı
Kul Ümit'im saçım bile aklaştı
Tutmayan hesabı atmaya geldim

165. YAKIP DA GELSİN

Nazlı can yüzünden gam çıktı başa
Söyleyin ne varsa yıkıp da gelsin
Eşle dostla haber salmasın boşa
Gelecekse kendi çıkıp da gelsin

Her dem çile her dem dertte yaşattı
 Gül yerine koskoca bir taş attı
 Onu tanıyalı talihim battı
 Bir gün bu zulmünden bıkıp da gelsin

Gönlündeki tahttan indirmek için
 Yeniden en başa döndürmek için
 Kendi sızısını dindirmek için
 Sevdadan kalanı yakıp da gelsin

Ladese tutuşup varımı utsa
 Bütün benliğimi titreme tutsa
 Bedenimde halâ bir can mevcutsa
 Uzaktan anlıma sıkıp da gelsin

Gayesi vademi doldurmak ise
 Cenaze namazım kıldırmak ise
 Temelli ortadan kaldırmak ise
 Beline bir silah takıp da gelsin

Yardan yana kesilince rabıta
 İki şahit imza koysun zabıta
 Camii avlusunda duran tabuta
 Kul Ümit sığar mı bakıp da gelsin
 Uzaktan anlıma sıkıp da gelsin

166. VURMAYA GELMİŞ

Düne kadar canım ciğerim diyen

Elinen bir olup vurmaya gelmiş
 Senelerdir benin ömrümü yiyen
 Kalkıp bir de hesap sormaya gelmiş

Sebepsiz terk edip gittikten sonra
 Sevdası sevgisi bittikten sonra
 Dünyanın zulmünü ettikten sonra
 Yaşıyor mu diye görmeye gelmiş

Gayreti çabası kem işe olup
 Ben çektikçe kendi pür neşe olup
 Sevincinden sanki dört köşe olup
 İnatla karşımda durmaya gelmiş

Aha geldim gidiyorum onmadan
 Bu beladan çıkamadım yanmadan
 Birazcık bekleyip soluklanmadan
 Kul Ümit'i yine yormaya gelmiş

167. VURMADAN GİTME

Bu sevdanın ömrü bittiyse eğer
 Son defa hatırım sormadan gitme
 Saygı da tükenip yittiyse eğer
 Açtığın yarayı sarmadan gitme

Tüm geçmişi tutup bir kenara at
 Çağır eskiciyi mezatlarda sat
 Daha gerekmiyor vademi kapat
 Saati ecele kurmadan gitme

Sebebi neydi ki, bu karar niçin
Belli etmesem de yanıyor içim
Eğer kalmış ise hatırım için
Ne olur alnımdan vurmadañ gitme

Artık ne söylesem çıkacak boşa
Ayrılık kararı gider mi hoşta
Sana karşı kem söz der miyim, haşa
Sakın ha yüreğim yarmadañ gitme

Tüm ahımı aldın Allah'ım sorsun
Yaşanan her şey de mazide dursun
Elin varmıyorsa başkası vursun
Serimi yerlere sermeden gitme

Meğer buymuş layık gördüğün bana
Dilim varmıyor ki ne deyim sana
Ne varsa geride yaşamdan yana
Bütün hevesimi kırmadañ gitme

Tufana tutulmuş batıyor gemin
Hiç mi bir kusurun yoktu ki senin
Şayet bulunursa imanın dinin
Birazcık kafanı yormadañ gitme

Hemi kahrın hemi sitemin ile
Ne kadar uğraşsam bitmiyor çile
Uzaktan uzağa olsa da bile

Bari bir helallik vermeden gitme

Hani bağı idin yemine her dem
Sadakat tükenmiş ne oldu erdem
Artık hiç kalkmıyor gözdeki perdem
Zulmünü gönlüme germeden gitme

Sanma ki terk eden huzuru bulur
Vuslatın hicranı tek tasam olur
Senden sonra daha yaşasam nolur
Katlime karara varmadan gitme

Kul Ümit'im öldü, herkese duyur
Mahşere dek aşkın sinemde uyur
Rahat edeceksen kabrime buyur
Başucumda biraz durmadan gitme

168. SAYMADIN AMMA

Sen benim sevdami saymadın amma
Ben senin adını söyleyip gezdim
Sevgili yerine koymadın amma
Ben sana gönlümü bağlayıp gezdim

Bizim mesafemiz ay mı asır mı?
Kölen mi saydın yar yoksa esir mi?
Körkütük sevdiysem söyle kusur mu?
Zar edip ardından ağlayıp gezdim

Buldun ya zavallı mazlum bir safi

Kendine yurt ettin zirve-i kafi
 Eşin dostun bile geçmedi lafi
 Derdinle döşümü dağlayıp gezdim

Gönül coşa geldi bitmiyor ahı
 Hangi yönü yıktın hangi cenahı
 Yükle gelsin her ne ise günahı
 Feleğin çarkında çağlayıp gezdim

Kul Ümit'im gayrı geçmiyor sızım
 Karardı bahtımda zöhre yıldızım
 Ezelden ebede her dem yalnızım
 Kendimi kederde eğleyip gezdim

169. SAÇLARIN

Dün gece düşümde ben seni gördüm
 Aklımı başımdan aldı saçların
 Okşamak için de elimi sürdüm
 Meczuba çevirip saldı saçların

Rüyamı hâl ehli birine sordum
 Yaptığı yorumla yığılıp kaldım
 Kara sevda denen deryaya daldım
 Divane gönlümü çaldı saçların

İki adım atıp yanımda durdun
 Olanca sevdanı kendine kurdun
 Her teli ok edip sinemi vurdun
 Attığın hedefi buldu saçların

Ne kadar yaş varsa gözümde sağısın
 Başımı vurmaya boynumu eğsin
 Razıyım yeter ki tenime değsin
 Sanki keskin kılıç oldu saçların

Kul Ümit gözünü boşuna yumma
 Daha da uykuda görmeyi umma
 Bir kan ter içinde uyandım amma
 Gün boyu aklımda kaldı saçların

170. GÖZLERİN

Her yerde sadece onunla varsam
 Daima ufkumda dursun gözlerin
 Bir an olsun başka yöne bakarsam
 Benden tüm hesabı sorsun gözlerin

Deli poyraz olup üstüme esme
 Ömrüm sona erer ne olur küsme
 Göz kapağın ile önünü kesme
 Bırak vuracaksa vursun gözlerin

İster tut elimden ister kaldır at
 Derya say gönlümü derinlere bat
 Her sene her mevsim yirmi dört saat
 Bütün benliğimi sarsın gözlerin

Haz verir her zaman bu engin hali
 O varsa istemem hiçbir nihali

Yelkovana küsmüş akrep misali
Sadece kendine kursun gözlerin

Hem edep hem namus hem arı ile
Ezelden ebede tüm varı ile
Kılıç gibi kesen nazarı ile
Tutup baştan sona yarsın gözlerin

İflah olmuyor ki uğruna yanan
Kendini daima kalıcı sanan
Kaf dağına bile razıyım inan
Kul Ümit'i her dem yorsun gözlerin

171. FERYAT ETTİ

Çektiğim çileyi aşikâr kıldım
Dostum feryat etti el feryat etti
İçimde çağlayan nameden yıldım
Perde feryat etti tel feryat etti

Ne bulan ondu ne alıp satan
Her ne ise garip gönlüme batan
Tutup yedi iklim öteye atan
Boran feryat etti yel feryat etti

Ay asır kesilip ruhumu yordu
Takvimler tutuşup mevsimler durdu
Gülşenimi azgın kasırga vurdu
Diken feryat etti gül feryat etti

Meçhulde kaybolur boşluğa bakan
 Darmadağın edip gönlümü yıkan
 Baştan sona tutup benliğim yakan
 Duman feryat etti kül feryat etti

Kul Ümit'in bir gün hiç olur adı
 Yıllardır sönmüyor bağrımın odu
 Nihayet sonunda ağzım kurudu
 Damak feryat etti dil feryat etti

172. BİLMESİN

Nazlı sunam benden haber sorarsa
 Duyurmayın öldüğümü bilmesin
 Döner diye daha umudu varsa
 Yad ellerde kaldığımı bilmesin

Düşündeki közle hasreti sürse
 Kavuşayım diye sadaka verse
 Hangi zaman çıkıp gelecek derse
 Kara toprak olduğumu bilmesin

Son görmüş olduğum bir eski resim
 Benden dava güder yarsız nefesim
 Çok uğraştım amma çıkmıyor sesim
 Ciğerimi böldüğümü bilmesin

Yârin libasını kefenim sayın
 Tutun cesedimi içine yayın
 Fatıha okuyup kabrime koyun

Gün görmeden solduğumu bilmesin

Söyleyin gönlünden kaldırıp atsın

Tecellim talihim kaderim batsın

Bırakın kul Ümit böylece bitsin

Kederinen dolduğumu bilmesin

Kara toprak olduğumu bilmesin

173. HEP Mİ SANA DÜŞER GÖNÜL

Hep mi sana düşer bu boran gönül

Hani nerde kaldı dert soran gönül

Kim olur ki seni kurtaran gönül

Sarma açık kalsın bu yaran gönül

Nerde bela varsa bulduran gönül

Sırrını ellere bildiren gönül

Her türlü cefaya saldıran gönül

Uslan artık uslan kuduran gönül

Kim kaldı yaranı sardıran gönül

Başından belayı kaldıran gönül

Set olup önünde durduran gönül

Şimdi nerde sana aldıran gönül

Şaşırp kendini öldüren gönül

Her zaman yadları güldüren gönül

Desin Kul Ümit' e bir bilen gönül

Çıkarsın bu derde daldıran gönül

174. GARDAŞA AĞIT

Gardaşım cenazen kaldı Sivas'ta
 Bir tek ben miyim ki bir Gürün yasta
 Bacın can veriyor anamız hasta
 Gardaş böyle miydi senle ahdımız

Anasız kuzunun canı çıkar mı?
 Bacı da gardaştan geçip bıkar mı?
 Yoldaşların cenazeni yıkar mı?
 Surat astı hiç gülmedi bahtımız

Gardaş bacın senin yoluna ölür
 Ne gadan var ise anana gelir
 El kızını dediğin acı mı bilir
 Yıkıldı bak viran oldu tahtımız

Dilerim Azrail bacına gelsin
 Kul Ümit yalvardı sana can versin
 Anan seni dünya gözüyle görsün
 Senden önce çıktı bizim canımız

175. YEMEN AĞIDI

Yemene gidenin hangisi döndü
 Kapandı kapısı ocağı söndü
 Yıkılası Husta niceler yandı
 Yemen bize figan oldu gel hele

Osmanlı paşadan ne emir gelir
 Yemene gidenler murat mı alır

Yar dediğın Arap kıymet mi bilir
Yemen eli hep kan oldu gel hele

Yemen kurtuldu mu orda ölünce
Yavrular ortada yetim kalınca
Anası ne desin baba sorunca
Yemen bizden kaç can aldı gel hele

Arap seni öz gardaştan sayar mı?
Gardaşlık dediğın cana kıyar mı?
Arkadan vurur da umru duyar mı?
Yaz mı kaldı hep don oldu gel hele

Sivas' tan öteye uzaktır yemen
Yavrusu kayboldu gardaşa demen
Kul Ümit ölürse kim olur gömen
Bu acı da en son oldu gel hele

176. UZAK DUR TABİP

Uzak dur da tabip uzak dur benden
Derdimin dermanı sende bulunmaz
Canım çoktan çıktı gitti bedenden
Boşuna arama nerde bilinmez

Düşünme uğramam geçer giderim
Parça parça oldu inan bedenim
Tüm dertlere çaren olsa da senin
Yardan gelen hiçbir derde bulunmaz

Tabip emeklerim hep boşa çıktı
 Sardı her yanımı dert başa çıktı
 İçine aldığım gönlümü yıktı
 Varlıkta bulunan darda bulunmaz

Herkeste oyun var herkeste hile
 Oturup çekmeynen bitmiyor çile
 Uğruna can verdim sevgili bile
 Hep zarar verir de kârda bulunmaz

Bir ömür tükettim boş yere kandım
 Çekmeynen bitmedi bıktım usandım
 Kara kışta bile tutuştum yandım
 Zemheri bir avuç karda bulunmaz

Söyle tabip senden derman mı umdum
 Ne geldi geçtiyse maziye gömdüm
 Ağustos ayında üşüdüm dondum
 Çilemi yakacak harda bulunmaz

Bak tabip ne derdim ne çilem bitti
 Hiçbir şey kalmadı her şeyim yitti
 Kul Ümit dostlarım hep birden gitti
 Derde derman olan yarda bulunmaz

177. GÖNÜL KABIM

Gönül kabım çile doldu taşıyor
 Derdimi söyleyim yaz bir köşede
 Mevsimlerim bile artık şaşıyor

Bahar bir köşede güz bir köşede

Gün gelir de herkes layığın bulur

Ne istersen pazar yerinde olur

Kişi kendisine uyanı alır

Çile bir köşede haz bir köşede

Kimi aklın kimi kendin yitirmiş

Hasretlik herkesi yemiş bitirmiş

Tabip ilaç diye neler getirmiş

Biber bir köşede tuz bir köşede

İnsan olan türlü derde alışır

Hiç olmadık yerde kimler buluşur

Elinden gelse oymaya çalışır

Kirpik bir köşede göz bir köşede

Dert bir kere gelse bir daha gitmez

Doğuştan doluysa çekmeynen bitmez

Kimse de kimsenin kahrını çekmez

Sitem bir köşede naz bir köşede

Taa ezelden beri kapkara yazım

Uyutmuyor kırk yıldır uykusuzum

Kimseye diyemem kendime sözüm

Name bir köşede saz bir köşede

Ne huzur bulan ne güleni oldu

Bir âlem çileli kim murat aldı

Herkeste aynı dert ne farkı kaldı
 Üvey bir köşede öz bir köşede

Bir boran gelirse âlemi yıkar
 Herkesin derdi var kim kime bakar
 Oturmuş garibim bir ağıt yakar
 Gelin bir köşede kız bir köşede

Kul Ümit titredi kalmadı bir hal
 Bu derdime ister ekle ister çal
 Ne kadar istersen o kadarın al
 Fazla bir köşede az bir köşede

178. ŞEHİT AĞIDI

Oğul seni yurda emanet verdim
 Ben sana hem ana hem baba oldum
 Tabutun al kanlar içinde gördüm
 Ne zaman nerede öldün askerim

Yemedim içmedim kolladım seni
 Büyüttüm dizimde salladım seni
 Davulla zurnayla yolladım seni
 Yıldızlı bayrakla geldin askerim

Yavrum senin her gadanı alırım
 Yerine kurşun yer kendim ölürüm
 Sen olmazsan oğul ne gün görürüm
 Kahpe pusuda mı kaldın askerim

Yağlı kurşun gelir her cana kıyar
 Şehit olan bile teskere sayar
 Oğul hangi ana yavruya doyar
 Vatan deyip şehit oldun askerim

Sen hep yanımdasın bunu bilirim
 Her cumada sana kurban olurum
 Yattığın yerde de gelir görürüm
 Yaşanacak yeri buldun askerim

Oğulsuz ne güldüm ne bir gün gördüm
 Her sabah dirildim her akşam öldüm
 Vurulup resule komşu mu oldun
 Ondan mı ölürken güldün askerim

Baban seni hep askerden sayardı
 Kucağında paşam diye severdi
 Yaşasa seninle gurur duyardı
 Kul Ümit'e çok mu gördün askerim

179. BAK KIZILIRMAK

Kızılırmak gene kızıl akarsın
 Gürül gürül kızıl dağdan çıkarsın
 Ben bilirim sen ne canlar yakarsın
 Yaktığın canlara bak Kızılırmak

Her zaman hışımlı her zaman çoktun
 Yer mi kalmadı da Sivas'tan çıktın
 Hesabı var mı kaç kişiyi yaktın

Dilerim kendini yak Kızılırmak

Zara üzerinden Hafiğe akar

Sivas'tan geçerken ne canlar yakar

Çamurlu ırmakta can tez mi çıkar

Çek git bu ellerden çık Kızılırmak

Kıvrılır akarsın yılan misali

Ocaklar batırdın talan misali

Ömürler tükettin yalan misali

Gayrı doğru dürüst ak Kızılırmak

Çamurlu suyunda çok can batırdın

Kimlerin evine figan yetirdin

Yetmedi mi ne ömürler bitirdin

Aldığın canlardan bık Kızılırmak

Kul Ümit der yeter artık can alma

Ağtlar yaktırdın inşallah gülme

Yuvalar yıkmaya sen sebep olma

Yıkacaksan bendin yık Kızılırmak

180. HİÇ OLDU ÇIKTI

Dün yanında gezen körpe kuzular

Hele bakın bugün koç oldu çıktı

Halini hiç görme yürek sızılar

Parayı bulunca hiç oldu çıktı

Dışarda arama dışarda sakın

Uzakta da değil sana çok yakın
 Biz çoktan vazgeçtik siz de bırakın
 Şimdi de başlara taç oldu çıktı

Kimseye bir hayır dilemez iken
 Hüzünden bir türlü gülemez iken
 Saymaya üç kuruş bulamaz iken
 Serveti kabardı kaç oldu çıktı

Ne diye değiştin söyle ne diye
 Selamını bile sayar hediye
 Aslana dik duran uyuz kediye
 Öte git demek de suç oldu çıktı

Palazlandı önce kendine baktı
 Kul Ümit te olan hatırı yıktı
 Her şeyden vazgeçti dünyaya taktı
 Bir türlü doymuyor aç oldu çıktı

181. BUL DELİ GÖNÜL

Yıkıldı kavruldu yandı bu yürek
 Derdi zulmü elden öğrenmek gerek
 Buraya kadarmış buraya demek
 Artık çaresini bul deli gönül

Hep çile hep dertle saçı akladım
 Neler çektim amma elden sakladım
 Kurtulayım derken kökten hakladım
 Nasıl güleceksen gül deli gönül

Her gelene beni karaladılar
 Tuttular vurdular yaraladılar
 Peş peşe getirip sıraladılar
 Kimden geldiğini bil deli gönül

Bilmediğin yerde gönül eyleme
 Biraz daha sabret biraz ağlama
 Gördüğüne sakın sırrın söyleme
 Belaya düşürür bil deli gönül

Kırık kanat ile gökte uçulmaz
 Kader gelir bulur ondan kaçılmaz
 Namerde dost diye bağır açılmaz
 Gitme peşlerinden gel deli gönül

Nerde bela varsa gider bulursun
 Ne gün görür ne de murat alırsın
 Bir gün değil inan her gün ölürsün
 Kul Ümit' im der ki öl deli gönül

182. DERT ALDI BENİ

Hele bakın gene dert aldı beni
 Tükendi takatim çekilir mi ki
 Taa uzaktan geldi buldu tek beni
 Sallasam dalımdan dökülür mü ki

Öyle bir dertti ki boyumdan aşkın
 Hem beni şaşırttı hem kendi şaşkın

Ahdetmiş almaya ömrüne düşkün
Yapıştı canıma sökülür mü ki

Ufacık koparır kırpardı beni
Efendim olur kul yapardı beni
Filiz iken kırdı kopardı beni
Kuruyan fidanım dikilir mi ki

Fırsatını bulsa neler ederler
Perişan olmama kurban adarlar
Bir selamı bile vermez giderler
Gidenin ardından bakılır mı ki

Takatim kalmadı dert sardı beni
Her gelen savuştu kim gördü beni
Paramparça etti yar vurdu beni
Çile çekmeyen bel bükülür mü ki

Neyim kaldı benim bilmem ki neyim
Ne kaldı geride yitti her şeyim
Canıma kast etti canan dediğim
Solun gülüm tekrar ekilir mi ki

Önce söz verenler sonradan caydı
Ne acıdı ne de adamdan saydı
Tutup da kolumdan ateşe koydu
Kul Ümit ateşte yakılır mı ki

183. MERT ZARAR VERDİ

Dinleyin dostlarım düştüm bir işe
 Namertten kaçarken mert zarar verdi
 Durduk yere neler geldi bu başa
 Acımadı gayet sert zarar verdi

Çileyle cefayla ömrüm giderken
 Ahu figan ile feryat ederken
 Elimi açıp da derman dilerken
 Ummadığım yerden dert zarar verdi

Her zaman zararlı bir işten kaçtım
 Kimden ne geldiyse bağırımı açtım
 Gam ile kavrulup kendimden geçtim
 Hüsnü zan kayboldu art zarar verdi

Felek bana kara yazı yazdırdı
 Gam çöktükçe öz canımdan bezdirdi
 Bilmediğim yerde tuttu gezdirdi
 Gurbetten sağ geldim yurt zarar verdi

Kul Ümit'ten canı almakmış kasti
 Neyim varsa verdim yine de küstü
 Cerrah bile artık umudu kesti
 Merhem firar etti kurt zarar verdi

184. ÖLESİN FELEK

Neler getirdin sen neler başıma
 Gövdesiz ve başsız kalasın felek

Ummadığım yerde düştüm hışıma
Her zaman bir bela bulasın felek

Ne yurt koydun ne de yuva bıraktın
Kusurum neydi ki sen beni yaktın
Perişan edince haklı mı çıktın
Yaşarken öldürdün ölesin felek

Benliğim çilede ruhum elemde
Tarifi yok yazamadı kalemde
Bir başıma kaldım koca âlemde
Dilerim kimsesiz olasın felek

Ne ses koydun ne bir soluk bıraktın
Ardında yaş dolu oluk bıraktın
Kırdın her yanıma çalık bıraktın
Dar yerlerde nefes alasın felek

Talan vurdu ben gülümü yoldurdum
Zulmünden delirip aklım aldurdım
Duramadım en sonunda çıldırdım
Sebebim sen oldun bilesin felek

Niyet bile çürür iken art ile
Yoldaş oldum sırtlan ile kurt ile
Niceleri geçip gitti dert ile
Yok olup toprağa giresin felek

Söylesene kaç kişiyi onurdun

Hiç yok yere niceleri yandırdın
 Kul Ümit'i en başından kandırdın
 Doğru işin var mı hilesin felek

185. SEBEP OY

Yuvamı dağıttın yuvan dağılsın
 Sürüm sürüm sürünesin sebep oy
 Anladım ki adam bile değilsin
 Al kanlara bürünesin sebep oy

Azrail ömrünü sona yetirsin
 Kurt düşün sinene yesin bitirsin
 Parçalasın tuz çorağna batırsın
 Kara yerden kürünesin sebep oy

Dilerim Mevla'dan yuvan olmasın
 Dert çöksün sinene yüzün gülmesin
 Tabip bile sebebini bilmesin
 Viranede barınsın sebep oy

Terse dönsün bütün işin bozulsun
 Alına hep kara yazı yazılsın
 Lokmaların boğazına dizilsin
 Ölüp ölüp dirilesin sebep oy

Sahipsiz kalasın kimse sormasın
 Bir adım atacak halın kalmasın
 Kadir Mevla'm senden derdi almasın
 Her yerinden çalınasın sebep oy

Felek seni tutup terse çevirsin
 Yüz vursun da bir yerine sayılsın
 Kul Ümit der ahu zarın duyulsun
 Orta yerden yarılasın sebep oy

186. YİĞİT AĞIDI—MUHSİN YAZICIOĞLU

Bu nasıl tufandı bu nasıl işti
 Başına gelene bir âlem şaştı
 Gitti de Kahramanmaraş' ta düştü
 Niye böyle bizi yaktın yiğidim

Yol mu alınmış karda tipide
 Yönünü şaşırır insan kapıda
 Biri değil altısının topu da
 Kim dedi de yola çıktın yiğidim

Göksun ilçesinin Döngel köyünde
 Şu kanlı çukurda, Sisne koyunda
 Kaç kişi kayboldu tek tek sayında
 Hane mi kaldı ki yıktın yiğidim

Senin gibi biri dağda mı kalır
 Tam üç gün sonradan haberi gelir
 Devlet beceremez köylüler bulur
 Âlemi cihanda tektin yiğidim

Mazlumı koruyup zalime çattın
 Her zaman kendini ateşe attın

Elli beş yaşında bırakıp gittin
Bu fani dünyadan bıktın yiğidim

Kul Ümit der yalnız hakka eğildin
Bu şekil ölecek biri değildin
Sonunda Resulün eşiğin indin
İlahi ebede aktın yiğidim

187. ÖLECEK

Ne akına sevin ne yan karana
Her derde bir derman bulan ölecek
Her merhemi sakın çalma yarana
Ağlayan ölecek gülen ölecek

Her nefes alanı yaşıyor sanma
Kendini kandırıp boş yere yanma
Dileyen birçok şey öğrenir amma
Bilmeyen ölecek bilen ölecek

Cehennem ateştir, cennetse nurdan
Unutulmaz eser bırak git buradan
Dert denen şeyin de kökünü birden
Alan da ölecek silen ölecek

Düzgün yol mu kaldı her taraf sapa
Dikkat et her şeyi doldurma küpe
Üç günlük dünyada girme her tipe
Plan da ölecek hilen ölecek

Yanıldı ömrünü ebedi sanan
 Çok zararlı çıktı dünyaya kanan
 Kimse kalmayacak hiç kimse inan
 Falan da ölecek filan ölecek

Hayat senden sen hayattan bıksan da
 Pire için koca yorgan yaksan da
 Dünyanın köküne sahip çıksan da
 Bir gün saltanata dalan ölecek

Geride ne kaldı ardına bakın
 Kimseyi ağrıtıp incitme sakın
 Ölüm denen gerçek artık çok yakın
 Ah ile zarımı alan ölecek

İnsan ne yaparsa hesabın verir
 Yaradan her kulun işini bilir
 Yalan mı gerçek mi orada görür
 Ümit' in ömrünü çalan ölecek

188. KAVRULDUM YARABBİ

Herkeste bir telaş herkeste hay var
 Kısım kısım çeşit çeşit bir huy var
 Ne nehir ne ırmak ne de bir çay var
 Yıkıldım kavruldum yandım yarabbi

Böyle talihinen böyle bahtınan
 Saltanat sürülmez kırık tahtınan
 Ömrüm geldi geçti ömrüm ahtınan

Doğuştan beri, savrulduğ yarabbi

Ne kurtuldum ne bu dertten aklandım

Kızdım köpürdüğ de kendimi yaktım

Şaka diye yalancıkdan saklandım

Ne arandım ne soruldum yarabbi

Sabredip çekmeyi kurtuluş sandım

Nereye gittiysem her yerde yandım

Ne bir kez kurtuldum ne bir kez ondum

Öldüm öldüm de dirildim yarabbi

Ne bir kul incittim ne gönül yıktım

Dert deryasındayım ne zaman çıktım

Kaynağımdan beri bulanık aktım

Hangi zaman ben duruldum yarabbi

Denizden kaçarken derede battım

Kara talihimi bahtıma kattım

Avlayayım diye pusuya yattım

Orda bile ben vuruldum yarabbi

Hiç olmadık yerde bir işe düştüm

Bir karış duvarı zorunan aştım

Kılavuz kandırdı yolumu şaştım

Yar diye ya da sarıldım yarabbi

Kul Ümit tükendi ömrüm eyvahta

Akşam da aynıyım inan sabah da

Çile bitmez dünya denen dergâhta
Yeter artık çok yoruldum yarabbi

189. SAKIN ACIMA

Çekip gideceksen bir an düşünme
Al gönlümü yık git sakın acıma
Neşeni kaybedip hicran düşünme
Her şeyimi yak git sakın acıma

Bu nasıl bir tavır bu nasıl biçim
Ömrümü bitirdim tek senin için
Bir kere bilmedin de hele niçin
Git artık bırak git sakın acıma

Başta anlamadım sonradan bildim
İnkâr etme boşa ömrümü aldın
Zulmedip kaçacak beni mi buldun
Göksu gibi ak git sakın acıma

Ne görünür ne çıkarım yoluna
Her zaman böyleyim bakma halıma
Şimdi başkasını alıp koluna
İstiyorsan tak git sakın acıma

Vazgeçip de benden bıktıysan eğer
Şayet başkasına baktıysan eğer
Gönlünde gemiyi yaktıysan eğer
Gücenmem bırak git sakın acıma

Kul Ümit verdiğim yıllara yandım
 Yaptığın her şeyi çeker mi sandın
 Nazından kahrından senden usandım
 Yeter artık çık git sakın acıma

190. AL GÖTÜR ARTIK

Daha bir şeyini istemem inan
 Ne verdiysen bana al götür artık
 Bundan sonra yanına gelmem inan
 Hiçbir şey bırakma bul götür artık

Yüzüm hiç gülmedi gönül acımdan
 Bu mahzun duruşum yürek sancımdan
 Göz diktiğin şu ömür ağacımdan
 İster yaprak ister dal götür artık

Ölüye benzeyen cansızlığımın
 Yıllarca çektiğim susuzluğumun
 Sebebi sensin uykusuzluğumun
 Bunun kıymetini bil götür artık

Takıldım da çıkamadım ağımdan
 Eser mi bıraktın gençlik çağımdan
 Darmadağın olan gönül bağımdan
 Dikenimi bırak gül götür artık

Ümit' im hiç huzur bulmadı sende
 Can mı kaldı can mı söyle bedende
 Sakın ha hiçbir şey bırakma bende

Ne kaldı geride al götür artık

191. SARGI TUTMUYOR

İçimdeki yara sargı tutmuyor

Sabredip çeksem de çilem bitmiyor

Temelli yerleşti çekip gitmiyor

Doğuştan tapusu bende bu derdin

Ne ölçüye gelir ne de hesaba

Ne zaman bitecek çilem acaba

Doğuştan talibim sanki azaba

Ne hale getirdin sonunda gördün

Her işin sırlıdır her şey muamma

Sevdiğim, çileyen can çıkar sanma

Sesimi çıkarmam çekerim amma

Bir gün şu yarama merhem mi sürdün

Yoruldum da yolda kaldım yarıda

Neşesi de aynı ahu zarı da

Senin olsun zararı da kârı da

Yapıştın yakama huzur mu verdin

Girerken de çıkarken de ağlama

Darmadağın olan gönül yuvama

Kul Ümit kalbine yerleştin amma

Ne varsa etrafta yıkarak girdin

192. CANIMDAN OLDUM

Felek beni ben feleği kollarken
 Sırtımdan vurdu da canımdan oldum
 Her bir yöne bir derdimi yollarken
 Şaşırdım da dört bir yanımdan oldum

Yapıştı canıma sineme çöktü
 Öyle bir vurdu ki ömrümü söktü
 Elimden tutacak hiç kimse yoktu
 Bu günden vaz geçtim dünümden oldum

Benden başka daha çoğunu yaktı
 Perişan etti de yuvalar yıktı
 Herkes geçti gitti kimi bıraktı
 Kararttı dünyamı günümden oldum

Tutuştı her yanıma yaktı sinemi
 Neyimi vereyim daha da nemi
 Bilmediğim yerde bıraktı beni
 Şaşıırıp kaldım da yönümden oldum

Gücendik feleğe terk edip çıktık
 Hesabım tutmadı her sayfam yırtık
 Mazi diye bir şey kalmadı artık
 Hafızam tükendi anımdan oldum

Ne bir gün yaşattı ne gün gösterdi
 Zulümden yana da ne varsa verdi
 Ölünce bitecek Kul Ümit derdi

Başımdan kaybettim sonumdan oldum

193. YARAM SARILMAZ

Sen öyle bir sızı açtın ki bende
Kırk top bez getirsen yaram sarılmaz
Her yer delik deşik her yer sinemde
Boşuna uzaktan bakma görülmez

Her Ne istersen yap bana hiç sorma
Ne hale getirdin ne hale görme
Bir yer bulamazsın boşuna girme
Virane gönlümde mekân bulunmaz

Hiç gülmedim senden zulüm geleli
Bir ömür tükettim bu mu bedeli
Gönül kapım kapalı sen gideli
Bir kere çıkarsan daha girilmez

Doğuştan dertliyim çile mi biter
Bir türlü gitmiyor gün günden beter
Canım bile desen canıma batar
Bir çare olana çare sorulmaz

Gülistanda gül koymadın yoldurdun
Canım diye diye canım aldıldın
Madem canındım ne diye öldürdün
Hiç uğraşma boşuna hiç dirilmez

Önce mecnun edip sonradan sorma

Açık dursun bırak yaramı sarma
 Ne de istersen yap saniye durma
 Bundan sonra gönül sana darılmaz

Almadı beladan yüzlerce nezir
 Şu garip benliğim çileye hazır
 Yar yanında bile kalmazsa huzur
 Kul Ümit çekil git artık durulmaz

194. YARAM İÇERDEDİR

Yaram içerdedir sızısı derin
 Yaktı ciğerimi gelin de görün
 Allah için olsun bir tas su verin
 Kor ateş içinde kavurdu beni

Çektiğim derde de sebep yar oldu
 Karardı günlerim ahu zar oldu
 Yar yanında durmak artık zor oldu
 Aldı harman diye savurdu beni

Yaprak gibi kopardı bak dalımdan
 Boşuna bir sual sorma halımdan
 Canımı sakınıp elin elinden
 Başkası değil de yar vurdu beni

Ezelim kayboldu ebedim bitti
 Parça parça edip savuşup gitti
 Bir bilseniz beni nasıl incitti
 Daha da barışmam çok kırdı beni

Sevda denen şeyin vadesi doldu
 Yardan yara alan hangisi güldü
 Tabip bile buna çaresiz kaldı
 Neşter vurdu boşuna yardı beni

İçim bir hoş oldu geçip giderken
 Kudretli ganiden derman dilerken
 Ne zaman tükenir bu çile derken
 Dört yanımdan türlü dert vurdu beni

Çöl içinde benden orman bekledi
 Vurduğu yetmedi ferman bekledi
 Kul Ümit boşuna derman bekledi
 Kırıldı her yanım kim sardı beni

195. AĞLASAM MI İYİ

Düzen tutmaz şu feleğin haline
 Ağlasam mı iyi gülsem mi iyi
 Yakamdan tutunca düştüm eline
 Yaşasam mı iyi ölsem mi iyi

Elime verdiği diken mi gül mü?
 Yolunu şaşırırmış gittiği yol mu?
 Taa doğuştan beri ettiği zulmü
 Unutsam mı iyi bilsem mi iyi

İnatla gelmedi bir adım beri
 Söylesin ödeyim neyse ederi

Kaderim yazılı kara defteri
Yitirsem mi iyi bulsam mı iyi

Çok taşladım çile denen sarayı
Arını yitirmiş sorma hayâyı
Dert gölüne ömür denen mayayı
Çalmasam mı iyi çalsam mı iyi

Çekip aldı elimdeki kozumu
Hele gelip görün yürek sızımı
Ezelden var olan kara yazımı
Bıraksam mı iyi alsam mı iyi

Kolumdan kavrayıp attı terkine
Çok sonradan vardım işin farkına
Ümidim ömrümü dünya örküne
Bağlasam mı iyi salsam mı iyi

196. ÇEKER GİDERİM

Artık sevmiyorsan çekinme söyle
Hiç ısrar etmeden çıkar giderim
Başıma gelenler ne işti böyle
Hasreti kalbime çakar giderim

Aşkımın üstünden çok yıllar geçse
Geriye bakmadan çeker giderim
Düzenim bozulup hesap değişse
Hiçbir şey bırakmam yakar giderim

Kalbim her zaman kan ağlasa bile
 Son bir kez yüzüne bakar giderim
 Gözyaşım dinmeden çağlasa bile
 Gönlümü gönlüne takar giderim

Bir tebessümü bile esirgersen
 İnan ki canımdan bıkar giderim
 Benden başka bir gönüle girersen
 Ne varsa her şeyi yıkar giderim

197. SIZAN BOZULDU

Mey de aynı meyhane de ey dostum
 Demlenen bozuldu sızan bozuldu
 Ümidim tükenmez gene de dostum
 Zaman eski zaman düzen bozuldu

Birinin yaptığıın diğeri bozar
 Hesaplar tutmadı dağıldı pazar
 Herkes kendisince bir yolda gezer
 Yol eski yol amma gezen bozuldu

Derman arayarak boşuna gezdi
 Sonunda vazgeçip canından bezdi
 Azcık akli yeten bir çare yazdı
 Kalem eski kalem yazan bozuldu

Kaybetti yönünü düz yolda şaştı
 Bir anlık vuslata ne sırtlar aştı
 Sevdayla kabaran denize düştü

Deniz aynı deniz yüzen bozuldu

Kul Ümit hiç vefa kalmadı yarda
 Düşmeyen olmadı bu yaman derde
 Yar için bir ömür verenler nerde
 Ayrılık değişti hazan bozuldu
 Zaman eski zaman düzen bozuldu

198. ASMA SURATINI MÜBAREK

Ekmek için terk etse de yurdunu
 Tasa etme garibanın derdini
 Hasımdan say insanların merdini
 Aman suratını asma mübarek

Koca nüfus bir ekmeğe baksa da
 Yarasından kızıl kanlar aksa da
 Medet isteyip yoluna çıksa da
 Sakın durma sür atını mübarek

Aman huzur verme yanından kaçır
 Zehir et lokmasın yurdundan göçür
 Geride kalanı üstüne geçir
 Yarım koyma muradını mübarek

Arı koy kenara namusu yitir
 Gündüz ne toplarsan akşama getir
 Avanta bulursan çantayla götür
 Zora sokma hayatını mübarek

Âlemin kazancı senin sayılır
 Hiç düşünme yaptığın zor duyulur
 Ancak huzuru mahşerde ayılır
 Uyuşma hiç aç katını mübarek

Ayda bir umre yap sakın aksatma
 Ramazanda yap sefer oruç tutma
 Kulak ver Ümit' i yabana atma
 Sakın durma kap yatını mübarek

199. SENDE SEVDİĞİM

Ne kadere gücen ne talihe çat
 Kabahat de suç da sende sevdiğim
 İster gir gönlüme ister kaldır at
 Kabahat de suç da sende sevdiğim

İnsan sevenine nankörlük etmez
 Gönlüne yerleşip çekilip gitmez
 Taa mahşere kadar bu dava bitmez
 Kabahat de suç da sende sevdiğim

Kucak açtım diye sırt mı dönülür
 Böyle bir nankörlük nerde görülür
 Senin gibisine can mı verilir
 Kabahat de suç da sende sevdiğim

Bir kere sevmeyle ölmem mi lazım
 Ne kadar dert varsa bilmem mi lazım
 Delirip kendime gülmem mi lazım

Kabahat de suç da sende sevdiğim

Canımı çıkarıp ömrümü yaktın
Ne kaldı ki bende neyi bıraktın
Sevda denen şeyden çok çabuk bıktın
Kabahat de suç da sende sevdiğim

Şu sendeki gönül o kadar dar mı?
Yardan yara gelse çaresi var mı?
Parça parça etse yine de yar mı?
Kabahat de suç da sende sevdiğim

Deli divaneyim yar sana küstüm
Ben de senden artık umudu kestim
Kimseye sözüm yok canıma kastım
Kabahat de suç da sende sevdiğim

Çok yaşa da sürün tez elden ölme
Kul Ümit'in artık bağrını delme
İlacım sen olsan sakın ha gelme
Kabahat de suç da sende sevdiğim

200. BENİ BANA BIRAK

Halime bakıp ta sakın ha gülme
İçeri girmezsen kapımı çalma
Çekip gideceksen bir daha gelme
Beni bana bırak benim olayım

Ne beni incitip ne kalbimi çal

Ne bir tek aşkım ol ne sevdama dal
Sakın gelme bulunduğun yerde kal
Beni bana bırak benim olayım

Uzak dur benden, kahrını çekemem
Çok incindim hiç yüzüne bakamam
Senin için ben kendimi yakamam
Beni bana bırak benim olayım

Yıllar yılı benim ömrümü söktün
Ne verdim sana hepsini döktün
Dar günümde benim yanımda yoktun
Beni bana bırak benim olayım

Ne hatır saydın ne mazi bıraktın
Ömrümü tüketip canımı yaktın
Madem görmüyordun ne diye baktın
Beni bana bırak benim olayım

Neyim varsa yıktın hatır mı saydın
Çıkan feryadımı ne zaman duydun
Kucağımı açtım elimden kaydın
Beni bana bırak benim olayım

Bu gönül bağımın tek gülü sendin
Su yerine öz canımdan beslendin
Canım çıkarınca rahata erdin
Beni bana bırak benim olayım

Ümidim hatırım hiç mi olmadı
 Ne var ki geride bir şey kalmadı
 Öyle bir vurdun ki kimse bilmedi
 Beni bana bırak benim olayım

201. TUT ŞU ELİMİ

Perişan haldayım tut şu elimi
 Beni bırakıp da kaçma sevdiğim
 Her gelen koparıp yoldu gülümü
 Boşuna yaramı açma sevdiğim

Ne bir devran sürdürdüm ne murat aldım
 Kurtulayım derken belamı buldum
 Kanadım kırıldı ben burada kaldım
 Beni yalnız koyup uçma sevdiğim

Tıkandı yollarım kurtuluş zorda
 Her zaman çilede her zaman darda
 Arada bir uğra halımı gör de
 Tut elimi benden geçme sevdiğim

Belki gelir diye yoluna baktım
 Bir türlü gelmedin canımdan bıktım
 Ben gönlümü vicdanına bıraktım
 Yetmeyen ömrümü biçme sevdiğim

İstemem ki sana bir çile gelsin
 Az sabret Kul Ümit toprağa girsin
 Ne çektiysem inan sebebi sensin

Boşuna yeminler içme sevdiğim

202. DARA DÜŞÜRÜP HATIR SORMA

Hem dara düşürüp hem hatır sorma

Bırak ta derdime derman bulayım

Ne olur uzak dur bir daha görme

Talihim karardı nasıl güleyim

Bu bendeki yazı doğuştan kara

Ne niyaz ne nazım geçmiyor yara

Şu pazarda ömrüm girdi zarara

Bu işin kârını nerden bileyim

Çok seneler gelip geçti aradan

Tabip umudunu kesti yaradan

Ne kadar dert varsa gelsin sıradan

Hiçbir şey fark etmez zaten çileyim

Ne bir kez seslenip ne beni duydun

Ne çileden ne de zulümden caydın

Garip kul ümidi ateşe koydun

Ben yandım sen kurtar budur dileğim

203. NADAN EHLİ

Nadan ehli ile dava güdülmez

Dostun döneğiyle yola gidilmez

Cahil kişi ile sohbet edilmez

Sıkıyı görünce bırakıp gider

Uğraşır uğraşır adam olamaz
 Gelenden kaçar gideni yollamaz
 Doğuştan doluya kürek sallamaz
 Boş işle uğraşır boş dava güder

Yola çıksa yanında olmaz azık
 Ömrü boşa geçti ömrü çok yazık
 Her işi dağınık her işi bozuk
 Şaşırır tazıyı kurbanlık adar

Ne sıkılma bilir ne de utanır
 Arsız olanları hep arlı sanır
 Ne zararı bilir ne kârı tanır
 Ne yapsın garibim aklı o kadar

Kul Ümit uzak dur bunlardan yeter
 Dirisi kaybolursa ölüsü biter
 Kalkar yas evinde çift göbek atar
 Bu nasıl üzüntü bu nasıl keder

204. YAR İLE HASBİHÂL

Bir köşede nazlı yâri kıstırdım
 Ben sordum o cevap verdi dinleyin
 Lâl olaydım istemeden küstürdüm
 Gönlü var mı hele bakın anlayın

Dedim güzel benim ile var mısın?
 Dedi işte yanındayım kör müsün?
 Dedim güzel o ne güzel yanaktır

Dedi heveslenme sana uzaktır

Dedim leblerinden neler damlıyor

Dedi ancak ehli olan anlıyor

Dedim güzel kurudu mu pınarın?

Dedi o pınarı yara sunarım

Dedim bir buse ver zekât sayarsın

Dedi sen ne diye bana kıyarsın

Dedim canan ne güzel mah yüzün var

Dedi bekle gerisinde hüznün var

Dedim güzel odana alır mısın?

Dedi yok dedim ya sen sağır mısın?

Dedim kor ateşte beni yakarsın

Dedi umutlanma boşa bakarsın

Dedim tut yerlerde vur da ez gayrı

Dedi benden uzak yerde gez gayrı

Dedim şu fakire merhamet eyle

Dedi ben anlamam anama söyle

Dedim kız ne olur azıcık baksan

Dedi daha durmam ben artık gitsem

Dedim gidiyorsan bari el salla

Dedi dünür gönder tez haber yolla

Kul Ümit'im ey dostlar ey yârenler

Allah için desin yâri görenler

205. GARDAŞA VASIYET

İster arzuhal de ister vasiyet
 Alacaklım azgın bitmiyor diyet
 Senden önce eğer ölürsem şayet
 Cenazem yanına al getir gardaş

Felek bana bir gün olmadı yakın
 Ortada bırakma ortada sakın
 Üç beş cemaatle kabre bırakın
 Anamın yanına koy yatır gardaş

Cumadan cumaya uğrarsan eğer
 Dertlisi dertsizi kalmazmış meğer
 El kızını yanında olmuyor değer
 Kırk günde tükenir tüm hatır gardaş

Anam beni sana emanet etti
 Çok şükür ardından üç yavru yetti
 Allah için söyle ne zaman bitti
 Derdimi benimle tut batır gardaş

Arada bir eğer gelirim akla
 Emanet say üç yavrumu kucakla
 Kimseye bırakma koynunda sakla
 Gül diye gönlünde hep yetir gardaş

Mezarım taşına ismimi yazma
 Takdir böyle abi kendini üzme

Boşuna ardımdan ağıtlar yazma
 Ümidi gidenden say bitir gardaş

206. SERBESTÇİ ŞAİRLER

Dünyaya yeniden gelseydim eğer
 Cilalı boyalı kızan olurum
 İtibara şayet verseydim değer
 Serbestçe saçmalar yazan olurum

Bülbül olup şakısam olmaz kelam
 Serbest şiir yazıp verirsem elem
 Şayet süslü bayan isem vesselam
 Saçmalar saçmalar ozan olurum

Ne heceden bilir ne ölçü tanır
 Saçmalar zırvalar şairlik sanır
 Zevzeklikten hangi zaman usanır
 Kökünü sıralar izan olurum

Hepsini tutup da imana sokar
 Darlara düşürür amana sokar
 Ateşi gösterir dumana sokar
 Bunların külünden tozan olurum

Zavallım çok entel gözüdür gezer
 Akli sıra güzel şiirler yazar
 Okuyanın kırk yıl yarası azar
 Ağrıdan sancıdan sızan olurum

Gardaşım boşuna yarımı deşme
 Kaynağım kurudu kesildi çeşme
 Sakın sen de aynı hataya düşme
 Kul Ümit topunu bozan olurum

207. TERKİME TAKIP

Hurcumu heybemi terkime takıp
 Çıktım yavuklunun yurduna vardım
 Hısm, kavim hep geride bırakıp
 Kökünü o yârin derdine verdim

Yar için zay olmuş çileli kulum
 Ayağın altında serili çulum
 Baş üstüne senden gelirse ölüm
 Varımı gız senin derdine verdim

Bir eskimiş işlik yamalı mintan
 Yarın kehindeyim bulunmaz tutan
 Yayılısın diyerek sürüye katan
 Onu da nadanın kurduna verdim

Kul Ümit'im yaram tuz basıp sarma
 Baba çık başından yanına varma
 Nur olsa her yanı sıfatın görme
 Kızdırdı gönlümün tardına verdim

208. YATMAZ KURBANIM

Kucak kucak dağıtırlar alana
 İblis kılavuzdur avam olana

O mürşit ki boşuna mı dolana
Müridin derdinden yatmaz kurbanım

Her gelene açık gavsın kapısı
Mürşidin yanında birdir hepisi
Bir garip muamma insan yapısı
Arif olan hiç kin gütmmez kurbanım

Gavsı kurban olan her zoru aşar
Mürşitsiz Müslüman camide şaşar
Yaradan var etmiş hepsi de beşer
Utulur nefesine utmaz kurbanım

Pirim gavs_i sani Abdulkakidir
Nefis bela verir aslı şakidir
Allah için mürşit olan sakidir
Müridi meysiz etmez kurbanım

Sadatı görenler canını atar
El uzat teslim ol her işin biter
Ümid'im dilerse himmete batar
Onlar talibini itmez kurbanım

209. BENDE NE YOK Kİ

Madem sordun dinle, durmuyor yaram
Talihimle bir gün, olmadı aram
Akım şöyle dursun, bir tuhaf karam
Can özüm, gardaşım, bende ne yok ki?

Doğuştan talihin peşine düştüm
 Bir adım atmadan kapıda şaşım
 Bilmediğim yolda, ne sırtlar aşım
 Can özüm, gardaşım, bende ne yok ki?

Dertler derya oldu içinde yüzdüm
 Yersiz yurtsuz kalıp ortada gezdim
 Gardaşlık, vallahi canımdan bezdim
 Can özüm, gardaşım, bende ne yok ki?

Hele dur, ağlama daha çok erken
 Sen gülebildin mi bu felek varken
 Huzur kalmaz dünyayı dar ederken
 Can özüm, gardaşım bende ne yok ki?

Mahsen meyle dolsa almaz acımı
 Kafa tuttum çıkarmaya öcümü
 Daha başlamadan kesti gücümü
 Can özüm, gardaşım, bende ne yok ki?

Ömür tamamlanıp, nefes geçiyor
 Yaş kemale erip, heves geçiyor
 Niyazımı rabbim, hep es geçiyor
 Can özüm, gardaşım bende ne yok ki?

Hasım felek, baş edemez beşeri
 Çaresiz uyacak, her bir neferi
 Sonunda bak, tamamladım seferi
 Can özüm, gardaşım, bende ne yok ki?

Şüphesizim elbet, Allah kerim de
 Tüm sefalet sergilendi serimde
 Gardaş, sana daha çok şey derim de
 Can özüm, gardaşım, bende ne yok ki?

Ne bulduysa felek başa getirdi
 Çabamı sarfımı, boşa getirdi
 Kul Ümit'i daim tuşa getirdi
 Can özüm, gardaşım, bende ne yok ki?

210. AYRILIK OLSA DA VUSLAT VAR SANIP

Ayrılık olsa da vuslat var sanıp
 Ömür boyu hasretine katlanıp
 Her zaman her yerde adını anıp
 Ümitsizce kapına bakıp gittim

Heder oldum inan karşında durdum
 Bir tek senin için sineme vurdum
 Gönlümü tam hedefe oturturdum
 Gerdirip kirişi oklayıp gittim

Gülistanda çeşit çeşit gül varken
 Hepsi birden soldu güneş doğarken
 Ben mi çok geç kaldım vakit mi erken
 Kuruyan gülümü koklayıp gittim

Ben yaramı çaresizce sararım
 Kimi görsem matlubumu sorarım
 Yar kendimi boşuna mı yorarım

Bir asır içimde saklayıp gittim

Aklım zayii oldu düştüm hüzüne
 Bir gün ak değmedi kara yazıma
 Mahcubum hatamı vurma yüzüme
 Ümidim bahtımı aklayıp gittim

211. AŞK KANTARA OTURMADI

Hiç sormadan geldi girdi araya
 Ak bulaştı kırk senelik karaya
 Ne kefeye sığdı ne de daraya
 Aşk kantara oturmadı bir türlü

Sıla onun, vatan onun, yöre ne?
 Sebep oldu kayaları delene
 Eyvah dedirtti, mecnunu görene
 Kimse akıl yetirmedi bir türlü

Hangi gün, hangi ay, hangi senede
 Paşada bitti, beyde, çingenede
 Tarifi hiç yapılmadı gene de
 Aşk sonunu getirmedi bir türlü

Bir kere görünse, savuşup gider
 Canım diyenlerin, canına yeter
 Kimseyi bırakmaz topunu güder
 Hiç birini yitirmedi bir türlü

Kula gözükmeden peşine düşer

Her zaman her yerde işine düşer
 Yerinden de kalkan peşine düşer
 Hiç kimseyi götürmedi bir türlü

Ümidim aşk için çok şikâr etti
 Hep zarar çekti de pek az kâr etti
 Görülen hesabı aşk inkâr etti
 Pazarlığı bitirmedi bir türlü

212. GÖZÜM

Doğuştan karaysa bir kere yazın
 Boşuna uğraşma silinmez gözüm
 Taa arşı alaya çıksa da sızın
 Uzaktan bakmaynan bilinmez gözüm

Talihin bir sefer taktıysa eğer
 Ömür pazarında etmiyor değer
 Ne kadar can desen ne kadar ciğer
 Ölenle beraber ölünmez gözüm

Her gelen bir derdi bırakır gider
 Böyle bir sermaye paha mı eder
 Öz anandan miras kaldıysa keder
 Boşuna uğraşma gülünmez gözüm

Ölüm denen ecel ne canlar yakar
 Cansız olan kulun canı mı çıkar
 Giden gelmek için ardına bakar
 Bir kere gidersen gelinmez gözüm

Ne zaman oynasam hepsinde uttu
 Yaram ne kapandı ne kabuk tuttu
 Deva terk eyleyip derman unuttu
 Felekten hiç ilaç alınmaz gözüm

Kararım kesildi kırıldı kalem
 Bu nasıl tasaydı bu nasıl elem
 Kul Ümit çekmeynen bitmiyor çilem
 Seni diler, kendi dilinmez gözüm.

213. ÇİLEM ZÜLÜF OLDU

Çilem zülûf oldu döküldü yüze
 Perçemimi araladım yetmedi
 Eriyip aksam da gelmiyor öze
 Çok bekledim ettikleri bitmedi

Beklemeyle kısalıyor aralar
 Kabuk uzak kaçtı, açık yaralar
 Okka suskun hicap etti daralar
 Mekân tuttu bırakıp da gitmedi

Şansımdan hayırsız bir yâre çattım
 Boşuna baş koyup canımı attım
 Derdim sürü yapıp önüne kattım
 Nazlandı da bir gün olsun gütmedi

Feryat eder yar dalına konarım
 Dal kurumuş ben boşuna yanarım

Bilemedim hangi zaman onarım
Ömür verdim yine paha etmedi

Ümidim fuzuli bekledim durdum
Gülüp oynamayı hep elde gördüm
Çekip gitsin diye düşüme vurdum
Çok uğraştım inat etti yitmedi

214. NAZLI YARIN KAPATTIĞI KAPIYI

Nazlı yarın kapattığı kapıyı
Çok uğraştım açamadım bir türlü
Sevda denen muammalı yapıyı
Bırakıp da geçemedim bir türlü

Badelerin farkı mı var zehirden
Tek bir ışık sızmaz oldu şehirden
Huzur akan şu koskoca nehirden
Doyasıya içemedim bir türlü

Ciğerim kavruldu bu aşkı hardan
Bir damla su bile gelmiyor yardan
Çile dolu şu hayırsız diyardan
Katarlanıp göçemedim bir türlü

Bu nasıl aşktı ki hep art'tan gördü
Dar etti başıma koskoca yurdu
Demir topuz ile ardımdan vurdu
Toparlanıp kaçamadım bir türlü

Ömrüm heder oldu gençliğim yitti
 Takatım tükendi mecalim bitti
 Sürüm bile beni terk edip gitti
 Peşlerinden uçamadım bir türlü

Kul Ümidim canana can getirdim
 Beğenmedi, sermayemi batırdım
 Zemheride bir demet gül yetirdim
 Ayaz vurdu biçemedim bir türlü

215. KARARTIN KAYBOLSA

Ey gönül boşuna kaynayıp coşma
 Karartın kaybolma soran bulunmaz
 Belki gelir diye umuda düşme
 Yar yerine koyan yaren bulunmaz

Cayır cayır yanıp kül olsan bile
 Dertliler yurdunda il olsan bile
 Şirke girip yâre kul olsan bile
 Allah için bakıp gören bulunmaz

Ömrüm tamamlanıp nihayet bulsa
 Zoraki de üç beş tanıdık gelse
 Birisi oradan getirin dese
 Yasin okuyacak Kuran bulunmaz

Pazara çıkarsan talibi olmaz
 Dert dolu malı deli olan almaz
 Boşuna bekleme müşteri gelmez

Okkan firar eder daran bulunmaz

Ümidim dert dolu deryadan kaçsam
Kızgın çöle doğru yönümü şaşsam
Yel vursun diye de döşümü açsam
Zemheride bile boran bulunmaz

216. HAYATIMI ALT ÜST EDİP GİDERKEN

Hayatımı alt üst edip giderken
Ardımdan sadece bak dedi çıktı
Kal diye boşuna ısrar ederken
Yalvarma bu sana hak dedi çıktı.

Birlikte vurduğum düğümlerimi
Hep sana yönelen eğimlerimi
Sende unuttuğum resimlerimi
Dilersen hepsini yak dedi çıktı.

Ömrüm toparlanıp artık göçerken
Göz ucuyla bir bak, gelip geçerken
Senin için zehir bile içerken
Artık senden hayır yok dedi çıktı

Gönlümü uğruna kırka böleyim
Eğer yetmiyorsa bırak öleyim
Suçum neyse söyle bende bileyim
Artık hayatımdan çık dedi çıktı.

Mahşere milattır sensizlik anı

Sonunda cananım götürdü canı
 Emekle ördüğüm o aşıyanı
 Boranla birlikte yık dedi çıktı.

Kul Ümit sığmadı hiç bir zabıta
 Maksut_1 menzilde ricam mabut'a
 İçine girdiğin tahta tabuta
 Son çiviye kendin, çak dedi çıktı.

217. HESABINI KAPATMAZSA KEDERİN

Hesabını kapatmazsa kederin
 Veresiye açar olur bilesin
 Hiç yok yere karardıysa kederin
 Deva bile naçar olur bilesin

Öz can dahi yük olursa sinede
 Çare mi var katlanılır yine de
 Bu pazarda bire de var bine de
 Eleyip de seçer olur bilesin

Keyfe keder gelse bile arada
 Ömür biter derman denen sırada
 Merhem bitip kurt yer etse yarada
 Sargı bile kaçar olur bilesin

O zühre ki nice şemsler batırır
 Zillet ile ne çileler getirir
 Derman olmaz, olanı da bitirir
 Ortalığa saçar olur bilesin

Murat etse nice dertler yaratır
 Kuru çölde coşkun nehir aratır
 Çare gelmez inat eder diretir
 Kişi derde duçar olur bilesin

Körük vurup ateş sarsam demire
 Kısmetimden şavkı değmez ömüre
 Boz kayada batar oldum çamura
 Sefil Ümit göçer olur bilesin
 Deva bile naçar olur bilesin

218. BİR DERT DÜŞTÜ DÖŞÜME

Bu günlerde bir dert düştü döşüme
 Ben söyleyim sen otur say gardaşlık
 Yerinden yekinen düştü peşime
 Bir görseydin vay anam vay gardaşlık

Canım aldı topuzuynan kürzüynen
 Senet yaptım sanki ben o dürzüynen
 Usandırdı talebiynen arzıynan
 Hesap derin istersen cay gardaşlık

Olanımı vermiş idim oyusa
 Aldıkları yetmedi ki deyyusa
 Çırpındıkça batar oldum meyusa
 Benim işim hep böyle zay gardaşlık

Ortak oldum şikârınan arınan
 Kuru çula oturtular zarınan

Birde aram açıldı mı yarınan
İstiyorsan üstüne koy gardaşlık

Tüccar diye sağda solda anıldım
Kırk kervanlı büyük tacir sanıldım
Hangi hesabı tuttuysam yanıldım
Bu işteki kârımı duy gardaşlık

Temelinden alışmışlar harama
Merhem olsa zerre sürmez yarama
Bu dürzünün de çaresi var ama
Ölmeyince çıkmıyor huy gardaşlık

Düve götürüp yerine kaz koydu
Yedi içti adını da az koydu
Elimdeki ekmeğe de göz koydu
Çekip aldı haydi gel doy gardaşlık

Ümit'im fuzuli gürleyip estim
İflah olmaz artık umudu kestim
Halim ahvalim bu, ey güzel dostum
Tut yaramın kabuğun soy gardaşlık

219. MUAMMADAN İBARETSE EĞER AŞK

Muammadan ibaretse eğer aşk
Sakın sorma onu tarif edemem
Kıymet bilir isen ömre değer aşk
Sensiz olan günü boşa güdemem

Yıldızım şemsimsin şevvalim sensin
 Her nasıl olursam ahvalim sensin
 Sende fani oldum her halim sensin
 Kovsan bile senden cayıp gidemem

Sır gibi sakladım duyarsın diye
 Başkasını tutup koyarsın diye
 Ödüm koptu inan cayarsın diye
 Hep gizlerim kimselere diyemem

Her zaman hayalin yön verir bana
 Ne zaman yıkılsam yan verir bana
 Bilsem ki sen yokken can verir bana
 Kudret aşısı olsa lokma yiyemem

Dert tükenip gayrı çilem gelmese
 Sensiz iken hiç bir tasam olmasa
 Azrail Ümit'in canın almasa
 Utanırım sensiz can isteyemem

220. ÖDEMEK GEREK

Sevdayı servetten sayarsan eğer
 Gelir vergisini ödemek gerek
 Kriz görür ise kalır mı değer
 İşin hakikati gam yemek gerek

Gülün bülbül için feryadı boşa
 Onu bırakıp da konar mı leşe
 Sevda yük olur mu sevilen eşe

Nefsini ıslaha çok emek gerek

Herkes ayrı yaşar sonu bir olmaz

Koca ile gencin gönü bir olmaz

Boşuna uğraşma yönü bir olmaz

İşin hakikati hak demek gerek

Kara çalmak değil doğrusu böyle

Fark elli olursa erkeksen egle

Bildiğin şey varsa gel kendin söyle

Her zaman doğruyu söylemek gerek

Güzel dost körpenin peşini bırak

Sen için sadece yengemdir durak

Kul Ümit'i şayet alırsan çırak

Lütfedip yanında eylemek gerek

221. BAHANE ARAMA

Bir kusurum varsa yüzüme söyle

Kıyıda köşede söz edip durma

Buyur gülşenimde gönlünü egle

Bahane arayıp naz edip durma

İster terk et beni kahrımdan öldür

İster yar de sarıl yüzümü güldür

Niyetin ne ise açıkça bildir

Karanlıkta boşa göz edip durma

Lütfedip yüzüme bakmayacaksan

Geceme bir ışık yakmayacaksan
 Kocamış gönlüme akmayacaksan
 Boşuna ömrümü güz edip durma

Bugünüm zay oldu dünümden beter
 Bir tebessüm ile dertlerim biter
 Uzaktan yüzünü göstersen yeter
 Ne olur kendini giz edip durma

Kul Ümit'e verdin ölüm emrini
 Bir gün bana döndermedin umrunu
 Vadesi dolmayan dertli ömrünü
 Bırak da yaşasın az edip durma

222. İSMİNİZ-1

Ey sevda katili gönül kasabı
 Çok karışık görülmüyor nisabı
 Yıllar önce yarım kalan hesabı
 Soramadım sorulmuyor İsmi naz

Vuslatına daha kaç ömür gerek
 Sebebim sen oldun çekip giderek
 Yaş elli olsa da bu deli yürek
 Yoramadım yorulmuyor İsmi naz

Karanlıkta arar oldum izini
 Can sayarım senden gelen hüznü
 Elveda derken son kez yüzünü
 Göremedim görülmüyor İsmi naz

Sabır çare değil bitmiyor çile
 Gelip geçenleri getirme dile
 Müsaaden olmadan kapına bile
 Varamadım varılmıyor İsmnaz

Senden gelen her dert beni bulsa da
 Ben razıyım gülistanım solsa da
 Sensiz tüm mekânlar cennet olsa da
 Duramadım durulmuyor İsmnaz

Ben mi çok eskidim sen misin yeni
 Tebrik et Ümit'e öldü diyeni
 Silahı çekip de alnından seni
 Vuramadım vurulmuyor İsmnaz

223. İSMİNAZ-2

Eyyuba döndüm yar, senin derdinden
 Yara almış yüzümsün sen İsmnaz
 Yıllar çeken yokuşumun ardından
 Çıktığım tek düzümsün sen İsmnaz

Her gece gördüğüm düşümden sonra
 Canımdan caydıran hışımdan sonra
 Asırlardır süren kışımdan sonra
 Çok geç gelen yazımsın sen İsmnaz

Sevdasına nice sırtlar aştığım
 Yar yolunda daim yorgun düştüğüm

Diyar diyar peşinde dolaştığım
Silinmeyen izimsin sen İsmınaz

Sen kovmadan ben gönlünden çıkarsam
Bin lanet et şayet bir an bıgarsam
Senden gayrı bir dilbere bakarsam
Kör olacak gözüksün sen İsmınaz

Öz canımdan dahi bıgarırken bile
Zay olan zamana bakırken bile
Kul Ümit'im ruhum çıkarken bile
Vallahi son sözümsün sen İsmınaz

224. İSMİNİZ-3

Vurup giderken sen benim yanımdan
Dokuz canlıyken öldürdüm İsmınaz
Sana vermek için can düşmanımdan
Sekizini borç alırdım İsmınaz

Yaralı kulunu gelip görseydin
Yarım ağız yalan yere sorsaydın
Sadece bir kere umut verseydin
Nerede olsan bulurdum İsmınaz

Zevk alırdım dilim dilim dilsen de
Razı idim riyakârca gülsen de
Hiç fark etmez taa fizanda olsan da
Düşer ardına gelirdim İsmınaz

Bahtıma düşen mevsimim kış imiş
 Benimkisi kupkuru bir düş imiş
 Anladım ki tüm emeğim boş imiş
 Ben seni benden bilirdim İsmnaz

Hangi bir kul iflah olmuş bu dertte
 Neler olacak bak, bırakıp git de
 Akıl mı bıraktın Sefil Ümit'te
 Sonunda bende delirdim İsmnaz

225. İSMİNİZ-4

Hele bir de ne yaptım ki ben yine
 Nedir böyle cevr-i cefa İsmnaz
 Gâvur olsa çoktan gelirdi dine
 Hasım mıdır sana vefa İsmnaz

Ömür öğütürler çilede çarkta
 Haz mı bırakırlar ikinci kırkta
 Vuslat firar eder en ufak farkta
 Sevilir mi böyle sefa İsmnaz

Göster de al hangi sene hangi ay
 Eğer beğenmezsen sonra yine cay
 İster zekât ister sadakadan say
 Selam yok mu son bir defa İsmnaz

Sanma ki gidince her çile biter
 Ayrılık ölümden daha da beter
 Her iki tarafta zarara batar

Hadi söyle bu mu mefa İsmnaz

Ey sevdiğim divaneyim derdinden
Sebep sensin sen eyledin yurdumdan
Sürünmeyle yetişemem ardından
Söylesene bu mu şifa İsmnaz

Garip kul Ümit'i candan ayır gel
Eşe dostu kim var ise duyur gel
Bari mezarıma olsun buyur gel
Bak böyle de olur ifa İsmnaz

226. İSMİNAZ-5

Seher vakti yele yüzünü dönder
Rüzgâr ile yoklayayım İsmnaz
Hiç olmazsa bari bir name gönder
Amber diye koklayayım İsmnaz

Bir kâğıt bir kalem varsa yanında
Oturup karala hicran anında
Ya selam ya sitem ekle sonunda
Mahşere dek saklayayım İsmnaz

Sen misin ben miyim yoksa kader mi?
Fail kabahati kabul eder mi?
Sahibi suçuna bu benim der mi?
Bırak seni aklayayım İsmnaz

Ey hayırsız ayrıl da gel yurdundan

Gezemiyou hasta oldum derdinden
 Naçar oldum varamadım ardından
 Seni nasıl bekleyeyim İsmınaz

Dinini yıkmadan olanı söyle
 Lütfedip canını canıma eyle
 Ümit'im durum bu, vaziyet böyle
 Koy kendimi haklayayım İsmınaz

227. İSMİNİZ-6

Simsiyah bir renge çivi batırıp
 Kalbe zorla çakıp gittin İsmınaz
 Gönlümdeki tüm boyayı bitirip
 Bir tek morla çekip gittin İsmınaz

Aşk olmasa Ferhat taş deler miydi?
 Mecnun Leyla' sına çöl eler miydi?
 Kuzu bile bu kadar meler miydi?
 Beni korla yakıp gittin İsmınaz

Beni merhem say da kapansın yaran
 Cayır cayır yansam olmuyor gören
 Benden halsiz çıktı halımı soran
 Neden darla bakıp gittin İsmınaz

Saniyem yok, saatim yok, anım yok
 İnan sensiz rabıtasız günüm yok
 Ey can özüm senden gayrı canım yok
 Hangi arla yıkıp gittin İsmınaz

Kul Ümit'e hep uzaktan bakınca
 Mutlu musun al kanlarım akınca
 Alev vurup her yanımı yakınca
 Sanki harla akıp gittin İsmnaz

228. İSMİNAZ-7

Hem batırır hemi kendin batarsın
 İster tutul istersen tut İsmnaz
 Bu oyunda her zaman sen utarsın
 İster utul istersen ut İsmnaz

Hadi durma ne istersen yap onu
 Sen daha baştasın bende gör sonu
 Vallahi uğruna satarım gönü
 İster satıl istersen sat İsmnaz

Daha iflah olmam inan sen varken
 Neyim varsa yalnız sana adarken
 Gamlılar kervanı geçip giderken
 İster katıl istersen kat İsmnaz

Benim için sakın sefalet sürme
 Kaldır at kapından bir daha görme
 Uçurum bulursan saniye durma
 İster itil istersen it İsmnaz

Ümit fidan olsa kır at dalını
 Uzak dur boşuna sorma halını

Değecek olursa derdin kalını
İster atıl istersen at isminaz

229. İSMİNAZ-8

Neydi benden alıp veremediğin
Çok uğraştım çözemedim İsmınaz
Gül mü kaldı daha deremediğin
Elim varıp yazamadım İsmınaz

Ağlatınca alayların doldu mu?
Unuttuğun daha bir şey kaldı mı?
Doğru söyle bu yaptığın oldu mu?
Gafil oldum sezemedim İsmınaz

Birbirine kattın hazanı yazı
Nasıl olsa sende hepsinin kozu
Mecnun eyledin ya gâvurun kızı
Sen olmadan gezemedim İsmınaz

Terk eyledin bensiz kıvrın öl diye
Sayar oldun başkasından el diye
Çok yalvardım emanetin al diye
Kaderimi bozamadım İsmınaz

Yardan geldi yara bana ezeli
Gönül bu ya seçti derdi güzeli
Senelerdir ardın sıra gezeli
Ezelimi ezemedim İsmınaz

Kul Ümit'im binime bin katmayı
 Kendim istemedim zehir tatmayı
 Seni kitabımdan söküp atmayı
 Çok istedim çizemedim İsmnaz

230. AŞK EBEDİ OLSAYDI

Aşk ebedi olsaydı, ayrılık yaşanmazdı
 Miladı tükenmese, sevenler boşanmazdı
 Koşmakla ele geçse kimseler üşenmezdi
 Baştan sona gizemli çok asılsız ünü var
 Vadesi uzun olsa en fazla kırk günü var

Maşuk aşkına döndü Mecnun neden vazgeçti
 Yusuf Züleyha için boşuna bağır açtı
 Ya Şirin Ferhat'ını, niye bırakıp kaçtı
 Kaybetmiş dünyasını meçhul olan yönü var
 Vadesi uzun olsa en fazla kırk günü var

Aşk zamanla tükenir, alışkanlık yer eder
 Yaşanacak yer komaz bir âlemi dar eder
 Bazen yüzlük kütüğe ateş düşer har eder
 Zamanda zaptetmiyor ne yarın ne dünü var
 Vadesi uzun olsa, en fazla kırk günü var

Kul Ümit'im ders olsun bırak şunun peşini
 Adet olsun diyerek, çoğu seçer eşini
 Kafayı bir takarsa gör o zaman işini
 Saman alevi gibi, çabuk sönen yanı var
 Vadesi uzun olsa en fazla kırk günü var.

231. ZÜKFİKÂR-1

Ayrık otu kapladı her yanımı
 Nefes bile alamadım Zülfikâr
 Almak istediler garip canımı
 Bir kere şad olamadım Zülfikâr

Yakın ol ki sana yanım vereyim
 Koyan var mı kirişimi gereyim
 Kör ettiler hangi gözle göreyim
 Hedefimi bulamadım Zülfikâr

Güneşim ayım ve zührem riyadan
 Ayıkmadım al basan o rüyadan
 Zerre miktar pay düşmedi ziyadan
 Aydınlığa dalamadım Zülfikâr

Hangi zamanımda hangi çağımda
 Zehir bile kavrulmadı yağımda
 Bir tek meyve gönül denen bağımda
 Yetiştirip yolamadım Zülfikâr

Dönderdiler divaneye semeye
 Kırık lokma bulamadım yemeye
 Gel de kul Ümidi kurtar demeye
 Sana haber salamadım Zülfikâr

232. ZÜLFİKÂR-2

Dün gece düşümü bir ateş sardı

Uyandım ki yanıyorum Zülfikâr
 Ne serinlik ne bir damla su vardı
 Vakit tamam sanıyorum Zülfikâr

Gayrı ruhum cesedimi boşladı
 Can bedeni terk etmeye başladı
 Feryadım taa asumana işledi
 Vade bitti sönüyorum Zülfikâr

Münker Nekir olanları yazanda
 Bundan sonra sıra da bir Fizan da
 Hesap tamamlanıp ulu mizanda
 Maşukuma dönüyorum zülfikâr

Sürem doldu olan ömrü geçirdim
 Ne fayda ki çok fırsatlar kaçırdım
 Deli gönlü diyar diyar uçurdum
 Kuru dala konuyorum Zülfikâr

Dağıldı mekânım duruyor sanma
 Külün bile kalmaz yeter ki yanma
 Kul Ümit odlarda eriyor amma
 Cehennemde donuyorum Zülfikâr

233. ZÜLFİKÂR-3

Sen gidince ne dertlere tutuldum
 İlacımı sakladılar zülfikâr
 Tepe üstü kör kuyuya atıldım
 Başucumda beklediler Zülfikâr

Dostlarım sadıktır sandığım anda
 Akıl başa geldi yandığım anda
 Yanılıp yar diye kandığım anda
 Kuluncumdan okladılar Zülfikâr

Katarlandım öz sinemi göçürdüm
 Yar peşinde koca ömrü geçirdim
 Hiç bakmadı olan akli kaçırdım
 Yine onu akladılar Zülfikâr

Senden sonra ben kendimi yitirdim
 Huzur denen sermayemi batırdım
 Korkudan sadece sustum oturdum
 Her belayı yüklediler Zülfikâr

Kul Ümit'im dirhem girmez darama
 Tek damla yağ bulamadım çırama
 Şifa diye kabuk tutan yarama
 Haçer vurup yokladılar Zülfikâr

234. HASRETİMİ AL KANIMA BULADIM

Hasretimi al kanıma buladım
 Hal bir yanda dil bir yanda ağladı
 Fidanımı gözyaşımla suladım
 Dal bir yanda gül bir yanda ağladı

Son yolculuk belki de son bakışım
 Her adımda müşkül oldu çıkışım

Hiç bitmedi fırtınalı yokuşum
Yol bir yanda yel bir yanda ağladı

Kılavuzsuz bir kervana katıldım
Yusuf gibi diyar diyar satıldım
Gâh deryaya gâh sahraya atıldım
Göl bir yanda çöl bir yanda ağladı

Yanılıp da ahde vefa umduğum
Sayamadım kaç bin defa umduğum
Asırlardır bir tek şifa umduğum
Kul bir yanda yıl bir yanda ağladı

Kul Ümit'in kimse gelmez yaşına
Hiç bir halı gitmez yarın hoşuna
İmdat için dal ararken boşuna
Kol bir yanda el bir yanda ağladı

235. EMİNE-1

Yıllar önce çekip gittin buradan
Mahallenin güzel kızı Emine
Haberin yok açtığın şu yaradan
Koca şehrin hayırsızı Emine

Söyle de bileyim var mı ebedi
Tartıya gelmiyor aşkın nispeti
Yıkıp gittin gönül denen mabedi
En azılı kalp hırsızı Emine

Elemim kasvetim kederim oldun
 Her daim en fazla ederim oldun
 Ezelden kararan kaderim oldun
 Silinir mi böyle yazı Emine

Sel ettiğin gözümdeki pınarı
 Aldırmadan sen oldun hep kınarı
 Al hançeri gönlümdeki çınarı
 Nasıl dersen öyle kazı Emine

Al sevdami yaprak yaprak arala
 Hiç olmazsa bir kaç satır karala
 İster öldür istiyorsan yarala
 Yar vurursa çıkmaz sızı Emine

Bir değil beş değil otuz dört sene
 Baş tacı sayarım dönersen gene
 Sen romen bağımnda asil çingene
 Kul Ümit'in imansız Emine

236. EMİNE-2

Sayende sır sarar dertli düşümü
 Zahmete girip de sorma Emine
 Her geceki kâbus dolu düşümü
 Yanılıp da hayra yorma Emine

Huzuru bilmedim dert benim harcım
 Ödedim ödedim bitmiyor borcum
 Tasayı doldurdum taşıyor hurcum

Aman ha lütfedip edip sorma mine

Viran ettin gönül denen hanımı
Yerinde mi koydun ki sol yanımı
Yavaş yavaş alma benim canımı
Vuracaksan çek vur durma Emine

Daim yarı yoran yaren gibisin
Cansızca can suyu veren gibisin
Dağdan dağa seken ceren gibisin
Boşa yüreğimi yarma emine

Ümit'i boşuna peşinde yordun
Ne bir gün arayıp ne bir gün sordun
Her daim yadların yanında durdun
Bir de sitem ile vurma Emine

237. EMİNE-3

Ne sultan gerekir ne koca şehir
Âleme değişmem seni Emine
Ciğerim kavruldu kesmiyor nehir
Her zaman sen oldun yeni Emine

Gündüz de gece de sabah da sensin
Şükürümde sen varsın eyvah da sensin
İntizar da sensin, hep ah da sensin
En küçük hücremin geni Emine

Kederi kasveti yar etme bana

Uğraşıp vuslatı zor etme bana
 Bari Allahtan kork zar etme bana
 Devasa dünyamın eni emine

Sağlamın sağın salimin kızı
 Zakirin zahidin âlimin kızı
 Anadan babadan zalimin kızı
 Kul Ümidin tevhit dini emine

238. EMİNE-4

Fikrimi zay edip aklım şaşırdın
 Dilerim dağ olsun düzün emine
 Baharda soldurup sırtlar aşırđın
 Bozumlu bağ olsun güzün emine

Ne zaman gül eksem vakitsiz yeter
 Mutlaka dibinde bir zakkum biter
 Attığın her adım düşüme batar
 Asırlık çağ olsun izin Emine

Dermanım gelmiyor ruhsattan kesik
 Önümde engeldir el kadar esik
 Ey çatık kaşlı yar, suratı asık
 İstemem ağ olsun yüzün Emine

Kul Ümit lâl olmuş getirdin dile
 Boşuna avundum tesellin ile
 Görmeyeyim diye yumduysan bile
 Yine de sağ olsun gözün Emine

239. EMİNE-5

Bundan sonra daha düşmem peşine
 Yerle yeksan olsun yören Emine
 Uzak dur da baba çıksın başına
 Töremesin senin tören Emine

Sevda nedir gel bak, hele bir yanda
 Fetvası yok ne dinde ne imanda
 Varsa tek bir ayet göster Kuranda
 Aman inadında diren Emine

Yıllar yılı yer edindin döşümde
 Emelimde amelimde işimde
 Tek duam sen oldun günlük beşimde
 Allah için desin gören Emine

Parça parça oldu gönül makamı
 Çekil git de artık bırak yakamı
 Yaptığın doğru mu yoksa şaka mı?
 Arsızca karşımda duran Emine

Bir gün ak mı sürdün müzmin karama
 Merhem yoksa bari tuz bas yarama
 Zahmet edip sağda solda arama
 Sen oldun ya beni vuran Emine

Kafa tutup yarına da düne de
 Hançer vurup yara açtın sinede

Feryadımı anlamadın yine de
Eksik olsun derdin soran Emine

Merak edip sebebini sormadın
Kör müydü ki gözün bir gün görmedin
Ceren gibi yerinde de durmadın
Ardı sıra beni yoran Emine

Dertten korkum olmaz zaten çileyim
Suçum neyse söyle ben de bileyim
Bırak bari huzur ile öleyim
Yaddan beter vurdun yaren Emine

Olan aklım neyse ortaya koydum
Yine de kusuru kendimde saydım
Hem kendi canımdan hem senden caydım
Ömrümü bağrımı yaran Emine

Kul Ümit'im yarın ulu mizanda
Üzülen de belli olur üzen de
Divanı Kübra'da karar yazanda
İşte orda halin boran Emine

240. VUR DA ÖYLE GİT

Mademki gitmeye bir karar verdin
Çek silahı beni vur da öyle git
Zavallı gönlüme çok zarar verdin
Bir nefeslik olsun dur da öyle git

Sebep oldun karalandı kaderim
 Şayet istemezsen çeker giderim
 Kimse değil yalnız sensin kederim
 Son bir kez halımı sor da öyle git

Hafızamda kalan bir isim bırak
 Hatıra olacak bir cisim bırak
 Eski olsa bile bir resim bırak
 Şu geçen mazimi yor da öyle git

Hasret vurdu öldüm öldüm dirildim
 Yar peşine diyar diyar sürüldüm
 Elli yıldır yuvarlanıp dürüldüm
 Bari yüreğimi bur da öyle git

Kul Ümit yaralı can kaynamıyor
 Gönül ısınmazsa kan kaynamıyor
 Günlerim yılıma an kaynamıyor
 Kendini kendime kur da öyle git

241. BOĞDU YAR BENİ

Damla su değmeden çok umman geçtim
 Kup kuru dereye boğdu yar beni
 Yöneldiği yöne bağrımı açtım
 Deryanın içinde yaktı har beni

Olmayan aklı da yoramaz oldum
 Bir tek kula hesap soramaz oldum
 Delirdim derdinden duramaz oldum

Düz ovada eylediler dar beni

Zarar ettim kâr kalmadı kesemde
Umursamaz alevlendim desem de
Sönsün diye avuçlayıp yeşem de
Faydası yok soğutmadı kar beni

Ümit'im gamından hep azar gönül
Bin çeker yine de bir yazar gönül
Sefada ve zevkte ne gezer gönül
Gelir gider yoklar, ahu zar beni

242. GÖRÜLMÜYOR BAK ŞİMDİ

Yüz değirmen döndürürken şelalem
Tek damla su görülmüyor bak şimdi
Benden himmet umar iken el âlem
Yavan lokmam dürülmüyor bak şimdi

Heybetimden gören yolu sapardı
Hizmetimi başkaları yapardı
Felek vurdu dallarımı kopardı
Gayrı gülüm derilmiyor bak şimdi

Herkes beni akıl ehli bilirken
Duyan bana ziyarete gelirken
Nere gitsem gönül sohbet bulurken
Bir kuru çul serilmiyor bak şimdi

İşi olan selamımla varırdı

Gelen bal börek ve yemek bulurdu
 Kilitlenmez hep dayalı dururdu
 O kapıdan girilmiyor bak şimdi

Her mecliste başköşede oturur
 Kimde varsa olan derdi bitirir
 Taa fizana kadar hatır yetirir
 Selam bile verilmiyor bak şimdi

Yaralılar merhem alır sarardı
 Kim sıkışsa benden akıl sorardı
 Bundan gayrı olan dünyam karardı
 Zerre ışıık görülmüyor bak şimdi

Azametten karlı dağlar erirken
 Sırasıyla gelip ikrar verirken
 Âlem benim peşim sıra gelirken
 Gayrı izim sürülmüyor bak şimdi

Ümit'im ne devran ne asır kaldı
 Nem varsa mazide hep esir kaldı
 Ömür tamam olup az küsür kaldı
 Mevta olan dirilmiyor bak şimdi

243. DERMAN SAKLAR KENDİNİ

İklim iklim çare arayıp durma
 Dert gelirse derman saklar kendini
 Sakın ha gönlünü boşuna yorma
 Hemi vurur hemî aklar kendini

Ziyası kaybolur mihr-u mahında
 Zerre merhem olmaz inan şahında
 Çok hicran gizlenir gönül ahında
 Hak ararken döner haklar kendini

Yârin odunuyla odlara yanıp
 Tutuşup giderken adını anıp
 Hatayı kusuru kendinde sanıp
 Her daim her yerde yoklar kendini

Elemle hicranla asırlar geçti
 Kimseler duymadan ne sırlar geçti
 Hatalar kaybolup kusurlar geçti
 Kul Ümit çileyle paklar kendini

244. MERİ KEKLİK MİSALİ

Nazlı canan meri keklik misali
 Gönül kafesimden uçup gidiyor
 Sevdasında bir şüphelik misali
 Bağıma bin yara açıp gidiyor

Bahtımla aram yok kaderim kara
 Kapansın dedikçe açıldı yara
 Kuru selam göndermiyor bu ara
 Diyar diyar benden kaçıp gidiyor

Ne bende can kaldı ne yardan eser
 Ben aman dedikçe soluğum keser
 Bir bahane bulup her daim küser

Sanki hasım gibi geçip gidiyor

O yar ki dinimin farzı gibidir

Yıldızlı güneşli arzı gibidir

Sehpada sonuncu arzu gibidir

Kul Ümit eceli seçip gidiyor

245. DESTEGÜL-1

Sen ki benim gülistanda yeşeren

En muhteşem gülüm oldun Destegül

Kirpiğimde hicranımla yaşaran

Gözlerimde selim oldun Destegül

Hayat bulup hayalinde fikreden

Vuslat için yalnız seni zikreden

Senin için gece gündüz şükreden

Dilimlenmiş dilim oldun Destegül

Ahit ettim döner miyim sözümde

Dava güttüm aynadaki yüzümde

Vurgun yeyince bil ki can özümde

Benim için zulüm oldun Destegül

Sensiz gönül zerre huzur bulmadı

Bu ne iş ki gayrı akıl almadı

Hicrin beni yakaladı salmadı

Hem kolum hem elim oldun Destegül

Kul Ümit'im her dem seni düşledim

Senelerdir sensizlikte kışladım
 Bundan gayrı öz canımı boşladım
 Benim için ölüm oldun Destegül

246. DESTEGÜL-3

Mahşere dek sürse bile hasretim
 Senden geçen namert olsun Destegül
 Her yanımdan kesilse de nusretim
 Koyup kaçan namert olsun Destegül

Gece gündüz kuru dalda tünedim
 Ölene dek sürecektir inadım
 Senin ile kırılrsa da kanadım
 Sensiz uçan namert olsun Destegül

Ömründe bir kere adımı ansan
 İnan ki gücenmem vefasız sansan
 Gönülde yetişen gülden usansan
 Sensiz açan namert olsun Destegül

Kul Ümit'e vurgun değdi yine mi?
 Sen de rağbet küslüğe mi kine mi?
 Dert doldurup örselesen sinemi
 Tutup saçan namert olsun Destegül

247. MUKAYYET OL AKLIMA

Kadir Mevlam mukayyet ol aklıma
 Bir hayırsız beni dara düşürdü
 Geldi girdi döşümdeki saklıma

Gece gündüz ahu zara düşürdü

Önce vurup sonra koyup kaçarken
Acımadan türlü dertler açarken
Gönlümdeki hicranımdan naçarken
Ciğerime derin yara düşürdü

Köşe bucağın çare diye inletti
Feryadımı bir âleme dinletti
En sonunda isyanımı ünletti
Dermanımı gayri zora düşürdü

Şavkı görmez şu ruhumun mesali
Mahşere mi kaldı acep visali
Mancılıkta bir İbrahim misali
Savurdu da kızıl kora düşürdü

Senelerdir sadık kaldım ahdime
Gam doldurdum gönül denem tahtıma
Kul Ümit'in ışık vurmaz bahtına
Kaderine zifir kara düşürdü

248. ANLAMADI YAR BENİ

Geda oldum yar peşinde dolaştım
Bir gün olsun anlamadı yar beni
Visal için felek ile dalaştım
İnat Edip ücralarda kor beni

Mecnun gibi ardı sıra gezdirir

Katran sürüp yaralarım azdırır
 Gâhi ağıt gâhi destan yazdırır
 Kızgın çölde kavuruyor har beni

Sevda değdi nazlı yara vuruldum
 Kırk senedir daha yeni duruldum
 Allah için yeter artık yoruldum
 Bir gün olsun arayıp da sor beni

Kul Ümit'im değdi derdin derini
 Kayıp olsa kimse sormaz yerini
 Parça parça eylediler serini
 Vur hançeri baştan sona yar beni

249. ASUDE-1

Bilmeden onulmaz bir derde düştüm
 Başıma belayı sardın Asude
 Hicrinle kavrulup sevdanla piştim
 İnan baştan sona yardım Asude

Hançer vurdun dert yer etti sinede
 Ölene dek kapındayım yine de
 Yavan selam gelmez oldu senede
 Yaralı gönlümü yordun Asude

İster köleden say ister kulundan
 Âlem gelse ayıramaz yolundan
 Haz verir ecelim olsa elinden
 Ne aradın ne de sordun Asude

Hem zerremde hem kürremde yerin var
 Bilemedim bu işte ne kârın var
 Kul Ümit' le senin neden zorun var
 Elimi kolumu kırdın Asude
 Ne aradın ne de sordun Asude

250. ASUDE-2

Senelerdir peşin sıra gezerim
 Sen benim ömrüme yettin Asude
 Gönül denen Cevherimi ezerim
 Beni bana hasım ettin Asude

Söyle de bileyim nedir kusurum
 Yalanım yok, yalnız sana esirim
 Sensiz geçen her saniye asırım
 Hasretinle hısım ettin Asude

Sevdim diye suç mu ettim desene
 Sevda kattım senden yana esene
 Her anımda düştüm senin tasana
 Dar ağaçta asım ettin Asude

Naz eyleyip yüreğimden yarıncı
 Ne kazandın Kul Ümit'i kırınca
 Senelerdir ardın sıra yorunca
 Figanımı sesim ettin Asude
 Beni bana hasım ettin Asude

251. ASUDE-3

Dün gece kendime bir sual sordum
 Hiç bir cevap veremedim Asude
 Hatayı kusuru hep sende gördüm
 Sana kıyıp yeremedim Asude

İlaç diye katran sürdüm yarama
 Bir gün ak değmedi yürek karama
 Derdimin çaresi sende var ama
 Yüzüm tutup varamadım Asude

Yıllar yılı uğraşırım düzelmez
 Ne insafa ne merhamete gelmez
 Çile çekmek ile çilekeş ölmez
 Kırık gönlü saramadım Asude

Pay ettin de hissem düştü kederden
 Gayrı çare gelmez koyup gidenden
 Yine de umudu hiç kesmem senden
 Başkasını aramadım Asude

Bu güne dek yetmedi mi ettiğin
 Kul Ümit'i dertten derde ittiğin
 Asır oldu bırakıp da gittiğin
 Ardın sıra eremedim Asude
 Başkasını aramadım Asude

252. BİR KADIN BİLİRİM

Bir kadın bilirim mahsun mu mahsun

Bahtına baktım ki zarar yazmışlar
 Ulu Mevlam artık ona felah sun
 Kaderde çileli karar yazmışlar

İlk darbeyi almış kendi yârinden
 Yüreğine ok vurmuşlar derinden
 Kan damlarken bile her bir yerinden
 Bırakın yarasın sarar yazmışlar

Yıllar yılı hiç bir derdi bitmemiş
 Gam eş olmuş bırakıp da gitmemiş
 Talihe küsse de gücü yetmemiş
 Gün olur hesabın sorar yazmışlar

Ne kadar dert varsa düşmüş ardına
 Gelen katran sürmüş gönül yurduna
 Bir gün biri el atmamış derdine
 Çareyi kendisi arar yazmışlar

Kul Ümit'im dara düştüm derince
 Bir inilti duydum inceden ince
 Baktım ki her bela yerli yerince
 Sonunda bağrını yarar yazmışlar

253. ZAY OLUR

Derdi güzel didarını açarsan
 Kaşlar keman gözler bedir ay olur
 Yele verip perçemini saçarsan
 Aman sakla el görürse zay olur

Senden gayrı güzel beni eşlemez
 Gönül bu ya başkasını düşlemez
 Sevda zırhtır kurşun bile işlemez
 Beni vuran okun ile yay olur

Yastık yoksa göğsüme koy başını
 Senelerdir anlamadım işini
 Bir gün bile yıkar isen kaşını
 Kısmetimde eyvah ile vay olur

Sensiz olan o karanlık zamanda
 Cesedim ateşte ruhum dumanda
 Gelmeyip de koyar isen güm anda
 Bilesin ki her saniyem hay olur

Kul Ümit'im daim sürdürdüm bu demi
 Gönül deryasında yüzmüyor gemi
 El vurup da yıkma yürek hanemi
 En kallavi usta bile toy olur

254. ALACAKSAN AL GAYRI

Kadir Mevla'm alacaksan al gayrı
 Zalim kul elinde bırakma beni
 Görüyorsun öz benliğim el gayrı
 Kendin yak da o yarla yakma beni

Sen verdin bilirsin, gam gayet derin
 Sinemde ne varsa senin eserin

Dibi görünmeyen o zifir yerin
İçindeki kütüğe çakma beni

Lokman dahi çaresizdir ağrıma
Kimse kulak asmıyor ki çağrıma
Kar diyerek köz doldurup bağrıma
Gidenlerin ardına takma beni

Senelerdir bu dert dökümde yatar
Yardan gelen sevda gönlüme batar
Gani sensin her şeye gücün yeter
Rahmet buyur kabzedip sıkma beni

Kul Ümit'im içimde dinmez acım
Sen olursun ancak sensin ilacım
Tabip sensin yalnız sana muhtacım
İnsaf buyur bu dertle yıkma beni

255. YİNE YAR

Şu dünyayı geçirseniz başıma
Vallahi yar Billahi yar yine yar
Hançer bile saplasanız döküme
Vallahi yar Billahi yar yine yar

Yusuf gibi dar kuyuya atsanız
Bir kervanın peşi sıra katsanız
Sonra alıp diyar diyar satsanız
Vallahi yar billahi yar yine yar

Yüreğimi kırk yerinden yarsanız
 Cerrahıma tuz doldurup sarsanız
 Tekrar dönüp yine bana sorsanız
 Vallahi yar Billahi yar yine yar

Gördüğünüz her yerde taşlasanız
 Testereyle kesmeye başlasanız
 Yedi iklim öteye boşlasanız
 Vallahi yar Billahi yar yine yar

Çarmıhlarda kör çiviye çaksanız
 Nemrut olup kor ateşte yaksanız
 Şu kalbimi açıp da bir baksanız
 Vallahi yar Billahi yar yine yar

Parçalayıp kaynar suya koysanız
 Mil çekip de gözlerimi oysanız
 Bu âlemi bana hasım saysanız
 Vallahi yar Billahi yar yine yar

Kul Ümit'i dilim dilim dilseniz
 Esamemi yeryüzünden silseniz
 Be gafiller, siz sevdayı bilseniz
 Vallahi yar Billahi yar yine yar
 Ne imana gelir ne de dine yar

256. BABAM-5

İçimde bir alev var ki sormayın
 Beni böyle babam yaktı kavurdu

Çaresi yok kendinizi yormayın
Külüm alıp diyar diyar savurdu

Baba senin her gadanı alaydım
Keşke senin, yerine ben öleydim
Sen kalaydın sana kurban olaydım
Zalim felek bileğini kıvırdı

Sen gidince can özümden vuruldum
Ne arandım ne de bir kez soruldum
Haçer yedim parça parça yarıldım
Acın beni bir deliye çevirdi

Sanma ki Enver'in ayakta kalır
Aldığım bu darbe sinem de durur
Yetim olan kula her gelen vurur
Senden gelen hasret beni devirdi

257. SALİHA TEYZE

Kim geldiye göçtü gitti sıradan
Kör talihim kurtulmadı karadan
Bir tahtayla canım aldı yaradan
Geldi geçti naçar diye ağlayın

Haber salın eşe dosta kavime
Felek tutup figan soktu evime
Can çıkıyor düğün benim neyime
Kuş misali uçar diye ağlayın

Öldüğümü söylemeyin bacıma
 Deli olur dayanamaz acıma
 Yıllar sonra getirin başucuma
 Dert içinde duçar diye ağlayın

Önden saldım bacı gardaş babamı
 Boşa verdi felek benim çabamı
 Soyun gayrı sırtımdaki abamı
 Libasını seçer diye ağlayın

Güründeki tabip beni tutmadı
 Zalim Sivas gitmeyinen bitmedi
 Yarı yoldan öte canım yetmedi
 Ağzından kan saçar diye ağlayın

Behram gelsin gözlerimi kapatsın
 Dokunmayın son gün yanımda yatsın
 Elinde mi beni ebed yaşatsın
 Öz gardaşı biçar diye ağlayın

Evlatlarım her işimi bitirsin
 Kefenleyip kabristana götürsün
 Salavatla sağ yanıma yatırsın
 Gelen bir gün geçer diye ağlayın

Ahmet beni nüfusundan ayırsın
 Selayınan öldüğümü duyursun
 Eşim dostum cenazeme buyursun
 Öz canından geçer diye ağlayın

Hanımsız kocanın çilesi bitmez
 Kararır ocağı dumanı tütmez
 Eşinin yerini evladı tutmaz
 Her dem ağı içer diye ağlayın

Şükür olsun evlatları yetirdim
 Her birini bir yuvaya yatırdım
 Bundan sonra hesabımı bitirdim
 Ahir hesap açar diye ağlayın

Ben gidiyom gayrı sizler yaşayın
 Yalan dünya gelir geçer boşayın
 Saliha dünyaya gelmedi sayın
 Azrail'dir biçer diye ağlayın

258. NAZLI YAR

Yıllar yılı harcadığın ömrümü
 Benden sana ikramım say nazlı yar
 Ellerinle yok ettiğin gönlümü
 Benden sana ikramım say nazlı yar

Set çektin de göstermedin önümü
 Arar oldum kaybolan her günümü
 Kararttığın yarınımı dünümü
 Benden sana ikramım say nazlı yar

Hicrin ile sardın dört bir yanımı
 Katre katre akıttığın kanımı
 Sol taraftan kopardığın canımı

Benden sana ikramım say nazlı yar

El alemden sakladığım gizimi

Kapındaki kazıdığın izimi

Acı dolu gelip geçen mazimi

Benden sana ikramım say nazlı yar

Kim neylesin dert ehli dert zadeyi

Zehir ile doldurduğun badeyi

Kul Ümit'te tükettiğin vadeyi

Benden sana ikramım say nazlı yar

259. NAZLI SUNAM

Nazlı sunam derdin ile delirsem

Zor deyip de boşa yorma kendini

Gün gelip de senden önce ölürsem

Yar deyip de boşa yorma kendini

Üç değil beş değil belki yüz kere

Senden yana ne gelse kaldı serde

Bana mezar olan karanlık yere

Dar deyip de boşa yorma kendini

Sevda döşe çöktü laf geçmez öze

Sır diye saklarım düşürmem söze

Yüreğimi yakan o kızıl köze

Kar deyip de boşa yorma kendini

Dileğin bu ise razıyım aza

Ömrüm kışta geçti çıkmıyor yaza
 Zemheride, donduran o ayaza
 Har deyip de boşa yorma kendini

Sevda hâldir anlatılmaz dil ile
 İklim iklim savurduğun yel ile
 Kırk yerinden kırдыңın o el ile
 Sar deyip de boşa yorma kendini

Bahar kaçtı yine kaldım güzüne
 Bu kadar dert bir sevdanın yüzüne
 Kul Ümit'i düşürdüğün hüzüne
 Zar deyip de boşa yorma kendini

260. BİR NAZANA TUTULDUM

Halden bilmez bir Nazana tutuldum
 Bin ah çektim hiç birini duymadı
 Yanılıp da daha baştan utuldum
 Kerem edip beni candan saymadı

Mansur gibi zora soktu halımı
 Bir gün olsun tükenmedi çalımı
 Ters dönderdi deryadaki salımı
 Telef oldum kendi yine aymadı

Nerde görse beniminen cenk etti
 Tecellimi kapkara bir renk etti
 El zannedip yadlarınan denk etti
 Yaren sayıp yar yerine koymadı

Dertten yana ne var ise doldurdu
 Bedenimden can özümü aldırdı
 Aradaki sevdayı da kaldırdı
 İnsaf dedim inadından caymadı

Kul Ümit'im yine firkata erdim
 Niyazım kâr etmez bitmiyor derdim
 Daha durma git deseydi giderdim
 Benliğimi yedi yine doymadı
 Yaren sayıp yar yerine koymadı

261. NE KAYBEDERDİN

Ey sevgili ömründe bir defa da
 Yar yerine koysan ne kaybederdin
 Ne kazandın söyle sen bu cefada
 İnadından caysan ne kaybederdin

Her zaman doğrusun her zaman haklı
 Yıllardır içimde acılar saklı
 Yalnızca sendeki sevda mı paklı
 Beni âşık saysan ne kaybederdin

Ne tabip çare buldu ne de hoca
 Dert derine indi gelmiyor uca
 Seni görmüyorsa kör olasıca
 Gözlerimi oysan ne kaybederdin

Kahrın ile parça parça kırılan
 Ardın sıra senelerdir yorulan

Sevdan ile kırk yerinden yarılan
Bu garibe uysan ne kaybederdin

Kul Ümit'in daim döşünü delen
Hayalin mi yoksa sen misin gelen
İnleyerek asumana yükselen
Feryadımı duysan ne kaybederdin

262. İSTEMEM

Gönlüme her türlü sitemin ile
Sakın akma, akmanı da istemem
Firkat çöktüğünde uzaktan bile
Sakın bakma, bakmanı da istemem

Yar dedikçe sen bağrımı yararsan
Cerihama tuz doldurup sararsan
Halsiz kalan hatırımı sorarsan
Sakın yıkma, yıkmanı da istemem

Haciz koydun gönül denen çarşıma
Hasret kaldım kararttığın arşıma
Bundan sonra bir kez olsun karşıma
Sakın çıkma, çıkmanı da istemem

Kasem olsun anar mıyım ismini
Dost edindin hayatımın hasmını
Ömrümün geriye kalan kısmını
Sakın yakma, yakmanı da istemem

Zerre kadar sevda düşmez döşüne
 Gayrı akıl ermez senin işine
 Kul Ümit'i meczup edip peşine
 Sakın takma, takmanı da istemem

263. SAKİNE

Allah için gayrı doğruyu söyle
 Kusurum günahım neydi Sakine
 Önce öldür sonra ardımdan ağla
 Sevdan şu sineme değdi Sakine

Hayalin muamma şeklin sır oldu
 Seneler verimsiz ay kısır oldu
 Sen gideli sanki bir asır oldu
 Hasretin gövdemi eğdi sakine

Niyetin bozuksa karşıma çıkma
 Bırak böyle kalsın olanı yıkma
 Ümidim tükendi boşuna bakma
 Aşkın kevserinde meydi Sakine

Ya çek git yanımdan sevdanı bitir
 Ya artık aşkını kalbime yetir
 Hazırım hiç durma, hançeri getir
 Yaptığın nasıl bir şeydi Sakine

Hayalin gönlümden kovmayla gitmez
 Sensiz koca âlem üç kuruş etmez
 Arada bir görmek inan ki yetmez

Sanki her saniyem aydı Sakine

Kimden ne işitip kimden ne duydun

Ehl-i kitap iken gâvura uydun

Önce umut verip sonradan caydın

De hele bu hışmın neydi Sakine

Nedir Kul Ümit'e sitemin nazın

Şansımdan başıma kar yağdı yazın

Bak işin doğrusu, kısası sözün

Gayrı gönül senden caydı Sakine

264. SAKLANIR

Alnımda yer eden, izleri sorma

Her çizgide yorgun yıllar saklanır

Derdime düşüp de kendini yorma

Menzilimde müşkül yollar saklanır

Yar gelsin ki gönlümü abat ede

Aç kitabı ne görüyorsan de de

Ebcetle yazılmış yıldız namede

Bahtımı kem eden fallar saklanır

Sen üzülme, benim canımı ada

Aklımı zay ettim gelmiyor ya da

Dibi görünmeyen derin deryada

Ters yüz olmuş nice sallar saklanır

Yarınımı zay ettim dün içinde

Işık bile vurmuyor gün içinde
 Kırk yerinden yamalı yen içinde
 Sargı tutmaz kırık kollar saklanır

Kişi her gün yavukluyu gözlerse
 Yanındayken dahi yâri özlerse
 Sevgiliden yarasını gizlerse
 Sır içinde dertli kullar saklanır

Nazlı canan inat edip durursa
 Kul Ümit'e sevdasıyla vurursa
 Asırlık çınarım gayrı kurursa
 Gövdesinde kuru dallar saklanır
 Menzilimde müşkül yollar saklanır

265. BİR TÜRLÜ

Senelerdir sevdan beni yaralar
 Merhem sürüp saramadım bir türlü
 Silinmiyor sinemdeki karalar
 Sebebini soramadım bir türlü

Kısa günde kırk kez gönlümü kıran
 Anlamdım neden gelmez hiç sıran
 Ciğerimden öbek öbek fişkırın
 Çıbanımı yaramadım bir türlü

Suçum neydi cümle dertlere yettim
 Çırpındıkça daha derine battım
 En sonunda takatimi tükettim

Lakin yâri yoramadım bir türlü

Feryadım duyulmaz kesmiyor ağıt

Kalem başkaldırdı karardı kâğıt

Perçemini tel tel savurup dağıt

Zülüflerin taramadım bir türlü

Sevda için ne ağular içildi

Yar yurdundan katarlanıp göçüldü

Kul Ümit'im gayrı aram açıldı

Kısmet olup varamadım bir türlü

266. KİME DİRDİM DÖKÜP

Kime derdim döküp gönül bağlasam

Topu kör kesilip biri görmüyor

Lokman diye feryat edip ağlasam

Allah için bir kul merhem sürmüyor

İçimde her daim yalnızlık sürer

Dostlar dermanını derdimde arar

Sevdiğim gül ile bağrımı yarar

Gayrı yar da bana huzur vermiyor

Âlem toparlanıp düştü ardıma

Çaremi var şu devasa derdime

Medet Gavs-i sani (medeet) yetiş yardıma

Kollarım budandı elim ermiyor

Yezit ferman saldı suyum kesildi

Vadem tamamlanıp ömrüm esildi
 Hallaç gibi hak diyenler asıldı
 İhsan edip kefen bile sarmıyor

Karardı her yanım çıkmıyor ağa
 Zembilim kurudu yalvarır yağa
 Kul Ümit nasılsa girer toprağa
 Arasata sevinerek varmıyor
 Gayrı yar da bana huzur vermiyor

267. GÖZYAŞIM YANDI

Beni ağlatıp da kendi gülen yar
 Gözün aydın olsun gözyaşım yandı
 Yüreğimi kırk yerinden bölen yar
 Adı sabır olan o taşım yandı

Kesildi soluğum tükendi nefes
 Bedenim çürümüş çıkmıyor bir ses
 Şart olsun sayende kalmadı heves
 Dertle deli olan şu başım yandı

Ne kadar safmışım kendime şaştım
 Gam ile kaynayıp dert ile piştım
 Sonu gözükmeyen bir yola düştüm
 Yanımda yol alan yoldaşım yandı

Kan damlayan şu yarımı sarmadan
 Ey hayırsız sırt çevirme sormadan
 Koyup gittin son kez olsun görmeden

Sırrımı saklayan sırdaşım yandı

Ne yazık ki sevdan erimiş kinde
Lütfedip gel bir bak gönlüme in de
Cevherle cem olan kalbim içinde
Hem safir hem zümrüt hem yeşim yandı

Yaramda yer etti tuz ile biber
Parça parça oldum gelmiyor haber
Kul Ümit'im benim ile beraber
Anam babam bacım gardaşım yandı
Sırrımı saklayan sırdaşım yandı

268. KAVURDU BENİ

Bir sunanın sevdasını su sandım
İçtikçe daha çok kavurdu beni
Köz düştü gönlüme tutuştum yandım
Kül edip dört yana savurdu beni

Cerihama nefit sürerek yağladı
Avuç avuç tuz doldurup bağladı
Lokman dahi bu halime ağladı
Sonunda dert ile devirdi beni

Kul Ümit'im bir an tutmadı andım
Belki alevimi söndürür sandım
Canandan usandım candan usandım
Zulmedip cesede çevirdi beni

269. UMUDUN MU VAR

Gönül senin halâ umudun mu var
 İlacın zay olup dermanın caydı
 Başını sokacak bir yurdun mu var
 Nazlı yarım bile yad elden saydı

Can deyip de ardı sıra giderken
 Dünya senin idi sevdiğin varken
 Ahirim zahirim bir tek o derken
 Kapanan yaranın kabuğun soydu

Hayırsız çıkar da dert gelir başa
 Ömrünü ayazlar dönderir kışa
 Giden daha gelmez bekleme boşa
 Canan seni bir el yerine koydu

Köz koyup bağrını kül ufak etti
 Sancıya düşürüp geç şafak etti
 Gam ile saçını kökten ak etti
 Bu çileden ne usandı ne doydu

Bundan gayrı seni daha anmasın
 Sevmesem de sevdalanır sanmasın
 Seni yaksa bile kendi yanmasın
 Kul Ümit'e zulmedip nefse uydu

270. DOKTOR

Yaram kabuk tutmuş neşter işlemez
 Onu bir kenara bırak be doktor

Lokman bile gelse iy(i) olur demez
Derman benden hayli ırak be doktor

Ömrümce sevdanın peşine gittim
Çare beklemekten eriyip bittim
Her türlü çileyi içime attım
Eğer inanmazsan aç da bak doktor

Neyi arıyorsun sen bende neyi
Kader mi, talih mi, şansım mı iyi
Çekinme al getir paslı çivi
Bağrımın üstüne tut da çak doktor

Göğsüne çökünce aşkın ateşi
Yârin hasretiyle del(i) olur kişi
Sinemi kavurdu gözümün yaşı
Beni yakan yaktı sen de yak doktor

Kul Ümit bu gamla canından bıkar
Dünyadan vaz geçip ahrete bakar
Hadi dolaptaki zehiri çıkar
Durma sol koluma getir tak doktor

271. NEYLEYİM

Menzilime usul yavaş giderken
Tökezleyip yara düştüm neyleyim
Yaradan'dan nazlı suna dilerken
Bir hayırsız yara düştüm neyleyim

Sen ummansın bense küçücük ada
 İster öldür istersen kurban ada
 Efkârımı kaldır bazen uğra da
 Zifiri bir zara düştüm neyleyim

Gel kendin sar kökten kırdığın eli
 İnsaf buyur bana güldürme eli
 Hem meczubum hem divane hem deli
 Hararetli hara düştüm neyleyim

Ardından baktıkça açıldı ara
 Ne utanca bakar oldum ne ara
 Kul Ümit'i kuytu yerlerde ara
 Kıpkızıl bir kora düştüm neyleyim

272. GAVS

Yiğidisen buyur nefsini sına
 Yenilen elenir burda hırsına
 Özünü katmazsan gavslar gavsına
 Kurtuluşa erdim diye avunma

Benim diyen bu meydanda barınmaz
 Varlık gütmeyinen kişi arınmaz
 Himmet ehli himmetine erinmez
 Haklı bulup boşa nefsin savunma

Pir elinde arınarak pak olur
 Halk içinde haktan yana yer alır
 Azaba itibar ağadan gelir

Keramet kendinde sanıp öğünme

Talip nurla dolar gönlün açarsa

Kâr göremez verileni saçarsa

Ey Kul Ümit fırsat elden kaçarsa

Emarede kalıp boşa dövünme

273. BEKLEME GARDAŞ

Benim derdim bana yeter de artar

Bir de sen üstüne ekleme gardaş

İçimde olanlar bağrımı yırtar

İflah olur diye bekleme gardaş

Silinmedi bahtımdaki karalar

Can dediğim cevri ile yaralar

Cerihamı tuzlu bezle saralar

Gam çekip saçını aklama gardaş

Aynı talih sanki aynı tecelli

İkimiz de çöktük yaşımız elli

Çektiğin sıkıntı yüzünden belli

Boşuna acını saklama gardaş

Bizden gayrı cümle murada ersin

Huzuru sorana bilmedim dersin

Öldüğümde bir ücraya gömersin

Yorulup kabrimi yoklama gardaş

Kul Ümitle kardeş olduğun duyur

Dar gününde derdin sinende uyur
 Vaden yettiğinde yanıma buyur
 Kahredip kendini haklama gardaş

274. AKLİM GİDİYOR

Çektiğin acıyı gizleme boşa
 Gözlerin her şeyi tarif ediyor
 Yazık değil midir döktüğün yaşa
 İnan her görüşte aklım gidiyor

Yanında yer almış dağ gibi çile
 Başın derde girmiş talihin ile
 El alem içinde saklasan bile
 Seni tanıyanlar iyi biliyor

Belaya düşenin dert nesi olur
 Duyulan feryadı son sesi olur
 Elbette her şeyin vadesi olur
 Zamanı dolmadan bekleme diyor

Sevenler sabredip hep sussa bile
 Kul Ümit kalkıp da savuşsa bile
 Gün olup huzura kavuşsa bile
 Mutlaka çok ağır bedel ödüyor

275. GAM YÜKÜNÜ DENK ETTİ

Felek bana gam yükünü denk etti
 Kaderimi karalayıp savuştu
 Nerde görse benim ile cenk etti

Her yanımdan yaralayıp savuştu

Tüm hışmıyla üzerime saldırdı
 Gam koymadı şu gönlüme doldurdu
 Ecelimden önce beni öldürdü
 Talihimle aralayıp savuştu

Yaptığı her zulüm bahtıma uydu
 Çaremi tüketip çilede koydu
 Aklında olanın hepsini saydı
 Ne var ise sıralayıp savuştu

Kul Ümit'im eremedim iflaha
 Ne varsa al getir kaldı mı daha
 Nasıl olsa çıkamam bu sabaha
 Ciğerimi bereleyip savuştu

276. DOKUNMA BANA

Meyhaneci bugün dokunma bana
 Ayakta duracak halim mi kaldı
 Başkası yansın da sen yanma bana
 Cananım dediğim canımı aldı

Mekânı kapatma birazcık bekle
 Param var öderim hesaba ekle
 Gönül laf mı anlar sevme demekle
 Sonunda sancılı sevdaya saldı

Hayırsız görmüyor çektiğim yası

Her türlü azabın ondadır hası
 Dert kalbe işlemiş silinmez pası
 Şu hazin hayatım hüznle doldu

Nazlı yar bir türlü vermiyor değer
 Kul Ümit bu közle erirse eğer
 Ne yaman azılı hırsızmış meğer
 Göğsümün içinden kalbimi çaldı

277. YAR OLMAMIŞSIN

Ey felek peşinden çok koştum amma
 Duydum ki kimseye yar olmamışsın
 Her gelen ardıma dolanır sanma
 Arifler yanında var olmamışsın

Aslını bilmeyen ardından gider
 Kişi bedelini çok ağır öder
 Herkes senin için beddua eder
 Ne hikmetse yine kör olmamışsın

Endamına endazene kanana
 Her daim durup da baki sanana
 Ateşe düşüp de bağı yanana
 Lütfedip bir avuç kar olmamışsın

Sevdana kapılan yolundan azar
 Kimisi gücünün yettiğin ezer
 Çoğu senin için çalışır gezer
 Kimsenin yanına kâr olmamışsın

Herkes gelir geçer sen yine varsın
 Kul Ümit'i durdurmadan savarsın
 Diyar diyar ötelere kovarsın
 Himinin yanında câr olmamışsın

278. AL BAŞINA ÇAL DEDİ

Nazlı yara ben sevdami sundum da
 Beğenmedi al başına çal dedi
 Belki tekrar sever diye umdum da
 Senin için kapalı bu yol dedi

Herkes yârin sarmalayıp sararken
 Hasbihalde hal hatırı sorarken
 Konmak için bir gölgelik ararken
 Heveslenme kurudu o dal dedi

Yar uğruna her yanımdan vuruldum
 Ona doğru ayarlanıp kuruldum
 Kezzap dolu bir kazanda kavruldum
 Sen orada hele biraz kal dedi

Fikrim firar etti aklımsa kayıp
 Sevmek mi yoksa sevmek mi ayıp
 Taa uzaktan bir avuç tuz yollayıp
 Merhem diye al yarana çal dedi

Tek resmi var başköşemde sakladım
 Gidip gelip gül yerine kokladım
 Kaybolmasın diye her gün bekledim

Sende kalan nem var ise sal dedi

Onsuz anlarımı hep asır ettim

Terk edecek kadar ne kusur ettim

Çok çektim de söylemeyip sır ettim

Yen içinde kalır kırık kol dedi

Bir falcıya varıp derdim söyledim

Ne varsa cebimde hepsini verdim

Talihimde felaket mi var dedim

Öyle diyor niyetinde fal dedi

Nere baksam her yerde yâri gördüm

Bulunduğu yer olur benim yurdum

Kul Ümit'im cümle âleme sordum

İflah olmaz sendeki bu hal dedi

279. BULANIR GİDER

Derdimi dereye dökmeye kalksam

Dere delirir de bulanır gider

Yaramı kökünden sökmeye kalksam

Elimi atmadan sulanır gider

Çilesi çok olur çıkmayan canın

Hayrı dokunur mu hangi sevdanın

Bana yüz çeviren nazlı cananın

Tasası bağrıma ulanır gider

Bahtı kararana şavkı mı vurur

Ters döner talihi kaderi kurur
 Hayır olsun diye bekleyip durur
 Akıbette felah var sanır gider

Gamı başa çıkmış duyulmaz sesi
 Öyle bir devran ki kim kimin nesi
 Garip ölse bile tutulmaz yası
 Kul Ümit dünyadan usanır gider

280. CAYDIRAMADIM

Ey hayırsız hatırım yaktın amma
 Gönlümü ben senden caydıramadım
 Sevdan ile köz gibi yaktın amma
 Gönlümü ben senden caydıramadım

Senden daha güzelleri geçti de
 Her birisi ciğerimi deşti de
 Peşim sıra niceleri düştü de
 Gönlümü ben senden caydıramadım

Dünya dilber dolsa bana yaramaz
 Bu can senden gayrısını aramaz
 Hiç birisi cerihamı saramaz
 Gönlümü ben senden caydıramadım

Meczip gibi beni divane ettin
 Her dem benim her halimi gözettin
 Sana ait olan sevdamı nettin
 Gönlümü ben senden caydıramadım

Yar dedikçe yaralarım azdırdın
 Ardın sıra kapı kapı gezdirdin
 Yemin olsun benliğimden bezdirdin
 Gönlümü ben senden caydıramadım

Kul Ümit'i yine düşürdün gama
 Var oluş sebebin tek bendim tama
 Senelerdir bana çektirdin ama
 Gönlümü ben senden caydıramadım

281. ANAM BABAM AĞLASIN

Her gelen kahriyle bağrım yararsa
 Lokman dahi tuz bağlayıp sararsa
 Bir de gurbet elde hapislik varsa
 Kem talihim kismetimi bağlasın
 Bundan sonra anam babam ağlasın

Vatana dönmekti tekrar niyetim
 Yar yarensiz kaldı yavrular yetim
 Günden güne çoğalan şu hasretim
 Coşa gelip ırmak gibi çağlasın
 Hem gayretim hem de çabam ağlasın

Yedi yıldır bilinmedi çektiğim
 Meyve verdi çitil iken diktiğim
 Hani nerde gözyaşıyla ektiğim
 Alıp sürün Kul Ümit'i dağlasın
 Hemi sılam hemi obam ağlasın

282. BANA BORCU VAR

Can evimden canı aldırıp koyan
 Örseleyen özün bana borcu var
 Göğsüme çingiyı doldurup koyan
 Kör olası gözün bana borcu var

Nere baksam orda bittiği için
 Her sefer sineme battığı için
 Türlü türlü derde kattığı için
 Şu meleksi yüzün bana borcu var

Suretin sır olmuş sevdansa yalan
 Zay olan bir malı olmuyor alan
 Önce verip sonra geri cayılan
 Sayılmamış sözün bana borcu var

Günden güne derdime dert ekleyen
 Nere gitsem gelir diye bekleyen
 Ardı sıra meçhule sürükleyen
 Muammalı izin bana borcu var

Kul Ümit'i yârin sevdası yaktı
 Ardından baktıkça bahtımı yıktı
 Bir yılda üç mevsim karşıma çıktı
 Gizlenen o güzün bana borcu var

283. İÇİME SİNMEDİ Kİ

Senelerdir bir güzelin ardına

Gittim amma içime sinmedi ki
 Otağ kurup o dilberin yurduna
 Yettim amma içime sinmedi ki

Sokak sokak sevdasının şehrinde
 Bir izbelik ıssız kuytu yerinde
 Deryadan da inan daha derinde
 Yittim amma içime sinmedi ki

Sevda bu ya daim derine dalar
 Kişiyi tutarsa hicrana salar
 Yemin olsun inan ki ne dualar
 Ettim amma içime sinmedi ki

Kul Ümit'im telef oldum peşinde
 Emsalin de batsın senin eşin de
 Damla damla eriyerek düşünde
 Bittim amma içime sinmedi ki

284. GÜLPAREM

Senelerdir sen diyerek çekerim
 Baş tutan yaramı soyma gülparem
 Şaşkınlıktan şapa döndü şekerim
 Yeter artık daha kıyma gülparem

Görmeyeli asır geçti aradan
 Alınyazım aklanmadı karadan
 Böyle takdir etmiş yüce yaradan
 Sen kurtul da beni sayma gülparem

Şeyda bülbül gibi geliyor sesin
 Hesabımda yer etti son nefesin
 Huzuru mahşerde talebim sensin
 Sakın el yerine koyma gülparem

Levh-i mahfuz günü gönlüme girdin
 Derbeder halimi yeni mi gördün
 Bırak ben çekerim var ise derdin
 Bunu bil de benden cayma gülparem

Anladım bu işin vuslatı kaldı
 Derde duçar olan hangi kul güldü
 Nihayet sonunda Kul Ümit öldü
 Bundan gayrı bana doyma gülparem
 Sen kurtul da beni sayma gülparem

285. YAZMAYA KALKSAM

Oturup bir satır yazmaya kalksam
 Kalem senden yana kayar sevdiğim
 Kararan bahtımı bozmaya kalksam
 Bir türlü tutmuyor ayar sevdiğim

Her dem sevdan ile ahu zar etsem
 Yar demeye utansam da ar etsem
 Kimse anlamadan bir işmar etsem
 Sağır sultan bile duyar sevdiğim

Seneden seneye sesini duysam

Sevdanı ser yapıp gönlüme koysam
 Hatırın uğruna canımdan caysam
 Herkes divaneden sayar sevdiğim

Yerimden yurdumdan sılamdan bıksam
 Hasretle haşır olup hanemi yıksam
 Muhabbet uğruna bir yola çıksam
 Can yoldaşım bile cayar sevdiğim

Dört yanımdan daim sancılar sarsa
 Dert döşüme çöküp bağrımı yarsa
 Dünyada ne kadar meşakkat varsa
 Tutup Kul Ümit'e dayar sevdiğim

286. KARŞIMA ÇIKTI

Talihim hışmıyla karşıma çıktı
 Dur dedikçe derya olup çağladı
 Bu da yetmez gibi bahtıma taktı
 Vur dedikçe kırbacını yağladı

Har düşürüp yaktı ömür çıramı
 Huzur için kayıp ettim sıramı
 Oluk oluk kan damlayan yaramı
 Sar dedikçe kezzap sürüp bağladı

Hasretimi hep uç uca ekledim
 Şüphe edip sevdasını şekledim
 Gelir diye uzun zaman bekledim
 Yar dedikçe yarenlerim ağladı

Onca emek verdim hasılat bu mu?
 Kürek kürek doldur göğsüme kumu
 Bari dar ağaçta en son arzumu
 Sor dedikçe sallanmamı sağladı

Bundan sonra ister eksilt ister kat
 Kul Ümit'i tut kolundan kaldır at
 Senelerdir tükenmeyen meşakkat
 Var dedikçe her yanımı dağladı

287. BİTİRDİ GİTTİ

Öyle bir hayırsız yara düştüm ki
 Yaşarken ecele yetirdi gitti
 Derdinden dağılıp dara düştüm ki
 Harcadı tüketti bitirdi gitti

Ben beni bileli düş oldum gama
 Sinemdeki yara tutmadı yama
 Muradın alınca kayboldu ama
 Beni benliğimde yitirdi gitti

Kışın ortasında yaz imiş gibi
 Bahtımı buz ile kazımış gibi
 Sanki benim derdim az imiş gibi
 Elde olanı da getirdi gitti

Kendinden gayrıyı yakmasın diye
 Kör olsun kimseye bakmasın diye
 Bir daha dışarı çıkmasın diye

Kendi eli ile batırdı gitti

Ne kadar gam varsa bağrıma saldı
 Bunca işten sonra huzur mu kaldı
 Azrail olup da canımı aldı
 Kul Ümit'i kabre yatırdı gitti

288. BEDEL

Bu aşkın ömrünü uzatman için
 Bedeli can ise al senin olsun
 Gönlümü gönlünle bir tutman için
 Eğer arzun buysa benliğim solsun
 Bedeli can ise al senin olsun

Sevda sır olursa ömürler yenir
 Bırak bitecekse bitsin mi denir
 Bir aşk için ne bedeller ödenir
 Sevilen yaşasın sevenler ölsün
 Bedeli can ise al senin olsun

Benliğin süzülüp kalbime aksa
 Gözlerin köz olup ruhumu yaksa
 Ayrılık deyince çaresi yoksa
 Hicrinle kavrulup hüznünle dolsun
 Bedeli can ise al senin olsun

Bir gün birileri sorarsa sana
 Dil kabul etse de zor gelir cana
 Yaşanmış tükenmiş sevdadan yana

Sakın bir şey deme ne varsa kalsın
Bedeli can ise al senin olsun

289. GİZLERSİN

Hem aratır hem döner izlersin
Var olanda hep kendini gizlersin
Kulun seni sen kulunu özlersin
Seni seven bırak çeksin zararı
Senden gayrı olmuyor dert sararı

Elest-i bezminde verilen sözden
Güruhu nacide sürülen izden
Yevmi kıyamette rızayı bizden
Rahmeyle herkese mülk olsun varı
Senden gayrı olmuyor dert sararı

Dostuna dost et hasmına hasım
Fena-i fillahta da yok olur cisim
Taa Kalu beladan bildiğim isim
Bağrım bahri dolsa sönmüyor harı
Senden gayrı olmuyor dert sararı

Başka bir kurtuluş var ise söyle
Ol piri saniyi tabibim eyle
Hangi yüzle geleyim hangi şeyle
Kul Ümit'im sensiz neylesin arı
Senden gayrı olmuyor dert sararı

290. EKSİK OLSUN

Yârin her sözünde bin sitem varsa
 Dudak eksik olsun dil eksik olsun
 Elimi attıkça diken batarsa
 Gülşen eksik olsun gül eksik olsun

Vuslatım her zaman firkata erse
 Nazlı can bir daha istemem derse
 İçimdeki name isyan ederse
 Mızrap eksin olsun tel eksik olsun

Sevgili sevdası sineme batar
 Gönlümde her zaman hicranım yatar
 Ruhumda yer eden tufanım yeter
 Boran eksik olsun yel eksik olsun

Kul Ümit kem aşktan korunmuyorsa
 Talihim yunmayla arınmıyorsa
 İçinde maşukum barınmıyorsa
 Oba eksik olsun il eksik olsun

291. VAR BENDE

Bir türlü arkası gelmeyen derdi
 Hiç arama okkasıyla var bende
 Usandım dedikçe ölçsüz verdi
 Gün be gün çoğalan ahu zar bende

Nereye el atsam elime gelen
 Dostun sitemidir bağrımı delen

Perişan eyleyip ardından gülen
Cevri ile çok cefalı yar bende

Ne kadar gam varsa bağrıma dikse
Çektiğim sıkıntı belimi bükse
Başıma gelenler sırtıma yükse
Huzurun durması gayrı zor bende

Kul Ümit'im cümle varımdan cayıp
Cananın zulmünü baş tacı sayıp
Tek kula söylemem ayıptır ayıp
Utandırım edep bende ar bende

292. DEĞİŞMEZ

Bir yıl değil bin yıl geçse değişmez
Anlımdaki kaderimin yazısı
Ne kadar uğraşsam yakamdan düşmez
Hiç dinmedi yüreğimin sızısı

Zorlamayla zerre huzur olmuyor
Gam çekse de insanoğlu ölmüyor
İstemeyle sonradan pek gülmüyor
Anasından dertli doğar bazısı

Başa bela olan talihin varsa
Bütün benliğini hicr ile sarsa
Haçer vurup tüm bağrını yararsa
Kapanır mı böyle bahtın kazısı

Senelerdir yorulup da durmadı
 Bir kör kurşun tecellimi vurmadı
 Kul Ümit'i hiç kimseler sormadı
 Kaplanına kafa tutar kuzusu
 Hiç dinmedi yüreğimin sızısı

293. YETER

Sevdanı döşüme sır ettim inan
 Hayalin saniye gitmiyor Yeter
 Senin için bir tek ben oldum yanan
 Vermeye bir ömür yetmiyor Yeter

Talihim üstümden derdimi alsa
 Dünyanın her yanı güzellik dolsa
 Elimi attığım mücevher olsa
 Sen yoksan bir değer etmiyor Yeter

Seslendiğin yere serimi versem
 Resmini nur diye yüzüme sürsem
 Kısa günde kırk kez cemalin görsem
 Yine de hasretim bitmiyor Yeter

Şad olan gönlümün cilası sensin
 Âlemin içinde alâsı sensin
 Başımın en tatlı belası sensin
 Mahşere dek inan yitmiyor Yeter

294. YAŞLANIYORUM

Nedir bu sitemin nedir bu cefan

Sanki dert çekmekten hoşlanıyorum
 Hani ya sadakat nerede vefan
 Her gün biraz daha yaşlanıyorum

Farkına varmadan gençliğim yitti
 Ömrüm yavaş yavaş tükenip bitti
 Talihim her zaman kötüye gitti
 Ne kadar gam varsa eşleniyorum

Artık çok yoruldum durulup dindim
 Umutsuz bir aşkın sarhoşu dendim
 Sebep oldu sevdan deliye döndüm
 Dostumun elinden taşlanıyorum

Kul Ümit' im yâre yarandığında
 Türlü meşakkate direndiğinde
 Ah çekecek biri arandığında
 Ne diye bir tek ben düşünüyorum

295. İLYASIM

Ben beni bileli daim böyleyim
 Yıllardır gönlümden kalkmadı yasım
 Derman için hangi kula söyleyim
 Ahvâlim bu ey can özüm İlyasım

Felek tüm zulmünü üstüme döker
 Serimde ne varsa sineme çöker
 Öyle bir tufan ki girdaba çeker
 Her halim bu ey can özüm İlyasım

İçimde neler var bir girip görsen
 Sevdalı serimin sırrına ersen
 Dert de senin neyin oluyor dersen
 Zevalim bu ey can özüm İlyasım

Kul Ümit'im gamım bir türlü yitmez
 Ha bire çoğalır tükenip bitmez
 Kaderimden kara yazım hiç gitmez
 Nevâlim bu ey can özüm İlyasım

296. NEYE YARAR

Yârin cemalini engeller ise
 Kirpik neye yarar kaş neye yarar
 Yavukluya varan hep eller ise
 Figan neye yarar yaş neye yarar

Uğruna çektiğin bilinmez ise
 Hayırsız üstüne alınmaz ise
 Koca mevsimde kar bulunmaz ise
 Soğuk neye yarar kış neye yarar

Yad edip adını hep anmaz ise
 Kişi sevdasıyla hiç yanmaz ise
 Kesilmesi için uzanmaz ise
 Gövde neye yarar baş neye yarar

Aşk yolunda ağı içilmez ise
 Uğruna serden de geçilmez ise

Belaya da kucak açılmaz ise
Bağır neye yarar döş neye yarar

Kul Ümit murada ermiyor ise
Nazlı can cananı görmüyor ise
Ömrünce bir selam vermiyor ise
Güzel neye yarar hoş neye yarar

297. NİLÜFER

Sayende ecelim kapımı çalsa
İstemem kıymetim bilme Nilüfer
Gözümde ne varsa hepsi boşalsa
Sakın ha gözyaşım silme Nilüfer

Bil ki hiçbir ilaç kesmez ağrımı
Senelerdir işitmedin çağrımı
Göz göz edip bıraktığın bağrımı
Bari bundan sonra delme Nilüfer

İstersen yarama kurt düşür amma
Eyüp'ün tüm sabrı bende var sanma
Darmadağın ettin inşallah onma
Dilerim Mevla'dan gülme Nilüfer

Kul Ümit'e kıyıp zulmünle sarsan
Yine sen çıkarsın döşünü yarsan
Şayet bir gün öldüğümü duyarsan
Uzak dur kabrime gelme Nilüfer

298. OYA

Adın hiç dillere düşmesin diye
 İsmine tek satır yazmadım Oya
 Sana yar diyene bu zulmün niye
 Sabrettim sevdamı bozmadım Oya

Gönül yırtılırsa tutar mı yama
 Tamiri mümkün mü eş olur cama
 Sen bana her zaman zulmettin ama
 Ben sana yine de kızmadım Oya

Döşüme yapıştı gitmiyor çile
 Ruhum talan oldu bu hışmın ile
 Uzaktan uzağa hoş gelse bile
 Bir tek günü gamsız gezmedim Oya

Güneş kaybolursa kusur günde mi?
 Sende miydi hata yoksa bende mi?
 Kul Ümit'e huzur yalnız sende mi?
 Çok üzüldüm fakat üzmedim Oya

299. YAKMA DİYORUM

Hadi git yanımdan git de uzaklaş
 Kendini boşuna yakma diyorum
 Kimi istiyorsan git ona yaklaş
 Dönüp benden yana bakma diyorum

Parça parça edip çalsalar taşa
 Tasama düşüp de üzülme boşa

Hiçbir şey düşünme hayatı yaşa
Sakın ha kafanı takma diyorum

Sermayem gönlümdü onu da verdim
Yaşantım boyunca sen oldun derdim
Yar diye yandım da hayır mı gördüm
Bir daha karşıma çıkma diyorum

Serinde sevdanda boşaymış meğer
Hepsini hak ettim ne yapsan değer
Birazcık hatırım kaldıysa eğer
Zulmüne devam et bıkmaya diyorum

Kul Ümit'e kimse çare olmadı
Hiç bir ilaç ağrısını almadı
Zaten düşünüyorum halim kalmadı
Sen sebep olup da yıkma diyorum

300. FİGANIM BENİM

Göz göz oldu yaralarım durmuyor
Arşa çıktı gene figanım benim
Nazlı canan hatırımı sormuyor
Yas içinde geçer tüm anım benim

Bu nasıl işti ki belaya düştüm
Gurbete yurt deyip sılada şaştım
Lokman gibi kendi yaramı deştim
Lime lime oldu her yanımla benim

Işığım karardı zifire düştüm
 Şansımdan azılı küfüre düştüm
 Felaket tellalı sefire düştüm
 Gayrı kaldırmıyor bak canım benim

Sefil Kul Ümit'e her gelen vurur
 Felek el atarsa bırakmaz gurur
 Ne kimse laf anlar ne kimse durur
 Her yere sürülür al kanım benim

301. YAKTI GİDİYOR

Karşıma hayırsız birisi geldi
 Olanca ömrümü yaktı gidiyor
 Gam ile kavurup dert ile deldi
 Bağıma hançeri çaktı gidiyor

Sayesinde vadem yaklaştı sona
 Dua da rica da kâr etmez ona
 Ne varsa aklında zulümden yana
 Hepsini üstüme yıktı gidiyor

Gönül deryasının dolmuyor kabı
 Yamada tutmuyor delindi dibi
 Bunca zulmü kendi yapmamış gibi
 Bir de sitem edip çıktı gidiyor

Kul Ümit'im gayrı köreldi ucum
 Vallahi sineme yar oldu acım
 Tükendim bittim kalmadı gücüm

Ölümü aklıma soktu gidiyor

302. BİR BEN Mİ KALDIM

Be hey felek bunca kulu batırdın
 Şimdi zulmedecek bir ben mi kaldım
 Cümlesinin başına iş getirdin
 Ardından gidecek bir ben mi kaldım

Nedense hiç kimse hoş olmaz senle
 Sana dost diyende feryadı dinle
 Güttüğün şu dava neydi benimle
 Türlü derde yetecek ben mi kaldım

Yaptığını bir gör gönlüme in de
 Yeri varsa söyle hangi bir dinde
 Tükenmeyen bunca gamın içinde
 Kaybolup yitecek bir ben mi kaldım

Kul Ümit'i bırakmadın vurmadan
 Mundar ettin muradına varmadan
 Başına gelene ses çıkarmadan
 Hepsini yutacak bir ben mi kaldım

303. TÜRK POLİSİYİZ

Bin sekiz yüz kırk beş doğum yılımız
 On nisan gününde başlar yolumuz
 Gönderde sallanır kutsal alımız
 Bayrağa kan veren Türk polisiyiz

Mazlumun masumun gözyaşın silen
 Kendi vatanını mukaddes bilen
 Ülkesi uğrunda vurulup ölen
 Toprağa can veren Türk polisiyiz

Kimine kardeştir kimine baba
 Yurttaşı içindir verdiği çaba
 Başka bir millette var mı acaba
 Tarihe şan veren Türk polisiyiz

Vatandaşın ırzı kendi ırzımız
 Görevde dürüstlük iman farzımız
 Fedakârlık etmek hayat tarzımız
 Düşküne yan veren Türk polisiyiz

Hiç bir kuvvet bizi alamaz ele
 Hakka karşı gelen kim imiş hele
 Cesareti ile yedi düvele
 Her zaman şan veren Türk polisiyiz

304. NERESİ KADER

Başıma her türlü belayı sarıp
 Kader deyip çıktın neresi kader
 Yerle bir etmeye üstümde durup
 Kader deyip yıktın neresi kader

Nedense dertlerin asla bitmiyor
 Artık çok yoruldum gücüm yetmiyor
 Böyle zulmetmeni Allah mı diyor

Kader deyip baktın neresi kader

Kalbimi incitip kırıcı sözle
İstersen halimi uzaktan izle
Gönlümü doldurup kor gibi közle
Kader deyip yaktın neresi kader

Bir gün aklamadın kara yazımı
Çekip gideceksen sorma sızımı
Nefes aldirmedan sen boğazımı
Kader deyip sıktın neresi kader

Talih mi tasa mı söyle sen nesin
Anlamadım neden neden böylesin
Kul Ümit'ten niye geçti hevesin
Kader deyip bıktın neresi kader

305. DARILDIM ARTIK

Ey afeti zülüm ey ehli cefa
Boşuna uğraşma darıldım artık
Sakın hiç çekinme korkma bu defa
Kırıldım kırıldım kırıldım artık

Zulmünle sinemde tükendi istek
İstiyorsan sana sayarım tek tek
Yıllardır peşinden boşa giderek
Yoruldum yoruldum yoruldum artık

Yar deyip yandıkça yükledin gamı

Ne olursun artık bırak yakamı
 Bu son numaramı bu son şaka mı?
 Duruldum duruldum duruldum artık

Kalbin kokusudur o yanık amber
 Ben yandım kavruldum senden ne haber
 Bana kalan bu acıyla beraber
 Karıldım karıldım karıldım artık

Kul Ümit'i yedin değdi mi buna
 Yolun açık olsun be nazlı suna
 Sakın dönme artık rabbin yoluna
 Sarıldım sarıldım sarıldım artık

306. BAŞKA NEDİR

Ardını dönüp de gittiyse canan
 Bu lanet değil de ya başka nedir
 Sen gayet serinken ben isem yanan
 Melanet değil de ya başka nedir

Hicranın kimseye olmuyor kârı
 Bir kere çöktü mü gitmez efkârı
 Ellerin kolunda gördüysen yarı
 İHANET değil de ya başka nedir

Serimi de sevdami da kaldır at
 Her gün aldatmayla sürer mi hayat
 Bana vereceğin sence en berbat
 İnayet değil de ya başka nedir

Bu muydu sadakat böyle miydi ar
 Yere batsın senin vardığın karar
 Nihayet gönlüme verdiğin zarar
 Ziyamet değil de ya başka nedir

307. ETTİ GÖZLERİN

Bir kere bakışın her şeye değer
 İnan beni deli etti gözlerin
 Sevdanın hesabı olmazmış meğer
 Vallahi ömrüme yetti gözlerin

Neden eritirsin bu ceza niye
 Artık daha fazla yakmasın diye
 Hangi yöne baksam hangi bir şeye
 Anında orada bitti gözlerin

Ne olurdu sanki vurmada dursa
 Canım alacaksa sıkmadan sarsa
 Nerede belalı şerli iş varsa
 Hepsinin içine itti gözlerin

Olan aklım aldı şart olsun şaştım
 Yeter artık yeter kavruldu piştım
 Bütün benliğimle içine düştüm
 Sanki girdap olup yuttu gözlerin

Senin varlığındır en büyük hibe
 Seveceksen şayet ruhunla sev be

Vallahi billahi tallahi tövbe
Kul Ümit'i alıp attı gözlerin

308. BİTER Mİ SANDIN

Bu kadarcık vuslat azıcık zaman
Geç gelen sevdama yeter mi sandın
Kıyametim olur ayrıldığın an
Bunca aşk tükenir yiter mi sandın

Bin kez tövbe olsun bin kere yemin
Devranı sürülmez kaybolan demin
Aslı diye feryat eden Kerem' in
Hali benden daha beter mi sandın

Dilersen dokunma ya da uyandır
Benim için hicran gittiğin andır
Bugüne dek yaktın daha da yandır
Gönüldeki közüm biter mi sandın

İster kes başımı ister tutup eğ
Nedir bu ayrılık söyle sebep ney
Kırdığın o kalbe sence başka şey
Bundan daha beter batar mı sandın

Öldürüp ömrümün önünü kesen
Katilim olursun bitirdim desen
Ecelime eğer sebep sen isen
Kul Ümit huzurla yatar mı sandın

309. DAHA İYİ

Dilinle kalbimi incitmektense
 Anlımdan silahla vur daha iyi
 Usandım da artık yar demektense
 Cesedim üstünde dur daha iyi

Baştan beri derdin bu muydu söyle
 Neyle ölçüyorsun sen beni neyle
 Artık işim olmaz aşk denen şeyle
 Sadece hayalin kur daha iyi

Ne kadar gam varsa bırakın gelsin
 Mutlu olacaksan canımı alsın
 Çileye bulanmış kul nasıl gülsün
 Katran sür yaramı sar daha iyi

Her zaman bu aşta ben aldım ahı
 Sende yok mu idi suçu günahı
 Senelerdir hiç doğmayan sabahı
 Mezarım üstünde gör daha iyi

Kul Ümit'im dertle ömrünü yaktı
 Her Gelen gönlüne bir çivi çaktı
 Huzura daima uzaktan baktı
 Sağlam görmüyorsa kör daha iyi

310. DERSİN

Kusurun hepsini kadere yıkma
 Onu bu hale ben, atmıştım dersin

Kendini aklayıp kenara çıkma
Yüz üstü bırakıp gitmişim dersin

Bak işte kendin gör eserin aha
Bu zulüm ne kadar sürecek daha
Ben sabır ettikçe geldin iştaha
Çok şükür ömrüne yetmişim dersin

Hadi gel de kapat açtığın izi
En büyük elemdir kalpteki sızı
Bu nasıl kaderdi bu nasıl yazı
Biraz da ben yardım etmişim dersin

Azıcık ara ver, bu kadar yeter
Ne kadar gam varsa bağrımda biter
Ben derdi bıraksam dert beni tutar
Her zaman her yerde bitmişim dersin

Getir koy kalmasın aklında çile
Kul Ümit hepsini yüklendi bile
Hem felek hem de şu, kör talih ile
Bir olup da onu utmuştum dersin

311. FAYDA ETMİYOR

Nazlı yar gitmeye karar verdiyse
Bağlasan da artık fayda etmiyor
Gam ile kalbine zarar verdiyse
Ağlasan da artık fayda etmiyor

İnan ki hiç kimse tutulmaz zorla
 Aranda uçurum açılır yarla
 İstersen kalbini kıpkızıl korla
 Dağlasan da artık fayda etmiyor

Aklını kaybetsen her gün yar deyi
 Daha ne isterler acaba neyi
 Dilediğin verip ona her şeyi
 Sağlasan da artık fayda etmiyor

Kul Ümit'im gayri tükendi dün
 En ufak bir huzur bırakmaz sende
 Türlü eda ile gönül köşkünde
 Eğlesen de artık fayda etmiyor

312. SEN DEME BARI

Deryaya çevrildi bendeki çile
 İçinde yitmemi sen deme bari
 El alem her şeyi söylese bile
 Yok olup gitmemi sen deme bari

Bırak şu yakamı omuzumdan in
 Git biraz da başka sefillere bin
 Hasretinle damla damla gün be gün
 Eriyip bitmemi sen deme bari

Yardan yana derin, yaramı alıp
 Peşinden gittikçe belamı bulup
 Gönül verdiğime çok pişman olup

Bin yemin etmemi sen deme bari

Kul Ümit'in neden bitmiyor gamı

Bir tutarsa iflah etmez adamı

Sol yanımda taşıdığım sevdamı

Kaldırıp atmamı sen deme bari

313. TÜKENMEDİ DÜŞMANIM

Motif diye hayırsızın aşkını

İşler iken boşa geldi kirmanım

Göremedim benden daha düşkünü

Kuru çöle döndü yürek ormanım

Sayamadım bu saçımın akını

Hep bekledim hayırsızın tekini

Kim ne etsin ayaz vuran ekini

Telef oldu yığın yığın harmanım

Derman diye kalkıp gittim lokmana

Hal bilmezsen ne diyeyim ben sana

Poyraz değsin senin olduğun yana

Daha da derine indi dermanım

Kul Ümit'im olan ömrü zay ettim

Kaderime küsüp savuşup gittim

Allah için söyle kime ne ettim

Yok edip yıkmaya çıkmış fermanım

314. YAR BENİ

Diyar diyar dert elinden kaçarken
 Her belaya sıraladı yar beni
 Ben başımda olanımdan naçarken
 Bir de kendi yaraladı yar beni

Bağrına basmadı sevdiği bilip
 Bir gün ah demedi gözyaşım silip
 Başıma çok büyük düşman kesilip
 Her gelene karaladı yar beni

Canını kurtardı başından atıp
 Zay edip harcadı gamlara katıp
 Her zaman beni çok uzakta tutup
 Derman ile araladı yar beni

Yar dedikçe yar bana neler etti
 Bunca yaptıkları canıma yetti
 Kul Ümit'e çok çektirip tüketti
 Nere gitsem paraladı yar beni

315. AV OLDUM

Sen yaman bir avcı ben de av oldum
 Nerde görsen çekip vurdun oy beni
 Kaşa göze endamına tav oldum
 Peşine düşürüp yordun oy beni

Uzun gelir yokuş bana yol bana
 Yalvarmaynan yakın olmaz el bana

Hasım oldu ayak bana kol bana
Ne arayıp ne de sordun oy beni

Sevdan ile deli edip aldırman
El atıp da bu derdimi kaldırman
Ne ettim ki bir gün olsun güldürmen
Tutup baştan sona yardım oy beni

Kul Ümit'im her dertten ölmez idim
Gel deseydin tasadan yılmaz idim
Kolay kolay yelle yıkılmaz idim
Parça parça edip kırdın oy beni

316. PARA ETMEZ

Yar ile muhabbet tükenmiş ise
Selam para etmez söz para etmez
Sevda sandalına tek binmiş ise
Kelam para etmez, naz para etmez

Sevdiğim bağrımnda barınmıyorsa
Eziyet etmekten erinmiyorsa
Uzaktan da olsa görünmüyorsa
Çilem para etmez, yüz para etmez

Derdi ile dara düşüp ünlesem
Aşk diyerek gece gündüz inlesem
Niyetini ondan bir kez dinlesem
Elem para etmez, saz para etmez

Kimsesiz görüp de dövdüler ise
 Yaramı tuz ile ovdular ise
 Kış günü yurdundan kovdular ise
 Sılam para etmez yaz para etmez

Kul Ümit'im olan aklım şaşırısam
 Nazlı canı aşk odunda pişirsem
 Esir edip pazarlara düşürsem
 Kölem para etmez, köz para etmez

317. AYIP EDER SULTANIM

Sultanım methini eylerim amma
 Hakkını vermezse dil ayıp eder
 Sevdanı bülbüle söylerim amma
 Serini sermezse gül ayıp eder

Vallahi billahi yoktur emsalin
 Rabıtamı sardı o nurlu halin
 Yıldız mı güneş mi ay mı cemalin
 Sırrına ermezse kul ayıp eder

Lütfedip sahiplen sadakat olsun
 Talebim tek sensin gerisi kalsın
 Yalanım var ise yaradan alsın
 Gönülden görmezse yol ayıp eder

Ruhumu dondurup yaktıktan sonra
 Bağrımı yırtarak çıktıktan sonra
 Hışm ile etrafın yıktıktan sonra

Bendine girmezse sel ayıp eder

Kul Ümit'i türlü derde yetirip

Behlül gibi benliğinde yitirip

Misk-i amber olan kokun getirip

Yüzüme sürmezse yel ayıp eder

318. KALDIR AT CANAN

Ben bülbül misali, feryat ederken

Sen gülşen içinde, yan gel yat canan

Vuslat ilmeğini, el düğümlerken

Sararmış sevdamı, kaldır at canan

Aşığa şifadır maşukun kâl'i

Hangi gönül kaldıracak bu hali

Sabah akşam Zehirli ok misali

Hışm ile düşüme, gel de bat canan

İster kabz'da ister basıt'ta sına

Kim karışıp kim ne diyecek buna

Bir bezirgân gelir ise kapına

Koy önüne ne verirse sat canan

Eyvah Kul Ümit'im, gitmedi hoşâ

Yıllardır yanarım tüm çabam boşâ

Sana sitem etmek, haddim mi haşâ

Nazarınla kavrulmuşâ kat canan

319. UTANSIN

Harabe halime bakıp da gülme
 Sevda ile sarsıp yıkan utansın
 Zaten tutuşmuşum üstüme gelme
 Kül olan gönlümü yakan utansın

Hemen suç yükleme önce bir anla
 Elini üstümde yıkadı kanla
 Dünyamı kararttı bir suizanla
 Ruhumu sarıp da sıkan utansın

Merak ediyorsan sevmeyi dene
 Sığ olan sevdaya sığmıyor sene
 Eğer dönecekse razıyım gene
 Hayatımdan çekip çıkan utansın

Nikâh memuruna birlikte gidip
 Sadakat üstüne yeminler edip
 Sonra benliğimi dağıtıp didip
 Hevesi geçince bıkan usansın

Delice bağlanıp sevmek hata mı?
 Azla yetinmedi tüketti tamı
 Zehirli ok gibi bitmeyen gamı
 Baş tutup bağırma çakan utansın

Kul Ümit'i dağıt savur ver yele
 Derman asla gelmez, dertse acele
 Bütün umudumu bir tek ecele

Bağlayıp ardımdan bakan utansın

320. SAYDILAR BENİ

Talihim ters döndü tecellim kara
 Yüz bin lokman gelse kapanmaz yara
 Kudret kalemiynen yazmışlar zara
 Zay edip ziyana saydılar beni

Nerde kem iş varsa bağıma batar
 Karganın namesi kuzguna yeter
 Hak takdir ederse meşakkat biter
 Onca kul içinde kıydılar beni

Dertlere eş olup kem demler sürdüm
 Ne yar selam verdi ne yaren gördüm
 Felek ile çetin kavgaya girdim
 Sırt çevirip yalnız koydular beni

Kul Ümit'im daim derbeder dendim
 Yaş elliye geldi duruldum dindim
 Uğrun uğrun yavukluya seslendim
 Her nasıl olduysa duydular beni
 Zay edip ziyana saydılar beni

321. KENDİNİ KASMA

Sevdiğin yar seni istemem derse
 Geçici bir hırstır pek kulak asma
 Ardından laf edip gelene yerse
 Aldırma rahat ol, kendini kasma

Takma hiç kafana dolandır gelir
 Kürkçü dükkânında yerini alır
 Senden iyisini nerede bulur
 Birazcık zaman ver, pat diye küsme

Kadın milletidir çok çabuk cayar
 Bunu da büyük bir marifet sayar
 Nazlanır yarenin bağrını oyar
 Kör boran misali, boşuna esme

Arada bir şöyle kabarıp coşar
 Cürmüne baktıkça kendi de şaşar
 Sonra da herifin ardından koşar
 Mesafe koy amma, selamı kesme

Kul Ümit'i dinle, kazancın olur
 Ne ağrı görürsün ne sancın olur
 Sen ağır abi ol, o yancın olur
 Koftiden gürleyip kolpadan esme

322. NE YAZAR

Feryadım fezaya çıktıktan sonra
 Duymasan ne yazar duysan ne yazar
 Gam vurup gönlümü yıktıktan sonra
 Kıymasan ne yazar kıysan ne yazar

Yar diye sarıldım yar oldu gada
 İster yarala at vur öldür ya da
 Bundan sonra her ne varsa sırada

Koymasın ne yazar koysın ne yazar

Vuslat ile kapladığım düşümü
 Dur dedikçe sarpa sardın işimi
 Paslı hançer alıp dertli döşümü
 Oymasın ne yazar oysın ne yazar

Ayrılığın farkı mı var ölümden
 Şükür Kul Ümit'i kaldırdın tümünden
 Gayret edip gösterdiğin zulümden
 Caymasın ne yazar caysın ne yazar

323. KOY BENİ

Ey canan cehr ile cemalin görsem
 Öldü diye söylesinler oy beni
 Senden gayrısına sevdiğim dersem
 Tut kolumdan al kapıya koy beni

Peşin sıra gençliğimi bitirdim
 Neyim varsa alıp sana getirdim
 Aklım kıttı olanı da yitirdim
 Deli deyip divaneden say beni

Nazargâhı biraz olsun arala
 İster methet istiyorsan karala
 Bedel diye hem öldür hem yarala
 Derinlerden dehlizlerden duy beni

Kul Ümit'i istemezsen kaldır at

Koy tezgâha kim ne verir ise sat
 Seni bırakıp da gitmek var fakat
 Neyleyim ki bırakmıyor huy beni

324. HABER VER

Be hey felek kul koymayıp uğraştın
 Alayların doldu ise haber ver
 Her geleni hasım sayıp dalaştın
 Tek bir âdem güldü ise haber ver

Cürmün ile cümlesini batırdın
 Derya kadar dert yükleyip getirdin
 Pay eyleyip tamamına yetirdin
 Dermanı kim buldu ise haber ver

Ne işti ki inadından caymadın
 Çok can yaktın ama bunu saymadın
 Ah etmedik hiç kimseyi koymadın
 Biri murat aldı ise haber ver

Bundan sonra kul Ümit'i kaldır at
 Bana sahip çıkan benden de berbat
 Harap ettin beni, ehli harabat
 İstedğin oldu ise haber ver

325. KEŞKE

Bu kadar deliyi gönderdin amma
 Araya akıllı katsaydın keşke
 Raks edip başımda dönderdin amma

Bari beni öte atsaydın keşke

Gada değip zay olmadan yitmeden

Tohum gibi yenileri bitmeden

Üçünü beşini hesap etmeden

Kökünü de birden satsaydın keşke

Kel kafada saç mı olur sırmadan

İkaz eyle kızdırmadan kırmadan

Hiç birini bana yaklaştırmadan

Topunu yanında tutsaydın keşke

Ah ettikçe ahuzarım ahlânır

Tahta ata eğer vurur şahlanır

Terse doğru tırıs gider dehlenir

Kıvrılıp yanında yatsaydın keşke

Gelir gider kul Ümit'e çatarlar

Avuç avuç şerbete tuz katarlar

Bir de tutup çarşı pazar satarlar

Onu önce kendin tatsaydın keşke

326. ADIMI ANDIRAMADIM

Sen beni atlatıp çekip gittin de

Ben seni bir türlü kandıramadım

Sen beni âleme rezil ettin de

Ben sana bir leke konduramadım

İş işten geçtikten sonra aydırdın

Canan için öz canımdan caydırdın
Sen bana tüm sülaleni saydırdın
Ben sana adımı andıramadım

Yüzüme bakmadan karşımda durdun
Ayarım bozuldu kendine kurdun
Sen beni kor gibi yakıp kavurdun
Ben seni yalandan yandıramadım

Kalbimde kırıldı soktuğun kama
Ne sitemler yazdım sahilde kuma
Kul Ümit'i lâle'ye çevirdin ama
Ben seni bir türlü dindiremedim

327. BİR DİLEK TUTTUM

Dönünce kapalı bulursun diye
Gönlümden kapıyı kaldırıp attım
Belki de gitmeyip kalırsın diye
Adaklar adayıp bir dilek tuttum

O mekân ki yalnız sensin sahibi
Eğer girmiyorsan delinsin dibi
Hem Mecnun hem Kerem hem Ferhat gibi
Kararan bahtımla beraber battım

Sevgimi sevdami beğenmezsen at
Dilersen karıştır birbirine kat
Umura almamak çok kolay fakat
Yıllardır bu anın düşüne yattım

Dert dolu bağrımı kezzapla yuma
 Yürek yırtılırsa tutar mı yama
 Senden kalanlara değmedim ama
 Bana ait olan ne varsa sattım

Sürem mi daraldı vakit mi erken
 Kul Ümit'i yıktın elveda derken
 Her gün dua edip seni beklerken
 Ne kadar gam varsa hepsini tattım

328. AKLANIP DA ÖYLE GEL

Herkese aşıkâr, ederek gelme
 Kıyı köşe saklanıp da öyle gel
 El gibi davranıp bağrımı delme
 Sevgi ile paklanıp da öyle gel

Halâ hafızamda attığın kazık
 İnsan evladığım bana da yazık
 Sevdadan tarafa sicilin bozuk
 Önce aşkta aklanıp da öyle gel

Tut ki ben kötüydüm, iy(i) olan sendin
 Ne değişt i tekrar geriye döndün
 Vakitsiz parlayıp erken mi söndün
 Hele biraz beklenip de öyle gel

Olan oldu artık, gözünü yumma
 Eski itibarın duruyor sanma

Buna rağmen ie alırım amma
Kul Ümit'i yüklenip de öyle gel

329. ÖLDÜ SAY GİTSİN

Ne sende hal koydun ne bende hayır
Öldü say da gitsin kenara ayır
Cenazem kalkıyor namaza buyur
Sorana sebebi ben idim dersin

Zulüm eden sendin, yalansa söyle
Neyle suçluyorsun acaba neyle
İster kakhaha at istersen ağla
Dilerim Mevla'dan layığın versin

Her şeye sabredip hep alttan aldım
Sen gülüp oynarken hicranda kaldım
İnanıp güvendim belamı buldum
Hayra yüzün yok da şer işte birsin

Kabahat belki de bendeydi ama
Haberim olmadan saplandı kama
Farkına varsaydın diye suçlama
Aşkın kararttığı kör nasıl görsün

Hadi gözün aydın muradın oldu
Kul Ümit sonunda belayı buldu
Nedense bu sefer hayli geç kaldı
Haber ver buyursun felek de vursun

330. BU SENE

Talihim yakamı bıraksın derken
 Döşümü dibinden deldi bu sene
 Belki biter diye umut ederken
 Başıma her bela geldi bu sene

Sineme ok çakıp hayalim yıktı
 Girdi viran etti sonra da çıktı
 Zemheri ayında buzunan yaktı
 Döndü ardım sıra güldü bu sene

Can dedikçe ciğerime kast etti
 Suçum neydi cümle derde dost etti
 Nerde olsa kendisini üst etti
 Bir de beni hasım bildi bu sene

El uzatıp kaldırmadı ağrımı
 Bir gün olsun duymadı ya çağrımı
 Gam gölüne buladığı bağrımı
 Tuttu dilim dilim dildi bu sene

Her ne yapsam yine olmadı deyip
 Üstelik bedeli kendim ödeyip
 Kusurun hepsini bana yükleyip
 Kahredip gönlünden sildi bu sene

Ecelim gelmeden canımı alma
 Azrail'e bırak sen sebep olma
 Dayanmak kolay mı bu kadar zulme

Sonunda Kul Ümit öldü bu sene

331. UYDU DA GİTTİ

Vuslata ermeye çok fırsat varken
 Bir kuru hevese uydu da gitti
 Bahtıma ilk defa güneş doğarken
 Zifir karanlıkta koydu da gitti

Ne hikmetse ömrüm gam ile pişti
 Her zaman hisseme ayrılık düştü
 Hem beni şaşırdı hem kendi şaştı
 Ok vurup bağrımı oydu da gitti

Üç adım atmadan kesti hızımı
 Köz ile kavrulsam duymaz sızımı
 Asla ağartmadan şu kem yazımı
 Azılı düşmanı saydı da gitti

Boşuna inandım vaktinden erken
 Gözüme bakarak terk etmem derken
 Ayrılık yok diye yemin ederken
 Maalesef sözünden caydı da gitti

Sevgili saymadı gönlümü kırdı
 Sevdamı sır ettim kalbimde durdu
 Hışm ile zulmedip şevk ile vurdu
 Yaramı zevkinen soydu da gitti

Kul Ümit'in asla bitmiyor ahı

Her türlü belanın yar imiş şahı
 Nazlı can dedikçe geldi iştahı
 Ömrümü yiyerek doydu da gitti

332. GELME-GELMEM

ERKEK--Yıllar önce aynen yaptığın gibi
 Çekip gideceksen sakın ha gelme
 Her yanım dert dolu görünmez dibi
 Devam edeceksen sakın ha gelme

KADIN--Yıllar geçti ama kinin duruyor
 Moral bozacaksan inan ki gelmem
 Benden başka senin kimin duruyor
 Sitem yazacaksan inan ki gelmem

E--Taa uzaktan duymuyorsan çağrımı
 Hangi halin dindirecek ağrımı
 Baştan sona gamla dolu bağrımı
 Alıp dideceksen sakın ha gelme

K--Gelme demeyle hiç olmuyor öyle
 Aklında ne varsa açıkça söyle
 Durmadan devamlı bana hep böyle
 Eğer kızacaksan inan ki gelmem

E--Avuçla tuz alıp yarama ekip
 İkide bir beni hesaba çekip
 Geçmişte olanı ortaya döküp
 Kini güdeceksen sakın ha gelme

K--Bahtımın peşinde bin bela ekli
 Yapayalnız kaldım hayatta tekli
 Bıkıp usanmadan böyle sürekli
 Eğer üzeceksen inan ki gelmem

E--Döşüme saplanan diken mi gül mü?
 Sen miydin sebebi yoksa bir el mi?
 Elinle yükleyip olanca zulmü
 Bende tadacaksan sakın ha gelme

K--Unut beni artık kapansın sancı
 Yolcu uğramazsa ne yapsın hancı
 Yedi kat uzakta ya da yabancı
 Yerde gezeceksen inan ki gelmem

E--Bırak git sarma hiç kırdığın kolu
 Madem açmıyorsan kapatma yolu
 Garip Kul Ümit'i kızıl har dolu
 Kora atacaksan sakın ha gelme

333. YANAR GEZERİM

Merak edip durumumu sormuşsun
 Sen gideli seni anar gezerim
 Meğer benim bahtımdaki kormuşsun
 Yemin olsun halâ yanar gezerim

Dertlerim depreşti gelmiyor safa
 Huzuru toplayıp kaldırdım rafa

Umudum tükenip bitti bu defa
Yine de kendimi sınar gezerim

Bir kere geldi mi gitmiyor çile
Zor günde kor gider sevdiğin bile
Denen lafin aslı olmasa bile
Bir çocuk misali kanar gezerim

Firkat'ın hicranı ne zaman biter
Her şeyin haddi var bu kadar yeter
Adını duyunca titreme tutar
Ağustos ayında donar gezerim

Günden güne kabarıp da kaynarken
Gönül huzur görmez serde gam varken
El alem gülşende gülüp oynarken
Ben kuru bir dala konar gezerim

Gayrı kan karıştı çeşm-i abıma
Nice oklar gelip değdi tabuma
Gözyaşımla dolan gönül kabıma
Kısa günde kırk kez banar gezerim

Hatır için kul Ümit'i bazen an
İster yaddan istiyorsan yardım san
Elimde kalan şey yaralı bir can
Dilersen onu da sunar gezerim

334. DİLİM VARMİYOR

Şer misin gada mı bela mı nesin
 Hasımın her ne ise sen aynı osun
 Dilerim Mevla'dan o boyun posun
 Devrilsin derim de dilim varmıyor

Ne diye hışm ettin ne dedim sana
 Sayende yaklaştım kaçılmaz sona
 Şaşırp her yolun zifiri yöne
 Çevrilsin derim de dilim varmıyor

Umudun toplayıp kaldır at rafa
 Hesap günü geldiğinde arafa
 Darmadağın olup dört bir tarafa
 Savrulsun derim de dilim varmıyor

Yakmak için biri gerekse oda
 İbrahim misali sen beni ada
 İnş(a)alah bağına köz dolsun ya da
 Kavrulsun derim de dilim varmıyor

Niye sustun ses çıkmıyor serinden
 Kalan neyse al götür eserinden
 Muhteşem endamın tam kırk yerinden
 Kıvrılsın derim de dilim varmıyor

Kul Ümit'e epey çektirdin ama
 Yürek yırtılırsa tutar mı yama
 Bağına saplanan o kızıl kama

Sivrilsin derim de dilim varmıyor

335. ASSINLAR BENİ

Nazlı yar lütfedip ufkumu açsa
Ruhum bedenimi terk edip uçsa
Eğer onu sevmek çok büyük suçsa
İdam sehpasında assınlar beni

Sevda sevdiğini izlemek ise
Gönül girdabında gizlemek ise
Kusurum her zaman özlemek ise
Dilim dilim edip kessinler beni

Âşık maşukunun peşinden gider
Murada ererse kederi biter
Bir kere yüzünü gösterebilir yeter
İstedığı zaman üzsünler beni

Kul Ümit'im nazlı yâri hep anan
Yavuklu uğruna O oldu yanan
Olur da bir gün döner ise canan
Ayaklar altında ezsinler beni

336. GÜLTEN

Giderken ardından bakarım ama
Aklımdan geçeni diyemem Gülten
Çekinmem Bursa'yı yakarım ama
İçinde sen varsın kıyamam Gülten

Sabırla geçmiyor asırlık sene
 Kurbanlık adadım döndüğün güne
 Kaç mevsim savuştu gelmedin yine
 Yerine kimseyi koyamam Gülten

İnan çok denedim olmuyor sensiz
 Acım hiç dinmiyor azabım sonsuz
 Ruhum paramparça bedenim cansız
 Etimden et kopsa duyamam Gülten

Vicdana gel artık çıkarma dinden
 Defteri kapattım deyip de dünden
 Umudu kes artık uzak dur benden
 Cay deme boşuna cayamam Gülten

Bu son çağrım sana bu son davetim
 Seninle kocamak benim niyetim
 Soluksuz kalmaksa eğer diyetim
 Tükendi nefesim sayamam Gülten

337. YETMİYOR DOKTOR

Bırak hiç uğraşma vazgeç şu işten
 Dermanın derdime yetmiyor doktor
 Dönüş yok anladım bu son gidişten
 Sabır bile fayda etmiyor doktor

Zifiri geceler teselli etmez
 Bu nasıl ıstırap çekmeyle bitmez
 Gözümden gitse de gönlümden gitmez

Bu hasret bir türlü bitmiyor doktor

Duydum ki çok acı bir karar vermiş

Eşe dosta bu iş kapandı dermiş

Böyle hayırsızı kim nerde görmüş

Azabı aklımdan gitmiyor doktor

Kul Ümit'i tutup savurdu attı

Ardı sıra feryat ile ağlattı

Sonunda kalbime nasır bağlattı

Artık hançer bile batmıyor doktor

338. BİR TUHAF OLDUM

Yıllardır bahtımın peşine düştüm

Savrula savrula bir tuhaf oldum

Ayazda tutuşup tipide piştim

Kavrula kavrula bir tuhaf oldum

Aklın arkasını açmıyor arım

Bir türlü eriyip kalkmıyor karım

Ben beni bileli düşer kalkarım

Devrile devrile bir tuhaf oldum

Asırlık ağrımı bilmiyor dünki

Ömründe bir kazık yememiş çünkü

Sancısı beynime işledi sanki

Kıvrıla kıvrıla bir tuhaf oldum

Sabredip çekmekle bitmiyor çile

Ömür sermayesi tükendi bile
 Dürülüp dinmeyen onca dert ile
 Yoğrula yoğrula bir tuhaf oldum

Kul Ümit kahrımdan benliğim yedim
 Boşuna arama dost mu var kadim
 Her zaman her yerde doğruyu dedim
 Sivriile sivriile bir tuhaf oldum

339. BOZULDU

Peteğin içine sirke kattılar
 Kara kovan balın tadı bozuldu
 Adaleti alıp arşa attılar
 Kürsüde oturan kadı bozuldu

Körünen savaşıp şaşığı vurdu
 Pek yaman biriydi çok hüner vardı
 Köyde Eşe diye çağırırlardı
 Kentte Ebru oldu adı bozuldu

Koca bir sürüyü kötürüm eden
 Çakma yiğitlikmiş bak asıl neden
 Ne olduysa ödü koptu fareden
 Çok acayip tırstı kedi bozuldu

Zurnayı tersinden üfleyip uçtu
 Zılgıtı yeyince kendinden geçti
 Çaldığı aletin ayarı kaçtı
 Telini kopardı udu bozuldu

Kul Ümit'im artık canıma yetti
 İnsafı yitirdi insanlık bitti
 Doğruyu söyledim zoruna gitti
 Hepinize küstüm dedi bozuldu

340. YÖN DUMAN OLDU

Kılavuzsuz kervan çıktı sefere
 Kolunu şaşırđı yön duman oldu
 Namustan dem vurdu arsız kefere
 Uçkur isyan etti don duman oldu

Kimisi kuranı tek kendi bildi
 Kimisi Adem'e bir baba buldu
 Hadise yan bakıp sünnete daldı
 Zındık âlimlerden din duman oldu

Kopardı ipini çok yaman ürktü
 Başka bir bağbanın bağına sarktı
 Ne Allah' tan ne de kulundan korktu
 Delindi derisi gön duman oldu

Karanlıkta kara turp saydırırdı
 Pazarlık edeni hep caydırırdı
 Şeytana pabucu ters giydirirdi
 Periyi çarpınca cin duman oldu

Kul Ümit'im geçti bil senin demin
 Namerdin elinden çoğaldı gamın
 Su aldı batıyor yüz yıllık gemin

Asırı aldattı an duman oldu

341. ESİR EDER AŞK

Ne gözle görülür ne ele gelir
 Ağına düşeni esir eder aşk
 Ömrünü de ancak yaşayan bilir
 Ayını uzatıp asır eder aşk

Kişi tüm derdini süpürüp silse
 Ledün ilmi ile her şeyi bilse
 Âlemi cihanda ferîştah olsa
 Ayaklar altında hasır eder aşk

Tanımı yapılmaz tarifi şaşar
 Tek baki de odur gerisi beşer
 Talebi olanın peşine düşer
 Emsalsiz güzelde kusur eder aşk

Kul Ümit her daim maşuku ansa
 Gönül ocağının odunda yansa
 Ne zaman muradım tam oldu sansa
 Cümle hesabını küsür eder aşk.

342. KIYDILAR GARDAŞ

Allah' tan korkmadan hakkımı yeyip
 Adını adalet koydular gardaş
 Dünyada layığın işte bu deyip
 Gözünü kırpmadan, kıydılar gardaş

Köşe bucağ uğrun uğrun ağladım
 Yaralarım gözyaşımla yağladım
 Teselli ettiler umut bağladım
 Verdikleri sözden, caydılar gardaş

Zifir karanlıktan görmedim ağı
 Susuzluktan çatlattılar damağı
 Ömür boyu harcadığım emeği
 Beğenmeyip boşa, saydılar gardaş

Her türlü hileyi üstüme kurup
 Paslı hançer ile başımda durup
 İştaha gelerek peş peşe vurup
 Sırayla bağrımı, oydular gardaş

Kul Ümit'im harladılar odumu
 Halk içinde hiç ettiler adımlı
 Kulak verip duymadan feryadımı
 Diriyken derimi, soydular gardaş

343. NAÇAR DEDİLER

Dertle doldurulmuş deryaya düştüm
 Alışırısın, gelir geçer dediler
 Lokman arar iken yolumu şaştım
 Lokman senden daha naçar dediler

Kahr kantarının okkası olmaz
 Kimse başkasının bahtını almaz
 Dostun gönül yolu kapalı kalmaz

Nasıl olsa biri açar dediler

Dünyada tam elli seneyi saydım
Elli gün görmeden canımdan caydım
Kendimi kelebek yerine koydum
İnsan kanatsız da uçar dediler

Kul Ümit'im yandım, yıldım yıkıldım
Kuyu kazan eşten dosttan sıkıldım
Sahip diye bir seyyaha takıldım
Hiç güvenme koyup kaçar dediler

344. TÜTER SİVASIN

İçimde olanı sormayın bana
Hasreti gözümde tüter Sivas'ın
Ne olur bunu çok görmeyin bana
Tasası bağrında biter Sivas'ın

Bu öyle bir dert ki çekmeyen bilmez
Kaderde olanı tecellim silmez
Gurbette yaşayan hiçbir kul gülmez
Sevdası bağrıma batar Sivas'ın

Bana hak verirdin gelip de görsen
Sözümü anlardın iki gün dursan
Neyine heves ediyorsun dersin
Manevi havası yeter Sivas'ın

Kul Ümit'im asla efkâr bitmiyor

Sıla aşkı tükenmiyor yitmiyor
 Hiçbir ilaç buna fayda etmiyor
 Hicranı gönlümde yatar Sivas'ın

345. ÇAREYİ BİLMEZ

El beni eğlenip oynuyor sanır
 İçimde dert dolu dereyi bilmez
 Ne dost sahip çıkar, ne ahbap tanır
 Lokman acizlenir çareyi bilmez

Beden can çekişip ruhun ölürse
 Geriye baş veren bahtın kalırsa
 Hele bir de felek hasım olursa
 Cerrah başı gelse yareyi bilmez

Kul Ümit'i Müslümandan saysalar
 Usul yavaş üstüm başım soysalar
 Namazım kıldırıp kabre koysalar
 İmam okuyacak sureyi bilmez

346. AKLINA ESTİKÇE

Aklına estikçe vurmaya vur da
 Bari sebebini söyle bileyim
 Tut kolumdan kızıl kora savur da
 Bir soluk da çırpınmadan öleyim

Sargı tutmaz oldu kırдыңın eli
 Sen akıl ehlisin bense zır deli
 Hadi söyle eğer buysa bedeli

Bedenimi kırk yerinden böleyim

İçinde ne var bak gönlüme ak da
 Gam yanımda bekler huzur ırakta
 Bundan sonra şu yakamı bırak da
 Ahir ömür son demimde güleyim

Önce aşkı tanı sevdaya er de
 Derman kıymetlenir düşünce derde
 Faili bedeli elbet öder de
 Adaleti mahşerde mi dileyim

Ey nazlı yarenim ey cefakâr yar
 Öyle bir bozdun ki tutmuyor ayar
 Kul Ümit bunu da servetten sayar
 Sen efendi ben ardında köleyim

347. HİÇ BİR TAT KALMAZ

Ey gönül engin ol nefsine uyma
 Nefsine uyanda kemalat kalmaz
 Ardından söylenen her lafı duyma
 Bozular düzenin hiç bir tat kalmaz

Kimisi kusuru kaderde arar
 Kimisi cürmünü sırtına sarar
 Eseri olmayan kul neye yarar
 Kaybolur devranda hakikat kalmaz

Kul ümit densize kim verir değer

İnsanlık özünden olurmuş meğer
 Rahman nazarıyla bakmazsa eğer
 Kırılır kökünden mahlûkat kalmaz

348. VADEM YETTİĞİ ZAMAN

Nazlı yarım vadem yettiği zaman
 Ardımdan yas tutup ağlama sakın
 Cesedim tabutla gittiği zaman
 Bırak götürsünler eğleme sakın

Arada bir uğra başucumda dur
 Bir Fatiha oku muradım odur
 Mezarım yanında birazcık otur
 Düşünü dert ile dağlama sakın

Bunca yıl birlikte yaşadık bitti
 Bugün yarın derken bir ömür gitti,
 Kul ümit sonunda kaybolup yitti
 Gelir diye umut bağlama sakın

349. KALBİMİ DEŞTİM

Allahtan korkmayan bir kula düştüm
 Zulm ile hükmetti bıkmadı gardaş
 Kendi ellerimle kalbimi deştim
 Al kana belendim bakmadı gardaş

Hayırsız hışm ile aklımı aldı
 Olanı kaçırdı, huzur mu kaldı
 Bu nasıl çileydi peş peşe geldi

Bir gün gecikip de sekmedi gardaş

Bahtımla bir olup bağıma vurdu

Paslı hançer ile döşümü yarı

Ah ettikçe sanki zevkine vardı

Kahrını üstümden çekmedi gardaş

Olanca huzurum gasp edip kaptı

Hayatla aramda tüm bağım koştı

Almaya elinden geleni yaptı

Sağlam canım varmış çıkmadı gardaş

Kul Ümit'im sanki dert bana kadim

Çile nedimemdir gam ise nedim

Bir lokma mutluluk bulurum dedim

Kapıdan içeri sokmadı gardaş

350. AKMIYOR LEYLA

Gözümde bir damla yaş bırakmadın

Ağlayım desem de akıyor Leyla

Köz oldun gönlüme asla çıkmadın

Artık ateş bile yakmıyor Leyla

Dert çekmeyen derdim, nereden bilsin

Yalanım var ise canımı alsın

Yeminle söylerim gözüm kör olsun

Senden başkasına bakmıyor Leyla

Tecellim tarafsız yazım yanlı mı?

Dost edindim kırk senelik kanlımı
 Tarumar ettiğin garip gönlümü
 Felek senin gibi yıkmıyor Leyla

An asır sayılır sevgili ile
 Kalbe eş olurmuş çekilen çile
 Bütün asumanı kaplasa bile
 Kimse feryadımı takmıyor Leyla

Garip Kul Ümit'i gark ettin gama
 Delinen kalp ise tutar mı yama
 Ölümü Mevla'dan diledim ama
 Bir türlü şu canım çıkmıyor Leyla

351. TUANA

Gözlerin bir silah bakışın mermi
 Aklımı almaya yetti Tuana
 Sevilen severne zulüm eder mi?
 Bakışın bağrımda bitti Tuana

Bırak bu inadı gel diye çağır
 İzini kapatmaz ne çığ ne çığır
 Hasretin sessizce ve ağır ağır
 Delirtip divane etti Tuana

Tut beni sarmala al sinene sar
 Acı şu halime kerem buyur yar
 Kılavuz sen oldun sensin tek diyar
 Benliğim peşinden gitti Tuana

Vuslatı uzatmak sende huy oldu
 Seksen asır geçti yüz bin ay oldu
 İdrakim karışıp sanki zay oldu
 İradem kaybolup yitti Tuana

Tayfun ol bağıma dört bir yandan es
 Boşa mı umudum boşa mı heves
 Düşümü parçala soluğumu kes
 Kul Ümit boğulup battı Tuana

352. ZULÜM MABEDİ

Bağır mı söndürür kurumuş dere
 Zulüm mabedinin kiblesi nere
 Hiç değilse son kez olsun bir kere
 Ne yaren gözüktü ne yar gözüktü
 Dönüşü olmayan diyar gözüktü

Her gelen düşüme bir çile korken
 Umrunda olmazdı nazlı can varken
 Nihayet sonunda kurtuldum derken
 Hışmıyla düşümü oyar gözüktü
 Diriyken derimi soyar gözüktü

Felahı beklerken gark oldum gama
 Gözümü kapatmış kırk katlı yama
 Feleği daima mert sandım ama
 Her türlü oyuna uyar gözüktü
 Feryadım fezadan duyar gözüktü

Demesi kolay da hesabı zormuş
 Kul Ümit'im gazap ruhumu sarmış
 Meğerse bunun da sebebi varmış
 Bir türlü tutmayan ayar gözüktü
 Kahrını peş peşe sayar gözüktü

353. OLMUYOR DOKTOR

Mektupta heceler gelmedi safa
 Şiirle derdimi deyim bu defa
 Bağışla nolursun affet Mustafa
 Ne hikmetse bahtım gülmüyor doktor

Gönülden birini seversen eğer
 Arada menfaat olmazmış meğer
 Dostun muhabbeti firdevsi değer
 Tadına hiç doyum olmuyor doktor

Altı mıydı desem yoksa beş miydi?
 Onca yıl savuştun sence boş muydu?
 Gün derbeder miydi ay sarhoş muydu?
 Başka türlü çile dolmuyor doktor

Çaresiz çekerim yaradan verdi
 Ne hekimler baktı, ruhumu gerdi
 Kaç cerrah dolaştım kaç tabip gördü
 Senden başka kimse bilmiyor doktor

Ne sızım azaldı ne ağrım geçti
 Aklıma geldikçe tüm uykum uçtu

Beynimi kavurdu huzurum kaçtı
Bir türlü havsalam almıyor doktor

Verdiğin merhemi yarama sürdüm
Üzerini sarıp bez ile dürdüm
Paslı hançer bulup göğsüme vurdum
O bile bağrımı delmiyor doktor

Gece gündüz sızı çektim bitmedi
Hiç bir ilaç geçirmeye yetmedi
Elden gelen yârinkini tutmadı
Nedense yerini bulmuyor doktor

Söylemek elbette kolaydır dile
Yüreğin sancısı gelmiyor ele
Feleği kendine hasım et hele
Tek bir kul kapını çalmıyor doktor

Yaram dibe vurmuş gelmiyor eme
Haklısın gardaşlık hoş olmak neme
Usul yavaş ecel çöktü sineme
İlahi takdir şifa bulmuyor doktor

Hiç uğraşma bırak öylece kalsın
Ben usandım gardaş nolursa olsun
Yeter ki yarenim yaramı bilsin
Lütfedip bir selam salmıyor doktor

Huzurum kayboldu talihim kaptı

Kaç kere boynumda yağlı ip koptu
 Elimle sundum da Azrail tepti
 Ömrü tükenmeyen ölmüyor doktor

Sürem tamamlanıp vaktim doluyor
 Biraz daha sabret tamam oluyor
 Kısmeti bitmeyen burda kalıyor
 Kul Ümit'in yüzü gülmüyor doktor

354. YANAŞ SEVDİĞİM

Kalp sarayındaki gönül tahtıma
 Güneşim ol doğ şu kara bahtıma
 Ömür deryasında en son rıhtıma
 Yetiştim diyerek yanaş sevdiğim

Kaderim kararmış talihim naçar
 Günden güne iyce huzurum kaçar
 Felekle kargaşa kolay mı geçer
 Çatıştım diyerek yanaş sevdiğim

Aklına düştükçe hicranla anıp
 Zamanla azalıp bitecek sanıp
 Benliğim kavrulup yar diye yanıp
 Tutuştum diyerek yanaş sevdiğim

Nasıl bıraktıysan öylece kaldım
 Bütün endamımla ruhuna daldım
 Aşk için âlemi karşıma aldım

Atıftım diyerek yanaş sevdiğim

Kul Ümit'in hali hep kırık kırtık

Son bir resmin vardı kırk yerden yırtık

Eski hırçınlığım kalmadı artık

Yatıftım diyerek yanaş sevdiğim

355. BU SENE DE GİDEMEDİM SİVASA

Herkeste bir gam var herkeste tasa

Gönlümüz daraldı dert basa basa

Yollar çok uzun da ömrümüz kısa

Bu sene de gidemedim sılaya

Yerini bulmuyor ruhumun şadı

Kimi kısa kimi uzun yaşadı

Bir sebeple sıla bizi boşadı

Bu sene de gidemedim sılaya

Kaç ay geçti sayamadım aradan

Hastalık var nasip etmez yaradan

Şu bahtımız kurtulmadı karadan

Bu sene de gidemedim sılaya

Eşim dostum bayram diye umarlar

Gözyaşıyla yarasını tımarlar

Kul Ümit'in yırtığını yamarlar

Bu sene de gidemedim sılaya

356. HİDAYET

Elli yıllık dert ortağım kardeşim
 Bu akşam kafayı kırdım Hidayet
 Hele az beri gel aziz sırdaşım
 Sığınacak yerim yurdum Hidayet

Birkaç kelimeyle birkaç satırla
 Arada bir göz at bazen hatırla
 Elime aldığım şu kör satırla
 Kaç kere kafama vurdum Hidayet

Bu nasıl tavidir bu nasıl gider
 Kişinin azabı çektiği kadar
 Mutlaka faili bedeli öder
 Diyerek avunup durdum Hidayet

Bağrıma saplandı zehirli çebi
 Derine dalmayla görünmez dibi
 Tövbe kapısında günahkâr gibi
 Affa mazhar olmak derdim Hidayet

Kişi sevdiğinde kusur mu arar
 Kaç kere bozuldu verdiğim karar
 Dost olan el atıp yaramı sarar
 Tüm suçu kendimde gördüm Hidayet

Ahrete temiz git ölmeden öl de
 Çık işin içinden de hadi gel de
 Kalp benim mekânım dediği halde

Ben orda ne işler kurdum Hidayet

Dostuna dost dedim sözümden caydım

Gönle yar yerine neleri koydum

Fırsat savuşunca sonradan aydım

Daha da gelmiyor yardım Hidayet

Hiç bir bahanesi olmuyor suçun

Sükût-u hevestir huzura açın

Nefsimden gayrıyı görmemek için

Gözümü kararttım kördüm Hidayet

Dünya bir oyunmuş oynadım bitti

Gençliğe güvendim savuşup gitti

Feleği dost tuttum hep hile etti

Ömrümde en sona erdim Hidayet

Kul Ümit olanca vebali çektim

Huzura varıp da diz üstü çöktüm

Son kez bir şans daha isteyecektim

Olmadı ruhumu verdim Hidayet

357. DUMANLA GİTSİN

İster sevdiğim de istersen bırak

Bunca çektiğine değer mi bir bak

Çıkar o paketten bir sigara yak

Hayırsıza doğru dumanla gitsin

Yüzüne güldükçe şımardı şaştı

Kendi hevesinin peşine düştü
 Yaptığını bir sor neden ne işti
 Bitecekse bırak, bırak da bitsin

Akılınca kendini ağırdan aldı
 Hesabı tutmadı geride kaldı
 İstedığı buysa o işte oldu
 Öyle sevgilinin sevdası batsın

El gibi davranıp estikten sonra
 Selamı sabahı kestikten sonra
 Türlü bahaneyle küstükten sonra
 Sakın ha karışma neyderse etsin

358. KEVSER HAVUZUNDAN DOLAN ŞİŞEDEN

Kevser havuzundan dolan şişeden
 Bir kadeh doldur da sun bana saki
 Hangi muhabbetten hangi neşeden
 Yine bir hal oldu dün bana saki.

Nasuhi kalp ile tövbe ettiler
 Güruhu naciye sağlam gittiler
 Ateşin harını söndürdü tenler
 Acı şu halime yan bana saki

Nefsime uydum da buldum belamı
 Darılıp küsüp de kesme kelamı
 Son nefeste nazlı yârin selamı
 Ölsem de can verir can bana saki

Yevmi kıyamette huzuru hakta
 Kimler medet umar ardına bak da
 Kul Ümit'i seyret tutma bırak da
 Lütfedip sahip çık sen bana saki

359. ÇANAKKALE

Alperen ordusunun eridir Çanakkale
 O hazreti habibin yeridir Çanakkale
 Askeri ashap olan peygamber kıtasından
 Belli ki bir kaç adım geridir Çanakkale

Enbiya ve evliya cümle ruhaniyetin
 Birlikte harp ettiği türüdür Çanakkale
 Yedi dinli küffarın ırzına göz diktiği
 Kızıl kanla süslenmiş peridir Çanakkale

Yutmaya azmettiler kursaklarında kaldı
 Hiç bir gırtlaktan geçmez iridir Çanakkale
 İnsafsızca saldırıp her yanından vurdular
 Hamdolsun ki Mevla'ya diridir Çanakkale

Küfrün gülle attığı topa hayâ ettiren
 Şu iman ordusunda çeridir Çanakkale
 Vuslat zamanı deyip gülerek can verdiği
 Çeyrek milyon şehidin seridir Çanakkale

Tam iki yüz yıl önce Türk İslam milletinin
 İnme inen gözünün feridir Çanakkale
 Hani bazen ulusun kaderi değişir ya

İşte o tarihlerden biridir Çanakkale

360. YORULDUM

Sen soframda yer alan zehir gibi bir tattın
Baştan sona çileyle, yaşadığım milattın
Fırtınalar koparıp, gönlünden söküp attın
Sebept oldun sayende meçhullerde soruldum
Muammalı yerdeyim, bırak beni yoruldum

Her zaman üste çıktın, kabahatli bir benim
Senden gelen bu yükü taşıyor bedenim
Sen Allah'ın zalimi, elbet sensin nedenim
Attığın mermi ile yüreğimden vuruldum
Başka hedeflere bak, bırak beni yoruldum

Öyle bir oynadın ki, düzen tutmaz ayarın
Bırak ayı seneyi, saniyeyi sayarım
Yeter ki sen uzak ol, ne diyorsan ben varım
Gel de bir bak kitapsız, her yerimden kırıldım.
Sargıda kar etmiyor, bırak beni yoruldum.

Tüm kahrımı tükettin, başka bir şey kaldı mı?
Her ne varsa sabrettim, gam katarın doldu mu?
Kul Ümit'i batırdın, söyle şimdi oldu mu?
Düşüğüm bu denizden, yalnız sana sarıldım
Ne yaparsan yap artık, bırak beni yoruldum.

361. YAMAN BİR SAVAŞ KALDI

Kuru çölde boğulup tuz içinde çürüdüm

Kaderimin ardından tecellim yavaş kaldı
 Derdin otağ kurduğu en kasvetli yer idim
 Talihimle aramda yaman bir savaş kaldı

Yar mevsimim olunca ruhum hazanla doldu
 Umutsuzluk denilen o kör girdaba daldı
 Ömrümü telef edip gövdemi çekip aldı
 Elimde tek sermayem bir belalı baş kaldı

Hangi kişi istemez edebince arınca
 Aşk kifayetsiz kalır maşukuna varınca
 Kahır ile terk edip fütursuzca vurunca
 Kan kaynayan göz ile yıkılmış bir kaş kaldı

Can dediğim cananım yüreğimi yarardı
 Müzminleşen yaramı kezzap ile sarardı
 Gam sürdükçe sineme katranlaşıp karardı
 şavkını terk edince güneş bile loş kaldı

Hayatımı haczedip canımdan vaz geçirdi
 Kevser diye kandırıp keskin ağu içirdi
 Kul Ümit'i ardından şer yurduna göçürdü
 Gurbet elde kayboldum gayrı sılama boş kaldı
 Talihimle aramda yaman bir savaş kaldı

362. ATEŞİ DE ERİTİR

Bakışın yüreğimi kurşun olup vurunca
 Ruhumdaki kasveti ancak sevdan artırır
 Volkan gibi patlayıp her yanımı sarınca

Gözlerin lav misali ateşi de eritir

Bahtımı tutuşturan alevimsin harımsın
 Çözümde zorlandığım muammalı sorumsuz
 Ahirden evvele dek en verimli kârımsın
 Ziyanı yok batsam da zararımı korutur

Dert ayrılık olursa derman derine iner
 Bedenim tutuşunca koku sineme siner
 Hasret boran gibiye vuslatım buza döner
 Can özüm benliğimde surat asıp sorutur

Yüz verme ki yok olsun yarattığın bu eser
 Kılıcım sen olunca mutlaka kınım keser
 Aşkın celladım gibi hükmüm boynuma asar
 Devirdiğin sehpa koca ömrü kurutur
 Ruhumdaki kasveti ancak sevdan artır

363. HADİ VUR DA ÖLEYİM

Birbirine karıştı her saniyem her ayım
 Her çeşit dertten mevcut hangi birini sayım
 Kimse kulak asmıyor kime laf anlatayım
 Allah için söyleyin berduş muyum ben neyim
 Böyle yaşamaktansa hadi vur da öleyim

Neyime acıyıp ta niye vurmam diyorsun
 Korkma ses çıkarmam ki neden çekiniyorsun
 Ne oldu sana böyle vurmada gidiyorsun
 Sakın merhamet etme bırak da sürüneyim

Böyle yaşamaktansa hadi vur da öleyim

Halâ hırsı geçmemiş keşke hançer sokaymış
 Bir araya gelmedi bu nasıl bir yakaymış
 Sevdası da aşkı da tümü birden şakaymış
 Taa doğuştan bu yana inan ki hep böyleyim
 Böyle yaşamaktansa hadi vur da öleyim

Yar diye bağlanıp da ne hatalar etmişim
 Meğer yârin gönlünden çoktan geçip gitmişim
 Damla damla eriyip zay olmuşum bitmişim
 Kul Ümit'im tükendim kimlere görüneyim
 Böyle yaşamaktansa hadi vur da öleyim

364. ASKIDA KALDI AKLIM

Tarifimi yapılır bu yoldaki eyvahn
 Her yanımdan sıkıştım kısıda kaldı aklım
 Bilmem hangi akşamın bu kaçınıcı sabahın
 Hesabında yanıldım askıda kaldı aklım

Şu ömrümü ecrinde eskittim ecelerin
 Ezasından ezildim o azgın gecelerin
 Tadı bile kayboldu artık eğlencelerin
 Miladımı kaybettim, eskide kaldı aklım

Âlem telaş içinde herkes kendi canında
 Hangi göz açık kalır o sekârat anında
 Ve nihayet gözüktü, işte menzil sonunda
 Ömrümü örseleyen baskıda kaldı aklım

Nasuh tövbesi gibi inadımdan caymadım
 Ebedimi körleyen ezelimi saymadım
 Beyin şehrim uyuşturdu zerre acı duymadım
 Dilim dilim doğrayan keskinde kaldı aklım

Bu mukaddes seferde en zavallı kişiyim
 İnci gibi ağzın çürüten tek dişiyim
 Kul Ümit'im ne işse sanki çıbanbaşım
 Kabuğumu kavlatan küsküde kaldı aklım

365. GAMLİ HİCRİNDEN GEÇER

Muammaya yan verip bilinmezde saklanan
 Zifirle sıvazlanmış gamlı hicrinden geçer
 Nuruyla yeşerttiği nebatatta koklanan
 O şemstir ki her leylin mutlak fecrinden geçer.

İffetini zay eder zillet ile ulaşan
 Acep arif olur mu necasete bulaşan
 Bu mukaddes tarikte menzil için yol aşan
 Gürüh-u naciyede azam ecrinden geçer

Emareyle başlayan meşakkatli yokuşta
 Ne nazarlar sarf olur o edalı bakışta
 Rehasını gizlemiş ebrulanmış nakışta
 Bu nefis-i salihada cümle zecrinden geçer

Fenaya gark olunur Mevla'nın pazarında
 İstenen şekle girer Maşuk'un hızarında
 Seyr-ü sülûğe dalıp mürşetin nazarıda

Cürüm ehli kul Ümit bütün mücrinden geçer

366. HÜZÜN YAKAR GÖNLÜMÜ

Asırlardır yanarım coşkun nehir söndürmez
Takvimlerden gün düştü hüznün yakar gönlümü
Gönül göçe azmetti hiç bir şehir döndürmez
Yaz gününde dondurur güzün yakar gönlümü

Bir deryaya düştüm ki taşıyacak salım yok
Yardan geldi yorgunluk takatim yok halım yok
Kökten çürüdü gövdem kupkuru bir dalım yok
Ne enin ne endamın sözün yakar gönlümü

Bu öyle bir sevda ki yıllar yılı güderim
Sensiz girsem cennete terk eyleyip giderim
Sensin benim ziyanım sensin benim ederim
Bir tebessüm yetişir özün yakar gönlümü

Kul Ümidim gönlünü hasret ile şişirdi
Nehirlerle doldurup son damlayla taşırdı
Yaldız yaktı yılımı mevsimlerim şaşırdı
Yokuşunda üşürüm düznün yakar gönlümü

367. GÜLLE OLDU VUSLATI

Ne karanfil ne zambak hiç birisi kesmedi
Onca çiçek içinde gülle oldu vuslatı
Feryat etti bülbülüm bir an olsun susmadı
Hep soluksuz şakıyan dille oldu vuslatı

Âşık o ki maşukta her çileye katlanır
 Aşk dediğin hakikat acı ile tatlanır
 Bir İbrahim misali kor ateşe atlanır
 Yar yolunda eriyip külle oldu vuslatı

Sevda vurup seveni ne benizler soldurdu
 Aşka açık gönülü her belayla doldurdu
 Kişi derde düş olup kaderine saldırdı
 En yakını terk etti elle oldu vuslatı

Kul Ümit'i yad değil yanındaki yar vurdu
 Kara kışta kavurdu ağustosta kar vurdu
 Bir fırtına denk gelip mevsim mevsim savurdu
 Diyar diyar dolanan yelle oldu vuslatı

368. DESTEGÜL-2

Sende olan dertleri yükle gitsin sırtıma
 Bırak da yerine ben yorulayım Destegül
 Hiç düşünme nazlı yar ne varsa koy tartıma
 Sana gelen kurşunla vurulayım Destegül

Yeter ki sen üzülme hüznün varsa bana ver
 Kaderinde kararmış yazın varsa bana ver
 Her nerende ne kadar sızın varsa bana ver
 Parça parça ufanıp kırılalım Destegül

Dinimde emir gibi vacibimsin farzımsın
 Sen dünyamı kuşatan asumanım arzımsın
 Üç ayaklı sehpa inan ki son arzumsun

Kefen diye tenine sarılayım Destegül

Elli yıldır zay oldu ömür denen harmanım

Kesilse de haz verir senin için fermanım

Lokman lokman dolaştım bulunmuyor dermanım

Yardan gelen dert diye sorulayım Destegül

Kul Ümit'in levhinde kaderine yazıldın

Hançer ile yoklayıp zerresine kazıldın

Tüm sitemim kendime sen ne diye bozuldun

Hangi yüzle ben sana darılayım Destegül

369. BUGÜN BANA DEĞMEYİN

Bugün bana değmeyin, patlayacak gibiyim

İçerimde tarifi belirsiz bir sızım var

Katarlanmış derdimi katlayacak gibiyim

Kaderime kazınmış katran gibi yazım var

Yıllar yılıdır ciğerime kurşun işliyor

Çektirdiği yetmiyor öldürmeyi düşünüyor

İnat için bekleyip hep yanımda kışlıyor

Başucumdan gitmeyen böyle hayırsızım var

Ben dermanı gözlerken dert getirdi müsellim

Bir gün devran sürmeden geçti gitti ilk elim

Taa başından karardı şu zavallı tecellim

Boran ile savrulan gençliğimde gözüm var

Çile ile yoğurup gam kattılar harcıma

Her nerede dert varsa doldur gitsin hurcuma
 Kederin alayını diktim gönül burcuma
 Senelerdir dondurup ısıtmayan közüm var

Ümit'im asırlardır ben hep böyle yalnızım
 Gün geçtikçe artıyor sevda denen bu sızım
 Ömrümü çalıp gitti bulunmuyor hırsızım
 Yorgun düşen bedeni taşımayan dizim var

370. YEMİN ETME BOŞ YERE

Yemin etme boş yere gönül haldan anlamaz
 Yavukluya kızıp da zora girme boşuna
 Öz canından geçersin inan gurur da kalmaz
 Sevdasıyla kavuran hara girme boşuna

Kalem düşmez elinden gece gündüz yazarsın
 Hayaliyle avunup arkasından kızarsın
 Kabulünü umarak ardı sıra gezersin
 Çıkmazlarda dolaşıp dara girme boşuna

Sevda öyle bir şey ki bulduğu yerde vurur
 Kurumuş yaprak gibi diyar diyar savurur
 Bir güneş misalidir kızgın çölde kavurur
 Sevgiliye güvenip kora girme boşuna

Yar elinden yazılır inan katli fermanın
 Artık vakti geçiyor buralarda durmanın
 Ey kul Ümit yanından kaçır ise dermanın
 Hayırsıza aldanıp zara girme boşuna

371. SORMA NEDEN KAPATTIM

Gönül denen hanemi sorma neden kapattım
 O girince içeri viranda bıraktı yar
 Kapısını kitleyip anahtarını attım
 Düşünmeden köz vurup bütün ömrüm yaktı yar

Endam edip uzaktan sızı saldı içime
 Her zaman hasım oldum girdiğim her biçime
 Kaderime isyan ettim ortak oldu suçuma
 Yara dolu döşüme son hançeri çaktı yar

Can özümde örselendi arşa çıktı ahım
 Söyle ey ömür törpüm neydi benim günahım
 Tövbe olsun bir daha budur ona penahım
 Eliyle koydu kora taa uzaktan baktı yar

Mecnun gibi peşinde iklim iklim gezdirdi
 Kezzap döktü ciğerime yaralar azdırdı
 Can dedikçe canana öz canımdan bezdirdi
 Telef oldu umudum hayallerim yıktı yar

Kul Ümit'im o yarla gayrı aram açıldı
 Ömür denen varlığım ortalığa saçıldı
 Neyim varsa götürdü olandan da geçildi
 Yeter artık duy beni gayrı ruhum çıktı yar
 Yara dolu döşüme son hançeri çaktı yar

372. ÜŞÜYORUM

Felek benim bahtıma dert doldurup taşırdı

Gayrı gücüm yetmiyor, tut beni düşüyorum
 Mevsimlerim kaybolup vücut şehrim şaşırıldı
 Cehennem sığağında titreyip üşüyorum
 Eğer buysa yaşamak varsayın yaşıyorum

Bu yaranın merhemi ancak yârda bulunur
 O hayırsız gelirse ömür kârda bulunur
 Sevda yaktı kavurdu her dem harda bulunur
 Nazlı yar kucağında titreyip üşüyorum
 Eğer buysa yaşamak varsayın yaşıyorum

Gönül yârdan yılmaz da, lakin gamda yorulur
 Yavuklunun yanında hangi hesap sorulur
 Kalaylanmış kederden kaderine darılır
 Körükçü ocağında titreyip üşüyorum
 Eğer buysa yaşamak varsayın yaşıyorum

Kul Ümit'im ömrümce, bir karınca ezmedim
 Ne cefalar çektirdi yârdan yine bezmedim
 Elli yıldır bu yolda bir gün gamsız gezmedim
 Ömrümün her çağında titreyip üşüyorum
 Eğer buysa yaşamak varsayın yaşıyorum

373. AŞK MI ALIŞKANLIK MI

Otuz yıldır sol yanımda sancıyla yaşarım
 Aşk mı alışkanlık mı ne olduğu muamma
 Bu nasıl bir sevda ki buna ben de şaşarım
 Aşk mı alışkanlık mı ne olduğu muamma

İçimdeki sancının tarifine dil yetmez
 Tutacak bir yeri yok uzatsan da el yetmez
 Cana çöken bu derdi savurmaya yel yetmez
 Aşk mı alışkanlık mı ne olduğu muamma

Gelip girdi sormadan sahiplendi her yeri
 Göz ile görülmüyor ne kemik var ne deri
 Bilen varsa söylesin nedir bunun ederi
 Aşk mı alışkanlık mı ne olduğu muamma

Vadesini sormayın hem kısa hem uzun
 Benim elim varmıyor yaşını sizler yazın
 İlham oldu teline gönülde çalan sazın
 Aşk mı alışkanlık mı ne olduğu muamma

Biter diye gözlerken eksilmeden ekledim
 İçimdeki sızıyı geçer diye bekledim
 Gün geçtikçe çoğaldı dağ gibi öbekledim
 Aşk mı alışkanlık mı ne olduğu muamma

Ferhat gibi garibe kayaları ezdirdi
 Aslı için keremi öz canından bezdirdi
 Leyla olup mecnunu kuru çölde gezdirdi
 Aşk mı alışkanlık mı ne olduğu muamma

Gitmedi otağımdan ortasında yer etti
 Zamana paylaştırdım kıyamete dek yetti
 Haldan hala attı beni yar diyerek meletti
 Aşk mı alışkanlık mı ne olduğu muamma

Nasıl bir şeydir diye bir kere adın andım
 Nasıl olsa beğenmez gelir de geçer sandım
 Ne kendisi usandı ne ben ondan usandım
 Aşk mı alışkanlık mı ne olduğu muamma

Kul Ümit'im aşktır bu bırak gitsin kendini
 Mahşere dek sahip ol unutma ha andını
 Ömür nasılsa biter düşün hakkın indini
 Aşk mı alışkanlık mı ne olduğu muamma

374. BEN CANIMDAN CAYARIM

Vuracaksan durma vur, benim için fark etmez
 Yardan yana ne gelse, hediyeden sayarım
 Gönül derde dayanır, bir tokatla çark etmez
 Yara olsa bedenim, kabuğunu soyarım
 Sen üzülme yeter ki, ben canımdan cayarım

Asla gözle görülmez, ne çapı ne darası
 Düşümdeki bu sızı, bil ki gönül yarası
 Sen haldan anlamayan, sevdamin yüz karası
 Senden yana taş gelse, gül yerine koyarım
 Sen üzülme yeter ki, ben canımdan cayarım

Şu bendeki kederin, evveli ahiri sen
 Kuru yerde oturtup, altıma çul sermesen
 Senelerce aç koyup, lokma ekmek vermesen
 İnan ki didarını, seyretmekle doyarım
 Sen üzülme yeter ki ben canımdan cayarım

Gülşenimde gülümsün ömür boyu solmayan
 Onca çiçek içinde, bir emsali olmayan
 Kul Ümit'in bağına, dert mi kaldı dolmayan
 Daha varsa buyursun, kapısını dayarım
 Sen üzülme yeter ki ben canımdan cayarım.

375. ELLERİNE KINA YAK

Senden gelen bu derdin ne boyu var ne eni
 Hangi din kabul eder böyle zulüm edeni
 Cenab-ı hak şahittir bir tek sensin nedeni
 Gözün aydın sevgili ellerine kına yak
 Yaşarken yüz vermedin, bari can verirken bak

Bu yiğidi yıkınca muradına mı erdin
 Koca âlem içinde neydi ki benle derdin
 Geldim diye aldatır sonra geri giderdin
 Al eline hançeri istediğin kadar çak
 Yaşarken yüz vermedin bari can verirken bak

Bir zamanlar melektin sanki Meryem'de ardın
 Sonra şeytan ağıyla bütün sinemi sardın
 En nihayet hükmedip saçlarınla asardın
 Gel yanıma hayırsız ilmiğini kendin tak
 Yaşarken yüz vermedin bari can verirken bak

Böyle miydi ahtımız bu muydu senin andın
 Kul Ümit'i her zaman terk edecek yar sandın
 Ey Allah'tan korkmayan ne çabuk da usandın
 Bunda senin suçun yok yaptıkların bana hak

Yaşarken yüz vermedin bari can verirken bak

376. DAHA İYİYDİ

Ne olursan ol artık, ben karışmam dedin ya
 İşte orda bir kurşun sıksan daha iyiydi
 Elli yıllık ömrümü saniyede yedin ya
 Bağırma paslı hançer soksan daha iyiydi

Bir saniye görmesem sanki asır gelirdi
 Sana olan sevdami bir asuman bilirdi
 Tırnağına taş değse benim canım alırdı
 Sen o canı yerinden söksen daha iyiydi

Eğer varsa geride o ömrü de kor ettin
 Bu dünyayı sen bana ellerinle dar ettin
 Yar olarak değil de yad olarak yer ettin
 Bir el gibi gönlümden çıksan daha iyiydi

Üstümde çok hakkın var haşa inkâr edemem
 Ne kadar kırarsan kır terk edip de gidemem
 Yaralayıp bıraktın yine kötü şey demem
 Mevta edip ardından baksan daha iyiydi

Benim derdim mazimle kalan ömürle değil
 Kul Ümit'in ölümü tunçla demirle değil
 Beni yakmak için sen közle kömürle değil
 Şimşek olup üstüme çaksan daha iyiydi

377. BABAM-1

Bu gün hiç dokunmayın en acı günümdeyim
 Yetmiş yıl meyve veren can ağacım söküldü
 Karardı bütün dünyam zifiri yönümdeyim
 Kurudu tüm dallarım yapraklarım döküldü

Cefakâr babam benim sekiz evlat yetirdi
 Hepsini koklayarak başucunda yatırdı
 Bizleri yaşatırken kendisini bitirdi
 Vadesini doldurup tek başına çekildi

Bu yalancı dünyayı terk edip çıktı babam
 Köz koydu gönüllere herkesi yaktı babam
 Şu koskoca ömrümü sallayıp yıktı babam
 Acısı bir ok gibi can özüme çakıldı

Ne zalime yalvardı ne kimseye el açtı
 Namerdin lokmasından her zaman uzak kaçtı
 Ey yalan felek senden, öz babam geldi geçti
 Hesabı kapatılıp tüm dünyası yakıldı

378. BABAM-2

Bağrıma bir kor düştü, kavurdu yaktı beni
 Bu ateşin yarası bir türlü sarılmıyor
 Babamın son seferi devirdi yıktı beni
 Koca âlem daraldı bir yerde durulmuyor

Sandım ki bu dünyada sonsuza dek kalacak
 Başıma bir hal gelse nerde olsam bulacak

Ondan boşalan yeri şimdi kim dolduracak
Gelen var mı kabirden ölen hiç dirilmiyor

Bir tek o doldururdu gönül denen odamı
Babam aldı her zaman bana gelen kadamı
Felek tuttu götürdü adam gibi adamı
Mum yakıp arasam da bir türlü görülmüyor

Her zaman set olurdu bana gelen sellere
Kollayıp gözetirdi ezdirmezdi ellere
Akşama dek koklardı inat için güllere
Gülşenini yel vurdu artık el verilmiyor

Helal den kazanırdı haram onu bilmezdi
Rızık için çalışır eve dahi gelmezdi
Bizleri güldürmeden kendi asla gülmezdi
Gayrı görevi bitti daha da yorulmuyor

İşte böyle bir adam geldi geçti dünyadan
Babam gibi birisi doğar mı her anadan
Kulum deyip sahip çık Rahman olan yaradan
Senden gelen takdirin, hesabı sorulmuyor

379. VUR DA SONRA GİT

Bu kadar cevr-i cefa bu kadar sitem niye
Doğru söyle sen beni bitirmeye mi geldin
Benden aldığın canı say ki sana hediye
Geride ne kaldıysa batırmaya mı geldin

Niyetin terk etmekse önce sor da sonra git
 Korkmadan çek silahı beni vur da sonra git
 Bir Fatiha okumu biraz dur da sonra git
 Yarım yamalak canı götürmeye mi geldin

Senin için gönlüme köz doldurup yakarım
 Bir tek sevmekten gayrı nedir benim çıkarım
 İstedğin can ise de kafama sıkarım
 İki metrelik sine yatırmaya mı geldin

Her ne kadar dert varsa ruhumda taşıyorum
 Her yanımda sen varken sensizlik yaşıyorum
 Otuz yıldır tuttuğum tövbemi boşuyorum
 Ruhumu cehenneme yetirmeye mi geldin

Kul Ümit'i kalbinin tam ortasından vurup
 Cemalinle cezbedip sevdan ile kavurup
 Meczup gibi ardından diyar diyar savurup
 Bilinmedik yadlarda yitirmeye mi geldin

380. YÜREĞİMİ YIRTIYOR

Masamda duran resmin karşımda eskidikçe
 Sana olan hasretim katlanarak artıyor
 Be kitapsız ey zalim yeter artık dedikçe
 Ruhumdaki feryadım yüreğimi yırtıyor

Gönül sevda gördükçe beden ruha yük olur
 Hasret döse çökünce acısı büyük olur
 Sevene sevdalısı emsalsiz ve tek olur

Her derdin vadesi var sevilen abartıyor

Yardan yana yaslanıp yaralarım azdıkça
Oluk oluk kan gelir ciğerimi kazdıkça
Kalem hasmım kesilip ayrılığı yazdıkça
İçimde gizli kalan tufanı kabartıyor

Kul Ümit'in bağına ne çileler zerk etti
Dert yerini alınca artık huzur terk etti
Bana yaptığı zulmü kendisi de fark etti
Aşkıni hançer yapıp dört yanımdan dürtüyor

381. GİRDAPLARI DURDURUR

Öyle bir haldeyim ki her yerimde acı var
İçimdeki karmaşa girdapları durdurur
Bu derdin ne çaresi ne damla ilacı var
Nazlı yarla vuslata, bir tek hayal kurdurur

Felek bazen insanı çile ile dost eder
Gam vurursa kişiye acısıyla mest eder
Can dediğın cananın öz canına kast eder
Aşk bazen silah olup, sevdiğine vurdurur

Yar vefasız olursa daim dara düşürür
Gönül denen köşküne dert doldurup taşırır
Cefasıyla insanın kıblesini şaşırır
Peşi sıra sürükler, ardı sıra yordurur

Ben çektikçe talihim zifirlenip karardı

Bedenimle beraber ruhumu da yarardı
 Merhem sürüp yarama sarsa idi ne vardı
 Yüreğimden fişkırın kanım gayrı zor durur

Kul Ümit'i batırıp kendisi kâra çıkar
 Her nereye el atsam tüm işim zara çıkar
 Talihim zifirlenip kaderim kara çıkar
 Can düşmanıma dahi çaresini sordurur
 Nazlı yarla vuslata ancak hayal kurdurur

382. KÜREK MAHKÛMU

Kalpteki gam şehrinin surları dertten ise
 Harcı çelikten olur gülle değse delemes
 O yurttta her yaşayan çileli fertten ise
 Kürek mahkûmu olur istese de gelemes

Sevgili hasım olup düşman gibi durursa
 Bir bahane uydurup her hamlede vurursa
 Çekilen tüm zulümün tek nedeni gurursa
 Kahredip katlanır da çaresini bilemez

Muhabbet kesildiyse uzak aradan mıdır?
 Gönül gözü görmezse sebep karadan mıdır?
 Kul zulmü hak ettiyse suçlu yaradan mıdır?
 Sineye sinmiş olan yazısını silemez

Gerçek aşık aşkını büyük nimetten sayar
 Kul Ümit'im her zaman başı üstüne koyar
 Ona toz kondurmaz da kendi canından cayar

Yardan zulüm görse de ayrılığı dilemez

383. ŞAHLIKTA ŞAHİKASIN

Sen ki bu zulmün ile şahlıkta şahikasın
Hem gönlüme saldırıp hem barış mı beklersin
Tek damla su vermeyen çok pinti bir sakasın
Canımı almak için son vuruş mu beklersin

İbrahim mancılıkta korkup da titremedi
Nemruda yalvarıp da merhamet istemedi
Can telaşına düşüp beni affet demedi
Aklın sıra sen benden yakarış mı beklersin

İçimde bir kıyamet koptu birden son anda
Nuh'un gemisi bile batardı bu tufanda
Sana liman olduysam ne kötülük var bunda
Pusulamı kaybedip yön soruş mu beklersin

Farz et ki ben kötüydüm tüm kabahat benimdi
Sana olan bu sevdam imanımdı dinimdi
Araya el girince iyi mi oldu şimdi
Devrilip talan olan bir duruş mu beklersin

Güya gamın ikramdır zulmünse büyük ihsan
Dertte de kazanç olmaz sen yine de öyle san
Hesabını bilmeyen müflis kalmış bezirgân
Bu işten kâr edip de tek kuruş mu beklersin

Yardan yara alıp da göster bana güleni

Çaresi varsa söyle hani nerde bileni
 Kul Ümit'im hazırım gönder gelsin çileni
 Felekle kapıştırıp bir yarış mı beklersin
 Canımı almak için son vuruş mu beklersin

384. ÖYLE GİT

Anladım ki bu aşkın, vadesi çoktan bitmiş
 Bundan sonra kafana çak deyip de öyle git
 Mazide ne kaldıysa hepsi kaybolup yitmiş
 Bari son kez yüzüme bak deyip de öyle git

Köz doldurdun gönlüme yanar kavrulur içim
 Ne şekil bıraktın yar, ne de düzgün bir biçim
 Gelip geçen o eski günlerin hatrı için
 Senle benim bir davam yok deyip de öyle git

Gam dolarsa sineye şaşmaz mı garip beşer
 Pay edersen mutlaka çoğu hisseme düşer
 Yüklediğin her çile benim bağrımda pişer
 Bundan sonra kendini yak deyip de öyle git

Arada bir kabrime uğrayıp da şenlendir
 Azap çeken ruhumu gül yüzünle dinlendir
 Kul Ümit'i her zaman dert içinde demlendir
 Ahirini elinle yık deyip de öyle git

385. EYVAH İÇİNDE

Kudreti mutlak olan, malik-il mülk ya gani
 Vücut şehrim gark oldu türlü günah içinde

Nefsinden bizarım ben, medet ey gavs-i sani
Benliğim berbat halde ömrüm eyvah içinde

Damla düşse rahminden bütün yaramı sarar
Sen bana rabsin amma bende kulluk ne arar
Nefsime köle oldum böyle kesildi karar
Takvimlerim karardı her günüm ah içinde

Her neye nazar etsen biat eder her neye
Meyil verir gezerim hevedan olan şeye
Bir adım geçemedim emareden öteye
Ne zaman şavkı değer hangi sabah içinde

Kul Ümit'im her daim her yerde yanıyordum
Hep akıllı geçinip çok çabuk kanyordum
Yeis ile savrulan bir benim sanıyordum
Meğer herkes aynıymış cümlesi vah içinde
Ne zaman şavkı değer hangi sabah içinde

386. BAŞIMDA DUR

Muradın öldürmekse hadi ne bekliyorsun
İster kirpiğin ile istersen kurşunla vur
Ortadan kaldırmakla neyini aklıyorsun
Önce canımı çıkar sonra gel başımda dur

Senden gelen bu çile eksilmiyor bitmiyor
Bu nasıl bir sevda ki huzurla uyutmuyor
Gönül dengem bozuldu hiçbir ayar tutmuyor
Al eline kurcala yalnızca kendine kur

Senden başka herkesin bütün zulmünü yendim
 Tüm kahrına katlanan zavallı kişi bendim
 Artık gücüm kalmadı yavaş yavaş tükendim
 Tut kolumdan kaldır at bildiğin gibi savur

Hiç bir korkum kalmadı bundan sonra fark etmez
 Yeni bir sevda için inan ki ömrüm yetmez
 Kul Ümit'im yanından bir adım öte gitmez
 İstersen sar sarmala istemezsen yak kavur

387. BANA GETİRİN

Bildiğiniz yerlerde, şu gönüme yar diye
 Hal bilen bir sevgili varsa bana getirin
 Sigorta, prim, yemek ne isterse var diye
 Yol bilen bir sevgili varsa bana getirin

Mazisini unutup alıp atacak dünü
 Ölene dek yanımdan ayrılmayacak teni
 Her zaman üzerine konmak için tek beni
 Dal bilen bir sevgili varsa bana getirin

Yüzüne bir bakınca tükenecek tüm çile
 Kesinlikle işinde yer etmeyecek hile
 Soframda tek yiyecek acı zeytini bile
 Bal bilen bir sevgili varsa bana getirin

Ömür boyu evimde Hep yatıya kalacak
 Başucumda bekleyen refakatçim olacak

İki tatlı söz ile tüm acımı alacak
Dil bilen bir sevgili varsa bana getirin

Kul Ümit'im olur da bulunursa böylesi
Aman kimse duymasın sakın çıkarma sesi
Namahremden sayarak cümle âlem herkesi
El bilen bir sevgili varsa bana getirin

388. YEMİNLER EDİYORDU

Bunca seneden sonra, ne diye arıyorsun
Yaptığının yeni mi, farkına varıyorsun
Yüz üstü bıraktığın, kızımı soruyorsun
Adımı duyduğu an eriyip bitiyordu
Hıçkırıklar içinde yeminler ediyordu

Sakın açma yarayı, eski hesabı sorup
Senden sonra bir daha, iflah olmadı garip
Her şeye sünger çekti, hakkın yoluna girip
Allaha yakararak çok pişmanım diyordu
Hıçkırıklar içinde yeminler ediyordu

Leyla ettiğin fakir, kafanı sarmadı mı?
O mazlumun Feryadı, kalbini vurmadı mı?
Sebepsiz terk edince, yüzün kızarmadı mı?
Dert deryasına düşüp kaybolup yitiyordu
Hıçkırıklar içinde yeminler ediyordu

Bu konuda bir daha, kul Ümit'i arama
Lime lime doğransam, ilaç olma yarama

Bilmem sevinir misin, bir haberim var ama
 Gözün aydın yaptığın canına yetiyordu
 Onu son gördüğüm gün tabutta gidiyordu

389. HARINLA YAK BENİ

Ya sevdanla haşreyle ya harınla yak beni
 Yalnız senin peşinde, yalnız sana tak beni
 Lütfeyle ey cananım, bir kez olsun buyur da
 Ayak bağın olursam, anında bırak beni.

Hiç bir kıymeti olmaz, sensiz kemale ersem
 Lâl olayım sevgili şayet, sana kem dersem
 Nefsime yenik düşüp, bir münkirlik edersem
 Esfeli safilin'in, ortasına çak beni.

İsteyene yetecek, himmetimiz var deyip
 Yedi düvel öteye, ses vererek ünleyip
 Asumana işleyen, feryadımı dinleyip
 Nazarınla kavur da, cayır cayır yak beni.

Kul Ümit'in bahtında şayet sizler varsanız
 Gavs diyenin bağrından hevayı koparsanız
 Celale kapılıp da, beni bırakırsanız
 Yemin olsun vallahi, sahiplenmez hak beni

390. ŞAŞIRIP KALDIM ALİ

Şevkle çıktım şaki oldum şaşırıp kaldım Ali
 Rehber ol şu günahkâra ey sadık yârim Ali
 Boy verilmez bir ummanda boğulup öldüm Ali

Car eylerim medet buyur Merdan kerrarım Ali

Hak Muhammed aşkı için himmet et kemter kula
Nefsi emarede kaldım tut beni düşür yola
Eğer sahip çıkmaz isen sıratı halim nola
İki cihanda sermayem ebedi kârım Ali

Rabbin kevser havuzunun Sakisi sensin Ali
Bir kadeh ikram ediver ateşim sönsün Ali
Kereminle nazar et ki tüm sızım dinsin Ali
Zay oldum ben zuhuratta sen kaldın varım Ali

Kul Ümit'im seyir için âlemin bezmindeyim
Ezelden ikrar etmişim yar senin azmindeyim
Acizim dilim lâl oldu çün dostun nazmındayım
Feryadım ayan değil mi ey ahu zarım Ali

391. FERHATI KİM TANIRDI

Şayet Şirin olmasaydı Ferhat'ı kim tanırdı
Mecnun halimi görseydi Leyla'dan utanırdı
İğne atsan yere değmez maşuk kaplar her yeri
Gökten kar tanesi düşse Kamber Arzu sanırdı

Ben kendim bile unuttum el ne bilsin adımı
Olanca aklımı alıp haczettin tüm yâdımı
Duy artık ey sevdiceğim artık duy feryadımı
Günahkâra af müjdesi böyle arzulanırdı

Yarın mahşer meydanında yüce huzuru hak da

İnan kendi amelimden zerre umudum yok da
 Bari mizan kefesine göz ucuyla bir bak da
 Belki yârin hatırına affedildin denirdi

Kul Ümit'im dem geçerken boz bulanık aksaydı
 Yardan gözünü çevirin yad olana baksaydı
 Birde bu sultanlar şahı ya seni bıraksaydı
 O muhabbet sofrasında nice canlar yenirdi

392. SEBEP OLSA NAZLI CANAN

Sebeb olsa nazlı canan yoktan bir bela gelse
 Kararan şu kaderime, çeşm-i bir ela gelse
 Seher vakti rüzgâr ile pek içli elâ gelse
 Hal durulur yel darılır tozamazsın efendim

Hesabında çok yanılır arda kalan işinden
 Kişiyе hışım değmese, ayıkır mı düşünden
 Yavukluyla halvet için kırk yıl gitsen peşinden
 Yol dürülür kul sürülür gezemezsin efendim

Gönül borcu ödenmezse hesap çıkar kefile
 Yusuf gibi zindana kor, Züleyhalı kabile
 Nazlı yârin zülfü değse, balta nacak nafîle
 Dal yarılır gül derilir, sezemezsin efendim

Kul Ümit'im hayırsızım, halın sorayım desen
 Yaradan ruhum almadan son kez göreyim desen
 Ahvalimi bildirmeye name vereyim desen
 Kol yorulur el burulur yazamazsın efendim

393. GÖNLÜMÜ HEP UYUTTUM

Hak şahittir yıllar yılı sadık kaldım ahtıma
 Kim geldiyse hançer vurdu gönül denen tahtıma
 Ben bülbülü bekler iken karga çıktı bahtıma
 Zamanla düzelir deyip gönlümü hep uyuttum
 Yardan yana ne geldiyse ses çıkarmayıp yuttum

Felek bana hasım oldu çomak sokar çarkıma
 Koskocaman nehir aksa damla düşmez arkıma
 Semayı dumanım sarsa kimse varmaz farkıma
 Başkaldırmak istedim de yine kendimi tuttum
 Yardan yana ne geldiyse ses çıkarmayıp yuttum

Hicran dolu yıllar beni parça parça bitirdi
 Emanet deyip aldığı benliğimi yitirdi
 Çile dolu bu ömrümü nihayete yetirdi
 Elli yıllık bu oyunda hangi zaman ben uttum
 Yardan yana ne geldiyse ses çıkarmayıp yuttum

Kul Ümit'im hep çeksem de daim şükür ederim
 Bu dünyaya yalnız geldim yine yalnız giderim
 Bir gün olsun aklanmaz mı karalanmış kaderim
 Gam içinde telef olup ben kendimi unuttum
 Yardan yana ne geldiyse ses çıkarmayıp yuttum

394. AYAZ KAPLADI RUHUMU

Ayaz kapladı ruhumu gece gündüz donarım
 Muammalı milattayım hangi zaman onarım

Yalnız yar için üşürüm yalnız yare yanarım
 Ne yaptıysam anlamadı beğenmiyor yar beni
 Vur kılıcın hiç acıma parça parça yar beni

Yakın olmadı vuslatım o her daim ıraktı
 Yavukluya yolculukta belki de son duraktı
 Mahşeri bir hengâmede tek başıma bıraktı
 Bir kere yanına almaz hep ücrada kor beni
 Ne acayip hararet ki donduruyor kor beni

Aklımla aram açıldı sitem dolu her hali
 Yar için yanan meczuba sorulur mu ahali
 Her zaman bir dert bırakır sanki çile mahali
 Yükle vebali sırtıma diyar diyar yor beni
 Gördüğün o garip düşte daim hayra yor beni

Âlem adalet dolardı bulsa idi her eden
 Cesette mana kalır mı ruh ise eğer giden
 Sabredip katlanıyorsa suçlu mu derdi güden
 Kan bırakma damarımda sonuna dek sor beni
 Kul Ümit'i istiyorsan sen kendine sor beni

395. EY SEVDAMIN ŞARABI

Durdukça değer artar ey sevdamin şarabı
 Billur gibi kaynıyorsun gülistanımın abı
 Gönlüm mabet yeri gibi sensin onun mihrabı
 Sensiz olan neyim varsa inan ki hepsi yalan
 Tek sermayem sensin benim günden güne çoğalan
 Zehir sunsan ellerinle bade diye içerim

Dünya dolu güzel olsa ben tek seni seçerim
 Âleme kafa tutum da sana karşı naçarım
 İki cihan hasmım olur seni elimden alan
 Harap olmuş bir virane senden geride kalan

Sana her kim düşman ise ben burdayım buyursun
 Gücü yeten varsa şayet hadi gelsin ayırsın
 Sen herkese şer olsan da benim için hayırsın
 Ömür boyu iflah olmaz senin ahına dalan
 Sen yeşerip gürleşirken yalnız ben oldum solan

Bu zavallı yanar durur acep sana ayan mı?
 Bir tek korkum var içimde gün olur da cayan mı?
 Yavuklunu soran olsa kul Ümit'i sayan mı?
 Kasem olsun canıma ki sensiz her halim talan
 Ta başından beri sendin sensin peşine salan

396. NE ÇIKARSA BAHTINA

Karanlıkta göz kırparak oynaş tutarsan şayet
 Hiç boşuna debelenme ne çıkarsa bahtına
 Her zokayı yem zannedip hemen yutarsan şayet
 Ne utanır ne arlanır gelir pisler tahtına
 Hiç boşuna debelenme ne çıkarsa bahtına

Cilvesine aldanıp da sakın düşme peşine
 Senin gibi nicesinin zehir kattı aşına
 Böyle hayırsız birinin hayırınan işi ne?
 Onun derdi zevk sefayla sadık kalmaz ahtına
 Hiç boşuna debelenme ne çıkarsa bahtına

Kul Ümit'e kulak kesil, bilmiyorsan bulaşma
 Arkasını bilmediğin hiç bir tepeyi aşma
 Bir gün tekme atarsa da ne oldu diye şaşma
 Kulak asma gelir geçer, böylesinin cahtına
 Kendin isteyip bulaştın, kusur bulma bahtına

397. YETMEDİ Mİ?

Ey hayırsız bunca sene ardın sıra süründüm
 Aldırmadan ta uzaktan baktığın yetmedi mi?
 Gâhi Mecnun gâhi Ferhat gâhi Kerem göründüm
 Leyla, Aslı, Şirin olup yaktığın yetmedi mi?

İnce derde düşürüp de, ciğerimi yar(a) ettin
 Olan Aklım aldırınca aklın sıra kâr ettin
 Sen yokken ben böyle miydim sağlam iken kör ettin
 Gözlerime çatal çengel taktığın yetmedi mi?

Tüm hışmını harmanlayıp, dört bir yanımdan saldır
 Al hançeri yar döşümü okka okka tuz doldur
 Şayet mutlu olacaksan, zulmünle canım aldır
 Gayrı bende hal mi koydun yıktığın yetmedi mi?

Bir gün olsun görülmedi bahtımı akladığın
 Sevda mıydı aşk mıydı ki sır gibi sakladığın
 Gözün aydın ben oldum ya sonunda hakladığın
 Kul Ümit'e paslı çivi çaktığın yetmedi mi?

398. ÖLMEĞEN GELMELİSİN

Sen daha ne bekliyorsun hey umursuz sevgilim
 Sonu mutlak olan vadem dolmadan gelmelisin
 Bilir misin kör olası, neden dönmüyor dilim
 Gülşenimdeki son gülüm, solmadan gelmelisin

Sende biraz gayret olsun, kusur bulma nedene
 Gadir Mevla hesap sorar, sevene zulmedene
 Yaş kemale erdiğinde sevda sığmaz bedene
 Kocamış ihtiyar biri olmadan gelmelisin

Şimdilik geleni seçip, gözlerim ferindeyken
 Sızın içimde depreşip halâ çok derindeyken
 Hiç olmazsa son kez olsun, sağlığım yerindeyken
 Oğlanın kızın eline kalmadan gelmelisin

Her saniye her dakika çürüyoruz an be an
 Durdurmak istesen bile asla durmuyor zaman
 Yaşlı bedende yaşamaz yara almış yarım can
 Kul Ümit kuytu bir yerde, ölmeden gelmelisin

399.YAVUZ SULTAN SELİM

Ey Sultanım niceleri kapınızda can bulur
 Niceleri nazarınla şeref bulur şan bulur
 Kapınızda şeref bulur şaşırınlar yön bulur
 Can bulur şan bulur yön bulur gün bulur

SONUÇ

Sivas ili çok eski tarihlerden beri âşıklık geleneğini yaşatmış ve ünlü temsilcileri bünyesinde barındırmıştır. Günümüzde de bu geleneğin yaşamakta olduğu, yeni âşıkların yetiştiğini bu kültürü devam ettirmekte olduğu nadir yerlerden biridir.

Âşık Ümit de bu kültür içerisinde yetişmiş âşıklarımızdan biridir. Âşık Ümit'i Âşıklık geleneği içerisinde değerlendirdiğimizde;

Âşıklar, şiirlerini hece vezni ve dörtlük esasına bağlı olarak söylediklerini görürüz. Âşık Ümit'in şiirleri de genellikle dörtlük esasına bağlı olarak kaleme alınmıştır ve hece ölçüsünü kullanmıştır. İncelediğimiz 399 şiirden 383 şiirinin dörtlükler halinde kaleme alındığını görmekteyiz.

Âşık Ümit şiirlerinde genellikle sekizli ve on birli hece ölçüsünü kullanmıştır. 399 şiirinden 90 tanesi sekizli, 272 tanesi on birli hece ölçüsüyle kaleme alınmıştır.

Âşıklar şiirlerinde genellikle yarım kafiye kullanır. Âşık Ümit'in şiirlerinde de genellikle yarım kafiye tercih ettiğini görüyoruz. Bununla birlikte diğer kafiye çeşitlerine de şiirlerinde yer vermiş ve şiirdeki ahenk unsurunu bu kafiyelerle başarılı bir şekilde sağlamıştır.

Âşık Ümit, şiirlerinin son dörtlüklerinde mahlaslarına yer vermiş, şiir yazmaya ilk başladığı yıllarda “*Daha Çilem Bitmedi*” başlıklı bir şiirinde “*Dertli*” mahlasını, “*Hesabını Kapatmazsa Kederin*” ve “*İsminaz-3*” başlıklı iki şiirlerinde “*Sefil*” mahlasını kullanmış olmakla birlikte, kalan bütün şiirlerini Kul mahlasıyla kaleme almıştır.

Âşıklığın en önemli unsurlarından biri de rüya görmektir. Âşık Ümit 2009 yılında hayatında birçok şeyin yolunda gitmediği, kendini artık bu hayata ait hissetmediği bir zamanda, bir akşam iyice karamsarlığa kapıldığını ve abdest alıp Allah'a canını alması için dua ettiğini ve öleceğinden çok emin bir şekilde uykuya

daldığını anlatıyor. Rüyasında sabaha kadar dayak yediğini, uyandığında her yerinin gerçekten dayak yemiş gibi ağrıdığını ve sonrasında şiir yazmaya başladığını söylüyor.

2010'da Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Halk Şairi Seçme sınavına girmiş ve kazanarak Halk Şairi unvanına sahip olmuştur.

Sivas yöresinde yapılan sazlı sözlü toplantılar, Düğünler, Kahveler ve Ayin-i Cemler olmak üzere üç şekilde tezahür eder (Kaya,1998-48). Âşık Ümit, bunlardan Ayin-i Cemler olarak adlandırılan ortamların içinde yetişmiştir. Çocukluğunda anneannesinin yirmi üç odalı bir konağının olduğunu ve burada Kahramanmaraş, Elbistan, Pazarcık'tan gelen âşıkların kaldığını ve sabahlara kadar destan, şiir, hikâye, türkü söylediklerini, atışmalar yaptıklarını, kendisinin de bu ortamlarda sakilik yaptığını, hizmetlerde bulunduğunu, söylemiştir. Bu ortamlarda yetişmesine rağmen hiç şiir yazmadığını ancak görmüş olduğu rüya sonrasında şiir yazmaya başladığını aktarmıştır. Bu dönemden birçok halk anlatısı bildiğini fakat hastalık ve benzeri sebeplerle, bunların çoğunu unuttuğunu belirtmiştir.

Âşıklar halkın dilini kullanırlar. Açık, anlaşılır ve sade dil kullanmalarının en önemli sebebi âşıkların halkın içinden gelmeleridir. Zaten halkla iç içe olan bu kişiler, halkı ilgilendiren her konuda eserler kaleme alırlar ve bunları da halkın anlayacağı dille yazarlar. Âşık Ümit birçok şiirinde sade bir dil kullanmıştır. Bektaşî kültürünün izlerini taşıyan şiirlerinde ise kültüre ait kelimelerden yararlanmıştır. Birçok şiirinde atasözü ve özellikle deyimlere fazlaca yer vermiştir.

Şiirlerinde edebi sanatları fazlaca kullanmış, bunlar aracılığıyla anlatmak istediklerini daha canlı bir şekilde kaleme almayı başarmıştır.

Âşık Ümit şiirlerinde kaderden şikâyet, aşk, ayrılık, ölüm, yalnızlık, toplumsal yozlaşma, ilahi aşk gibi konuları işlemiştir. Toplumu ilgilendiren birçok konu hakkında şiir yazmıştır. Hayatında yaşadığı birçok olumsuzluk sebebiyle şiirlerinin birçoğunda kaderden şikâyet, yurtsuzluk, bir yere ait olamama temaları geniş yer kaplamaktadır. Toplumsal yozlaşma ile ilgili de birçok şiir kaleme almış, gelenek

göreneklerin yok oluşunu, büyüklere saygının eski niteliğini korumadığını şiirlerinde dile getirmiştir.

Âşık tarzı şiirin ne belirgin özelliklerinden biri saz eşliğinde söylenmeleridir. Ancak Âşık Kul Ümit sadece şiir yazmakta saz çalmayı bilmemektedir.

Âşık Ümit gelenek içinde yetişmesine rağmen, şiir yazmaya çok sonradan başladığı için usta çırak geleneğinden gelmemektedir. Sevdiği, örnek aldığı bazı âşıklardan konuşmalarımızda bahsetmiştir. Âşık Ruhsatî, Âşık Selimî, Âşık Sümmanî, Fehmi Gür, Âşık İhsanî gibi isimleri çok sevdiğini ve eserlerini çok beğenerek okuduğunu belirtmiştir.

Biz bu çalışmamızda Âşıklık geleneği içinde yetişmiş şairlerimizden biri olan Ümit BİLGİN' in şiirlerini inceleyerek, şairimizin gelenek içindeki yerini anlatmaya çalıştık. “*Geçmişi olmayanın geleceği olmaz*” düsturuyla hareket ederek kültürümüze sahip çıkmak ve onu gelecek kuşaklara aktarmak amacıyla çalışmamızı kaleme aldık.

KAYNAKÇA

Sözlü Kaynaklar

BİLGİN, Ümit (2020a). 08.11.2020 tarihli sesli aramalarla yapılan sözlü görüşme.

BİLGİN, Ümit (2021b). 15/02/2021 tarihli sesli aramalarla yapılan sözlü görüşme.

BİLGİN, Ümit (2021c). 05/03/2021 tarihlerinde sesli aramalarla yapılan sözlü görüşme.

Yazılı Kaynaklar

ACLUNÎ (1977). **Keşfu'l Hafa**, Beyrut, c.1, s. 211

AKSOY, Ömer Asım (1988). **Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü I**, İstanbul: İnkılap Kitabevi

AKTAŞ, Şerif (1986). **Edebiyatta Üslûp ve Problemleri**, Ankara.

ARTUN, Erman (2015). **Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı Edebiyat Tarihi/ Metinler** (7. Baskı), Adana: Karahan Kitabevi

ARTUN, Erman (2008). **Âşık Edebiyatı Metinlerinin Tahlili Üzerine Düşünceler, Gaziantep Araştırmaları Sempozyumu (Sözlü Kültür, Dil ve Edebiyat)**, Gaziantep.

ARTUN, Erman (2009). **Aşıklık Geleneği ve Aşık Edebiyatı**, Kitapevi Yayınları, İstanbul

ATEŞ, Süleyman (2002). Kutb Maddesi, **TDV İslam Ansiklopedisi**, C. 26, s. 498-499.

AKYALÇIN, Necmi (2011.) Türkçe Deyimler Sözlüklerine Alınmış, Deyim Olmayan Kimi Söz Öbeklerine İlişkin Bir Değerlendirme, **Folklor**, c.17 (68)

AYDIN, Oğuzhan (2010). *Günümüz Âşıklık Geleneğinde Atışma ve Atışma Örnekleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara

BALKAYA, Adem (2011). Türk Halk Kültüründe Taşlamaya Küçük Bir Örnek, **Turkish Studies**, cilt:1, sayı:5

BARDAKÇI, Mehmet Necmettin (2008). Mevlana' ya Göre İnsanın Mahiyeti ve Kâmil İnsan Olma, **Erdem Dergisi** sayı: 50 syf 1-14

BAYAT, A. Haydar (2000). **Türk Kültüründe Lokman Hekim**, İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları.

BORATAV, Pertev Naili, "Koşma", **İslam Ansiklopedisi**, c.VI, s.877

BÜYÜKÜNAL, Zeynep (2014). *Mevlânâ' nın Tasavvuf Felsefesinde Sembolizm*, Doktora Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslam Felsefesi Bilim Dalı,

ÇALIŞKAN, Sermin (2010). *Alevilikte Dört Kapı Kırk Makam*. Marmara Üniversitesi, İlahiyat Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

ÇOBANOĞLU, Özkul (2000), **Âşık Tarzı Kültür Geleneği ve Destan Türü**, Akçağ Yayınları, Ankara

DAĞI, Fahri (2007). *Âşık Hüseyin TEKEREK/ Hayatı, Sanatı ve Şiirlerinden Örnekler*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

DİLÇİN, Cem (1992), **Örneklerle Türk Şiir Bilgisi** (2. Baskı). Ankara: Türk tarih Kurumu Basımevi

DURBİLMEZ, Bayram (2017). Aşık Edebiyatının Oluşumu ve Gelişiminde Alevi-Bektaşî Zümrelerin Yeri ve Önemi, **Alevilik Araştırmaları Dergisi**, C.7 (13)

ELÇİN, Şükrü (1992), **Ağıt, Türk Dünyası El Kitabı**, Ankara, c.3, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları

ERGİN, Muharrem (2005), **Dede Korkut Kitabı**, Boğaziçi Yayınları, İstanbul

ESMEZ, Abdullah (2018). *Âşık Ensar ŞAHBAZOĞLU' nun Hayatı ve Sanatı*, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

GÖNEL, Hüseyin (2011) Nükte ve Nüktenin Aracı Olan edebi Sanatlar, **Turkish Studies**, c.6 (4), s.163-182

GÜNAY, Umay (2018). **Âşık Tarzı Şiir Geleneği ve Rüya Motifi** (8. Baskı), Akçağ Yayınları, Ankara

GÜLENSOY, Tuncer (2005), **Türkçe El Kitabı**, Akçağ Yayınları, Ankara.

GÜMÜŞ, Yasin (2010). *Âşık İbrahim KOÇ (Âşık İbrahim) ' un Hayatı, Sanatı ve Şiirleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

GÜZEL, Abdurrahman (2002). **Hacı Bektaş Veli ve Makâlât**, Ankara.

İLAYDIN, Hikmet (1964) **Türk Edebiyatında Nazım**, İstanbul

KANTARI, Hasan (1977), **Doğu Anadolu'da Âşık Edebiyatının Esasları**, Demet Matbaacılık, Ankara

KARAKUS, Gamber (2018). *Sivas İli Âşıklık Geleneği ve Geleneğin Bugünkü Temsilcilerinden Âşık Şentürk İYİDOĞAN*. Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.

KARA, Mustafa (1995). Fena maddesi, **TDV İslam Ansiklopedisi**, C. 12, s.333-335.

KARATAŞ, Turan (2007), **Ansiklopedik Edebiyat Terimleri Sözlüğü**, Akçağ Yayınları, Ankara

KARTAL, Ahmet (2007) Türk Edebiyatında Belagat Çalışmaları ve Tezat ve Telmih Sanatlarına Eleştirel Bir Bakış, **Ç.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, c 16 (1), s. 413-428

KAYA, Doğan (1998). **Sivas'ta Âşıklık Geleneği**, Dilek Matbaacılık, 2. Baskı, Sivas

KAYA, Doğan (1999). Âşık Şiirinde Ayakla İlgili Problemler, **Türklük Bilimi Araştırmaları**, S. 8, s. 335-348, Sivas.

KAYA, Doğan (2009). **Şarkışlalı Agahi**, Sivas: Vilayet Kitabevi.

KAYA, Doğan (1984). **Âşık İsmetî Hayatı ve Değişleri**, Vilayet Kitabevi, Sivas.

KAYA, Doğan (2003). **Halk Edebiyatında Biçim ve Tür**, Adana

KAYA, Doğan (2013). Őehire G ve Kyeye zlem Olgusunun Őık Edebiyatındaki Yansımaları-Sivas rneği, **Akad**, 1(1), s.111-148

KÜLEKÇİ, Numan (2005). **Açıklamalar ve rneklerle Edebi Sanatlar**, Akçağ Yayınları, Ankara

MEVLANA, (2008). *Fihî Mâ Fih*, (ev. Abdalbaki Gölpınarlı). İstanbul: İnkılap Kitabevi.

ONAY, Ahmet Talat (2012),**Türk Halk Şiirinde Şekil ve Türler**, Kurgan Edebiyat Yayınları, Ankara

ÖZKAYNAR, zlem (2014). *KırŐehir Yöresi Őıklık Geleneği ve KırŐehirli Őık Dindarı*. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

ÖZTELLİ, Cahit (1966), Halk Edebiyatı Terim Sözlüğü, **Türk Folklor Araştırmaları**, c.10

SAKAOğLU, Saim (2014). **AŞık Edebiyatı Araştırmaları**, Kmen Yayınları

SEYHAN, Ahmet Emin (2014). Ebu'l-Hasan El-Harakâni'nin Nefsi Tezkiye Metodu, Turkish Studies , - **International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic** Volume 9/2 Winter 2014, p. 1335-1359.

SOYSALDI, Mehmet (2013). **Yaşayan Bir Kur'an Hadimi Hafız Abdullah Nazırlı**, Fırat Üniversitesi Harput Uygulama ve Araştırma Merkezi Geçmişten Geleceğe Harput Sempozyumu, Elazığ: 23-25 Mayıs 2013.

SVENDSEN, Lars Fr.H. (2018). **YalnıŐlıđın Felsefesi** (ev. Murat ErŐen), İstanbul; Redingot Kitap

ŞAHİN, Salih (1983). **Ozanlık Gelenekleri ve Doğulu Saz Şairleri**, Yorum Matbaacılık, Ankara.

ŞİMŞEK, Esmâ (2009). Yakınma/ YakarıŐlar Dünyasında Felek ve Türk Halk Edebiyatına Yansımaları, **Milli Folklor**, sy.84, s. 34-41

TOPCU, Abdullah (2013). *Âşık Tarzı Şiir Geleneği Bağlamında Zikri Aliyâr' ın Şiir Dünyası Üzerine Kuramsal İncelemeler*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

TÜNER, Osman (1998). "Hürriyet Kavramının Tasavvufi Boyutu", **Ekev Akademi Dergisi**, c. 1, sy. 2,

Türk Dil Kurumu (1983), **Türkçe Sözlük**, Genişletilmiş (7. Baskı). Ankara

ULUDAĞ, Süleyman (2006). Nefis maddesi, **TDV İslam Ansiklopedisi**, C.32, s.529-531.

USLUER, Fatih (2013). **Nesîmî, Şeyh İmâdüddîn Seyyid Nesîmî Maddesi**, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, Ankara.

ÜZÜM, İlyas (2007). Nesimi maddesi, **TDV İslam Ansiklopedisi**, C. 3, s.5-6

YALÇIN, Ezgi (2018). *Kültürel ve Toplumsal İletişim Bağlamında Âşıklık Geleneği ve Âşık Beyhani' nin Hayatı*. Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

YÜKSEL, Emine (2016). *Alevî-Bektaşî Kültüründe Yaratılış Anlatıları ve Toplumsal Cinsiyet İlişkileri*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.